

Terms Hungarian

USE

a hatáskör szintjei

- DEF Egyes ügyekben a felelősség megosztása a különböző hatóságok között.
- SN** Magyarországon az ügyeknek azonos szervek belüli megosztása területi alapon.
- TT 4. csoport - Jogrendszer
- BT hatáskörök
- LE levels of competence (en)
niveaux de compétence (fr)
- UF kompetencia szintje

a kulturális örökség elemei

- DEF Történelmi, művészeti, műszaki, tudományos jelentőségű értékek.
- SN** „A kulturális javak: az élettelen és él# természet keletkezésének, fejlődésének, az emberiség, a magyar nemzet, Magyarország történelmének kiemelked# és jellemz# tárgyi, képi, hangrögzített, írásos emlékei és egyéb bizonyítékai – az ingatlanok kivételével –, valamint a m#vészeti alkotások.” (A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény) Az európai szóhasználatban a kifejezés általában a kulturális örökség ingó és ingatlan elemeire egyaránt vonatkozik.
- TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
- NT védett kulturális örökségi értékek
a kulturális örökség ingatlan elemei
ingóságok
védett alkotóelemek
építészeti alkotórészek
díszítő elemek
maradványok
- LE cultural property (en)
biens culturels (fr)

a kulturális örökség ingatlan elemei

- DEF A fogalom az „ingóság” ellentétéből, az „ingatlan” kifejezésből ered. Egyaránt jelenti a természetüknek fogva mozdíthatatlan alkotórészeket, épületszerelvényeket, illetve a funkciójuk miatt mozdíthatatlan tartozékokat, amelyeket az épületszerelvényekhez rögzítettek.
- TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
- BT a kulturális örökség elemei
- NT tartozékok és berendezési tárgyak
épületszerkezeti elemek
épületek
műemléki értékek
- LE immovable objects (en)
biens immobiliers (fr)
- UF ingatlan kulturális örökség

A területfejlesztésért felelős miniszterek Európa Tanács ülése

- DEF A területfejlesztésért, illetve a területi/regionális tervezésért felelős miniszterek Európa Tanács ülése (CEMAT) az Európa Tanács 47 tagországának képviselőit tömöríti, akiknek közös célja az európai kontinens fenntartható módon történő területfejlesztése.
- SN**
- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- BT Miniszterek Bizottsága
Miniszterek Bizottsága
- LE Conférence européenne des ministres responsables de l'aménagement du territoire (fr)
Council of Europe Conference of Ministers Responsible for Spatial/Regional Planning (en)

adásvétel

USE vásárlás

adatbázisok

- DEF Meghatározott témában gyűjtött és rendszerezett adatok összessége. Technikai értelemben az adatbázis az adatokat, az adatok közötti kapcsolatokat és az előbbieket kezelésének módját tárolja.
- TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
- BT információs technológia
- LE databases (en)
bases de données informatisées (fr)

adattárak

- DEF Egy tárgykörhöz kapcsolódó adatok, dokumentumok szervezett gyűjteménye, amelynek élén egyes esetekben informatikai szakember áll. Általában egy nagyobb szervezeti egység, pl. közintézmény, közigazgatási intézmény része, de önállóan is működhet.
- TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
- BT dokumentálás
- LE record offices (en)
centres de documentation (fr)

adó

- DEF Az állam vagy az önkormányzatok által, bevétel céljából az egyénekre, vállalkozásokra, tulajdonra vagy árukra kivetett kötelező pénzbeli hozzájárulás.
- TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
- BT gazdasági és pénzügyi háttér
- NT öröklési illeték
öröklési illeték
öröklési illeték
hozzáadottérték-adó
- LE taxes (en)
impôts (fr)

adókedvezmény

- DEF Mentesség az adó egy bizonyos részének megfizetése alól.
- TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
- BT adókedvezmény formájában nyújtott ösztönzések
- LE tax relief (en)
déductions fiscales (fr)
- UF adómérséklés

adókedvezmény formájában nyújtott ösztönzések

- DEF A magánszektor ösztönzésére kidolgozott állami kedvezmények.
- TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
- BT gazdasági és pénzügyi háttér
- NT adómentesség
adókedvezmény
- LE tax incentives (en)
mesures incitatives (fr)
- UF adóösztönzések

adományok

- DEF Felajánlás segélyalap, alapítvány, szervezet vagy magánszemély számára.
- TT 4. csoport - Jogrendszer
- BT tulajdonátruházás
- LE donations (en)
donations (fr)

adómentesség

- DEF Egy szolgáltatás, termék, tevékenység, jövedelem stb. után fizetendő adó elengedése.
- TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
- BT adókedvezmény formájában nyújtott ösztönzések
- LE tax exemption (en)
exonérations fiscales (fr)

adómérséklés

- USE adókedvezmény

adóöztönzések

USE adókedvezmény formájában nyújtott ösztönzések

ÁFA

USE hozzáadottérték-adó

ajánlatkérők

USE beruházók

ajánlatok

DEF Az ajánlati felhívásra elkészített és benyújtott tartalmi és formai követelményeknek megfelelő dokumentum, amelynek tartalmaznia kell különösen az ajánlattevő kifejezett nyilatkozatát az ajánlati felhívás feltételeire, a szerződés teljesítésére és a kért ellenszolgáltatásra.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT pályázati eljárások

NT nyílt pályázatok
tárgyalásos kiválasztás
meghívásos pályázatok

LE tenders (en)
offres (fr)

ajánlattevők

USE fővállalkozó kivitelezők

akadálymentesítés

DEF Egy hely akadálymentesítése lehetővé teszi, hogy megközelíthető legyen minden olyan személy számára, akik az adott időben valamilyen állandó (érzékszervi, mozgás vagy szellemi képességet érintő fogyatékoság, idős korból fakadó hátrány) vagy átmeneti (várandósság, baleset) fogyatékosággal rendelkeznek, illetve mozgásukat egyéb külső körülmények (kisgyermekek kísérete, babakocsi) korlátozzák.

SN

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

BT ismeretterjesztés

NT fogyatékoság

LE accessibilité (fr)
accessibility (en)

akadémiai intézetek

USE tudományos intézmények

alkotórészek

USE épületszerkezeti elemek

állagmegóvási munkák

USE karbantartási munkák

állami adminisztráció

USE közigazgatás

állami beruházások

DEF Az állam által finanszírozott, közösségi használatra szánt kulturális, szórakoztató stb. létesítmények.

TT 9. csoport - Általános fogalmak

BT általános fogalmak

LE public works (en)
travaux publics (fr)

állami beruházások minisztériuma

DEF Az állami beruházások minisztériuma készíti elő és hajtja végre a kormányprogramot az infrastruktúra fejlesztése és az állami beruházások területén.

SN Magyarországon a szakminisztériumok között oszlik meg a feladat.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT minisztériumok

LE government department for public works (en)
ministère chargé de l'équipement (fr)

állami építések

USE főépítések

állami támogatás

DEF Az állami költségvetésből beruházások vagy projektek finanszírozására fordított pénzeszközök.

TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér

BT közfinanszírozás

NT célzott állami támogatás

LE state aid (en)
aides publiques (fr)

állami tulajdon

DEF Az Állam tulajdonban álló vagyonelemek; általában tárgyak, földterületek vagy épületek.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT köztulajdon

LE state property (en)
propriété de l'Etat (fr)

állami tulajdon

USE köztulajdon

állásfoglalások

DEF Az Európai Tanács által hozott jogi aktusok, amelyek az Amszterdami Szerződés 249-es paragrafusában nincsenek felsorolva, de jogi következményekkel bírnak az Európai Unió és a tagállamok, illetve intézményeik közötti kapcsolatokban.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT nemzetközi jogi szabályozás

LE resolutions (en)
résolutions (fr)

általános fogalmak

TT 9. csoport - Általános fogalmak

NT régészet
régészeti érdekű területek
építészet
kollektív emlékezet
együttműködés
kulturális csere
kulturális identitás
kulturális sokszínűség
kultúrpolitika
környezet
örökségvédelem
örökségvédelmi politika
területhasználat
természeti katasztrófák
partneri viszony
állami beruházások
kiválasztási szempontok
fenntartható fejlődés
önkéntes munka
LE broad concepts (en)
concepts généraux (fr)

általános forgalmi adó

USE hozzáadottérték-adó

antropológiai érték

DEF Antropológiai kutatások szempontjából kiemelkedő jelentőségű tapintható, látható vagy hallható emberi alkotás, illetve tudás, hagyomány; az ember tágabb értelemben vett (fizikai, természeti és társadalmi) környezetének kihívásaira adott szellemi és anyagi válaszok tanulmányozásra és megőrzésre érdemes, történetileg is jelentős megjelenési formája.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT örökségi érték

NT néprajzi érték

LE anthropological interest (en)
intérêt anthropologique (fr)

UF etnológiaiérték

antropológiai örökség

DEF Az emberiség öröksége a legszélesebb értelemben véve.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT örökség

NT néprajzi örökség

LE anthropological heritage (en)
patrimoine anthropologique (fr)

UF etnológiai örökség

anyagi elismerés

USE találói jutalom

archeológia

USE régészet

archívumok

DEF Bármilyen adathordozón rögzített, közintézmények vagy magánszemélyek által a későbbi használat céljából kiválogatott, leltárba vett, rendszerezett és tárolt dokumentumok összessége.

TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek

BT dokumentálás

NT örökségi archívumok
dokumentáció

LE archives (en)

archives (fr)

UF dokumentumtárak

ásatási program

USE régészeti tudományos program

ásatások

USE régészeti feltárások

ásatások szabályozása

USE feltárások szabályozása

átépítés

USE változtatás

átruházás

DEF Kivételes fizetési mód, amelyben az adós tartozása fejében ingó vagy ingatlan javak tulajdonjogát ruházza át a hitelezőre.

SN Magyarországon nincs erre a fizetési módra bevett jogintézmény.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT tulajdonátruházás

LE payments in kind (en)
dations (fr)

autonóm közösségek

DEF Közjogi értelemben vett területi hatóságok, amelyek politikai autonómiával, jogalkotó hatáskörrel és alárendelt igazgatási szervekkel rendelkeznek. Egy autonóm terület állhat egy vagy több megyéből.

SN Magyarországon nincs ilyen közigazgatási forma.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT decentralizált igazgatás

LE communauté autonome (fr)
autonomous communities (en)

UF autonóm területek

autonóm területek

USE autonóm közösségek

barlangfestmények

USE parietális örökség

barnamezős területek

DEF Olyan – általában városi környezethez tartozó – földrészetek, amelyeken korábban ipari, kereskedelmi vagy egyéb létesítmények álltak, illetve ipari, kereskedelmi vagy egyéb termelés folyt, de az eredeti hasznosítás felhagyása következtében újabb hasznosításra alkalmassá vált. Az újabb hasznosítást megelőzően az esetek egy részében szükséges a terület rehabilitálása elsősorban környezeti szempontból.

SN

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT területek

LE friches industrielles (fr)
brownfield sites (en)

beavatkozás eszközei

DEF Minden a kulturális örökséget érintő, közvetlen vagy közvetett intézkedés.

TT 5. csoport - Beavatkozások

NT hatástanulmányok
előtanulmányok
munkálatok felügyelete
szakmai segítség
tudományos kutatás

LE intervention tools (en)
outils d'intervention (fr)

beavatkozási programok

USE cselekvési tervek

beavatkozások jellege

DEF A kulturális örökségen végrehajtott beavatkozások különböző formái.

TT 5. csoport - Beavatkozások

NT megőrzés
változtatás
örökségvédelem
restaurálás
táj- és kerttervezés
régészeti örökséget érintő beavatkozások
épített örökséget érintő beavatkozások

LE intervention types (en)
types d'intervention (fr)

UF beavatkozások típusai

beavatkozások típusai

USE beavatkozások jellege

becsületos megtalaló jutalma

USE találói jutalom

beépített területek

DEF Olyan részben vagy egészen beépült területek, amelyeken lakó-, ipari, vagy kereskedelmi épületek, illetve egyéb építmények állnak.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT helyszínek

LE sites bâtis (fr)
built up areas (en)
sites construits (CH)|sites bâtis (fr)

belső szakmai továbbképzés

DEF Szakemberek számára a szakmai ismeretek folyamatos frissítése szaktanfolyamok, szakmai találkozók, illetve megbeszélések, információ- és tapasztalatcsere segítségével.

TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem

BT szakképzési formák

LE in-service training course (en)
formation continue (fr)

bérlet

DEF A tulajdonos és a bérlő között létrejött szerződés, amely ez utóbbira ruházza át a bérlemény

használatának jogát egy bizonyos pénzösszeg (bérleti díj) ellenében.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT tulajdonhasználat
LE tenancy (en)
location (fr)

beruházást megelőző régészet

USE megelőző feltárások

beruházók

DEF Az építési vagy helyreállítási munkákat megrendelő, ütemező és a beruházás pénzügyi feltételeit biztosító magánszemélyek vagy szervezetek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT közreműködők
LE contracting authorities (en)
maîtres d'ouvrage (fr)
UF ajánlatkérők
megbízók

bírságok

DEF Magánszemély vagy szervezet jogellenes magatartása miatt kirótt pénzbírság.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT büntetőjogi szankció
LE fines (en)
amendes (fr)

birtok

DEF Történetileg egy birtokhoz tartozó, összefüggő, vagy egymástól független telkek, földterületek összessége.
SN Magyarországon nem használatos ez a fogalom örökségvédelmi szempontból védett kategóriaként.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT 4. csoport - Jogrendszer
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védelem alatt álló területek
védelem alatt álló területek
védelem alatt álló területek
védelem alatt álló területek
LE anti pollution policy (en)
lutte contre la pollution (fr)
emprises foncières (fr)
UF porta

bontás

DEF Épület vagy bármely ember alkotta építmény lebontása, lerombolása.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT építészeti beavatkozások
NT részleges bontás
engedély nélküli bontás
LE demolitions (en)
démolitions (fr)

bontási engedélyek

DEF Műemlék, épület vagy építmény bontási munkáira kiadott engedélyek.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT építésügyi hatósági engedélyek
LE demolition licences (en)
permis de démolir (fr)

botanikai érték

DEF Botanikai kutatások szempontjából valamely tulajdonságánál, fejlődés- és /vagy tudománytörténeti jelentőségénél fogva különleges, tanulmányozásra és megőrzésre érdemes örökségi elem.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT ökológiai érték
LE botanical interest (en)
intérêt botanique (fr)

büntetőjogi szankció

DEF Bíróság által magánszeméllyel vagy szervezettel szemben bűncselekmény elkövetése miatt kirótt büntetés.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT korlátozások
NT bírságok
LE legal penalties (en)
sanctions pénales (fr)

céltámogatási alapok

DEF Bizonyos cél elérésére, illetve feladat elvégzésére vagy beruházásra elkülönített pénzösszegek.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT szubvenció
LE project grants (en)
crédits de réalisation (CH)|crédits de travaux (fr)
UF project ösztöndíj

céltámogatások

DEF Egy projekt közvetlen és célzott pénzügyi finanszírozása.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT pénzügyi eszközök
LE direct aid (en)
aides directes (fr)
UF célzott támogatások
közvetlen támogatások

célzott állami támogatás

DEF Egy kormányzati szerv által projektek azonnali és célzott pénzügyi támogatása a központi költségvetés terhére.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT állami támogatás
LE direct state aid (en)
aides directes de l'Etat (fr)

célzott támogatások

USE céltámogatások

charták

USE karták

civil szervezetek

USE non-profit szervezetek

civil szervezetek

USE társadalmi szervezetek

civil szervezetek a kulturális örökségért

USE örökségvédelmi társadalmi szervezetek

civil szerveződések

USE non-profit szervezetek

civil szerveződések

USE társadalmi szervezetek

consulting

USE tanácsadó szervezetek

csataterkek

DEF Katonai ütközetek helyszínei, harcmező a csatára utaló nyomokkal (lövészárok, bombatölcsér, bunker stb.), később a helyszínen felállított emlékművekkel, egyéb történeti emlékekkel.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT történeti együttesek
LE battlefields (en)
champs de bataille (fr)

cselekvési tervek

DEF	Az örökségvédelmet érintő tevékenységek meghatározott célú projektekbe szervezve.
TT	5. csoport - Beavatkozások
NT	örökségvédelmi programok restaurálási programok rehabilitációs programok ütemterv
LE	intervention programmes (en) programmes d'intervention (fr)
UF	beavatkozási programok

datálás

USE	kormeghatározás
-----	-----------------

decentralizált igazgatás

DEF	Közvetlenül választott testületek által irányított helyi igazgatás.
SN	Magyarországon a helyi önkormányzatok fajtái: települési, területi, kisebbségi önkormányzatok.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	nemzeti közigazgatás
NT	helyi önkormányzati igazgatás autonóm közösségek regionális önkormányzat megyei önkormányzat megyei önkormányzat települési önkormányzat

dekoncentrált szervek

USE	regionális közigazgatási szervek
-----	----------------------------------

detektoros kutatás

USE	fémkereső műszeres kutatás
-----	----------------------------

digitális gyűjtemények

DEF	Digitális dokumentumok gyűjteménye (pl. digitalizált nyomtatott anyagok, festmények, fényképek vagy eleve digitális formában keletkezett dokumentumok) és a hozzájuk kapcsolódó információk (pl. ingóságok leírása stb.).
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	digitalizálás
LE	digital collections (en) fonds numérisés (fr)

digitalizálás

DEF	Analóg dokumentumok/jelek (pl. hang, fény - azaz kép) digitális állományá alakítása hardver és számítógépes program (szkenner, stb.) segítségével.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	információs technológia
NT	digitalizálási technikák digitalizálási normák digitális gyűjtemények
LE	digitization (en) numérisation (fr)

digitalizálási normák

DEF	Digitalizálási eljárással kapcsolatos technikai szabályok és előírások összessége, amelyeknek betartása biztosítja kompatibilis, digitalizált anyagok készítését, illetve lehetővé teszi elektronikus továbbításukat, közös felhasználásukat.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	digitalizálás
LE	digitization standards (en) normes de numérisation (fr)

digitalizálási technikák

DEF	A digitalizálás során használt eljárások és módszerek. Az alkalmazott módszer (pl. szkennelés, karakterfelismerés, kézi adatbevitel stb.) függ a dokumentum jellegétől és a digitalizálás céljától.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek

BT	digitalizálás
LE	digitization techniques (en) techniques de numérisation (fr)

díszítő elemek

DEF	Az épület építészeti tagozatai és díszítőelemei.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	a kulturális örökség elemei
LE	decorative elements (en) éléments décoratifs (fr)

dokumentáció

DEF	Dokumentumok és adatok módszeres gyűjtése és kezelése során keletkezett, a szakemberek és/vagy a nagyközönség tájékoztatását szolgáló anyagok.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	archívumok
LE	documentary material (en) matériels documentaires (fr)

dokumentálás

DEF	Különböző hordozókon rögzített adatokat tartalmazó anyagok összessége, ezek gyűjtése, rendszerezése, újrendezése és terjesztése.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
NT	archívumok információs technológia időszaki jelentések adattárak kulturális örökségi térképek kulturális örökségi dokumentumok fotódokumentáció védetté nyilvánítási dokumentáció kataszteri térképek szakszótárak
LE	documentation (en) documentation (fr)

dokumentum-örökség

DEF	A szakosodott intézményekben bármilyen hordozóanyagon tárolt dokumentumok összessége.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
NT	könyvtári örökség
LE	documentary heritage (en) patrimoine archivistique (fr)
UF	levéltári örökség

dokumentumtárak

USE	archívumok
-----	------------

egyedületek

USE	társadalmi szervezetek
-----	------------------------

Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete

USE	UNESCO
-----	--------

egyetemek

USE	tudományos intézmények
-----	------------------------

egyetemi képzés

USE	felsőoktatás
-----	--------------

egyezmények

DEF	Jogszabályi kötőerővel nem bíró, de a felek elhatározásánál fogva figyelembe vett megállapodások.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	nemzetközi jogi szabályozás
LE	conventions (en) conventions (fr)
UF	konvenciók

együttműködés

DEF	Személyek és csoportok együtt végzett munkája, tevékenysége egy közös cél megvalósítása érdekében.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	általános fogalmak
NT	együtműködési megállapodás kulturális együtműködés európai együtműködés nemzetközi együtműködés
LE	co-operation (en) coopération (fr)

együtműködési megállapodás

DEF	Személyek és/vagy csoportok írásban rögzített megállapodása közös cél megvalósítása érdekében.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	együtműködés
LE	co-operative arrangement (en) protocole d'accord (fr)

elidegenítési tilalom

DEF	Tulajdonjog átruházásának tiltása, amely alapulhat jogszabályon, bírósági határozaton vagy szerződésen.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tulajdonátruházás
LE	sale prohibitions (en) interdictions de cession (fr)

eljárási illetékek

DEF	Bizonyos közigazgatási és bírósági eljárások esetében kötelező érvénnyel fizetendő pénzösszeg.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT	gazdasági és pénzügyi háttér
LE	legal registration fees (en) droits d'enregistrement (BE) frais d'enregistrement (fr)

ellenőrzés

USE	felügyelet
-----	------------

ellenőrzés

USE	monitoring
-----	------------

elődokumentációk

USE	előtanulmányok
-----	----------------

előtanulmányok

DEF	Összegyűjtött, rendszerezett és feldolgozott adatok és információk összessége egy beruházás vagy program kidolgozása, illetve bármilyen konkrét intézkedés megvalósítása előtt.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	beavatkozás eszközei
LE	preliminary programmes (en) études préalable (fr)
UF	elődokumentációk tudományos elődokumentációk

elővásárlási jog

DEF	Igazgatási szervek, továbbá egyes, a magánjog hatálya alá tartozó, de közfeladatot ellátó szervezetek joga arra, hogy közérdekből bizonyos esetekben minden más vevőt megelőzve szerezzék meg egy elidegenítésre kerülő dolog tulajdonjogát.
TT	4. csoport - Jogrendszer
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tulajdonátruházás tulajdonátruházás
LE	right of pre-emptive purchase (en) droit de préemption (fr)

elővédelmi listára vétel

USE	ideiglenes védelem
-----	--------------------

eltulajdonítás

DEF	Károkozás más tulajdonának jogtalan elvételével.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvénysértések
LE	looting (en) pillage (fr)

elvi engedélyek vagy előzetes nyilatkozatok

DEF	Közigazgatási hatóság által magánszemélyek vagy szervezetek részére a munka megkezdése előtt kiadott elvi vagy előzetes engedélyek, nyilatkozatok.
SN	Magyarországon az építésügyi hatósági engedély megkérése el#tt, a követelmények el#zetes tisztázása céljából az ügyfél kérelmére adható engedélyfajta, amely a hatóságot és a szakhatóságokat általában egy éven belüli építési engedélykérelem esetén köti. Az elvi engedély alapján építési munka nem végezhető.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
LE	preliminary permits (en) autorisations préalables (fr)

emlékhelyek

DEF	Egy bizonyos személy (esetleg közösség, illetve embercsoport) vagy történelmi esemény emlékére megőrzött és fenntartott helyszínek.
LE	commemorative sites (en) lieux de mémoire (fr)

emléktábla

USE	idegenforgalmi jelzőtábla
-----	---------------------------

emléktáblák

USE	információs táblák
-----	--------------------

engedély nélküli bontás

DEF	Műemlék, épület vagy építmény jogtalan lebontása.
TT	4. csoport - Jogrendszer
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	engedély nélküli munkák bontás engedély nélküli munkák
LE	unauthorized demolition (en) démolitions illégales (fr)

engedély nélküli munkák

DEF	Kulturális örökségi elemeken engedély nélkül vagy a megadott engedélytől eltérően végzett munkálatok.
TT	4. csoport - Jogrendszer
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	törvénysértések munkálatok
NT	engedély nélküli bontás engedély nélküli bontás
LE	unauthorized works (en) travaux illégaux (fr)

építési engedélyek

DEF	Építkezés kivitelezésére vonatkozó engedélyek.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	építésügyi hatósági engedélyek
LE	building licences (en) permis d'urbanisme (BE) permis de construire (fr)

építési hatósági engedély iránti kérelem

DEF	Általában helyi hatóságoknak címzett, magánszemélyek vagy szervezetek által építésre vagy a környezet átalakítására vonatkozó engedélyek beszerzésére irányuló kérelem.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
LE	planning applications (en)

demandes de permis d'urbanisme (BE)|demandes de permis de construire (fr)

építési korlátozások és tilalmak

DEF	Előírások és eljárások, amelyek egy területtel vagy épülettel kapcsolatos munka végzését szabályozzák, korlátozzák.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
LE	work prohibitions (en) interdiction de construire (CH) interdictions de travaux (fr)

építési követelmények

USE	építésügyi szabályozás
-----	------------------------

építési szabvány

USE	építésügyi szabályozás
-----	------------------------

építési törvény

DEF	Épületek, építmények létesítésére, területek beépítésére stb. vonatkozó rendeletek és szabályozások.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvények
LE	planning laws (en) règlements d'urbanisme (CH) Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE) code de l'urbanisme (FR) Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE) (fr)

építésügyi hatósági engedélyek

DEF	Magánszemély, szervezet vagy ezek csoportja számára az építési hatóság által kiadott engedély telekbeépítésre, épület létesítésére, környezetalakításra vagy bontásra.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
NT	építési engedélyek bontási engedélyek
LE	planning licences (en) autorisations de travaux (fr)

építésügyi szabályozás

DEF	Építkezést vagy épülethasználatot előre meghatározott feltételek szerint szabályozó jogi előírások.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
LE	building regulations (en) prescriptions techniques (fr)
UF	építési követelmények építési szabvány

építész szakértők

DEF	Építetők az építészeti minőség érdekében szaktanácsal ellátó építészek.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	építészek építészek építészek
LE	architectural consultants (en) architectes consultants (fr)
UF	építész tanácsadók műemléki szakértők

építész tanácsadók

USE	építész szakértők
-----	-------------------

építészek

DEF	Szakirányú felsőfokú végzettségű (diplomás) szakemberek, akik az építészeti tevékenység gyakorlására hivatalos jogosultsággal bírnak.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	közreműködők szakmák
NT	építész szakértők szabadfoglalkozású építészek főépítészek építész szakértők szabadfoglalkozású építészek főépítészek építész szakértők szabadfoglalkozású építészek főépítészek építész szakértők szabadfoglalkozású építészek főépítészek
LE	architects (en) architectes (fr)
UF	építészmérnök okleveles építészmérnök építésztervezők

építészet

DEF	Épületek gyakorlati–esztétikai szempontokat figyelembe vevő tervezésének és felépítésének tudománya, művészete.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	általános fogalmak
NT	kontextuális építészet hagyományos helyi építészet
LE	architecture (en) architecture (fr)

építészeti alkotórészek

DEF	Történelmi, művészeti vagy vallási emlék elbontásából, átalakításából származó, annak egykor integráns alkotórésze, pl. faragott kövek.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	a kulturális örökség elemei
LE	architectural components (en) éléments d'architecture (fr)

építészeti beavatkozások

DEF	Egy épület rendeltetését és/vagy megjelenését egészen vagy részben megváltoztató, közvetlen vagy közvetett beavatkozások.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	épített örökséget érintő beavatkozások
NT	épületbővítés építkezés változtatás bontás faszádizmus építészeti kutatás kortárs építészeti integrálása
LE	building interventions (en) interventions sur les bâtiments (fr)

építészeti együttes

DEF	Az építészeti együttesek olyan történelmi, régészeti, művészi, tudományos, társadalmi, vagy műszaki-ipari szempontból jelentős városi, vagy vidéki épületcsoportok, amelyek szoros összetartozásuk miatt topográfiailag körülhatárolható egységet alkotnak. (Egyezmény az európai építészeti örökség védelméről - Granada, 1985).
-----	---

SN

TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	területek
LE	ensembles architecturaux (fr) architectural ensemble (en)

építészeti kutatás

DEF	Azon tevékenységek együttese, amelyek egy (műemlék) építmény vagy épület megismerésére irányulnak.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	építészeti beavatkozások
NT	épületkutatás
LE	architectural research (en) recherche architecturale (fr)

építészeti örökség

DEF	Az építészeti örökség az alábbi örökségi elemeket foglalja magában: műemlékek: minden történelmi, régészeti, művészi, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból kiemelkedő épület vagy építmény, alkotóelemeivel és tartozékaival együtt; épületegyüttesek: olyan történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból jelentős egységes városi vagy vidéki épületcsoportok, amelyek szoros összetartozásuk miatt topográfiailag körülhatárolható egységet alkotnak; helyszínek (történelmi tájak/kultúrtájak): a természet és az ember alkotta, olyan történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki szempontból jelentős, részlegesen beépített területek, amelyek jellegzetességük révén topográfiailag körülhatárolható egységet alkotnak. (Egyezmény az európai építészeti örökség védelméről - Granada, 1985)
-----	---

SN

TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	műemléki örökség
LE	architectural heritage (en) built heritage (en) patrimoine architectural (fr) patrimoine construit (CH) patrimoine bâti (fr)

építészettörténészek

DEF	Az építészet történetével és fejlődésével, illetve az egyes épületek elemzésével foglalkozó szakemberek.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	közreműködők szakmák
LE	architectural historians (en) historiens de l'architecture (fr)

építészettörténet

DEF	Az építészet fejlődésének története és az épületek elemző tanulmányozása.
SN	Az építészet fejlődésének története és az épületek elemző tanulmányozása.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	Kulturális, Örökségi, és Táj Értékek Irányító Bizottsága
LE	histoire de l'architecture (fr) history of architecture (en)

építészmérnök

USE	építészek
-----	-----------

építésztervezők

USE	építészek
-----	-----------

épített örökség

DEF	Az épített örökség részei az ingatlan örökségi elemek (épületek és építmények), valamint azok tartozékai és diszítőelemei; (városi vagy vidéki) épületegyüttesek és történelmi tájak/kultúrtájak, valamint azok történetileg kialakult környezete (védett területek és zónák), történelmi városok és építészetileg homogén vagy jellegzetesen elkülönülő városi vagy vidéki beépítések.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	architectural heritage (en)

built heritage (en)
patrimoine architectural (fr)
patrimoine construit (CH) patrimoine bâti (fr)

épített örökséget érintő beavatkozások

DEF	Az épített örökségi elemek rendeltetését és/vagy megjelenését megváltoztató, közvetlen vagy közvetett beavatkozások.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	beavatkozások jellege
NT	építészeti beavatkozások funkcióváltás településfejlesztés munkálatok
LE	built heritage interventions (en) interventions sur le milieu bâti (fr)

építkezés

DEF	Házak, utak, hidak stb. pontos műszaki előírások és szabályok szerint, megfelelő anyagok alkalmazásával történő felépítése.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	építészeti beavatkozások
LE	construction (en) constructions (fr)

építmények

USE	épületek
-----	----------

építőipari szakmák

DEF	Építőipari tevékenységet folytató szakemberek, pl. építész vagy kőműves, ács, kőfaragó stb. együttesen.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	szakismeretek
LE	building skills (en) métiers du bâtiment (fr)

épületbővítés

DEF	Épület tömegének bármely (vízszintes vagy függőleges) irányú megnövelése.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	építészeti beavatkozások
LE	building extensions (en) extensions d'un édifice (fr)

épületegyüttesek

USE	épületek
-----	----------

épületek

DEF	Egy vagy több telken ill. földterületen épített és használt építmény vagy összetartozó építmények csoportja.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	a kulturális örökség ingatlan elemei
NT	védett épületek használaton kívüli épületek kultusz helyek látogatható történelmi ingatlanok
LE	buildings (en) édifices (fr)
UF	építmények épületegyüttesek

épületkutatás

DEF	Épület szerkezetének, építéstörténetének kutatása és dokumentálása: a régészeti módszereket is magába foglaló helyszíni kutatáson kívül (falkutatás), írott és képi források feldolgozása alapján.
SN	Az épületkutatás módszere a forráskutatás mellett az épület történelmi vakolatrétegeinek, m#formáinak, falszövetének vizsgálata és elemzése, azaz falkutatás és az eredmények építészettörténelmi értelmezése.
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	régészeti kutatás

	építészeti kutatás
LE	building survey (en)
	étude du bâti (fr)
UF	falkutatás

épülettérképezés

DEF	Épület szerkezetének (anyaga és az építésének technikája), átépítésének, valamint építéstörténetének kutatása és dokumentálása: a helyszíni kutatáson kívül, amelyet általában régészeti módszerekkel végeznek, a kutatók felhasználják az egyéb dokumentációs forrásokat is.
SN	Az épületkutatás módszere a forráskutatás mellett az épület történeti vakolatrétegeinek, m#formáinak, falszövetének vizsgálata és elemzése, azaz falkutatás és az eredmények építészettörténeti értelmezése.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	régészet
LE	buildings archaeology (en)
	archéologie du bâti (fr)
UF	falkutatás

épületszerkezetek

USE	épületszerkezeti elemek
-----	-------------------------

épületszerkezeti elemek

DEF	Az épület lezárásához és külső-belső burkolásához szükséges elemek, pl. ablakok, ajtók, zsaluk; héjazat; padló- és falburkolatok (pl. parketta, csempeburkolat); murális elemek (pl. falfestmények, tapéta); és az építés idején falba épített elemek (pl. faburkolat, kandalló, kályha).
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	a kulturális örökség ingatlan elemei
LE	fixtures (en)
	immeubles par nature (fr)
UF	alkotórészek
	épületszerkezetek

érdekérvényesítő csoportok

DEF	Olyan azonos érdekű egyének – esetenként jogi személyiséggel rendelkező – csoportja, amely igyekszik a hatóságokat különböző módszerek segítségével ezen érdekek figyelembe vételére rábírní.
SN	Magyarországon ez a tevékenység leginkább úgy valósulhat meg, hogy meghatározott ügyekben jogszabály ügyféli jogosultságokat, illetve ügyféli jogállást biztosíthat azoknak a civil szervezeteknek, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvet# jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	szervezetek
LE	pressure groups (en)
	groupes d'intérêt (CH) groupes de pression (FR) (fr)
UF	lobbi csoportok

erdők

USE	fás területek
-----	---------------

etnográfiai érték

USE	néprajzi érték
-----	----------------

etnológiai örökség

USE	antropológiai örökség
-----	-----------------------

etnológiaiérték

USE	antropológiai érték
-----	---------------------

EU

USE	Európai Unió
-----	--------------

EU-igazgatás

USE	európai igazgatás
-----	-------------------

Európa Tanács

DEF	Strasbourg-i székhelyű kormányközi szervezet, amelynek jelenleg (2013-ban) 47 demokratikus európai állam a tagja. Célkitűzései: az emberi jogok, a többpárti demokrácia és a törvényesség védelme; Európa kulturális meghatározottságának és sokszínűségének előmozdítása és hangsúlyozása; az európai társadalmi problémák orvoslása; Európa politikai stabilitásának megteremtése a törvényhozási, alkotmányozási és politikai reformok támogatása révén. Az Európa Tanács nem azonos az Európai Unió Tanácsával, ugyanakkor az EU tagállamai az Európa Tanács tagjai is egyben.
SN	
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	európai intézmények
NT	Miniszterek Bizottsága
	Kulturális, Örökségi, és Táj Értékek Irányító Bizottsága
LE	Council of Europe (en)
	Conseil de l'Europe (fr)

európai együttműködés

DEF	Személyek és intézmények Európán belüli együttműködése közös cél megvalósítása érdekében.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	együttműködés
LE	european co-operation (en)
	coopération européenne (fr)

európai igazgatás

DEF	Az Európai Unió összes igazgatási szerve.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	közigazgatás
LE	european administration (en)
	administration européenne (fr)
UF	EU-igazgatás
	Közösségi igazgatás

európai intézmények

DEF	Az európai szervek összefoglaló megnevezése, beleértve az Európai Uniót és az Európa Tanácsot.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	nemzetközi szervezetek
NT	Európai Unió
	Európa Tanács
LE	european institutions (en)
	institutions européennes (fr)
UF	európai szervezetek
RT	európai intézmények

Európai Örökség Napjai

DEF	Az Európa Tanács kezdeményezése alapján 1991-ben bevezetett nyílt napok, amelyek az európai kulturális örökség megőrzésének a jelentőségére kívánják felhívni a figyelmet. A rendezvény elsősorban a nagyközönség által általában nem látogatható épületek és műemlékek megtekintése köré szerveződik.
SN	Magyarországon az eseménysorozatnak Kulturális Örökség Napjai az elnevezése.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	műemlékek és régészeti lelőhelyek látogathatósága
LE	european heritage days (en)
	Journées Européennes du Patrimoine (fr)
UF	Kulturális Örökség Napjai

európai szervezetek

USE	európai intézmények
-----	---------------------

Európai Unió

DEF	Az Európai Unió a II. világháború után jött létre. Az EU-nak jelenleg (2013-ban) 27 tagállama van és további tagjelölt országok felvételére készül. Az EU nem új állam, amely a létezők helyett jött létre, és nem hasonlít más nemzetközi szervezetekhez sem. A tagállamok ruházzák át szuverenitásukat az Unió közös
-----	--

érdekeit képviselő intézményekre. Minden döntés és intézkedés a tagállamok által ratifikált alapvető szerződéseken nyugszik. Az Unió alapvető céljai: Az uniós állampolgárság intézményének megteremtése (alapvető jogok, szabad mozgás, polgári és politikai jogok); a szabadság, biztonság és törvényesség biztosítása (bel- és igazságügyi együttműködés); a gazdasági és társadalmi fejlődés biztosítása (egységes piac, euró: közös valuta, munkahelyteremtés, területfejlesztés, környezetvédelem); Európa befolyásának növelése a világban (közös kül- és biztonságpolitika). Az EU-t öt különböző hatáskörű intézmény irányítja: Európai Parlament (képviselőit a tagállamok polgárai választják); Európai Tanács (a tagállamok kormánytagjaiból áll); Európai Bizottság (irányító és végrehajtó testület); Európai Bíróság (jogalkalmazás); Európai Számvevőszék (EU-költségvetés ellenőrzése).

SN

TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	európai intézmények
LE	European Union (en)
	Union européenne (fr)
UF	EU

európai uniós ajánlások

DEF	Az Európai Tanács vagy a Bizottság által kiadott, nem kötelező érvényű irányelvek. (Amszterdami Szerződés 243-as paragrafusa.)
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	európai uniós jogi szabályozás
LE	recommendations (en)
	recommandations (fr)

európai uniós határozatok

DEF	Az Európai Unió testületei (a Tanács vagy a Bizottság) által hozott, a tagállamokra kötelező érvényű jogi előírások. (Amszterdami Szerződés 249-es paragrafusa.)
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	európai uniós jogi szabályozás
LE	decisions (en)
	décisions (fr)

európai uniós irányelvek

DEF	A közösségi jognak azok a jogforrásai, amelyek a tagállamokat bizonyos célok elérése érdekében kötik amellelt, hogy lehetőségük marad az eszközök és formák megválasztására.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	európai uniós jogi szabályozás
LE	directives (en)
	directives (fr)

európai uniós jogforrások

USE	európai uniós jogi szabályozás
-----	--------------------------------

európai uniós jogi szabályozás

DEF	Az Európai Unió szintjén alkalmazott, az európai testületek jogszabályainak erejénél fogva érvényesített - a szervezés vagy ellenőrzés eszközeként alkalmazott - szabályok és eljárások.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	jogi szabályozás
NT	európai uniós határozatok
	európai uniós irányelvek
	európai uniós rendeletek
	európai uniós ajánlások
LE	European legal instruments (en)
	instruments légaux communautaires (fr)
UF	európai uniós jogforrások
	európai uniós jogszabályok

európai uniós jogszabályok

USE	európai uniós jogi szabályozás
-----	--------------------------------

európai uniós rendeletek

DEF	A közösségi jognak azok a jogforrásai, amelyek minden tagállamra nézve általánosan érvényesek, kötelezőek és közvetlenül alkalmazandók.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	európai uniós jogi szabályozás
LE	regulations (en)
	règlements (fr)

falkutatás

USE	épületkutatás
-----	---------------

falkutatás

USE	épületrégészet
-----	----------------

fás területek

DEF	A fás területek védelmének szabályozása biztosítja az erdők, erdős területek megőrzését.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	területek
LE	wooded areas (en)
	lieux plantés d'arbres (BE) espaces boisés (fr)
UF	erdők
	jóléti erdők
	ligetek
	parkerdők

faszá dizmus

DEF	Építészeti, elsősorban a városépítészeti gyakorlat, melynek során a történeti épületből csupán homlokzatot őrzik meg, az épület magját - állapottól függetlenül - átépítik, teljesen újjáépítik. Célja egy meghatározott városrész arculatának megőrzése.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	építészeti beavatkozások
LE	facadism (en)
	façadisme (fr)
UF	homlokzatkonzerv

fejlesztés

DEF	Területek, épületek ellátása (fejlesztése) azon szükséges elemekkel és feltételekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy betöltsék rendeltetésüket.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	munkálatok
LE	development works (en)
	travaux d'aménagement (fr)

fejlesztési tervek

DEF	Központi vagy helyi hatóság által készített, dokumentációt és térképeket tartalmazó tervek, amelyek irányelveket fogalmaznak meg a kulturális örökség védelmével, a természeti szépségek és a táj megőrzésével, a fizikai környezet fejlesztésével és a közlekedés szervezésével kapcsolatban. Különböző típusai léteznek az egyes országok tervezési gyakorlatának megfelelően.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	területrendezés
LE	development plans (en)
	plans d'aménagement du territoire (fr)

felfedezés

DEF	Kulturális örökség szempontjából értéket képviselő tárgyak vagy leletanyag felfedezése.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	régészeti örökséget érintő beavatkozások
NT	véletlenszerű felfedezés
LE	discoveries (en)
	découvertes (fr)
UF	megtalálás

felfedezők

USE	megtalálás
-----	------------

fellebbezési eljárás

USE jogorvoslati eljárások

felségvíz

DEF Egy állam joghatósága alá tartozó tengersiz, általában három mérföld a sekélyvízú partoktól mérve; az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye alapján (Montego Bay, 1982) tizenkét tengeri mérföld (22 km).
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT tengerhez kapcsolódó közterületek
LE territorial waters (en)
eaux territoriales (fr)

felsőoktatás

DEF Az egyetemek és főiskolák különböző karain és a szakokon megvalósuló oktatási/képzési rendszer. Magába foglalja a felsőoktatás különböző szintjeit: az oklevelet biztosító alapképzést, a különböző fokozatok megszerzését, illetve a posztgraduális képzést.
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT szakképzési formák
LE university education (en)
formations universitaires (fr)
UF egyetemi képzés
főiskolai képzés

feltárási engedélyek

DEF Régészeknek vagy régészek csoportjának az illetékes hatóság által kiadott, régészeti feltárással jogosító engedélye.
SN Magyarországon csak meghatározott közintézmények jogosultak feltárással. A területileg illetékes megyei múzeum (a fővárosban a Budapesti Történelmi Múzeum), valamint a Magyar Nemzeti Múzeum és más régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeum, a régészeti tanszékkel rendelkező egyetemek és a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete végezhetnek. (A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján.)
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT régészeti örökség védelme
LE excavation permits (en)
autorisations de fouilles (fr)

feltárási joggal rendelkező intézmények

USE régészeti tevékenységet ellátó szervezetek

feltárások szabályozása

DEF Régészeti lelőhelyek feltárásának szabályai.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT régészeti örökség védelme
LE excavation controls (en)
surveillance des fouilles (fr)
UF ásatások szabályozása

felügyelet

DEF Örökséggel kapcsolatos beavatkozások ellenőrzésének és nyomon követésének folyamata.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT munkálatok felügyelete
LE inspection (en)
vérification des travaux (fr)
UF ellenőrzés
örökségvédelmi felügyelet

felújítási alap

USE intervenciós alapok

felvilágosító kampányok

DEF A kampányok célja megismertetni a társadalommal a kulturális örökség értékeit, a fenyegető veszélyeket és a védelmét indokoló kulturális, társadalmi és gazdasági összetevőket.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

BT örökségtudat-formálás
LE information campaigns (en)
campagnes d'information (fr)

fémkereső műszeres kutatás

DEF Speciális felszereléssel (fémkereső műszerrel) végzett kutatás, amelynek célja a felszín alatti fémtárgyak jelenlétének azonosítása.
SN Magyarországon a fémkereső m#szeres kutatás is régészeti feltárással min#sül és engedélyköteles tevékenység.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT régészeti tevékenységek
LE metal detecting (en)
utilisation des détecteurs de métaux (fr)
UF detektoros kutatás
fémkeresőzés

fémkeresőzés

USE fémkereső műszeres kutatás

fenntartás

USE örökség gondozás

fenntartást biztosító alapok

DEF Épületek javítási és karbantartási munkáihoz szükséges pénzeszegek.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT pénzügyi eszközök
LE maintenance funds (en)
crédits d'entretien (fr)

fenntartható fejlődés

DEF Az erőforrások felélése és a környezet károsítása nélkül megvalósítható, társadalmi igényeket – pl. településrendezés és településfejlesztés – kielégítő fejlesztések.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT általános fogalmak
NT fenntartható turizmus
LE sustainable development (en)
développement durable (fr)

fenntartható használat

USE örökség-tudatosság növelése

fenntartható turizmus

DEF A turizmus olyan formája, amely arra törekszik, hogy minimális negatív hatást gyakoroljon a természeti környezetre és a helyi kultúrára, elősegítve ugyanakkor a helyiek bevételeinek növekedését és foglalkoztatását, továbbá hangsúlyozza a helyi ökoszisztéma megőrzésének fontosságát. A turizmusnak ez a felelősségteljes formája érzékeny mind az ökológiai, mind a kulturális tényezőkre.

SN

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT ismeretterjesztés
fenntartható fejlődés
LE tourisme durable (fr)
sustainable tourism (en)

finanszírozás

USE pénzügyi eszközök

fizetésképtelenség

DEF Pénzügyi kötelezettség teljesítésére képtelenné vált magánszemély vagy szervezet.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT gazdasági és pénzügyi háttér
LE financial incapacity (en)
incapacité financière (fr)

főépítések

DEF	Az államigazgatásban dolgozó építészmérnökök.
SN	
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	építészek
	építészek
	építészek
LE	state architects (en)
	architectes de l'Etat (fr)
UF	állami építészek
	műemléki felügyelők

fogások

USE	örökségvédelmi ismeretek
-----	--------------------------

fogyatékoság

DEF	A fogyatékoság olyan hátrány, amely egy embernek bizonyos tevékenységeit vagy a közösség életében való részvételét korlátozza. A fogyatékoság lehet egy vagy több tartósan vagy véglegesen megváltozott fizikai, érzékszervi, értelmi, kognitív vagy mentális képesség, halmozott fogyatékoság, vagy súlyos egészségügyi károsodás.
SN	A fogyatékoság olyan hátrány, amely egy embernek bizonyos tevékenységeit vagy a közösség életében való részvételét korlátozza. A fogyatékoság lehet egy vagy több tartósan vagy véglegesen megváltozott fizikai, érzékszervi, értelmi, kognitív vagy mentális képesség, halmozott fogyatékoság, vagy súlyos egészségügyi károsodás.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	akadálymentesítés
	akadálymentesítés
LE	handicap (fr)
	disability (en)

főiskolai képzés

USE	felsőoktatás
-----	--------------

földhasználat

USE	területhasználat
-----	------------------

földmérők

DEF	Földmérési, illetve térképészeti munkák elvégzésére jogosult műszaki szakemberek.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	közreműködők
	szakmák
LE	surveyors (en)
	géomètres (fr)
UF	geodéták

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

USE	földművelésügyi minisztérium
-----	------------------------------

földművelésügyi minisztérium

DEF	Központi államigazgatási szerv, amely a kormányzat mezőgazdasági politikájának előkészítésért és végrehajtásáért felelős.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	minisztériumok
LE	government department for agriculture (en)
	ministère chargé de l'agriculture (fr)
UF	Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

földrajzi információs rendszer

DEF	Olyan számítógépes programok, amelyek adatbázis formájában lehetővé teszik az egyes földrajzi területeknek a grafikus ábrázolását.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek

BT	információs technológia
LE	geographical information systems (en)
	systemes d'information géographique (fr)
UF	GIS

folklor

USE	szellemi örökség
-----	------------------

folklorisztikai érték

DEF	A néprajzkutatások szempontjából kiemelkedő jelentőségű tudás, hagyomány, szokás, nyelvhasználat, zene, tánc stb., amely meghatározott körbe tartozó személyek és/vagy közösségek (hagyományos) kultúrájának megjelenítője.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökségi érték
LE	folklore interest (en)
	intéret folklorique (fr)

folyami és tavi hajózási örökség

DEF	Minden helyszín, építmény, épület, hajó, tárgy vagy hagyomány, amely együtt alkotja, dokumentálja és szemlélteti a folyami és tavi hajózási gazdaság- és társadalomtörténetét.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	waterways heritage (en)
	patrimoine fluvial (fr)

fosztogatás

USE	károkozás
-----	-----------

forótdokumentáció

DEF	A kulturális örökség valamely eleméről készített fényképes dokumentumok összessége.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	dokumentálás
LE	photographic record (en)
	documentation photographique (fr)

fotográfiai örökség

DEF	Minden fénykép, dokumentum, tárgy és tudás, amely dokumentálja és illusztrálja a fényképezés fejlődését és történetét.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	photographic heritage (en)
	patrimoine photographique (fr)

fővállalkozó kivitelezők

DEF	Az építető által kiválasztott természetes vagy jogi személyek, akik/amelyek tervezik és felügyelik, átvételre javasolják (átadják és bizonylatolják) az elkészült munkát és elfogadják (kollaudálják) a benyújtott számlákat.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	közreműködők
LE	contractors (en)
	maîtres d'œuvre (fr)
UF	ajánlattevők
	lebonyolítók

funkcióváltás

DEF	Célja, hogy új rendeltetést adjon a kulturális örökség valamely elemének, így biztosítva annak fennmaradását.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	épített örökséget érintő beavatkozások
LE	change of use (en)
	changement d'affectation (CH) réutilisation (fr)
UF	funkcióváltozás
	újrahasznosítás

funkcióváltozás

USE	funkcióváltás
-----	---------------

gazdasági és pénzügyi háttér

DEF	Gazdasági és pénzügyi tevékenységek összessége.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
NT	kártalanítás
	pénzügyi ellenőrzés
	fizetési képtelenség
	pénzügyi eszközök
	kárbiztosítás
	eljárási illetékek
	találói jutalom
	adók
	adókedvezmény formájában nyújtott ösztönzések
LE	economic and financial systems (en)
	système économique et financier (fr)

geodéták

USE	földmérők
-----	-----------

GIS

USE	földrajzi információs rendszer
-----	--------------------------------

gyakorlat

DEF	Szakma tanulása során az elméleti és gyakorlati ismeretek és képességek megszerzése.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	szakképzési formák
LE	apprenticeship (en)
	apprentissage (fr)
UF	gyakorlati képzés
	tanoncidó

gyakorlati képzés

USE	gyakorlat
-----	-----------

gyűjtogatás

DEF	A kulturális örökség elemeinek tűz útján történő szándékos megrongálására vagy elpusztításra irányuló cselekmény.
SN	
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvénysértések
LE	incendies volontaires (fr)
	arson (en)

hadtörténeli örökség

DEF	Minden helyszín, építmény, tárgy, hagyomány, amely katonai szervezetek és tevékenységek történetét, fejlődését illusztrálja és dokumentálja.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	military heritage (en)
	patrimoine militaire (fr)

hagyatékok

DEF	Általában szervezetnek pénz vagy javak formájában nyújtott örökség vagy ajándék.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tulajdonátruházás
LE	bequests (en)
	legs (fr)

hagyományörző bemutatók

USE	történelmi játékok
-----	--------------------

hagyományos helyi építészet

DEF	Egyszerű, hagyományos formanyelvet követő, helyi építőanyagokat használó, általában építészközreműködése nélkül megvalósuló építészet. Általában három kategóriáját különböztetjük meg: mezőgazdasági, népi, ipari.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	építészet
LE	vernacular architecture (en)
	architecture traditionnelle (fr)

hajóroncs-lelőhelyek

DEF	Azon területek, ahol elsüllyedt hajóroncs található.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	helyszínek
LE	wreck sites (en)
	sites d'épave (fr)
UF	hajótörés helyszíne

hajótörés helyszíne

USE	hajóroncs-lelőhelyek
-----	----------------------

használaton kívüli építmények

USE	használaton kívüli épületek
-----	-----------------------------

használaton kívüli épületek

DEF	Épületek, építmények, amelyeket már nem használnak.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	épületek
LE	disused buildings (en)
	bâtiments désaffectés (CH) édifices désaffectés (fr)
UF	használaton kívüli építmények

használók

DEF	Mindazon személyek vagy szervezetek, amelyek jogosultak az ingó vagy ingatlan javakat használni és hasznosítani.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	közreműködők
LE	usufructuaries (en)
	usufruitiers (fr)
UF	tulajdonosi jogok gyakorlói
	vagyonkezelők

haszonélvezet

DEF	Más tulajdonában álló ingó vagy ingatlan dolog használatának joga. Ugyanakkor a haszonélvező kötelessége a használatában álló dolog megőrzése és jó karban tartása.
SN	Magyarországon a haszonélvezet mellett ismert a vagyonkezelés joga is, amely jogviszony vagyonkezelés szerződés alapján jön létre. (A vagyonkezelés szerződés egy közjogi jogalany és egy közjogi vagy magánjogi jogi személy között létrejött szerződés, amely ez utóbbira ruhazza át a köztulajdon használatát vagy hasznosítását egy bizonyos meghatározott célra.)
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tulajdonhasználat
LE	usufruit (FR) (fr)
	usufruct (en)

határozatok

DEF	Minisztérium, illetve igazgatási szerv által kibocsátott, végrehajtást igénylő, általános érvényű vagy egyedi alkalmazású kötelezettségek.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvények
LE	orders (en)
	arrêtés (fr)

hatáskör-átruházás

DEF	Bizonyos hatáskörök más hatóságra való átruházása.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	hatáskörök
LE	delegation of power (en)
	délégations de compétence (fr)

hatáskörök

DEF	Jogszabály által a hatóságok hatáskörébe utalt kérdések vagy ügyek.
SN	Az ügyeknek azonos szervezeten belüli megosztása területi alapon.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	kulturális örökség kezelése
NT	a hatáskör szintjei

	illetékes hatóságok
	területi illetékesség
	hatáskör-átruházás
LE	competences (en)
	compétences (fr)
UF	kompetenciák

hatáskörrel rendelkező hatóságok

USE	illetékes hatóságok
-----	---------------------

hatástanulmányok

DEF	Mindazon munkálatok vagy szabályozások előzetes vizsgálata, amelyek jelentőségüknél, kiterjedésüknél vagy hatásuknál fogva befolyásolhatják a környezetet. A vizsgálat lehetővé teszi a hatások felmérését, olyan intézkedés előirányzását amely mérsékeli vagy kiküszöböli a következmények hatását, a projekt időszerűségének értékelését, és a közvélemény tájékoztatását, továbbá segíti a hatóságokat a döntéshozatalban.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	beavatkozás eszközei
LE	impact studies (en) études d'impact (fr)

hatósági kötelezés

DEF	Hatóság által kiadott, magánszemélyeket vagy szervezeteket érintő kötelezés valamely munkálat elvégzésére vagy a jogellenes tevékenység beszüntetésére.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	végrehajtási szabályozás
LE	enforcement notice (en) mise en demeure (fr)
UF	végrehajtás elrendelése

hatóságok

DEF	Közügyek ellátásával megbízott kormányzati és közigazgatási szervek.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	közigazgatás
LE	public authorities (en) autorités publiques (fr)

hegységek védelme

DEF	Hegyvidéki területek jogi védelme.
SN	Magyarországon nem használt jogi kategória a kulturális örökségvédelemben.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tájvédelem
LE	protection of mountains (en)

helyi jelentőségű érték

DEF	Egy adott területhez való kapcsolódása okán kiemelkedő jelentőségű örökségi elem – függetlenül attól, hogy a kulturális vagy a természeti örökség része –, amely az adott hely önazonosságának kifejeződésében jelentős, ugyanakkor tágabb összefüggésekben nincs meghatározó szerepe.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökségi érték
LE	regional interest (en) intérêt régional (fr)

helyi nyilvántartások

DEF	Helyi hatóságok vagy magán közreműködők által vezetett nyilvántartások, amelyek az országon belül csupán egy adott területre terjednek ki.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	nyilvántartások
LE	local inventories (en) inventaires locaux (fr)

helyi önkormányzati igazgatás

DEF	A központi közigazgatástól szervezetileg elkülönülő, pénzügyi forrásokkal rendelkező, területi igazgatási jogkörrel felruházott jogi személyiségű testületek. Egyes országok esetében területi igazgatás alatt értjük az önkormányzatok, a megyék, a régiók és a tengerentúli területek igazgatását is.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	decentralizált igazgatás
LE	local administration (en) administration décentralisée (fr)

helyi szervezetek

DEF	Egy hely(ség)hez, vidékhez tartozó, meghatározott célt, érdekeket szolgáló szervezett csoportok, intézmények.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	szervezetek
LE	local organizations (en) organisations locales (fr)

helyi védelem

DEF	Helyi önkormányzatok által kiadott, az illetékességi területükön lévő kulturális örökség védelmére vonatkozó rendeletek és szabályozások.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem fajtái
LE	local protection (en) protection locale (fr)

helyreállítási kötelezések

DEF	A kulturális örökség elhasználódott, megsérült elemeinek/tárgyainak az eredeti állapot szerinti helyreállítására kötelező szabályozások.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	korlátozások
LE	repairs notices (en) devoir d'entretien (CH) obligations de travaux (fr)

helyreállítási programok

USE	restaurálási programok
-----	------------------------

helyszínek

DEF	Egységes egésként meghatározható, topográfiailag körülhatárolható, természeti erők és az ember által alakított, részben beépített területek, tájak, amelyek kivételes történeti, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi vagy műszaki értéket hordoznak.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	területek
NT	régészeti lelőhelyek településhelyek beépített területek természeti területek védett helyszínek hajóroncs-lelőhelyek
LE	sites (en) sites (fr)

hitelesítő ásatás

USE	hitelesítő- és próbafeltárások
-----	--------------------------------

hitelesítő- és próbafeltárások

DEF	Rendszerint kutatóárokakkal, kézi és/vagy gépi módszerek segítségével végzett régészeti feltárás, amelynek célja egy lelőhely pontos helyének, kiterjedésének vagy jellegének a meghatározása.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	régészeti feltárások
LE	trial excavations (en) sondages archéologiques (fr)
UF	hitelesítő ásatás próbaásatás szondázó ásatás

hitéleti rendeltetésű helyszínek

USE kultuszhelyek

homlokzatkonzerv

USE faszádizmus

hozzáadottérték-adó

DEF A legtöbb fogyasztási és árucikkre ráterhelt közvetett adó.

SN A magyar jogban a hozzáadottérték-adóknak csak egyik típusa az általános forgalmi adó.

TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér

BT adók

LE value added tax (en)

taxe sur la valeur ajoutée (fr)

UF ÁFA

általános forgalmi adó

ICCROM

DEF Kormányközi szervezet, amely aktívan együttműködik az UNESCO-val. Az egyetlen olyan intézmény, amelynek felhatalmazása az egész világra kiterjed az ingó és ingatlan örökség megőrzése érdekében. Szaktanácsadással és szakemberek továbbképzésével foglalkozik. Az ICCROM célja a konzerválás minőségének javítása és az örökségtudatos gondolkodás terjesztése az élet minden területén, az oktatásban és a politikai közéletben egyaránt. Célkitűzése, hogy a védett kulturális örökség az emberiség javát szolgálja.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT nemzetközi szervezetek

LE ICCROM (en)

ICCROM (fr)

UF Kulturális Javak Megóvása és Helyreállítása

Tanulmányozásának Nemzetközi Központja

RT ICCROM

ICOMOS

DEF 1965-ban alakult, nem-kormányzati irányítás alatt álló nemzetközi testület, amely a "Műemlékek és történeti (műemléki) együttesek konzerválására és restaurálására" vonatkozó nemzetközi karta (Velencei Karta, 1964) elfogadásának eredményeként jött létre. Műemlékek és történeti (műemléki) együttesek restaurálásának és megőrzésének kérdéseiben az UNESCO legfőbb tanácsadója. Célja nemzetközi alapelvek megfogalmazása a kulturális környezet megőrzése, restaurálása és fenntartása érdekében; az építészeti örökség megőrzésével foglalkozó egyezmények alkalmazásának elősegítése és egy örökségvédelmi szakemberekből álló nemzetközi hálózat létrehozása.

SN Az ICOMOS tevékenységét Nemzeti Bizottságok és Nemzetközi Tudományos Bizottságok keretében végzi. A Magyar Nemzeti Bizottság (NB) a nemzetközi szervezet alakulásával egyidőben jött létre (a nemzetközi szervezet tagozataként, 1995 óta a magyar jog szerinti egyesületi formában működik). Létszámát és aktivitását tekintve is a leghatékonyabb Nemzeti Bizottságok egyike.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT nemzetközi szervezetek

LE ICOMOS (en)

ICOMOS (fr)

UF Műemlékek és Történeti Együttesek Nemzetközi

Tanácsa

idegenforgalmi jelzőtábla

DEF Útjelző, tájékoztató táblák, feliratok, amelyek eligazítják, illetve információkkal látják el a látogatókat, és elősegítik a helyi térség megismerését.

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

BT kulturális turizmus

LE tourist information signs (en)

signalisation touristique (fr)

UF emléktábla

turista információs tábla

turisztikai információs tábla

idegenforgalmi vonzerő

DEF Olyan kulturális vagy természeti adottságok, amelyek által egy hely vagy emlék turisztikai célponttá válik, pl. természeti szépségek, műemlékek, ünnepek, kulturális rendezvények, múzeumok, kiállítások, történeti városközpontok, konyhaművészet stb.

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

BT kulturális programok

kulturális turizmus

LE tourist attractions (en)

attractions touristiques (fr)

UF turista látványosság

idegenvezetők

DEF Szervezett csoportokat vezető személyek, akik általában az adott csoport nyelvén ismertetik egy meghatározott terület kulturális és természeti örökségét (műemlék, város és környezete, régió). Egyes országokban speciális képzéssel rendelkeznek, más országokban amatőr önkéntesek végzik ezt a tevékenységet.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem

BT közreműködők

szakmák

LE tour guides (en)

guides touristiques (CH)|guides-conférenciers (fr)

ideiglenes kivitel

DEF Áruknek vagy tárgyaknak más országba szállítása (általában két ország közötti megállapodásként) egy korlátozott időszakban.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT ingó javak védelme

LE temporary exports (en)

exportations temporaires (fr)

UF ideiglenes kiviteli engedélyek

ideiglenes kiviteli engedélyek

USE ideiglenes kivitel

ideiglenes védelem

DEF A kulturális örökség ingatlan elemeinek egy meghatározott időszakra vonatkozó védelme. Az ideiglenes védetté nyilvánítás jelentheti a védési eljárás speciális formáját vagy egyéb egyszerűsített eljárást.

SN

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT védelem fajtái

LE protection temporaire (fr)

provisional listing (en)

UF elővédelmi listára vétel

időszaki jelentések

DEF Az UNESCO Világörökségről szóló egyezményéhez kapcsolódó országjelentések, amelyek az örökségi értékek állapotának időszakos felülvizsgálatát szolgálják. A jelentések tartalma érinti az egyezmény végrehajtását, az érintett örökségi értékek állapotát, illetve a világörökségi listára felvett kiemelkedő és egyetemes értékek fenntartásának lehetőségét. A jelentések biztosítják a regionális együttműködést, és az információcserét.

TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek

BT dokumentálás

LE periodic reports (en)

rapports périodiques (fr)

ifjúsági régészeti, műemléki táborok

DEF Olyan szervezetek, amelyek keretében fiatal önkéntesek pénzért vagy anyagi ellenszolgáltatás nélkül szabadidejükben régészeti ásatáson, műemléki helyreállításban vagy restaurálási munkában vesznek részt.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT non-profit szervezetek
LE chantiers de bénévoles (fr)
archaeological charitable trusts (en)

igazgatás

USE közigazgatás

illegális kereskedelem

DEF Személyek vagy csoportok tiltott kereskedelmi vagy szállítmányozási tevékenysége.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT törvénytörések
LE unlawful trafficking (en)
trafic illicite (fr)

illetékes hatóságok

DEF A jogi és egyéb szabályozók végrehajtásáért felelős szervek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT közigazgatás
hatáskörök
LE competent authorities (en)
autorités compétentes (fr)
UF hatáskörrel rendelkező hatóságok
illetékes hatóságok

illetékes hatóságok

USE illetékes hatóságok

immateriális örökség

USE szellemi örökség

információcsere

DEF Intézmények, szervezetek és egyének között a kulturális örökség területén megvalósuló információáramlás.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT ismeretterjesztés
LE information exchange (en)
échanges d'information (fr)

információs hálózatok

DEF A dokumentációkészítés területén formális vagy informális megállapodás alapján együttműködő különféle szervezetek csoportosulása. Feladatuk az adat- és dokumentumgyűjtés, feldolgozás, átalakítás, terjesztés és hozzáférhetővé tétel.
TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT információs technológia
NT kulturális örökség információs hálózatai
LE information networks (en)
réseaux d'information (fr)

információs táblák

DEF A látóvalókkal (egy adott helyszín vagy helyiség) kapcsolatos tájékoztató, informálódást segítő táblák, feliratok.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT kulturális infrastruktúra
LE information boards (en)
signalisation culturelle|signalétique culturelle (CH) (fr)
UF emléktáblák
műemléktáblák

információs technológia

DEF Tudományos ismeretek alkalmazása a tájékoztatási technikák, termékek és rendszerek kidolgozásának,

az információ létrehozásának, tárolásának és használatának területén.

TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT dokumentálás
NT földrajzi információs rendszer
információs hálózatok
adatbázisok
digitalizálás
LE information technology (en)
technologies de l'information (fr)

ingatlan kulturális örökség

USE a kulturális örökség ingatlan elemei

ingatlan örökség

USE műemléki örökség

ingatlan örökség védelme

USE ingatlan örökségi elemek védelme

ingatlan örökségi elemek védelme

DEF A kulturális örökség ingatlan elemeinek helyben történő („in situ”) megőrzését biztosító intézkedések összessége.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védelem
NT védelem alatt álló területek
LE protection of immovable objects (en)
protection de biens immobiliers (fr)
UF ingatlan örökség védelme

ingatlan-nyilvántartási térképek

USE kataszteri térképek

ingatlanberuházók

USE ingatlanfejlesztők

ingatlanfejlesztők

DEF Ingatlanok építésének pénzügyi feltételeit biztosító természetes vagy jogi személyek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT közreműködők
LE developers (en)
promoteurs immobiliers (fr)
UF ingatlanberuházók

ingó javak védelme

DEF Ingóságok és műtárgyak jogszabályi védelme.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védelem
NT kiviteli tilalom
kiviteli engedélyek
ideiglenes kivitel
LE protection of movable objects (en)
protection des biens mobiliers (fr)

ingó köztulajdon

DEF Állami, helyi vagy regionális önkormányzati szervek tulajdonában, illetve kezelésében álló ingóságok.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT köztulajdon
NT közgyűjtemények
nemzeti művészeti örökség
LE movable public domain (en)
domaine public mobilier (fr)

ingó örökség

DEF Mozdítható kulturális javak összessége (tárgyak és műtárgyak, kivéve a műemlékeket és az építményeket).
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökség
LE movable heritage (en)
patrimoine mobilier (fr)

ingóságok

DEF	Az épülethez (ingatlanhoz) tartozó, annak sérülése nélkül mozgatható, szállítható tárgyak, elemek.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	a kulturális örökség elemei
NT	védett ingóságok műalkotások régészeti leletanyag
LE	movable objects (en) objets mobiliers (fr)

integrált örökségvédelem

DEF	Természet és/vagy ember alkotta környezetben lévő kulturális örökség fennmaradását és a társadalom javát szolgáló használat és hasznosítás egyidejű és összehangolt biztosítása.
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	örökségvédelem örökségvédelem
LE	integrated heritage conservation (en) conservation intégrée du patrimoine (fr)

intervenció alapok

DEF	Pénzalapok örökségi elemeken végzendő munkák kivitelezési költségeire.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT	pénzügyi eszközök
LE	intervention funds (en) crédits d'intervention (fr)
UF	felújítási alap örökségvédelmi többletköltség forrása

inventarizálás

USE	topográfiai kutatási program
-----	------------------------------

ipari örökség

DEF	Ipari tevékenységhez kapcsolódó minden olyan építmény, tárgy, berendezés, szellemi termék, amely az ipar történetét és fejlődését illusztrálja és dokumentálja.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	industrial heritage (en) patrimoine industriel (fr)

iparrégészet

DEF	A régészet azon ága, amely ipari tevékenységek, területek és építmények tanulmányozásával foglalkozik. Célja, hogy az ipari termeléssel kapcsolatos örökséget rekonstruálja.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	régészet
LE	industrial archaeology (en) archéologie industrielle (fr)

ipartörténeti érték

DEF	Ipartörténeti, iparrégészeti szempontból kiemelkedő jelentőségű, tanulmányozásra és megőrzésre érdemes, az örökségi értékek sajátos, interdiszciplináris csoportját alkotó örökségi elem.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökségi érték
LE	industrial interest (en) intérêt industriel (fr)

ismeretterjesztés

DEF	A kulturális örökséggel összefüggő ismeretek terjesztésére kidolgozott stratégiák, amelynek célja szélesebb társadalmi rétegekkel az értékek megismertetése, jelentőségének megértése és értékelése, továbbá az értékek egész társadalom javára történő védelme és megőrzése fontosságának tudatosítása.
-----	--

TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
NT	látogatási rend nyilvános hozzáférés oktatás kulturális turizmus kutatási eredmények terjesztése kulturális infrastruktúra információcsere kulturális programok örökségtudat-formálás akadálymentesítés fenntartható turizmus
LE	access and interpretation (en) communication et sensibilisation (fr)
UF	kulturális örökség és a társadalom kapcsolata kulturális örökség társadalmasítása

ismeretterjesztő kiadványok

DEF	Adott témát a nagyközönség számára, közérthető stílusban és nyelven bemutató publikációk.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	publikációk
LE	non-specialist publications (en) publications grand public (fr)

IUCN

DEF	Az UNESCO természeti örökséggel foglalkozó tanácsadó testülete. Az IUCN környezetvédelemmel és -megőrzéssel foglalkozó világszervezet, amely kormányok, nemzeti irodák, nemzeti és nemzetközi nem-kormányzati környezetvédelmi szervezetek között, környezetvédelmi kérdésekben közvetít. Küldetése, hogy meggyőzze és segítse az egyes országokat a természet egységének és diverzitásának megőrzésében, illetve a természeti erőforrások igazságos elosztásában és ökológiailag fenntartható használatában.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	nemzetközi szervezetek
LE	IUCN (en) IUCN (fr)
UF	Nemzetközi Természetvédelmi Unió
RT	IUCN

jegyzékbe vett alkotóelemek

DEF	Történelmi, művészeti, műszaki, tudományos szempontból jelentős alkotóelemek, amelyek védelemre érdemesek, de a legmagasabb szintű (jogszályi) védelem feltételeinek nem felelnek meg.
SN	Magyarországon ilyen alacsonyabb védelmi kategória nincsen.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	védett alkotóelemek
LE	registered elements (en)

jegyzékbe vett ingóságok

DEF	Történelmi, művészeti, műszaki, tudományos szempontból jelentős tárgyak, amelyek védelemre érdemesek, de a legmagasabb szintű (jogszályi) védelem feltételeinek nem felelnek meg.
SN	Magyarországon ilyen alacsonyabb védelmi kategória nincsen.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	védett ingóságok
LE	registered objects (en)
UF	jegyzékbe vett műtárgyak

jegyzékbe vett műtárgyak

USE	jegyzékbe vett ingóságok
-----	--------------------------

jogellenes magatartások

USE	törvénysértések
-----	-----------------

jogi szabályozás

DEF A törvény erejénél fogva érvényes és kötelező szabályok vagy eljárások.
TT 4. csoport - Jogrendszer
NT nemzetközi jogi szabályozás európai uniós jogi szabályozás nemzeti jogi szabályozók
LE legal instruments (en) instruments légaux (fr)

jogi személyiségű szervezetek

DEF A magánjog hatálya alá tartozó, jogi személyiséggel rendelkező szervezetek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT szervezetek
LE private law bodies (en) organismes de droit privé (fr)

jogorvoslati eljárások

DEF Eljárás, amelynek során magánszemély vagy szervezet a jogszabályon alapuló, hivatalos döntés felülvizsgálatát kérheti.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védetté nyilvánítási eljárás
LE appeal procedures (en) recours (CH)|procédures d'appel (fr)
UF fellebbezési eljárás

jogszabállyal védett műtárgyak

USE jogszabály alapján védett ingóságok

jogszabállyal védett régészeti lelőhelyek

USE védett régészeti lelőhelyek

jogszabály alapján védett alkotóelemek

DEF Történelmi, művészeti, tudományos, műszaki jelentőségű alkotóelemek, amelyeket országos jelentőségüknél fogva jogszabállyal védetté nyilvánítanak.
SN M#emlékegyüttes részét képez# önálló elem, pl. egy kastély melléképülete.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT védett alkotóelemek
LE listed elements (en)

jogszabály alapján védett ingóságok

DEF Történelmi, művészeti, tudományos, műszaki jelentőségű tárgyak, amelyeket országos jelentőségüknél fogva védetté nyilvánítanak.
SN A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 47. § alapján a kulturális örökség - a 46. § hatálya alá nem tartozó - pótolhatatlan és kiemelkedő jelentőségű javait, gyűjteményeit, azok megőrzése érdekében a Forster Gyula Központ védetté nyilvánítja (a 310/2012. Kormányrendelet alapján)
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT védett ingóságok
LE listed objects (en) protected objects (en) objets protégés (fr) objets classés (fr)
UF jogszabállyal védett műtárgyak védett műtárgyak

jogszabály alapján védetté nyilvánított épületek

USE műemlékek

jogszabályi védelem

DEF Jogi eszközök, amely azt biztosítja, hogy egy kulturális örökségi elem – általában épített örökségi vagy műemléki érték – jellege és állapota, átalakítás vagy fejlesztés során ne változzon meg.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védelem fajtái
LE statutory protection (en)

protection légale (fr)
inspection des monuments historiques (fr)
listed building control (en)

jóléti erdők

USE fás területek

karbantartási munkák

DEF Konzerválás, állagmegóvás az épület romlásának megakadályozása érdekében.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT munkálatok
LE maintenance works (en) travaux d'entretien (fr)
UF állagmegóvási munkák

kárbiztosítás

DEF Sérülést, veszteséget, kárt kompenzáló biztosítási forma.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT gazdasági és pénzügyi háttér
LE indemnification (en) indemnisations (fr)

károkozás

DEF Minden olyan tevékenység vagy mulasztás, amely a kulturális örökség egészének vagy egyes elemeinek pusztulását eredményezheti.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT törvénysértések
LE plundering (en) spoliation (fr)
UF fosztogatás

karták

DEF Egy meghatározott témában (pl. az örökség konzerválása) a szakemberek közösen elfogadott irányelveit rögzítő ajánlások.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT nemzetközi jogi szabályozás charters (en) chartes (fr)
UF charták

kártalanítás

DEF Káresemény során keletkezett veszteségek elsősorban anyagi kompenzálása.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT gazdasági és pénzügyi háttér
LE compensation (en) compensations financières (fr)

kataszteri térképek

DEF Az ország teljes területének térképi ábrázolása, önkormányzatok, illetve ingatlanok területére lebontva, beleértve az ingatlan-nyilvántartási hatóságoknak az egyes ingatlanokról vezetett térképeit (helyszínrajzait).
TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT dokumentálás
LE cadastral maps (en) plans cadastraux (fr)
UF ingatlan-nyilvántartási térképek

katasztrófamegelőzés

DEF Pusztulás és károsodás megelőzését célzó intézkedés.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT környezetpolitika
LE risk prevention (en) prévention des risques (fr)

keltezés

USE kormeghatározás

képzés

DEF	Elméleti és gyakorlati szakmai képzés bizonyos mesterségek és képességek elsajátítására.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
NT	szakképzési formák szakértelem továbbképző központok továbbképzési kurzusok továbbképzési programok
LE	training (en) formation (fr)

kereskedelmi jogi szabályozás

DEF	A kormány vagy a közigazgatás által hozott, áruforgalmat ellenőrző szabályozás.
SN	Magyarországon jelenleg nincsen egységes kereskedelmi kódex.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvények
NT	közbeszerzések szabályozása
LE	code of commerce (en) code du commerce/code des obligations (CH) (fr) code du commerce (fr) code des obligations (fr)

kézművesek

DEF	Olyan mesteremberek, akik foglalkozásukat vagy egy adott művészeti ágat nem ipari technikával, illetve sorozatgyártással hanem kézműves módszerekkel művelik, és egyedi, személyes jellegű tárgyakat készítenek.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	szakmák
LE	craftsmen (en) artisans (fr)

kézművesség

DEF	Bizonyos mesterségbeli tudás, amelynek birtokában valamely személy hagyományos kézműves eljárással tárgyakat készít.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	mesterségek
LE	craft skills (en) métiers d'art (fr)

kiállítások

DEF	Kulturális értékkel bíró tárgyak bemutatása a nagyközönségnek. A kiállított tárgyak értelmezésén keresztül a látogatók jobban megismerhetik a kulturális örökséget.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	kulturális rendezvények
LE	exhibitions (en) expositions (fr)

kiegészítő állami támogatások

DEF	Bizonyos feladatokra vagy vállalkozásra fordított, az eredeti összeget kiegészítő állami támogatás.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT	közfinanszírozás
LE	grant aid (en) subventions de l'Etat (fr)

kikötések

USE	korlátozások
-----	--------------

kisajátítás

DEF	Hivatalos jogi eljárás, amely lehetővé teszi a vagyonelemeknek a jelenlegi tulajdonos akarata ellenére történő megvásárlását.
SN	Magyarországon jogszabályi keretek között történhet kisajátítás, a tulajdonjog megvonásával. A kisajátításra csak közérdekből, és csak teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett kerülhet sor.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tulajdonátruházás

LE	compulsory purchase (en) expropriations (fr)
----	---

kistérségi tanácsok

USE	területfejlesztési szervek
-----	----------------------------

kiválasztási szempontok

DEF	Megalapozott álláspont vagy döntés kialakítását meghatározó szempontok.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	általános fogalmak
LE	selection criteria (en) critères de sélection (fr)

kiviteli engedélyek

DEF	Áruk vagy tárgyak más országba való szállítását engedélyező okmányok.
SN	Magyarországon a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján, (hatósági) kiviteli engedély szükséges az ezen törvény alapján védett vagy védetté nyilvánított kulturális javak más országokba történő kiviteléhez.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	ingó javak védelme
LE	export licences (en) autorisations d'exportation (fr)
UF	végleges kiviteli engedélyek

kiviteli tilalom

DEF	Áruk vagy tárgyak egyik országból a másikba való szállításának tilalma.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	ingó javak védelme
LE	export ban (en) interdiction d'exportation (fr)

kölcsönök

DEF	Magánszemélyeknek vagy szervezeteknek általában meghatározott kamattal kölcsönadott összegek.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT	pénzügyi eszközök
LE	loans (en) prêts (fr)

kollektív emlékezet

DEF	Nemzetek, társadalmi és etnikai csoportok vagy intézmények által azonosan értelmezett történelmi és kulturális fogalmak.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	általános fogalmak
LE	collective memory (en) mémoire collective (fr)

kompetencia szintje

USE	a hatáskör szintjei
-----	---------------------

kompetenciák

USE	hatáskörök
-----	------------

koncesszió

DEF	Egy közjogi jogalany és egy magánjogi jogalany között létrejött szerződés, amely átruhazza ez utóbbira, egy bizonyos pénzösszeg ellenében, a köztulajdon egészének vagy egy részének kizárólagos használatát.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tulajdonhasználat
LE	concession (en) concession (fr)

kontextuális építészet

DEF	Az építészeti/műemléki környezethez alkalmazkodó kortárs építészet, amelynek eszköze a hagyományos építőanyag-használat, illetve a környező épületek stílusának követése.
-----	---

TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	építészet
LE	contextual architecture (en) architecture contextuelle (CH) architecture d'accompagnement (FR) (fr)
UF	történeti környezethez illeszkedő építészet

konvenciók

USE	egyezmények
-----	-------------

könyvtárak

DEF	Szakemberek és a nagyközönség által látogatható, könyvtári dokumentumok (írott és audiovizuális) rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését és használatát biztosító intézmény.
SN	Magyarországon két nagy csoportja van a könyvtáraknak a nyilvános és a nem nyilvános könyvtár.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	kulturális infrastruktúra
UF	nyilvános könyvtárak

könyvtári örökség

DEF	Könyvtárakban lévő, bármilyen fizikai hordozón tárolt valamennyi dokumentum.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	dokumentum-örökség
LE	library heritage (en) patrimoine des bibliothèques (fr)

konzerválás

USE	örökségvédelem
-----	----------------

konzerválási program

DEF	A kulturális örökség ingó elemeinek megőrzését, állagromlásának megakadályozását szolgáló közvetett vagy közvetlen akcióterv, illetve ennek általános kerete.
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	örökségvédelmi politika örökségvédelmi politika
LE	conservation policy (en) politique de conservation (fr)

konzervátorképzés

DEF	Olyan szakképzés, amelynek során a résztvevők elméleti és gyakorlati oktatás segítségével a hagyományos technikáktól a modern technológiai ismeretekig terjedően elsajátítják a konzerválás módszerét.
SN	Javasolható lenne Magyarországon is bevezetni a „konzervátor” kifejezés angolszász értelemben való használatát: konzervátor a kulturális örökség elemeinek gondozásával, megóvásával, bemutatásával stb. a legszélesebb értelemben foglalkozó szakember.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	szakképzési formák
LE	conservation training (en) formation des conservateurs (fr)
UF	örökségvédelmi szakember képzés örökségvédelmi szakképzés

konzervátorok

DEF	A kulturális örökség elemeinek megőrzéséért felelős szakember. Feladatai közé tartozik a megelőző jellegű konzerválás, vizsgálat, dokumentálás, megőrző kezelés, kutatás és oktatás.
SN	A magyar szóhasználatban jelenleg csaknem kizárólag a tárgyakkal, azok megóvásával foglalkozó tevékenységként használt megnevezés (konzerválás). Ingatlan örökségi elemre vagy nem használjuk, vagy a restaurátor megnevezést alkalmazzuk helyette (ami nem egészen ugyanazt jelenti).
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek

TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	közreműködők szakmák
LE	conservators (en) conservateurs (fr)
UF	örökségvédelmi szakemberek örökségvédők

korlátozások

DEF	Szabályok és szabályozások, amelyeket a kulturális örökség elemeinek védelmére alkottak.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem
NT	helyreállítási kötelezések végrehajtási szabályozás közigazgatási szankciók büntetőjogi szankció
LE	protection constraints (en) servitude de protection (CH) (fr)
UF	kikötések megkötések

kormányzati szervek

USE	központi kormányzat
-----	---------------------

kormeghatározás

DEF	A kulturális örökség elemeinek kor- vagy korszakmeghatározása.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	szakmai segítség
LE	dating (en) datation des biens (fr)
UF	datálás keltezés

környezet

DEF	A földi életfeltételeket megszabó külső tényezők összessége.
SN	
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	általános fogalmak
LE	environment (en) environnement (fr)

környezetpolitika

DEF	Döntési javaslatok a helyi hatóságok vagy a kormány számára a természeti és az általános értelemben vett környezet védelméről.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területrendezés
NT	katasztrófamegelőzés
LE	environmental policy (en) politique en faveur de l'environnement (fr)

környezetszennyezés elleni politika

DEF	Az embereket vagy javakat veszélyeztető környezetszennyezés elleni intézkedés, fellépés.
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	örökségvédelmi politika örökségvédelmi politika
LE	anti pollution policy (en) lutte contre la pollution (fr) emprises foncières (fr)

környezettudatosság erősítése

USE	örökségtudat-formálás
-----	-----------------------

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

USE	környezetvédelmi minisztérium
-----	-------------------------------

környezetvédelmi minisztérium

DEF	Központi államigazgatási szerv, amely a kormányzati politika előkészítéséért és végrehajtásáért felelős, a
-----	--

	területfejlesztés, a környezetvédelem és a természeti erőforrások felhasználása területén.
SN	
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	minisztériumok
LE	government department for the environment (en) ministère chargé de l'environnement (fr) ministère de l'environnement (fr)
UF	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

korona tulajdona

DEF	Az uralkodócsalád által jelenleg vagy korábban birtokolt, irányított vagy használt vagyonelemek, aktuális jogi helyzetüktől függetlenül.
SN	Magyarországon nem használat fogalom.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	köztulajdon
LE	crown property (en)
UF	koronabirtok Szent Korona-tan

koronabirtok

USE	korona tulajdona
-----	------------------

kortárs építészet integrálása

DEF	Meglévő épülethez új épületek, épületrészek kapcsolása, pl. a piramis a Louvre udvarán vagy a Great Court a British Múzeumnál.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	építészeti beavatkozások
LE	integration of contemporary architecture (en) intégration de l'architecture contemporaine (fr)

közalapítványok

DEF	Nem nyereségorientált, közérdekű tevékenységet támogató, alapítványi formában működő intézmények.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	szervezetek
LE	public interest foundations (en) fondations (fr)

közbeszerzések szabályozása

DEF	Jogi szabályozás, amely az állam vagy közületek által kötött szerződésekre vonatkozik.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	kereskedelmi jogi szabályozás
LE	public works contract regulations (en) code des marchés publics (fr)
UF	közbeszerzési szerződési szabályok

közbeszerzési szerződési szabályok

USE	közbeszerzések szabályozása
-----	-----------------------------

közérdekű muzeális gyűjtemények

USE	múzeumok
-----	----------

közérdekű muzeális kiállítóhelyek

USE	múzeumok
-----	----------

közfelfogáson alapuló védelem

DEF	Egy kulturális örökségi elem közmegegyezésen alapuló védettsége.
SN	A közfelfogáson alapuló védelem nem jogi jelleg# kategória. A kulturális örökségi értékeknek egy nem meghatározott csoportja tartozik ebbe a körbe.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem fajtái
LE	implicit protection (en) protection implicite (fr)

közfinanszírozás

DEF	Az állam vagy az önkormányzatok feladatokra, illetve beruházásokra szánt pénzeszközei.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér

BT	pénzügyi eszközök
NT	kiegészítő állami támogatások közkiadás állami támogatás
LE	public funding (en) financement public (fr)

közgyűjtemények

DEF	Állami, helyi vagy regionális önkormányzati szervek tulajdonában, illetve kezelésében lévő kulturális javak nagyközönség által látogatható gyűjteményei.
SN	„Közgyűjtemény: az állam, a helyi önkormányzat, valamint az országos kisebbségi önkormányzat, a köztisztület és a közalapítvány tulajdonában (fenntartásában) m#kód# vagy általuk alapított könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum. Egyházi kérelemre ezekkel azonos elbírálás alá kerülhetnek az egyházi fenntartásban m#kód#, állami nyilvántartásba vett gyűjtemények (könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum).” (A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény)
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	ingó köztulajdon
LE	public collections (en) collections publiques (fr)

közgyűjtemények

USE	tudományos intézmények
-----	------------------------

közigazgatás

DEF	Az állam vagy a végrehajtó hatalom szolgáltatásai és személyi állománya.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
NT	illetékes hatóságok hatóságok európai igazgatás nemzeti közigazgatás
LE	administration (en) administration (fr)
UF	állami adminisztráció igazgatás

közigazgatási szankciók

DEF	Hatóság által magánszeméllyel vagy szervezettel szemben annak jogellenes magatartása miatt alkalmazott joghátrány.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	korlátozások
LE	administrative sanctions (en) sanctions administratives (fr)

közkiadás

DEF	A központi költségvetésből az állami szféra által nyújtott szolgáltatásokra fordított kifizetések.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT	közfinanszírozás
LE	public expenditure (en) budget public (fr)
UF	közpénz

közművelődési intézmények

USE	kulturális központok
-----	----------------------

Közösségi igazgatás

USE	európai igazgatás
-----	-------------------

közpénz

USE	közkiadás
-----	-----------

központi kormányzat

DEF	Az összes minisztérium, hivatal, köztisztület és egyéb szerv, amely az államigazgatás intézményrendszerét alkotja.
-----	--

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT nemzeti közigazgatás
UF kormányzati szervek

közreműködők

DEF Szervezetek és személyek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
NT használók
terület- és településrendezők, -tervezők
tanácsadók
köztisztviselők
megtalálók
beruházók
fővállalkozó kivitelezők
szponzorok
ingatlanfejlesztők
tulajdonosok
régészek
építészek
történészek
művészettörténészek
építészettörténészek
konzervátorok
idegenvezetők
táj- és kertépítészek
földmérők
restaurátorok
műszaki szakértők
szakértők
önkéntesek
LE agents (en)
agents (fr)

közttestületek

DEF Részben vagy egészben a közjog hatálya alá tartozó, jogi személyiséggel rendelkező testületek, szervezetek.
SN Magyarországon a közttestületek közfeladatokat ellátó szervezetek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT szervezetek
LE public bodies (en)
organismes publics (fr)

köztisztviselők

DEF Közigazgatásban dolgozó tisztviselők.
SN Magyarországon a közigazgatási szerv feladat és hatáskörében eljáró kormánytisztviselő#, köztisztviselő#, illetve közalkalmazottak.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT közreműködők
LE public servants (en)
fonctionnaires (fr)

köztulajdon

DEF Állami vagy önkormányzati tulajdonban, illetve közintézmény kezelésében álló tárgyak, építmények vagy földterületek.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT tulajdon
NT ingó köztulajdon
tengerhez kapcsolódó közterületek
állami tulajdon
korona tulajdona
LE public property (en)
propriété publique (fr)
UF állami tulajdon
önkormányzati tulajdon

köztulajdon alanyai

DEF A közjog hatálya alá eső, tulajdonnal rendelkező jogi személyek, szervezetek.
SN
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT tulajdonosok
LE public property owners (en)

propriétaires publics (fr)

közvetlen támogatások

USE céltámogatások

kulturális csere

DEF Kulturális csoportok közötti párbeszéd és tapasztalatcsere.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT általános fogalmak
LE cultural exchanges (en)
échanges culturels (fr)

kulturális együttműködés

DEF Személyek és intézmények nemzetközi együttműködése közös kulturális cél megvalósítása érdekében.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT együttműködés
LE cultural co-operation (en)
coopération culturelle (fr)

kulturális érték

DEF Kultúránk szempontjából kiemelkedő jelentőségű tapintható, látható vagy hallható emberi alkotás, illetve tudás, hagyomány – függetlenül attól, hogy a szellemi vagy az anyagi kultúra része –, amely tanulmányozásra és megőrzésre érdemes.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökségi érték
LE cultural interest (en)
intérêt culturel (fr)

kulturális értékkel nyilvánítás

DEF Spanyolországban létező eljárás, amelynek során a kulturális örökség egy ingó vagy ingatlan eleme elnyeri a legmagasabb szintű jogszabályi védelmet.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védetté nyilvánítási eljárás
LE declaration of cultural interest (en)

kulturális események

USE kulturális rendezvények

kulturális identitás

DEF Etnikai, szociális, vallási, politikai, gazdasági, nyelvi csoportok vagy intézmények kulturális örökségük, hagyományaik és szokásaik alapján történő önmeghatározása.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT általános fogalmak
LE cultural identity (en)
identité culturelle (fr)
UF kulturális önazonosság

kulturális infrastruktúra

DEF Kulturális tevékenységek fejlesztésére és működtetésére szolgáló intézmények, épületek és berendezések.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT ismeretterjesztés
NT kulturális központok
örökségi bemutató központok
könyvtárak
múzeumok
információs táblák
LE cultural facilities (en)
équipements culturels (fr)

kulturális intézmények

DEF Magán- vagy közintézmények, amelyek a kultúra szervezésével és népszerűsítésével (kulturális örökséggel való gazdálkodással) foglalkoznak.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT szervezetek
LE cultural institutions (en)
organismes culturels (fr)

Kulturális Irányító Bizottság

DEF Az Európa Tanács Kulturális Irányító Bizottságának felelőssége kiterjed a kulturális politikával összefüggő tevékenységekre és a kultúrát érintő intézkedésekre; a Bizottság gondoskodik azok végrehajtásáról, ellenőrzéséről és kiértékeléséről. Felelős továbbá azért, hogy tevékenységét a kulturális szakpolitikára, a kultúra helyes irányítására, a kulturális sokszínűsége, valamint a kultúrák közötti párbeszéd megteremtésére összpontosítsa.

SN

LE Comité Directeur de la Culture (fr)
Steering Committee for Culture (en)

Kulturális Javak Megóvása és Helyreállítása

Tanulmányozásának Nemzetközi Központja

USE ICCROM

kulturális központok

DEF Kulturális tevékenységek szervezésével, ismeretek terjesztésével foglalkozó intézmények, melyek a nagyközönség számára szabadon látogathatóak.

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

BT kulturális infrastruktúra

LE cultural centres (en)

centres culturels (fr)

UF közművelődési intézmények

kultúrházak

művelődési házak

kulturális minisztérium

DEF Központi államigazgatási szerv, amely a nemzeti és regionális kormányzati politika előkészítéséért és végrehajtásáért felelős, a kulturális örökség, a kortárs alkotások, a művészetek, és a kultúra területén.

SN

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT minisztériumok

LE government department for culture (en)

ministère chargé de la culture (fr)

UF Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

kulturális önazonosság

USE kulturális identitás

kulturális örökség

DEF Egyes kultúrák és ezáltal az egész emberiség számára a múlt által hagyományozott – művészeti vagy szimbolikus – tárgyi örökség összessége. A kulturális örökség, mint az emberiség közös kincse és tapasztalatainak tárháza, hozzájárul kulturális identitásunk megerősödéséhez, gazdagodásához, továbbá az egyes területek sajátosságainak kialakulásához.

SN „Kulturális örökség elemei: a régészeti örökség, m#emléki értékek, valamint a kulturális javak.” (A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény)

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT örökség

LE cultural heritage (en)

patrimoine culturel (fr)

kulturális örökség és a társadalom kapcsolata

USE ismeretterjesztés

kulturális örökség gondozása

USE kulturális örökség kezelése

kulturális örökség információs hálózatai

DEF A kulturális örökség területén olyan szakmai testületek, dokumentációs központok, könyvtárak, amelyek azonos céljaik érdekében együttműködnek az adatok gyűjtésében és terjesztésében.

TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek

BT információs hálózatok

LE heritage information networks (en)

réseaux d'information sur le patrimoine (fr)

kulturális örökség kezelése

DEF A kulturális örökségi értékek felügyelete, jelentőségük hangsúlyozása, és megőrzése a jövő generációi számára.

TT 4. csoport - Jogrendszer

NT hatáskörök

pályáztatási eljárások

védelem

LE heritage management (en)

gestion du patrimoine (fr)

UF kulturális örökség gondozása

kulturális örökség menedzsment

kulturális örökség megsemmisítése

USE kulturális örökség rongálása

kulturális örökség menedzsment

USE kulturális örökség kezelése

Kulturális Örökség Napjai

USE Európai Örökség Napjai

kulturális örökség rongálása

DEF Kulturális örökségben okozott kár, hiány vagy a teljes pusztulás.

TT 5. csoport - Beavatkozások

TT 5. csoport - Beavatkozások

BT változtatás

változtatás

LE destruction of heritage (en)

destruction du patrimoine (fr)

UF kulturális örökség megsemmisítése

kulturális örökség társadalmisítása

USE ismeretterjesztés

kulturális örökségi dokumentumok

DEF A kulturális örökséggel kapcsolatos összes dokumentum.

TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek

BT dokumentálás

LE heritage documentation (en)

documentation du patrimoine (fr)

kulturális örökségi térképek

DEF Jogszabály alapján védett vagy tudományosan feldolgozott értékekről készített térképek. Az egyes elemeket területi vagy valamilyen más sajátos szempont szerinti bontásban jelenítik meg.

TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek

BT dokumentálás

LE heritage maps (en)

cartes du patrimoine (fr)

kulturális örökségvédelmi intézmények

DEF A nemzeti kulturális, történeti, régészeti, építészeti, néprajzi és művészeti örökség számbavételét, védelmét, megőrzését és közzétételét végző intézmények.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT nemzeti közigazgatás

NT régészeti tevékenységet ellátó szervezetek

kulturális örökségvédelmi szervezetek

múzeum menedzsment

LE heritage services (en)

services du patrimoine (fr)

kulturális örökségvédelmi szervezetek

- DEF A történeti, művészeti, vagy tudományos jelentőségű kulturális örökségi értékekkel rendelkező épületek, illetve műtárgyak védelmét és megőrzését biztosító szervezetek.
- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- BT kulturális örökségvédelmi intézmények
- LE heritage agencies (en)
services de protection (fr)

kulturális pluralizmus

- USE kulturális sokszínűség

kulturális politika

- USE kultúrpolitika

kulturális programok

- DEF Célközönségnek szánt kulturális események (színházi bemutatók, koncertek, nyílt napok, fesztiválok, kiállítások stb.).
- TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
- BT ismeretterjesztés
- NT kulturális rendezvények
idegenforgalmi vonzerő
- LE cultural programmes (en)
animations culturelles (fr)

kulturális rendezvények

- DEF A kultúrához kapcsolódó, a közönség szellemi gazdagodását és a pozitív társadalmi kapcsolatok erősödését elősegítő társadalmi esemény.
- TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
- BT kulturális programok
- NT kiállítások
történelmi játékok
- LE cultural events (en)
manifestations culturelles (fr)
- UF kulturális események

kulturális sokszínűség

- DEF Kulturális csoportok között – etnikai, szociális, vallási, politikai, gazdasági vagy nyelvi sajátosságok alapján – kialakult különbözőség.
- TT 9. csoport - Általános fogalmak
- BT általános fogalmak
- LE cultural diversity (en)
diversité culturelle (fr)
- UF kulturális pluralizmus
másság
multikulturalitás

kulturális turizmus

- DEF Kulturális látnivalók (pl. világörökségi helyszínek, műemlékek, múzeumok, kiállítások, régészeti lelőhelyek, történeti városközpontok vagy más együttesek, történeti kertek stb.) megtekintése köré szerveződő idegenforgalom, más néven minőségi turizmus.
- TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
- BT ismeretterjesztés
- NT kulturális turizmus ösztönzése
kulturális utak
idegenforgalmi vonzerő
idegenforgalmi jelzőtábla
- LE cultural tourism (en)
tourisme culturel (fr)

kulturális turizmus elősegítése

- USE kulturális turizmus ösztönzése

kulturális turizmus fejlesztése

- USE kulturális turizmus ösztönzése

kulturális turizmus ösztönzése

- DEF A turizmus fejlesztését elősegítő tevékenységek és elképzelések, illetve ennek részeként a látogatók számára az örökségi elemek vonzó célpontként történő bemutatása.
- TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
- BT kulturális turizmus
- LE promotion of tourism (en)
promotion touristique (fr)
- UF kulturális turizmus elősegítése
kulturális turizmus fejlesztése

kulturális utak

- DEF Tervezett útvonalak egy-egy terület örökségének megismerésére, amelynek végigjárása során megérthetjük az európai kultúra sokszínűségét és gazdagságát.
- TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
- BT kulturális turizmus
- LE cultural routes (en)
itinéraires culturels (fr)
- UF tematikus itineráriumok

Kulturális, Örökségi, és Tájai Értékek Irányító Bizottsága

- DEF Az Európa Tanács operatív bizottsága, amely felelős a kultúráért, a kulturális örökségért, és a tájai értékekért. A bizottság felügyeli az Európa Tanács HEREIN programját is.
- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- BT Európa Tanács
- NT örökségközösség
építészettörténet
- LE Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape (en)
Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage (fr)

kultúrházak

- USE kulturális központok

kultúrpolitika

- DEF A kormány vagy valamely intézmény által követett program a kulturális élet, a kulturális örökség területén.
- TT 9. csoport - Általános fogalmak
- BT általános fogalmak
- LE cultural policy (en)
politique culturelle (fr)
- UF kulturális politika

kultúrtáj

- USE történeti táj

kultuszhelyek

- DEF Vallási szertartások helyszínei.
- TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
- BT épületek
- LE places of worship (en)
lieux de culte (fr)
- UF hitéleti rendeltetésű helyszínek

kutatási alapok

- DEF A magán- vagy közzféra által tudományos kutatásokra fordított pénzügyi támogatások.
- TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
- BT szubvenció
- LE research grants (en)
crédits d'études (fr)
- UF kutatási ösztöndíjak
kutatási segélyek

kutatási eredmények terjesztése

- DEF Örökségvédelmi szakemberek kutatási eredményeinek megismertetése, általában nyomtatott kiadványok

TT vagy előadások formájában, a szakmabeliekkel és a nagyközönséggel.
BT 7. csoport - Ismeretterjesztés
NT ismeretterjesztés
LE publikációk
dissemination of research (en)
diffusion de la recherche (fr)

kutatási ösztöndíjak

USE kutatási alapok

kutatási segélyek

USE kutatási alapok

látogatás

DEF Mindazon tevékenységek, amelyek során a közönség megismeri az örökség „in situ” vagy múzeumi környezetben bemutatott emlékeit. Ezek a látogatások történhetnek pedagógiai céllal és a kikapcsolódás igényével is.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT műemlékek és régészeti lelőhelyek látogathatósága
NT látogatók száma
LE visits (en)
visites (fr)

látogatási rend

DEF A látogatási rend szabályozza a látogatók hozzáférését a kulturális örökségi értékekhez, azok anyagi valójukban történő megóvása érdekében.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT ismeretterjesztés
LE access regime (en)
régimes d'accès (fr)

látogatható történeti ingatlanok

DEF Látogatható épületek vagy emlékek. Általában állami, önkormányzati vagy más közhasznú intézmény kezelésében állnak (pl. Stonehenge), de lehetnek magántulajdonban is.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT épületek
LE historic properties (en)

látogató-központok

USE örökségi bemutató központok

látogatók száma

DEF Kulturális örökségi helyszín vagy építmény látogatóinak száma egy adott időszak alatt. A számszerűsített adat egyéb információkkal együtt felhasználható a látogatottság növelése és a célzott közönség megnyerése érdekében.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT látogatás
LE visitor numbers (en)
fréquentation (fr)

látvány-érték

DEF Festői jellegéből adódóan kiemelkedő jelentőségű, tanulmányozásra és megőrzésre érdemes örökségi elem.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökségi érték
LE picturesque interest (en)
intérêt pittoresque (fr)

lebonyolítók

USE fővállalkozó kivitelezők

légifelvételezés

USE lelőhely-felderítés

leletmentés

DEF Régészeti tevékenység, amely akkor válik szükségessé, ha előre nem várt módon addig ismeretlen régészeti örökségi emlékek kerülnek elő egy fejlesztéssel érintett területen.
SN Magyarországon ez egy általánosan használt fogalom az addig ismeretlen, váratlan módon el#kerül# régészeti emlékek megmentése érdekében végzett tevékenységre.
TT 5. csoport - Beavatkozások
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT régészeti örökséget érintő beavatkozások régészet
LE rescue archaeology (en)
archéologie de sauvetage (fr)
UF mentő feltárás

lelőhely-felderítés

DEF Ásatással nem járó felszíni vagy víz alatti felmérés, kutatás, amelynek célja régészeti, őslénytani és geológiai lelőhelyek felfedezése és tanulmányozása.
SN Magyarországon a régészeti kutatásnak nem része az #slénytani és geológiai kutatás. A régészeti célú terepbejárás, m#szeres lelet- és lel#helyfelderítés és a légifelvételezés engedélyköteles vagy bejelentés-köteles tevékenységek, amelyeket csak az erre kijelölt intézmények, illetve szakemberek végezhetnek.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT régészeti örökséget érintő beavatkozások
LE archaeological evaluation (en)
prospection archéologique (fr)
UF légifelvételezés
műszeres lelet- és lelőhely-felderítés
terepbejárás

lelőhelyek

DEF Azok a helyek, ahonnan addig ismeretlen, rejtett vagy fel nem fedezett tárgyak, jelenségek kerülnek elő.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT területek
LE places of discovery (en)
lieux de découverte (fr)
UF lelőhelyek
megtalálás helye

lelőhelyek

USE lelőhelyek

levéltárak

USE örökségi archívumok

levéltári örökség

USE dokumentum-örökség

ligetek

USE fás területek

lobbi csoportok

USE érdekérvényesítő csoportok

magánfinanszírozás

DEF Egy beruházás, vállalkozás vagy projekt nem állami forrásokból származó finanszírozása egy egyén vagy egy konzorcium által.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT pénzügyi eszközök
LE private funding (en)
financement privé (fr)

magángyűjtemények

DEF Természetes vagy jogi személy tulajdonában lévő történeti, művészeti, illetve tudományos értékkel bíró tárgyak együttese. (A magángyűjtemény látogathatósága általában korlátozott a közgyűjteményéhez képest.)
TT 4. csoport - Jogrendszer

BT magántulajdon
LE private collections (en)
collections privées (fr)
RT magángyűjtemények

magántulajdon

DEF Természetes vagy jogi személy által birtokolt tárgy, épület vagy földterület.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT tulajdon
NT magángyűjtemények
LE private property (en)
propriété privée (fr)

magántulajdonosok

DEF A magánjog hatálya alá eső, tulajdonnal rendelkező természetes vagy jogi személyek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT tulajdonosok
LE private property owners (en)
propriétaires privés (fr)

maradványok

DEF A múlt történelmi bizonyítékának fizikai nyomai.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT a kulturális örökség elemei
NT régészeti emlékek
LE remains (en)
archaeological remains (en)
vestiges (fr)
vestiges archéologiques (fr)

másság

USE kulturális sokszínűség

mecénások

USE szponzorok

megbízók

USE beruházók

megelőző feltárás vagy mentő feltárás

DEF Régészeti lelőhelyen vagy műemléken, természeti károk vagy fejlesztések miatt szükségessé vált feltáró munka, mielőtt a lelőhely vagy annak egy része megsemmisülne.
SN Magyarországon a földmunkával járó fejlesztések, beruházások által érintett régészeti lelőhelyek feltárását megelőző feltárásnak nevezzük. Régészeti emlék vagy lelet régészeti feltáráson kívüli, váratlan elkerülése, pl. természeti katasztrófa, esetén, megmentése érdekében végzett régészeti tevékenységet mentő feltárásnak hívjuk.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT régészeti feltárások
LE rescue excavations (en)
fouilles de sauvetage (fr)

megelőző feltárások

DEF Megelőző régészeti feltárás a régészeti örökség védelme érdekében, azokon a helyeken ahol a lelőhelyet fejlesztési munkálatok veszélyeztetik.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT régészet
LE contract archaeology (en)
archéologie préventive (fr)
UF beruházást megelőző régészet
preventiv archeológia

megelőző feltárások

LE contract archaeology (en)
archéologie préventive (fr)

meghívásos pályázatok

DEF Olyan közbeszerzések, amelyekben az ajánlatkérő által kiválasztott pályázói kör vehet részt.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT ajánlatok
LE limited tenders (en)
appels d'offres restreints (fr)

megkötések

USE korlátozások

megőrzés

DEF A kulturális örökség – legyen az tárgy, épület vagy terület – legtágabb értelemben vett megőrzése védetté nyilvánítás, helyreállítás, konzerválás, bemutatás stb. által.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT beavatkozások jellege
LE preservation (en)
préservation (fr)

megtalálás

USE felfedezés

megtalálás helye

USE lelőhelyek

megtalálók

DEF Jogi értelemben azok az egyének akik elsőként fedeznek fel egy régészeti lelőhelyet vagy leletet.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT közreműködők
LE finders (en)
inventeurs (fr)
UF felfedezők
találók

megyei önkormányzat

DEF Helyi közösségek (megyék) választott közigazgatási testülete és annak tisztviselői.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT decentralizált igazgatás
decentralizált igazgatás
LE county council (en)
unitary authority (en)
UF önkormányzatok társulása

megyei rendezés

USE regionális rendezés

megyei területfejlesztési tanácsok

USE területfejlesztési szervek

mentő feltárás

USE leletmentés

mesterségek

DEF A kulturális és művészeti örökség, az anyagi kultúra kialakításában alapvető szerepet játszó hagyományos ipari szakmák, mint például ács vagy kőműves.
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT szakismeretek
NT kézművesség
LE traditional skills (en)
métiers traditionnels (fr)

Miniszterek Bizottsága

DEF A Miniszterek Bizottsága az Európa Tanács döntéshozó szerve. A tagállamok külügyminisztereiből vagy azok strasbourg-i állandó képviselőiből áll. A Miniszterek Bizottsága egyfelől kormánytestület, ahol az egyenlőség elve alapján tárgyalnak az európai társadalmi problémák nemzeti megközelítéséről,

	<p>másfelől közös fórum az összeurópai kihívások kezelésére. A Parlamenti Közgyűléssel együttműködve védelmezője az Európa Tanács által képviselt alapvető értékeknek és ellenőrzi a tagállamok által vállalt kötelezettségek megvalósulását.</p>
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	Európa Tanács
NT	A területfejlesztésért felelős miniszterek Európa Tanács ülése A területfejlesztésért felelős miniszterek Európa Tanács ülése
LE	Committee of ministers (en) Comité des Ministres (fr)

minisztériumok

DEF	Miniszter által vezetett állami szervek. Az egyes minisztériumok a központi adminisztrációból és az adott tevékenységi területen működő szervekből állnak.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	nemzeti közigazgatás
NT	földművelésügyi minisztérium kulturális minisztérium oktatási minisztérium pénzügyminisztérium állami beruházások minisztériuma környezetvédelmi minisztérium
LE	government departments (en) ministères (fr)

minősített védelem

DEF	A kulturális örökség egyes elemeinek kiemelt védelme különleges elhelyezkedésük, eredetük, természetük vagy jogállásuk alapján.
SN	Magyarországon a kulturális örökség ingatlan elemein belül a régészeti lelőhelyek fokozott vagy kiemelt védelemben részesíthetők, a műemlékek pedig tudományos értékük alapján különféle bírság kategóriába sorolhatók.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem fajtái
LE	special state protection (en) régimes de protection particuliers (fr)

monitoring

DEF	Valamely kulturális örökségi elem állapotának folyamatos ellenőrzése. Ez jelenti a rendszeres felmérést, az emléket ért különböző behatások és következményei számbavételét, illetve a megőrzést célzó intézkedések megfogalmazását.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
LE	inspection (fr) monitoring (en)
UF	ellenőrzés rendszeres felügyelet

műalkotások

DEF	Különböző művészi technikák alkalmazásával készített tárgyak, tágabb értelemben minden olyan tárgy, amelynek művészeti vagy esztétikai értéke van.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	ingóságok
LE	works of art (en) objets d'arts (fr)
UF	műtárgyak művészeti alkotások

műemlékegyüttesek

USE	történeti együttesek
-----	----------------------

műemlékek

DEF	Történelmi, művészeti, tudományos, műszaki szempontból jelentős épületek/építmények, amelyeket
-----	--

jelentőségüknél fogva jogszabályban védetté nyilvánítottak.

SN	Magyarországon a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény szövegében I. kötetben en csak a jogszabályban védetté nyilvánított műemléki érték műemlék. Az Egyesült Királyságban olyan épület, amelyet felvettek a „Különleges építészeti és történeti értéket hordozó épületek műemléki listájára”-ra, és valamely kategóriába besorolást nyert. A műemléki listára vétel azt jelenti, hogy az épület bizonyos fokú jogi védelmet élvez átépítés vagy elbontás esetén. Franciaországban olyan állami és magántulajdonban lévő, magasabb műemléki védettséget (classement) nem igénylő, de megőrzésre érdemes, bizonyos történeti és művészeti értékkel bíró épületek vagy azok részei, amelyeket felvettek a „műemlékek kiegészítő listájára”-ra. Ezeken az épületeken állami jóváhagyás nélkül semmilyen beavatkozást sem lehet végezni.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	védett épületek védett épületek műemléki értékek
LE	historic monuments (en) monuments historiques (fr)
UF	jogszabály alapján védetté nyilvánított épületek

műemlékek és régészeti lelőhelyek látogathatósága

DEF	Intézkedés, amely lehetővé teszi a kulturális örökségi elemek – legyenek azok épületek, tárgyak, helyszínek – nyilvános hozzáférését.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	nyilvános hozzáférés
NT	látogatás örökségi nyílt napok Európai Örökség Napjai
LE	public admission (en) ouverture aux publics (fr)

Műemlékek és Történeti Együttesek Nemzetközi Tanácsa

USE	ICOMOS
-----	--------

műemlékek felügyelete

DEF	A műemléken végzendő bármely munkának állami vagy helyi hatóságok általi korlátozása, felügyelete.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem
NT	örökségvédelmi engedélyezés
LE	statutory protection (en) protection légale (fr) listed building control (en) inspection des monuments historiques (fr)

műemléki együttesek

USE	történeti együttesek
-----	----------------------

műemléki értékek

DEF	Történelmi, régészeti, művészeti, tudományos, társadalmi és műszaki szempontból jelentős alkotások, valamint minden, azoknak részét képező, illetve azokon található díszítő- vagy egyéb elem.
SN	„Műemléki érték: minden olyan építmény, kert, temető vagy temetőkezési hely, terület (illetve ezek maradványa), valamint azok rendeltetés szerinti összetartozó együttese, rendszere, amely hazánk múltja és a közösségi hovatartozás-tudat szempontjából kiemelkedő jelentőségű történeti, művészeti, tudományos és műszaki emlék, alkotórészeivel, tartozékaival és berendezési tárgyakkal együtt.” (A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény)

TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	a kulturális örökség ingatlan elemei
NT	műemlékek romok
LE	monuments (en) monuments (fr) monumental heritage (en) patrimoine monumental (fr)

műemléki és régészeti topográfia

DEF	A műemléki vagy régészeti topográfia az országos nyilvántartás keretén belül egy adott terület (Franciaországban kantonok, Magyarországon megyék szerinti) kulturális örökségi elemeinek részletes leírása.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	nyilvántartások
LE	topographical inventories (en) inventaire topographique (fr)

műemléki felügyelők

USE	főépítészek
-----	-------------

műemléki környezet

USE	műemléki környezet vagy régészeti védőövezet
-----	--

műemléki környezet vagy régészeti védőövezet

DEF	Ingatlan kulturális örökségi elem meghatározott környezete, amelynek területén a beavatkozások többsége engedélyköteles.
SN	Magyarországon a védetté nyilvánított régészeti lel#helyekhez lehet régészeti véd#övezetet kijelölni, illetve a m#emléki védelem alatt álló ingatlanok körül elhelyezked# egyéb ingatlanok jelölhet# ki m#emléki környezetnek.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	4. csoport - Jogrendszer
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek
LE	contiguous zones (en) curtilage (en) zones de protection (BE) abords (fr)
UF	műemléki környezet régészeti védőövezet

műemléki örökség

DEF	A korábban szűkebb értelemben, csak történeti örökségi épületekre (kastélyok, székesegyházak, paloták, kolostorok stb.) használt fogalom fokozatosan kibővült minden, a társadalom által megőzésre érdemesnek tartott, bármilyen korból származó építménnyel: népi építészeti emlékek, ipari épületek, vasútállomások, mozik, szállodák, festett őskori barlangok, régészeti emlékek stb.
SN	Magyarországon m#emléki örökség alatt leginkább az épített örökséget értjük, a régészeti örökség külön kategória.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
NT	építészeti örökség
LE	monuments (en) monuments (fr) monumental heritage (en) patrimoine monumental (fr)
UF	ingatlan örökség

műemléki szakértők

USE	építész szakértők
-----	-------------------

műemlékké nyilvánítás

DEF	Az Egyesült Királyságban olyan eljárás, amelynek során előre meghatározott kritériumok alapján egy
-----	--

épület a „Különleges építészeti és történeti értéket hordozó épületek műemléki listájá”-ra kerül, és valamely kategóriába besorolást nyert. A műemléki listára vétel azt jelenti, hogy az épület bizonyos fokú jogi védelmet élvez átépítés vagy elbontás esetén. Franciaországban az eljárás során állami és magántulajdonban lévő, magasabb műemléki védettséget nem igénylő, de bizonyos történeti és művészeti értékkel bíró épületeket vagy azok részeit felveszik a „műemlékek kiegészítő listájá”-ra. Ezek az épületeken állami jóváhagyás nélkül semmilyen beavatkozást sem lehet végezni.

SN Magyarországon a m#emléki értékeket a szakminiszter rendeletben nyilvánítja védetté a kompetens örökségvédelmi intézmény el#készítése alapján. A védetté nyilvánítást követ#en az örökségvédelmi hatóság engedélyezi hatóságként vagy szakhatóságként az építményen tervezett beavatkozások többségét. A m#emlékek csoportján belül külön csoportot alkotnak az állam kizárólagos tulajdonában tartandó m#emlékek, illetve m#emlékegyüttesek.

TT	4. csoport - Jogrendszer
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem fajtái védelem fajtái
LE	listing of buildings (en) Inscription sur la liste de sauvegarde (BE) inscription (fr)

műemléktáblák

USE	információs táblák
-----	--------------------

műkincslopás

USE	műtárgylopás
-----	--------------

műkincsrablás

USE	műtárgylopás
-----	--------------

multikulturalitás

USE	kulturális sokszínűség
-----	------------------------

munkák felfüggesztése

DEF	Építési, környezetalakítási munkák leállítás a hatóság által.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
LE	suspension of works (en) suspension des travaux (fr)

munkálatok

DEF	Minden, az építkezés vagy a helyreállítás során történő beavatkozás.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	épített örökséget érintő beavatkozások
NT	fejlesztés veszély- és kárelhárítás karbantartási munkák rekonstrukciós munkák restaurálási munkák engedély nélküli munkák
LE	works (en) travaux (fr)

munkálatok felügyelete

DEF	Örökséggel kapcsolatos munkálatok nyomon követését és ellenőrzését biztosító tevékenységek.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	beavatkozás eszközei
NT	felügyelet roncsolásmentes eljárások
LE	supervision of works (en) suivi des interventions (fr)

munkaterv

USE ütemterv

műszaki érték

DEF Technika- és technológiatörténeti kutatások szempontjából kiemelkedő jelentőségű, tanulmányozásra és megőrzésre érdemes örökségi elem. Sajátosan kötődik ezen területek fejlődésének egyes állomásaihoz, jelentős vagy éppen kiemelkedő fordulópontjaihoz, valamint az egyének és közösségek életéhez.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT örökségi érték

LE technical interest (en)
intérêt technique (fr)

műszaki szakértők

DEF Műszaki szakemberek, akik speciális szakterületen adnak állásfoglalást, illetve tanácsot.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem

BT közreműködők
szakmák

LE technical consultants (en)
consultants techniques (fr)

műszeres lelet- és lelőhely-felderítés

USE lelőhely-felderítés

műtárgyak

USE műalkotások

műtárgylopás

DEF Magán- vagy közgyűjteményekben lévő műtárgyak eltulajdonítása.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT törvénysértések

LE theft of works of art (en)
vol d'oeuvres d'art (fr)

UF műkincslopás
műkincsrablás
műtárgyablás

műtárgyablás

USE műtárgylopás

művelődési házak

USE kulturális központok

művészeti alkotások

USE műalkotások

művészettörténészek

DEF A képzőművészetek, művészeti technikák történetével és fejlődésével, egyes országokban építészettel is foglalkozó szakemberek.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem

BT közreműködők
szakmák

LE art historians (en)
historiens d'art (fr)

művészi érték

DEF A művészetek (történeti és esztétikai) tanulmányozása szempontjából kiemelkedő jelentőségű tapintható, látható vagy hallható emberi alkotás, amely tanulmányozásra és megőrzésre érdemes.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT örökségi érték

LE artistic interest (en)
intérêt artistique (fr)

muzeális intézmények

USE múzeumok

múzeum menedzsment

DEF Múzeumok munkáját segítő szervezetek, amelyek a múzeumi vásárlásokat, a műtárgyak konzerválását, restaurálását, védelmét és a gyűjteménnyel kapcsolatos tudományos munkát irányítják, illetve a gyűjtemények bemutatását szervezik.

SN Magyarországon nincsenek ilyen önálló szervezetek, a feladatot maguk a múzeumok végzik.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT kulturális örökségvédelmi intézmények

LE museum services (en)
services muséographiques (fr)

múzeumi bemutatóhelyek

DEF Egyetlen helyszínt vagy témakört bemutató múzeum vagy kiállítóhely.

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

BT múzeumok

LE site museums (en)
musées de site (fr)

UF tematikus múzeumok

múzeumok

DEF A társadalom szolgálatában álló nem nyereségorientált, a közönség számára nyitott intézmények, amelyek oktatás és tudományos feldolgozás céljával rendszerezetten gyűjtik, nyilvántartják, őrzik és bemutatják az ember és környezete tárgyi emlékeit.

SN Magyarországon jogilag kétféle muzeális intézményt különböztetünk meg: múzeum és közérdekű muzeális gyűjtemény, kiállítóhely. A múzeum elnevezést hivatalosan csak a törvény alapján m#kódési engedéllyel rendelkező múzeumok használhatják.

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

BT kulturális infrastruktúra

NT szabadtéri múzeumok

múzeumi bemutatóhelyek

LE museums (en)
musées (fr)

UF közérdekű muzeális gyűjtemények
közérdekű muzeális kiállítóhelyek
muzeális intézmények

NAT

USE nemzeti alaptanterv

nem kormányzati szervezetek

USE nem kormányzati szervezetek

nem kormányzati szervezetek

DEF Nemzeti vagy nemzetközi irányítástól független, közérdeket szolgáló vagy humanitárius területen tevékenykedő szervezetek.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT szervezetek

LE non government organizations (en)
organisations non gouvernementales (fr)

UF nem kormányzati szervezetek

nem roncsoló módszerek

USE roncsolásmentes eljárások

nemzeti alaptanterv

DEF Tananyagok és oktatási tevékenységek részletezett és megszabott (kötelező) rendszere.

TT 7. csoport - Ismeretterjesztés

BT oktatás

LE national curriculum (en)
programmes scolaires (fr)

UF NAT

nemzeti jogi szabályozók

DEF	A törvény erejénél fogva országos szinten érvényes és kötelező szabályok vagy eljárások.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	jogi szabályozás
NT	rendeletek nemzeti jogszabályok törvények normák/előírások
LE	national legal instruments (en) instruments légaux nationaux (fr)

nemzeti jogszabályok

DEF	Meghatározott életviszonyok és témakörök szabályozására kiadott (részben az európai unió's rendeletekből vagy irányelvekből következő) normák.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	nemzeti jogi szabályozók
LE	national regulations (en) règlements nationaux (fr)

nemzeti közigazgatás

DEF	Minden állami közhatalmi szerv, beleértve a minisztériumokat, valamint a minisztériumok országos hatáskörű szerveit (szervezetek, hivatalok, köztestületek stb.).
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	közigazgatás
NT	központi kormányzat regionális közigazgatási szervek minisztériumok decentralizált igazgatás tanácsadó testületek területfejlesztési szervek kulturális örökségvédelmi intézmények településrendezési feladatokat ellátó szervek

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

USE	kulturális minisztérium
-----	-------------------------

nemzeti művészeti örökség

DEF	Egy nemzet történeti esztétikai identitását tükröző kulturális örökség.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	ingó köztulajdon
LE	national artistic heritage (en) patrimoine artistique national (fr)

nemzeti parkok

DEF	Közttestületek által, az alábbi célok figyelembevételével kezelt területek: a kivételes természeti és kulturális örökség megőrzése; a park látogathatóságának biztosítása; a természeti örökséggel kapcsolatos tudományos kutatómunka; a park körüli régió gazdasági, társadalmi és kulturális fejlesztésének elősegítése.
SN	Magyarországon a "nemzeti park" az ország jellegzetes, természeti adottságaiban lényegesen meg nem változtatott, olyan nagyobb kiterjedésű területe, melynek elsődleges rendeltetése a különleges jelentőségű, természetes növény- és állattani, földtani, víztani, tájképi és kultúrtörténeti értékek védelme, a biológiai sokféleség és természeti rendszerek zavartalan működésének fenntartása, az oktatás, a tudományos kutatás és a felüdülés elősegítése. (A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján.)
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek
LE	national parks (en) parcs nationaux (CH) parcs naturels nationaux (FR) (fr)

nemzetközi egyezmények

USE	nemzetközi szerződések
-----	------------------------

nemzetközi együttműködés

DEF	Személyek és intézmények nemzetközi együttműködése közös cél megvalósítása érdekében.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	együttműködés
LE	international co-operation (en) coopération internationale (fr)

nemzetközi jogi szabályozás

DEF	Jogszabályok által megerősített, nemzetközi szinten érvényes, illetve kötelező - szervező vagy ellenőrző eszközként alkalmazható - szabályok vagy eljárások.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	jogi szabályozás
NT	karták egyezmények állásfoglalások nemzetközi szerződések
LE	international legal instruments (en) instruments légaux internationaux (fr)

nemzetközi szervezetek

DEF	A nemzetközi jog által elismert szervezetek, amelyek tagjai általában több országból származnak.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	szervezetek
NT	UNESCO ICOMOS ICCROM IUCN európai intézmények
LE	international organizations (en) organisations internationales (fr)

nemzetközi szerződések

DEF	Két vagy több ország között hivatalosan létrejött és aláírt megállapodások vagy egyezmények.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	nemzetközi jogi szabályozás
LE	treaties (en) traités (fr)
UF	nemzetközi egyezmények

Nemzetközi Természetvédelmi Unió

USE	IUCN
-----	------

népi kulturális örökség

USE	vidéki örökség
-----	----------------

népi szellemi örökség

USE	szellemi örökség
-----	------------------

néprajzi érték

DEF	Néprajzi kutatások szempontjából kiemelkedő jelentőségű tapintható, látható vagy hallható emberi alkotás, illetve tudás, hagyomány, amely meghatározott körbe tartozó személyek és/vagy közösségek (hagyományos) kultúrájának megjelenítője.
SN	A néprajztudomány Magyarországon nem rész tudománya az (kulturális) antropológiának.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	antropológiai érték
LE	ethnographic interest (en) intérêt ethnographique (fr)
UF	etnográfiai érték

néprajzi örökség

DEF	Olyan ingó és ingatlan tárgyak, ismeretek és tevékenységek összessége, amelyek anyagi, társadalmi és szellemi értelemben véve reprezentálják a hagyományos kultúra múltját és jelenét.
SN	A néprajztudomány Magyarországon nem rész tudománya az (kulturális) antropológiának.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT antropológiai örökség
LE ethnographic heritage (en)
patrimoine ethnographique (fr)

non-profit szervezetek

DEF Meghatározott területen tevékenykedő, nem nyereségorientált egyesületek, társaságok és csoportok.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT szervezetek
NT ifjúsági régészeti, műemléki táborok
LE voluntary organizations (en)
organismes bénévoles (fr)
UF civil szervezetek
civil szerveződések

normák/előírások

DEF Hivatkozott szabályok, előírások és ajánlások, amelyek alkalmazása többnyire önkéntes (egy részük kötelezően alkalmazandó). Vonatkozhatnak termékekre, szolgáltatásokra, módszerekre és eljárásokra, illetve lehetnek szervezetekkel összefüggésben a követendő gyakorlatra utaló példák is.

SN

TT 4. csoport - Jogrendszer
BT nemzeti jogi szabályozók
LE normes (fr)
standards (en)

nyílt pályázatok

DEF Olyan pályázatok, amelyekben minden érdekelt fél részt vehet, aki teljesíti a szerződéses feltételeket.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT ajánlatok
LE open tenders (en)
appels d'offres ouverts (fr)

nyilvános hozzáférés

DEF A nagyközönség joga, hogy megismerje és megértse, továbbá hasznosítsa a kulturális örökséget és hozzájáruljon annak védelméhez. A közintézményeknek mindezt lehetőségeikhez mérten, az egyenlőség és ingyenesség elve alapján elő kell segíteniük.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT ismeretterjesztés
NT műemlékek és régészeti lelőhelyek látogathatósága
LE public access (en)
accès public (fr)

nyilvános könyvtárak

USE könyvtárak

nyilvántartások

DEF A nyilvántartások célja az osztályozás és a tájékoztatás. A nyilvántartásokban jegyzékek, mutatók, és térképek segítségével lehet azonosítani az egyes tételeket.
TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
NT régészeti lelőhely-nyilvántartás
országos nyilvántartások
helyi nyilvántartások
tematikus nyilvántartások
műemléki és régészeti topográfia
topográfiai kutatási program
LE inventories (en)
inventaires (fr)

nyilvántartott régészeti lelőhelyek

USE régészeti lelőhelyek

okleveles építészmérnök

USE építészek

ökológiai érték

DEF Ökológiai kutatások szempontjából különleges jelentőségű örökségi elem, amelynek különösen az ökológiai egyensúly fennmaradásában, illetve változásában van kiemelkedő szerepe, ezért tanulmányozásra és megőrzésre érdemes.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökségi érték
NT botanikai érték
LE ecological interest (en)
intérêt écologique (fr)

oktatás

DEF A kulturális örökséggel összefüggésben az oktatás és a kultúra területének összekapcsolására alapozott, interdiszciplináris megközelítésű oktatási tevékenység, amely a kommunikációs módszerek, illetve kifejezési eszközök széles tárházát használja fel.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT ismeretterjesztés
NT pedagógiai tevékenységek
oktatási segédanyagok
nemzeti alaptanterv
örökségvédelmi iskolai oktatás
oktatási csereprogramok
LE education (en)
enseignement (fr)

oktatás

LE education (en)
enseignement (fr)

oktatási csere

USE oktatási csereprogramok

oktatási csereprogramok

DEF Bilaterális és multilaterális egyezményekben lefektetett programok, pl. tanulmányutak, közös kutatási programok, oktatók cseréje, közös kiadványok.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT oktatás
LE educational exchanges (en)
échanges pédagogiques (fr)
UF oktatási csere

oktatási minisztérium

DEF Központi államigazgatási szerv, amely előkészíti és végrehajtja a kormányzat oktatáspolitikáját, és megteremti a mindenki számára megszerezhető tudás oktatási feltételeit.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT minisztériumok
LE government department for education (en)
ministère chargé de l'éducation (fr)

oktatási segédanyagok

DEF Örökségvédelmi oktatás háttérül szolgáló szemléltető, módszertani, kiegészítő és forrásanyag stb.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT oktatás
LE teaching resources (en)
matériels pédagogiques (fr)

önkéntes munka

DEF Szervezet vagy magánszemély anyagi vagy egyéb ellenszolgáltatás nélkül végzett munkája.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT általános fogalmak
LE voluntary work (en)
bénévolat (fr)

önkéntesek

DEF	Magánszemélyek vagy szervezetek, akik/amelyek anyagi vagy egyéb ellenszolgáltatás nélkül végzik felajánlott munkájukat.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	közreműködők
LE	volunteers (en) bénévoles (fr)

önkormányzati tulajdon

USE	köztulajdon
-----	-------------

önkormányzatok társulása

USE	megyei önkormányzat
-----	---------------------

öröklési illeték

DEF	Örökölt vagyon után kirótt közteher.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT	adók adók adók
UF	örökösödési adó örökösödési illeték

öröklési jog

DEF	Vagyon öröklésével kapcsolatos jogi szabályozás.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvények
LE	rights of succession (en) droits de succession (fr)
UF	örökösödési jog

örökösödési adó

USE	öröklési illeték
-----	------------------

örökösödési illeték

USE	öröklési illeték
-----	------------------

örökösödési jog

USE	öröklési jog
-----	--------------

örökség

DEF	Minden, a múltból hagyományozódott, közös örökség.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
NT	régészeti örökség műemléki örökség épített örökség kulturális örökség dokumentum-örökség antropológiai örökség történelmi örökség ipari örökség szellemi örökség szellemi örökség tájképi örökség tengerészeti örökség hadtörténelmi örökség ingó örökség természeti örökség parietális örökség fotográfiai örökség védett örökség szakrális örökség vidéki örökség tudományos örökség technikátörténelmi örökség urbanisztikai örökség folyami és tavi hajózási örökség földtörténelmi örökség filmtörténelmi örökség műszaki örökség
LE	heritage (en) patrimoine (fr)

örökség értelmezése

DEF	A kulturális, történelmi örökség fontosságának és szerepének (a kortárs értelmezés eszközeivel történő) bemutatását célzó, a közönség elkötelezettségét és az örökségmegőrzés hatékonyságát növelő tevékenység.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	örökségtudat-formálás
LE	heritage interpretation (en) interprétation du patrimoine (fr)
UF	örökségi értékek bemutatása

örökség-tudatosság növelése

DEF	Olyan tevékenységek összessége (publikációk, kiállítások, szemléltető bemutatók, stb.), amelyek elősegítik egy adott örökségi elem vagy bizonyos örökségi elemek bemutatásán keresztül, a kulturális örökség jelentőségének általános megértését.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	örökségtudat-formálás
LE	heritage enhancement (en) mise en valeur du patrimoine (CH) politique de mise en valeur (FR) (fr)
UF	fenntartható használat

örökséggondozás

DEF	A kulturális örökség megőrzését, állagromlásának megakadályozását szolgáló rendszeres beavatkozások.
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	örökségvédelem örökségvédelem
LE	maintenance (en) entretien (fr)
UF	fenntartás

örökségi archívumok

DEF	A kulturális örökséghez kapcsolódó, bármilyen hordozón rögzített, közintézmények vagy magánszemélyek által a későbbi használat céljából kiválogatott, leltárba vett, rendszerezett és tárolt adatok vagy dokumentumok összessége.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	archívumok
LE	heritage archives (en) archives du patrimoine (fr)
UF	levéltárak

örökségi bemutató központok

DEF	Műemléki, régészeti, természeti helyszíneken, épületekben vagy parkban stb. kialakított információs központok, amelyekben a látogatók további ismeretekhez juthatnak a helyszínnel és környezetével kapcsolatban.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	kulturális infrastruktúra
LE	heritage interpretation centres (en) centres d'interprétation du patrimoine (fr)
UF	látogató-központok

örökségi érték

DEF	Olyan (tárgyasult) ingó vagy ingatlan kulturális alkotás, tárgy, jelenség, amely az emberi civilizáció, illetve az adott kultúra jelentős, jellegzetes eredménye, megjelenítője, amely a létrehozó közösség identitásából táplálkozik, s egyben szolgálja annak fennmaradását, gazdagodását. Az örökséggel foglalkozó tudományok kutatási területe.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
NT	antropológiai érték régészeti érték művészi érték kulturális érték ökológiai érték

	folklorisztikai érték
	történeti érték
	ipartörténeti érték
	tájképi érték
	öslénytani érték
	látvány-érték
	tudományos érték
	helyi jelentőségű érték
	műszaki érték
LE	heritage interest (en)
	intérêt patrimonial (fr)

örökségi értékek bemutatása

USE	örökség értelmezése
-----	---------------------

örökségi nyílt napok

DEF	Nyílt napok, amelyeken a nagyközönség ingyenesen, (esetenként szervezett programok keretében) látogathatja a kulturális örökségi helyszíneket, épületeket, muzeális intézményeket. A közönség ekkor bebocsájtást nyerhet egyébként nem látogatható vagy felújítás alatt álló helyszínekre is.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	műemlékek és régészeti lelőhelyek látogathatósága
LE	heritage open days (en)
	jours portes ouvertes (fr)

örökségközösség

DEF	Azon személyek összessége, akik valamely kulturális örökség bizonyos aspektusait értéknek tekintik és közösségi cselekvés keretében kívánják fenntartani és a következő nemzedékeknek továbbadni (Egyezmény a kulturális örökség társadalmi értékéről - Faro, 2005).
-----	--

SN

TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	Kulturális, Örökségi, és Táj Értékek Irányító Bizottsága
LE	communautés patrimoniales (fr)
	heritage communities (en)

örökségtudat-formálás

DEF	A tevékenység célja a kulturális örökség egyediségének és pótolhatatlanságának tudatosítása, a társadalom ösztönzése a kulturális örökség védelmére. Eszköze a személyes tapasztalat, amelynek segítségével a célközönség megtanulhatja tisztelni és értékelni a múltat.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	ismeretterjesztés
NT	örökségtudat-formáló tevékenységek
	örökség-tudatosság növelése
	felvilágosító kampányok
	örökség értelmezése
LE	public awareness (en)
	sensibilisation du public (fr)
UF	környezettudatosság erősítése

örökségtudat-formáló kampányok

DEF	Olyan szemléletformáló tevékenységek, amelyek ráirányítják a nagyközönség figyelmét a kulturális örökség területén végzett munka fontosságára.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	örökségtudat-formáló tevékenységek
LE	awareness-raising campaigns (en)
	campagnes de sensibilisation (fr)

örökségtudat-formáló tevékenységek

DEF	E tevékenységek célja, hogy a társadalom tagjaiban növeljék az örökség iránti fogékonyságot és elkötelezettséget, emellett elősegítse a pozitív rekreációs tapasztalatot, és ezáltal a kulturális örökség iránti nagyobb méltányolására ösztönözzenek.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	örökségtudat-formálás
NT	örökségtudat-formáló kampányok
LE	awareness-raising activities (en)

actions de sensibilisation (fr)

örökségvédelem

DEF	A kulturális örökség megóvása a jövő generációk hasznára.
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	beavatkozások jellege
	általános fogalmak
NT	örökségvédelem eszközei
	integrált örökségvédelem
	örökséggondozás
	örökségvédelem eszközei
	integrált örökségvédelem
	örökséggondozás
LE	heritage conservation (en)
	sauvegarde du patrimoine (fr)
UF	konzerválás

örökségvédelem eszközei

DEF	A kulturális örökség állagromlását megakadályozó eljárások és anyagi eszközök összessége.
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	örökségvédelem
	örökségvédelem
LE	conservation techniques (en)
	techniques de conservation (fr)
UF	örökségvédelem módszerei

örökségvédelem módszerei

USE	örökségvédelem eszközei
-----	-------------------------

örökségvédelmi egyesületek

USE	örökségvédelmi társadalmi szervezetek
-----	---------------------------------------

örökségvédelmi engedélyezés

DEF	Az építési engedélytől különböző hatósági engedély, amelyet műemléken vagy régészeti lelőhelyen végzendő bármilyen beavatkozás, restaurálási munka vagy funkcióváltoztatás esetén kell kérelmezni.
-----	--

SN

TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	műemlékek felügyelete
LE	autorisation spéciale de travaux (fr)

örökségvédelmi és hasznosítási tervek

DEF	Olyan dokumentumok, amelyek egy közigazgatási szerv által védelemre kijelölt terület kulturális örökségi értékeinek megóvása és állagmegóvása érdekében készült.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	településrendezés
LE	conservation area statements (en)
UF	örökségvédelmi projekt

örökségvédelmi felügyelet

USE	felügyelet
-----	------------

örökségvédelmi hatástanulmány

USE	védeté nyilvánítási dokumentáció
-----	----------------------------------

örökségvédelmi iskolai oktatás

DEF	Különböző korcsoportú tanulók elméleti és gyakorlati oktatása egy-egy műemlék vagy régészeti lelőhely megismerésén keresztül. Az oktatás célja az örökség iránti fogékonyság fejlesztése.
-----	---

SN

TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	oktatás
LE	heritage classes (en)
	classes du patrimoine (fr)

örökségvédelmi ismeretek

DEF	Szakemberek által speciális képzés keretében elsajátított ismeretek, amelyek lehetővé teszik a kulturális örökség kutatását, konzerválását és megismertetését.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	szakismeretek
LE	heritage skills (en) métiers du patrimoine (fr)
UF	fogások szakmai ismeretek

örökségvédelmi jogszabályok

DEF	Az örökségvédelemre vonatkozó jogszabályok és irányelvek.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvények
LE	heritage legislation (en) législation du patrimoine (fr)

örökségvédelmi politika

DEF	Intézkedések és irányelvek összessége, amelyek közvetlenül vagy közvetve szabályozzák, illetve irányítják az örökségvédelemmel összefüggő tevékenységeket.
SN	A kormány vagy valamely intézmény által az örökségvédelem tárgyában megfogalmazott cselekvési program és az annak végrehajtását szolgáló intézkedések összessége.
TT	5. csoport - Beavatkozások
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	általános fogalmak
NT	konzerválási program környezetszennyezés elleni politika konzerválási program környezetszennyezés elleni politika
LE	intervention policy (en) politique d'intervention (fr)

örökségvédelmi programok

DEF	Az örökség védelmét célzó tevékenységek és eljárások programja.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	cselekvési tervek
LE	protection programmes (en) programmation de la protection (fr)

örökségvédelmi projekt

USE	örökségvédelmi és hasznosítási tervek
-----	---------------------------------------

örökségvédelmi szakember képzés

USE	konzervátorképzés
-----	-------------------

örökségvédelmi szakemberek

USE	konzervátorok
-----	---------------

örökségvédelmi szakképzés

USE	konzervátorképzés
-----	-------------------

örökségvédelmi társadalmi szervezetek

DEF	Olyan társadalmi szervezetek, amelyek célja a kulturális örökség megőrzése, védelme és jelentőségének tudatosítása.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	társadalmi szervezetek
LE	charitable heritage organizations (en) associations de défense du patrimoine (fr)
UF	civil szervezetek a kulturális örökségért örökségvédelmi egyesületek

örökségvédelmi többletköltség forrása

USE	intervenciós alapok
-----	---------------------

örökségvédők

USE	konzervátorok
-----	---------------

országos nyilvántartások

DEF	Az országos nyilvántartások célja a dokumentálás és az osztályozás. A tudományos elemzés szempontjai szerint, elektronikus formában készülnek, és egyaránt kiterjednek az épített és a régészeti örökségre, valamint a kulturális javakra.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	nyilvántartások
LE	national inventories (en) inventaire général (fr)

országos rendezés

USE	regionális rendezés
-----	---------------------

országos szervezetek

DEF	Országos illetékességű szervezetek.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	szervezetek
LE	national organizations (en) organisations nationales (fr)

öslényntani érték

DEF	Öslényntani kutatások, az élővilág kialakulásának, fejlődésének és megértésének tanulmányozása szempontjából kiemelkedő jelentőségű, tanulmányozásra és megőzésre érdemes örökségi elem.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökségi érték
LE	palaeontological interest (en) intérêt paléontologique (fr)
UF	paleontológiai érték

paleontológiai érték

USE	öslényntani érték
-----	-------------------

palotajátékok

USE	történelmi játékok
-----	--------------------

pályázati felhívás

DEF	Nyilvánosan meghirdetett ajánlatkérés, amelyre az érdekelt felek pályázhatnak a szerződéses munka becsült költségének meghatározásával.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	pályáztatási eljárások
LE	invitation to tender (en) appels d'offres (fr)

pályázatok értékelése

DEF	Egy adott feladatra vagy szerződéses megbízásra készített ajánlatok értékelése és ennek alapján a győztes pályázat kiválasztása.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	pályáztatási eljárások
LE	evaluation of tenders (en) examen des candidatures (fr)

pályáztatási eljárások

DEF	Közbeszerzési eljárások, amelyek segítségével az állami szervek a különböző alvállalkozók pályázata közül kiválaszthatják a legmegfelelőbbet.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	kulturális örökség kezelése
NT	ajánlatok pályázati felhívás pályázatok értékelése
LE	tender procedures (en) procédures d'appel d'offres (fr)
UF	tendereljárások

parietális örökség

DEF	Minden festett, karcolt vagy vésett ábrázolás a barlangok falán vagy nyílt színi sziklafeluszíneken. A legkorábbi emlékek az őskorból származnak.
-----	---

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökség
LE parietal heritage (en)
patrimoine rupestre (CH)|patrimoine pariétal (fr)
UF barlangfestmények
sziklaművészeti örökség
sziklavészetek

parkerdők

USE fás területek

parkok és kertek

DEF Épített – mesterségesen kialakított – magán- vagy közparkok földbe, illetve cserébe ültetett növényzettel.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT területek
LE parks and gardens (en)
parcs et jardins (fr)

partneri viszony

DEF Az érdekelt felek számára egyenlő és kölcsönös előnyöket jelentő kapcsolat.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT általános fogalmak
LE partnerships (en)
partenariat (fr)

pedagógiai tevékenységek

DEF Oktatási és kulturális tevékenységek, amelyek célja az örökség iránti fogékonyság növelése az iskoláskorú gyermekekben az iskolai oktatás keretében és azon kívül is.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT oktatás
LE educational activities (en)
activités pédagogiques (fr)

pénzügyi ellenőrzés

DEF Elsősorban szervezetek költségvetésének és pénzügyi irányításának vizsgálata.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT gazdasági és pénzügyi háttér
LE financial control (en)
contrôle financier (fr)

pénzügyi eszközök

DEF Projektek pénzügyi alapjainak biztosítása különböző forrásokból.
TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT gazdasági és pénzügyi háttér
NT céltámogatások
szubvenció
intervenció alapok
kölcsönök
fenntartást biztosító alapok
magánfinanszírozás
közfinanszírozás
szponzorálás
LE funding (en)
financement (fr)
UF finanszírozás

pénzügyminisztérium

DEF Központi államigazgatási szerv, amely a kormányzati politika előkészítéséért és végrehajtásáért felelős, gazdasági, pénzügyi, költségvetési és adózási területeken.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT minisztériumok
LE government department for finance (en)
ministère chargé des finances (fr)

porta

USE birtok

preventív archeológia

USE megelőző feltárások

próbaátadás

USE hitelesítő- és próbafeltárások

project ösztöndíj

USE céltámogatási alapok

publikációk

DEF Írásmű, szellemi termék nyomtatásban, könyvben, folyóiratban vagy elektronikus formában (az elektronikus világhálón) való megjelentetése, kiadása.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT kutatási eredmények terjesztése
NT ismeretterjesztő kiadványok
tudományos publikációk
LE publications (en)
publications (fr)

régészek

DEF Az emberi múlt tárgyi emlékeit tudományos módszerekkel feltáró, szakirányú felsőfokú végzettségű (diplomás) szakemberek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT közreműködők
szakmák
LE archaeologists (en)
archéologues (fr)

régészet

DEF A múlt vizsgálatának rendszerező tudománya, a földfelszínen és a felszín alatt, vízmedrek mélyén – ásatás, terepmunka során – előkerült tárgyak és egyéb információk alapján.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT általános fogalmak
NT iparrégészet
víz alatti régészet
megelőző feltárások
leletmentés
városi régészet
épületrégészet
LE archaeology (en)
archéologie (fr)
UF archeológia

régészeti bemutatóhelyek

USE régészeti parkok

régészeti emlék

DEF Emberi tevékenységből eredő, az emberiség története szempontjából fontosnak tekintett fizikai emlékek.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT maradványok
LE remains (en)
archaeological remains (en)
vestiges (fr)
vestiges archéologiques (fr)
UF régészeti jelenségek

régészeti érdekű területek

DEF Olyan helyszín vagy terület, amelyen régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT általános fogalmak
LE archaeological potential (en)
potentiel archéologique (CH)|potentialité archéologique (fr)

régészeti érték

DEF A régészettudomány szempontjából kiemelkedő jelentőségű, régészeti módszerekkel vizsgálható

	örökségi elem, amely tanulmányozásra és megőzésre érdemes.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökségi érték
LE	archaeological interest (en) intérêt archéologique (fr)

régészeti feltárások

DEF	Minden olyan feltárás, amelyet a föld felszínén, a felszín alatt vagy a vízfelszín alatt végeznek, történeti, őslénytani és geológiai maradványok felfedezése céljából.
SN	Magyarországon régészeti feltárásnak, jogi értelemben, a régészeti megfigyelés, terepbejárás, próbafeltárás, megelőző feltárás, mentő feltárás, tervásatás, m#szeres lelet- és lel#hely-felderítés min#sül. Az #slénytani ásatás, kutatás, ásvány- és k#zetminta gy#jtés, geológiai kutatás egyéb tevékenységek. (A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján.)
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	régészeti tevékenységek
NT	megelőző feltárás vagy mentő feltárás tervásatás hitelesítő- és próbafeltárások víz alatti feltárás
LE	archaeological excavations (en) fouilles archéologiques (fr)
UF	ásatások

régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeumok

USE	régészeti tevékenységet ellátó szervezetek
-----	--

régészeti jelenségek

USE	régészeti emlék
-----	-----------------

régészeti kutatás

DEF	A dokumentálás (információ kinyerése) érdekében lefolytatott tevékenységek, amelyek célja a régészeti lelőhelyek felkutatása, kutatása és értékelése, bármely munkát kivitelezése vagy állagmegóvás előtt.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	régészeti tevékenységek
NT	épületkutatás
LE	archaeological investigation (en) recherche archéologique (fr)

régészeti leletanyag

DEF	Minden tárgy, jelenség vagy minta (kormeghatározáshoz, környezetrekonstrukcióhoz stb.), amelyet régészeti feltárás során találnak, felfedeznek. Jelenlét terepbejárás során felszínen talált leleteket és „in situ” maradványokat is.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	ingóságok
NT	régészeti leletek
LE	archaeological materials (en) matériels archéologiques (fr)

régészeti leletek

DEF	Régészeti ásatás során vagy szórványként előkerült tárgyak.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	régészeti leletanyag
LE	archaeological objects (en) objets archéologiques (fr)
UF	régészeti tárgyak

régészeti lelőhely-nyilvántartás

DEF	Régészeti lelőhelyek számítógéppel feldolgozott adatbázisa, amely lehetővé teszi térképi ábrázolásukat, segíti a területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos döntések meghozatalát, és információbázisként szolgál a kutatók számára.
-----	--

TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	nyilvántartások
LE	schedule of monuments (en) atlas du sous-sol archéologique (BE) carte archéologique (fr)
UF	régészeti lelőhelyek nyilvántartása

régészeti lelőhelyek

DEF	Tudományos régészeti módszerekkel kutatható területek vagy helyszínek (beleértve a víz alatti területeket is), amelyeken a régészeti emlékek eredeti összefüggéseikben találhatóak. A régészeti lelőhelyeken alkalmazott kutatási módszer lehet roncsolás-mentes vagy a régészeti örökség elemeit eredeti összefüggéseikből elmozdító, elsősorban régészeti feltárás.
SN	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	helyszínek
BT	védtett régészeti lelőhelyek
LE	archaeological areas (en) zones archéologiques (fr)
UF	nyilvántartott régészeti lelőhelyek

régészeti lelőhelyek nyilvántartása

USE	régészeti lelőhely-nyilvántartás
-----	----------------------------------

régészeti örökség

DEF	A régészeti örökség része minden, az emberi jelenléttel vagy tevékenységgel kapcsolatos, századok során felhalmozódott tárgyi emlék – amely az írásbeliség megjelenése előtti korokról az egyetlen tanúbizonyság. Az emlékek feltárása és értelmezése különböző módszerekkel, elsősorban ásatás segítségével történik.
SN	Magyarországon jogi értelemben a régészeti örökség korszakhatára 1711. (A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján.)
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	archaeological heritage (en) patrimoine archéologique (fr)

régészeti örökség védelme

DEF	A múlt földfelszín alatti vagy feletti, illetve víz alatti kulturális maradványainak védelmét biztosító jogszabályi háttér.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem
NT	feltárási engedélyek feltárások szabályozása
LE	protection of archaeological heritage (en) protection du patrimoine archéologique (fr)

régészeti örökséget érintő beavatkozások

DEF	A múlt anyagi emlékeit, illetve azok használatát megváltoztató közvetlen vagy közvetett beavatkozások.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	beavatkozások jellege
NT	régészeti tevékenységek felfedezés régészeti tudományos program leletmentés lelőhely-felderítés
LE	archaeological heritage interventions (en) interventions sur le patrimoine archéologique (fr)

régészeti parkok

DEF	Régészeti lelőhelyek vagy lelőhely-együttesek, amelyeket a nagyközönség ismeretszerzés céljából látogathat. Működésüket egyes országokban speciális szabályozás biztosítja.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	védelem alatt álló területek
NT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem alatt álló területek

LE archaeological parks (en)
parcs archéologiques (fr)
UF régészeti bemutatóhelyek

régészeti tájak

DEF A régészeti táj ismert régészeti lelőhelyeket magában foglaló természeti terület. Tágabb összefüggéseivel jobban láttatja a terület örökségi értékeit.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT területek
LE archaeological landscapes (en)
ensembles archéologiques (fr)

régészeti tárgyak

USE régészeti leletek

régészeti területek

DEF Valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, ahol régészeti módszerekkel – roncsolással vagy anélkül – tanulmányozható régészeti leletanyagok, lelőhelyek találhatóak.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT területek
LE archaeological areas (en)
zones archéologiques (fr)

régészeti tevékenységek

DEF A múlt fennmaradt emlékeinek tanulmányozásához és konzerválásához kapcsolódó tevékenységek.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT régészeti örökséget érintő beavatkozások
NT régészeti kutatás
régészeti feltárások
fémkereső műszeres kutatás
LE archaeological activities (en)
activités archéologiques (fr)

régészeti tevékenységet ellátó szervezetek

DEF A nemzeti régészeti örökség kutatása, védelme, gondozása és bemutatása érdekében tevékenykedő, a régészeti területén illetékes állami hatóságokkal és testületekkel kapcsolatot tartó szervezetek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT kulturális örökségvédelmi intézmények
LE archaeological services (en)
services archéologiques (fr)
UF feltárási joggal rendelkező intézmények
régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeumok

régészeti tudományos program

DEF Régészeti szakirányú tevékenységek, amelyek magukba foglalhatják egy meghatározott területen található régészeti örökségi elemek kutatási/ feltárási munkálatait, illetve az örökséggazdálkodási tevékenységet is.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT régészeti örökséget érintő beavatkozások
LE archaeological plans (en)
archéologie programmée (fr)
UF ásatási program

régészeti védőövezet

USE műemléki környezet vagy régészeti védőövezet

regionális közigazgatási szervek

DEF A mindenkori kormányprogram végrehajtásáért felelős helyi szervek, amelyeket a központi hatalom helyi intézményei irányítanak.
SN A magyarországi régiók tervezési, illetve statisztikai területi egységek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT nemzeti közigazgatás
LE regional government (en)

UF dekoncentrált szervek

regionális önkormányzat

DEF Egy meghatározott területet (régiót) irányító helyi testületi rendszer.
SN A magyarországi régiók tervezési, illetve statisztikai területi egységek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT decentralizált igazgatás
LE regional authority (en)
administration régionale (fr)

regionális parkok

DEF Regionális védelem és szabályozás alatt álló, természeti és/vagy kulturális értékeket hordozó földrajzi területek.
SN Magyarországon nem használatos a regionális park kategória. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szerinti ún. natúrparkok azonban közel állnak ehhez a kategóriához. Natúrpark: az ország jellegzetes természeti, tájképi és kultúrtörténeti értékekben gazdag, a természetben történő aktív kikapcsolódás, felüdülés, gyógyulás, fenntartható turizmus és a természetvédelmi oktatás, nevelés, ismeretterjesztés, továbbá a természetkímélő gazdálkodás megvalósítását szolgáló nagyobb kiterjedésű területek.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védelem alatt álló területek
védelem alatt álló területek
LE regional parks (en)

regionális rendezés

DEF Meghatározott földrajzi terület fejlesztési terve.
SN A magyarországi régiók tervezési, illetve statisztikai területi egységek.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT területrendezés
LE regional planning (en)
aménagement régional (fr)
UF megyei rendezés
országos rendezés
térsvégi rendezés
területi rendezés

rehabilitációs programok

DEF Épület újrahasznosítását vagy elnéptelenedett, hanyatló városrész fejlesztését szolgáló, szöveges és képi anyagot tartalmazó intézkedési terv-csomag.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT cselekvési tervek
LE regeneration schemes (en)
projets de réhabilitation (fr)

rekonstrukció

DEF Elpusztult vagy részben fennmaradt kulturális örökségi elem kiegészítése és/vagy újjáépítése a rendelkezésre álló maradványok és adatok alapján.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT restaurálás
LE reconstruction (en)
reconstruction à l'identique (fr)

rekonstrukciós munkák

DEF Elpusztult vagy részben fennmaradt kulturális örökségi elem helyreállítása a rendelkezésre álló maradványok és történeti (képi és írott források) adatok alapján.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT munkálatok
LE reconstruction works (en)
travaux de reconstruction (fr)

rendeletek

DEF Világi vagy egyházi szervek által kibocsátott, jogilag kötelező erővel bíró döntések, illetve szabályok.
SN Magyarországon a Kormány, a minisztériumok és a helyi önkormányzatok bocsátanak ki rendeleteket.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT nemzeti jogi szabályozók
LE ordonnances (BE)|décrets (fr)
decrees (en)

rendkívüli felhatalmazások

DEF Kivételes helyzetekben (pl. veszély esetén) természetes vagy jogi személynek (általában speciális előírások alapján) kiadott hatósági engedély.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
LE special work authorizations (en)
listed building consent (en)
autorisations spéciales de travaux (fr)

rendszeres felügyelet

USE monitoring

restaurálás

DEF A kulturális örökség elemeinek, így képző- és iparművészeti tárgyakkal, épületeknek, régészeti leleteknek stb. állagmegóvására, a károsodások megelőzésére, illetve a már bekövetkezett sérülések kijavítására irányuló szakszerű tevékenység.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT beavatkozások jellege
NT restaurálási eljárások
rekonstrukció
LE restoration (en)
restauration (fr)

restaurálási eljárások

DEF Kulturális örökségi elem állagmegóvását, a károsodás megelőzését, sérülések kijavítását célzó módszerek.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT restaurálás
LE restoration techniques (en)
techniques de restauration (fr)

restaurálási munkák

DEF A kulturális örökségi elemek (így képző- és iparművészeti tárgyakkal, épületeknek, régészeti leleteknek stb.) vélt vagy valós eredeti állapotába történő helyreállítására irányuló tevékenység.
SN A restaurálás alapvetően az állagmegóvásra, a károsodások megelőzésére, illetve a már bekövetkezett sérülések kijavítására irányuló szakszerű tevékenység.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT munkálatok
LE restoration works (en)
travaux de restauration (fr)

restaurálási programok

DEF A kulturális örökségi elemek állagmegóvását, a károsodás megelőzését, sérülések kijavítását célzó programok.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT cselekvési tervek
LE restoration programmes (en)
programmes de restauration (fr)
UF helyreállítási programok

restaurátorok

DEF Olyan szakemberek, akik a kulturális javak vagy kulturális örökségi elemek vizsgálatával, diagnosztizálásával, állagmegóvásával, mentésével és az alkalmazott módszerek dokumentálásával foglalkoznak.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT közreműködők
szakmák
LE restorers (en)
restaurateurs (fr)

részleges bontás

DEF Ember által alkotott építmény vagy épület egy részének lebontása, lerombolása.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT bontás
LE partial demolitions (en)
démolitions partielles (fr)

részleges védelem

DEF Olyan védelmi intézkedések, amelyek korlátozott szintű védelmet biztosítanak a kulturális örökségi elemeknek.
SN Magyarországon nem használják a részleges védelem fogalmát.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védelem fajtái
LE partial protection (en)
protection partielle (fr)

romok

DEF Súlyosan megrongálódott, illetve kisebb vagy nagyobb mértékben elpusztult épületek, építmények.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT műemléki értékek
LE ruins (en)
ruines (fr)

roncsolásmentes eljárások

DEF Olyan művészettörténeti, régészeti és műemléki kutatási technikák, amelyek nem okoznak a kutatás tárgyában fizikai elváltozásokat, pl. légi fényképezés vagy fotogrammetria.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT munkálatok felügyelete
LE non destructive techniques (en)
techniques non-destructives (fr)
UF nem roncsoló módszerek
roncsolással nem járó eljárások

roncsolással nem járó eljárások

USE roncsolásmentes eljárások

segélyek

USE szubvenció

skanzenek

USE szabadtéri múzeumok

sürgős védelmi intézkedés

DEF Jogi eljárás, amelynek révén a kulturális örökség egy eleme (műemléki érték, régészeti lelőhely stb.) azonnali védelmet nyer.
SN Magyarországon az ideiglenes védelem tölti be ennek az intézkedésnek a szerepét.
TT 4. csoport - Jogrendszer
BT védetté nyilvánítási eljárás
LE spotlisting (en)
classement d'office (fr)

szabadfoglalkozású építészek

DEF Szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező személyek, akik szakmájukat önálló vállalkozásként gyakorolják.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT építészek
építészek

építészek
építészek
LE freelance architects (en)
architectes indépendants (CH)|architectes libéraux (fr)

szabadtéri múzeumok

DEF Múzeumok, ahol a tárgyakat saját környezetükben állítják ki és hagyományos tevékenységek, valamint kézműves mesterségek felelevenítésével megidéznek az egykori életkörülményeket.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT múzeumok
LE open air museums (en)
musées de plein air (fr)
UF skanzenek

szakértelem

DEF Egy szakma gyakorlása során nyert szaktudás.
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT képzés
LE expertise (en)
savoir-faire techniques (fr)

szakértői bizottságok

DEF Egy adott szakterületen tapasztalattal rendelkező egyének vagy szervezetek testülete, akiket azért hívnak össze, hogy egy adott témával kapcsolatban tanácsot vagy útmutatást adjanak.
SN Általában független szakértői álló konzultatív vagy technikai jellegű testületek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT tanácsadó szervezetek
LE comité d'experts (fr)
expert committees (en)

szakértők

DEF Műszaki szaktudást, illetve komplex vizsgálatokat igénylő esetekben konzultációra felkért személyek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT közreműködők
szakmák
LE experts (en)
experts (fr)

szakirányú képzés

DEF Speciális szakképzés a kulturális örökségi elemek konzerválásával, restaurálásával, dokumentálásával és társadalmasításával foglalkozók számára, munkájuk megfelelő szakmai szintű történő ellátása érdekében.
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT szakképzési formák
LE specialist training (en)
formations spécialisées (fr)

szakismeretek

TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
NT építőipari szakmák
örökségvédelmi ismeretek
mesterségek
LE skills (en)
métiers (fr)

szakképzési formák

DEF Különböző szakmák képzési rendszere, többek között az oktatásra fordított idő, a képzés szintje, szabadon választott vagy kötelező, akkreditált jellege szerint.
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT képzés
NT gyakorlat
konzervátorképzés
belső szakmai továbbképzés
szakirányú képzés
felsőoktatás
szakmai alapképzés

LE types of training (en)
types de formation (fr)

szakmai alapképzés

DEF Alapfokú elméleti és gyakorlati szakképzés.
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT szakképzési formák
LE vocational training (en)
formation professionnelle (fr)
UF szakmunkásképzés

szakmai ismeretek

USE örökségvédelmi ismeretek

szakmai segítség

DEF Szakember vagy szakmai csoport, szakterületének megfelelő kérdésben adott tanácsa.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT beavatkozás eszközei
NT kormeghatározás
LE technical assistance (en)
assistance technique (fr)

szakmai testületek

DEF Adott szakmához tartozók testületi elven működő szervezetei.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT szervezetek
LE professional bodies (en)
organismes professionnels (fr)

szakmák

DEF Képzettséget és gyakorlatot igénylő foglalkozások, specializált szakterületekhez kapcsolódóan. Művelői megfelelő ismeretekkel, és szükség esetén felhatalmazással rendelkeznek.
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
NT régészek
építészek
terület- és településrendezők, -tervezők
történészek
művészettörténészek
építészettörténészek
konzervátorok
idegenvezetők
táj- és kertépítészek
földmérők
restaurátorok
műszaki szakértők
szakértők
kézművesek
LE professions (en)
professions (fr)

szakmunkásképzés

USE szakmai alapképzés

szakrális örökség

DEF Vallástörténeti szempontból kiemelkedő jelentőségű helyszínek, épületek, tárgyak, szokások és hagyományok összessége.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökség
LE religious heritage (en)
patrimoine religieux (fr)

szakszótárak

DEF Egy adott témakörhöz kapcsolódó fogalomjegyzékek, amelyek segítségével mutatókat lehet készíteni, és keresni lehet a dokumentumokban.
TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT dokumentálás
LE controlled vocabularies (en)
vocabulaires normalisés (fr)

szellemi alkotások joga

TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	szellemi tulajdon
LE	intellectual property rights (en) droits de la propriété intellectuelle (fr) droits de la propriété intellectuelle (fr)
UF	szellemi tulajdonhoz fűződő jogok szellemi tulajdonjogok

országos szervezetek

helyi szervezetek
organizations (en)
organisations (fr)

szerezés

USE vásárlás

sz szerzői jog

DEF	Szellemi terméket létrehozó szerző előjoga. A szerzői jog tartalmaz vagyoni jellegű jogokat, illetve személyhez fűződő jogokat (azaz a publikáláshoz való jog, a további felhasználás körülményeinek meghatározása és a mű megváltoztathatatlansága). Csak a vagyoni jellegű jogok szűnhetnek meg.
TT	4. csoport - Jogrendszer
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvények törvények
LE	droits d'auteur (fr) droits d'image (CH) droits de l'image (FR) (fr) copyright (en)

sziklaművészeti örökség

USE parietális örökség

sziklavésetek

USE parietális örökség

szondázó ásatás

USE hitelesítő- és próbafeltárások

szponzorálás

DEF	Valamely személy vagy szervezet tevékenységéhez nyújtott, általában anyagi jellegű támogatás; adományozók toborzása és az adományok célba juttatásának szervezése.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT	pénzügyi eszközök
LE	sponsorship (en) mécénat (fr)

szponzorok

DEF	Kulturális beruházásokat vissza nem térítendő támogatással, közvetlen ellentételezést nem igénylő módon segítő természetes vagy jogi személyek.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	közreműködők
LE	sponsors (en) mécénas (fr)
UF	mecénások támogatók

szubvenció

DEF	Pénzügyi támogatás egy speciális feladat vagy vállalás megvalósításának végrehajtására.
TT	8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
BT	pénzügyi eszközök
NT	kutatási alapok céltámogatási alapok
LE	grants (en) subventions (fr)
UF	segélyek

táj

DEF	A „táj” az ember által érzékelt terület, melynek jellegzetessége természeti tényezők és /vagy emberi tevékenységek hatása és kölcsönhatása eredményeként alakult ki (Európai Táj Egyezmény - Firenze, 2000).
-----	--

SN

TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	területek
LE	paysages (fr)

szellemi örökség

DEF	"A szellemi kulturális örökség alatt értjük azokat a szokásokat, ábrázolásokat, kifejezéseket, tudást, készségeket - valamint eszközöket, tárgyakat, készítményeket és az ezekkel asszociált kulturális helyeket - amelyeket közösségek, csoportok - esetenként egyének - kulturális örökségük részeként ismernek el. Ezt a szellemi kulturális örökséget, amely generációról generációra adódik át, állandóan újrateremtik a közösségek és csoportok reagálva a környezetükre, a természettel és történelmükkel való együttélésükre, és ez az identitás és kontinuitás érzését biztosítja számukra, ezáltal elősegítve a kulturális sokszínűség és emberi kreativitás iránti tiszteletet." (Szellemi kulturális örökség védelméről szóló nemzetközi egyezmény - UNESCO 2003)
-----	---

SN

TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség örökség
LE	intangible heritage (en) patrimoine immatériel (fr) intellectual heritage (en) patrimoine intellectuel (fr)
UF	folklor immateriális örökség népi szellemi örökség

szellemi tulajdon

DEF	Vagyon jellegű és személyhez fűződő jogok, amelyekkel egy irodalmi, művészeti vagy tudományos mű alkotója rendelkezik.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	törvények
NT	szellemi alkotások joga
LE	intellectual property (en) propriété intellectuelle (fr)

szellemi tulajdonhoz fűződő jogok

USE szellemi alkotások joga

szellemi tulajdonjogok

USE szellemi alkotások joga

Szent Korona-tan

USE korona tulajdona

szervezetek

DEF Meghatározott célt, érdekeket szolgáló szervezett csoportok, intézmények.

SN

TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
NT	társadalmi szervezetek közalapítványok érdekérvényesítő csoportok tudományos intézmények non-profit szervezetek kulturális intézmények tanácsadó szervezetek jogi személyiségű szervezetek szakmai testületek köztestületek nem kormányzati szervezetek nemzetközi szervezetek

landscapes (en)

táj- és kertépítészek

- DEF Parkok és kertek, zöldterületek, táji elemek műszaki, funkcionális és esztétikai tervezésével, továbbá a kivitelezési munkák művezetésével foglalkozó szakemberek.
- SN** Munkájuk közé tartozhat a természeti környezet tanulmányozása és meg#rzése, továbbá a történeti kertek rekonstrukciója.
- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelm
- BT közreműködők szakmák
- LE landscape designers (en)
paysagistes (fr)

táj- és kerttervezés

- DEF Parkok és kertek tervezésével, a természeti környezet meg#rzésével és alakításával foglalkozó szakterület.
- TT 5. csoport - Beavatkozások
- BT beavatkozások jellege
- LE landscape design (en)
paysagisme (CH)|aménagements paysagers (fr)

táji léptékű védett örökségi területek

- DEF Szerződéses eljárás az Állam és egy vagy több önkormányzat között, amely lehetővé teszi, hogy a településrendezési eljárásokban figyelembe vételre kerüljenek az építészeti, a városképi és a táji örökségi értékek.
- SN** Magyarországon a településrendezési eljárásokban kötelez# munkarészként készül örökségvédelmi hatásvizsgálat, amely számba veszi mind a helyi épített örökségi, mind a régészeti értékeket. A táji lépték# örökségi kategória: a történeti táj.
- TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
- TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
- TT 4. csoport - Jogrendszer
- TT 4. csoport - Jogrendszer
- BT védelem alatt álló területek
védelem alatt álló területek
védelem alatt álló területek
védelem alatt álló területek

tájképi érték

- DEF A tájképi látvány, illetve a topográfia szempontjából kiemelkedő jelentőségű, ember és/vagy természet alkotta, tanulmányozásra és meg#rzésre érdemes örökségi elem.
- TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
- BT örökségi érték
- LE landscape interest (en)
intérêt paysager (fr)

tájképi örökség

- DEF Kiemelkedő jelentőségű, ember és/vagy természet alkotta földrajzi terület.
- TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
- BT örökség
- LE landscape heritage (en)
patrimoine paysager (fr)

tájvédelem

- DEF Egy földrajzi terület/tájrézlet, illetve körülhatárolt tájegység védelme.
- SN** Magyarországon m#emléki területi védelemben részesíthet# történeti tájként az ember és a természet együttes munkájának eredményeként létrejött olyan kulturális szempontból jelent#s, részlegesen beépített terület, amely jellegzetessége, egységessége révén topográfiailag körülhatárolható egységet alkot.
- TT 4. csoport - Jogrendszer
- BT védelem

- NT vízpartok védeleme
hegységek védelme
- LE landscape protection (en)
protection du paysage (fr)

találás

- USE véletlenszerű felfedezés

találói jutalom

- DEF A közösség számára értékkel bíró, vagy tudományos, illetve kulturális szempontból jelentős tárgyak megtalálása esetén a - megtalálónak - kifizetett pénzösszeg.
- TT 8. csoport - Gazdasági és pénzügyi háttér
- BT gazdasági és pénzügyi háttér
- LE rewards for a discovery (en)
récompenses de découverte (fr)
- UF anyagi elismerés
becsületes megtaláló jutalma

találók

- USE megtalálók

támogatók

- USE szponzorok

tanácsadó szervezetek

- DEF Gyakorlati és/vagy elméleti tanácsokat adó állami- vagy magánszervezetek.
- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- BT szervezetek
- NT szakértői bizottságok
- LE consultancies (en)
organismes de conseil (fr)
- UF consulting

tanácsadó testületek

- DEF Adott témában tanácsadásra, véleményezésre felkért, meghatározott létszámú testületek, amelyek a döntés előkészítésben vesznek részt, a döntéshozatalban nem.
- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- BT nemzeti közigazgatás
- LE consultative bodies (en)
commissions consultatives (fr)

tanácsadó testületek

- DEF Három fő tanácsadó testület: az ICCROM, az ICOMOS és az IUCN. A tanácsadó testületek szerepe a következő feladatokra terjed ki: tanácsadás a Világörökség Egyezmény végrehajtásában, segítségnyújtás a Világörökség Bizottság Titkárságnak feladatellátásában, a Világörökségi területek meg#rzési állapotának figyelemmel kísérése, a nemzetközi segítségnyújtást kérő igények véleményezése, továbbá közreműködés a hiteles és kiegyensúlyozott Világörökségi lista megalkotásában. A tanácsadó testületek gondoskodnak az időszaki jelentések elkészítéséről és értékeléséről, és tanácsadói minőségben részt vesznek a Világörökség Bizottság ülésein.

SN

- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- BT Világörökség Bizottság
- LE organisations consultatives (fr)
consulting organisations (en)

tanácsadók

- DEF Szakértők, akik a képzettségüknek és feladatkörüknek megfelelő területen adnak szakvéleményt.
- TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
- BT közreműködők
- LE consultants (en)
consultants (fr)

tanoncidő
USE gyakorlat

tárgyalásos kiválasztás

DEF Olyan közbeszerzési eljárás, amely nem nyitott bármely ajánlattevő számára, hanem csak egy vagy több - a közbeszerzési eljárást meghirdető által előre meghatározott - ajánlattevő részvételével zajlik.

SN A tárgyalásos kiválasztás lehet hirdetmény közzétételével vagy hirdetmény közzététele nélkül lefolytatott eljárás.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT ajánlatok

LE closed tenders (en)
appels d'offres limités (CH)|marchés négociés (fr)

társadalmi egyeztetés

DEF Eljárás, amely során a közösség lehetőséget kap arra, hogy a terület- vagy településrendezési tervekkel kapcsolatos véleményét, álláspontját kifejtse.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás

LE public consultations (en)
enquêtes publiques (fr)

társadalmi egyeztetés időszaka

DEF Hivatalos egyeztetés lefolytatására megállapított idő, amelyben az érintett közösség véleményét alkothat a területrendezési tervekkel és javaslatokkal kapcsolatban.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás

LE public consultation period (en)
période d'enquête publique (FR)|période de mise à l'enquête (CH)|période de consultation publique (FR) (fr)

társadalmi szervezetek

DEF Egyének önkéntes szervező elven tömörülő csoportjai, amelyek közös célja, az erőforrások egyesítésével, meghatározott érdekek érvényesítése vagy védelme és bizonyos fokú társadalmi befolyás elérése.

TT 1. csoport - Szervezetek és személyek

BT szervezetek

NT örökségvédelmi társadalmi szervezetek

LE charities (en)
associations (fr)

UF civil szervezetek
civil szerveződések
egyesületek

tartozékok és berendezési tárgyak

DEF A tartozékoknak és berendezési tárgyaknak két fajtájuk van: a tulajdonos által tartósan az ingatlanhoz rögzített, de elmozdítható tárgyak (azaz olyan ingó dolgok, amelyeket vakolattal, mésszel, cementtel rögzítettek, de elmozdításuk során megsérülhetnek, illetve elpusztulhatnak, vagy elmozdításukkal az ingatlanban okozhatnak kárt), és a tulajdonos által az épületben használati vagy működési céllal elhelyezett ingóságok.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT a kulturális örökség ingatlan elemei

LE fittings (en)
immeubles par destination (fr)

technikatörténeti örökség

DEF Minden helyszín, épület, tárgy és tudás, amely dokumentálja és illusztrálja a technika fejlődését és történetét.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT örökség

LE technical heritage (en)
patrimoine technique (fr)

település- és területfejlesztés és -rendezés rendszere

DEF Az a jogszabályokat és terület- illetve településrendezési eszközöket is magába foglaló, a közérdeket szolgáló eljárási és működési rend, amely biztosítja az épített és természeti környezet (beleértve a kulturális örökséget is) ésszerű tervezését és fejlesztését, valamint a szabályozott, illetve ellenőrzött, fenntartható fejlődést és földhasználatot.

TT 4. csoport - Jogrendszer

NT település- és területrendezés

LE planning system (en)
outils d'aménagement (fr)

település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás

DEF Meghatározott területen érvényes, gyakran a helyi hatóságok által ellenőrzött, fejlesztést és beruházást korlátozó szabályozások.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT település- és területrendezés

NT monitoring
építésügyi hatósági engedélyek
építésügyi szabályozás
társadalmi egyeztetés időszaka
építési hatósági engedély iránti kérelem
elvi engedélyek vagy előzetes nyilatkozatok
munkák felfüggesztése
társadalmi egyeztetés
rendkívüli felhatalmazások
építési korlátozások és tilalmak

LE planning control (en)
gestion de l'aménagement (fr)

település- és területrendezés

DEF Vidéki és városi területek rendezésével kapcsolatos eljárások, rendeletek és szabályozások.

SN Magyarországon nem különül el a vidék és a város rendezése, összefoglalóan településre vonatkozik.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT település- és területfejlesztés és -rendezés rendszere

NT területrendezés
környezetpolitika
település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás
településrendezés

LE town and country planning (en)
politique d'aménagement du territoire (fr)

településfejlesztés

DEF Közvetlen vagy közvetett beavatkozások, amelyek megváltoztatják egy település vagy településrész rendeltetését és/vagy megjelenését.

TT 5. csoport - Beavatkozások

BT épített örökséget érintő beavatkozások

NT településfejlesztési koncepció
városrevitalizáció
városfejlesztés
városrehabilitáció

LE urban interventions (en)
interventions sur la ville (fr)

UF városfejlesztés

településfejlesztési koncepció

DEF Általában helyi hatóságok által elfogadott tervek, illetve dokumentumok amelyek a hatáskörükbe tartozó körzetben meghatározzák a területhasználat fajtáit.

SN „Településfejlesztési koncepció: a településrendezési tervet megalapozó, az önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal jóváhagyott

TT	dokumentum.” (Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény)
BT	5. csoport - Beavatkozások
LE	településfejlesztés
	land use plans (en)
	plan de zones (CH) plan d'aménagement communal (CH) plan d'affectation des zones (CH) plan d'affectation (CH) plan d'affectation du sol (CH) Plan communal d'aménagement (BE) (fr)
	plan local d'urbanisme (FR) Plan particulier d'affectation du sol (BE) (fr)
UF	városfejlesztési koncepció

településhelyek

DEF	Település alapítására vagy emberi megtelepedésre kiválasztott/használt területek.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	helyszínek
LE	historic settlements (en)
	sites d'établissement (CH) sites de peuplement (FR) (fr)

települési önkormányzat

DEF	Települések választott közigazgatási testülete és annak tisztviselői.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	decentralizált igazgatás
LE	town council (en)
	administration communale (fr)

településrendezés

DEF	Olyan tervezési folyamat amely térszervezési, illetve földrajzi tényezőket vesz alapvetően figyelembe. Általános célja, hogy a területfelhasználás (vagy földhasználat) rendje, illetve módja a meglévónél jobb, hatékonyabb legyen.
SN	Magyarországon nem különül el a vidék és a város rendezése.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területrendezés
NT	örökségvédelmi és hasznosítási tervek
	területhasználat szabályai
	településrendezési terv szabályozásának
	örökségvédelmi előírásai
LE	town planning (en)
	urbanisme (fr)
UF	városrendezés

településrendezési feladatokat ellátó szervek

DEF	A tervezési folyamat különböző elemeiért felelős országos hatáskörű, vagy területi szervek, amelyek jogosítványai elsődlegesen a települési fejlesztési tervek készítésétől a dokumentálásig, illetve települési terület szabályozásig terjednek.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	nemzeti közigazgatás
LE	planning authorities (en)
	town planning services (en)
	services de l'urbanisme (fr)

településrendezési terv szabályozásának

örökségvédelmi előírásai

DEF	Egy védett területen alkalmazott előírások összessége.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	településrendezés
LE	notified plans (en)

településrendező

USE	terület- és településrendező, -tervezők
-----	---

teljes körű védelem

DEF	Épület, műemlék vagy műtárgy legmagasabb szintű védelme, amely alapján bármilyen változtatás vagy átalakítás tilos.
-----	---

TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem fajtái
LE	total protection (en)
	protection totale (fr)

tematikus itineráriumok

USE	kulturális utak
-----	-----------------

tematikus múzeumok

USE	múzeumi bemutatóhelyek
-----	------------------------

tematikus nyilvántartások

DEF	Egy meghatározott örökségi területről (pl. ipari örökség) készült nyilvántartások.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	nyilvántartások
LE	thematic inventories (en)
	inventaires thématiques (fr)

tendereljárások

USE	pályáztatási eljárások
-----	------------------------

tengerészeti örökség

DEF	Minden helyszínen, építmény, hajó, tárgy, hagyomány, amely a tengerhajózás gazdaság- és társadalomtörténetét, hadtörténetét illusztrálja és dokumentálja.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	maritime heritage (en)
	patrimoine maritime (fr)
	maritime cultural properties (en)

tengerfenék

DEF	A földnek a tenger alját alkotó felszíne.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tengerhez kapcsolódó közterületek
LE	sea bed (en)
	fonds marins (fr)

tengerhez kapcsolódó közterületek

DEF	A partvidék azon része, amely közérdekből az állam fenntartása, illetve kezelése alatt áll.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	köztulajdon
NT	felségvíz
	tengerfenék
	víz alatti kulturális értékek
LE	maritime public domain (en)

tengerpartvédelem

USE	vízpartok védeleme
-----	--------------------

terepbejárás

USE	lelőhely-felderítés
-----	---------------------

természeti katasztrófák

DEF	Természeti csapás (pl. árvíz, földrengés) által keletkezett kár.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	általános fogalmak
LE	natural disasters (en)
	catastrophes naturelles (fr)

természeti örökség

DEF	Minden olyan tudományos és történeti értékkel bíró ökológiai, földrajzi és állattani elem, amely fontos szerepet játszik egyes állat- és növényfajok vagy természetes élőhelyek megőrzésében.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	natural heritage (en)
	patrimoine naturel (fr)

természeti területek

DEF	Olyan területek, ahol a földrajzi, éghajlati vagy környezeti tényezők erőteljesebben érvényesülnek az emberi beavatkozás hatásainál (pl. megtelepedés, stb.)
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	helyszínek
LE	natural sites (en) sites naturels (fr)

természetvédelmi területek

DEF	Egy vagy több megyében fekvő olyan részlegesen vagy időszakosan látogatható területek, amelyekre különleges szabályok vonatkoznak az ott található és tudományos szempontból jelentős (főleg veszélyeztetett) állat- és növényfajok, élőhelyek védelme szempontjából.
SN	„Természetvédelmi terület az ország jellegzetes és különleges természeti értékekben gazdag, kisebb összefüggő területe, amelynek elsődleges rendeltetése egy vagy több természeti érték, illetve ezek összefüggő rendszerének a védelme.” A védett láp, szikes tó természetvédelmi területnek minősül. (A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján.)
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek
LE	nature reserves (en) réserves naturelles (fr)

térségi rendezés

USE	regionális rendezés
-----	---------------------

terület- és településrendezők, -tervezők

DEF	A tervezők minden állami, illetve helyi igazgatási szinten alátámasztják és szaktudással segítik az illetékeseket a tervezés/fejlesztés, építészet, a kulturális örökség, valamint a városképpel/tájalakítással kapcsolatos kérdések területén és elkészítik a terveket.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	közreműködők szakmák
LE	town planners (en) urbanistes (CH) architectes urbanistes (fr)
UF	településrendezők területrendezők várostervezők

területek

DEF	Ugyanazon a területen található építmények csoportja, amelyek értéke vagy védelme nem egyedi értékeiken alapul, hanem az építményegyüttes sajátosságaiból fakad.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
NT	történeti együttesek fás területek vidéki történeti helyszínek parkok és kertek régészeti tájak lelőhelyek régészeti területek történeti jelentőségű területek történeti táj helyszínek építészeti együttes barnamezős területek táj
LE	areas (en) espaces (fr)

területfejlesztési szervek

DEF	A tervezési folyamat különböző elemeiért felelős országos hatáskörű, vagy területi szervek, amelyek
-----	---

jogosítványai a terület nagyságától függően a regionális vagy területi, kistérségi fejlesztési tervek készítésétől a dokumentálásig, illetve szabályozásig terjednek.

TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	nemzeti közigazgatás
LE	planning authorities (en) town planning services (en) services de l'urbanisme (fr)
UF	kistérségi tanácsok megyei területfejlesztési tanácsok

területhasználat

DEF	Földterület emberek által történő hasznosítása, pl. lakóhelyként, vagy mezőgazdasági illetve ipari célra.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	általános fogalmak
LE	land use (en) occupation du sol (fr)
UF	földhasználat területhasznosítás

területhasználat szabályai

DEF	Helyi hatóság által készített dokumentáció az illetékességébe tartozó terület (föld) használatára vonatkozóan.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	településrendezés
LE	land use plans (en) plan de zones (CH) plan d'aménagement communal (CH) plan d'affectation des zones (CH) plan d'affectation (CH) plan d'affectation du sol (CH) Plan communal d'aménagement (BE) (fr) plan local d'urbanisme (FR) Plan particulier d'affectation du sol (BE) (fr)

területhasznosítás

USE	területhasználat
-----	------------------

területi illetékesség

DEF	Hatóságok számára kijelölt földrajzi terület, amelyen belül hatáskörüket gyakorolhatják.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	hatáskörök
LE	geographical areas of responsibility (en) compétences territoriales (fr)

területi rendezés

USE	regionális rendezés
-----	---------------------

területrendezés

DEF	Vidéki területek rendezésével kapcsolatos eljárások, rendeletek és szabályozások.
SN	Magyarországon a „területrendezéssel” települési egységnél nagyobb terület (ország, megye, térség) rendezésével kapcsolatos eljárások, rendeletek és szabályozások feleltethetők meg a fogalomnak. Magyarországon nem különül el a vidék és a város rendezése.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	település- és területrendezés
NT	fejlesztési tervek regionális rendezés
LE	country planning (en) aménagement foncier (fr)

területrendezők

USE	terület- és településrendezők, -tervezők
-----	--

tervátsatás

DEF	Legtöbbször többéves kutatási terv keretében, tudományos program szerint végzett régészeti feltárás.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	régészeti feltárások

LE planned excavations (en)
fouilles programmées (fr)
UF tervezett ásatás
tudományos terv szerinti feltárás

tervezett ásatás

USE tervásatás

topográfiai kutatási program

DEF Az országos nyilvántartáshoz kapcsolódó, tematikus és topográfiai kutatások éves vagy hosszabb távú programja.
TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT nyilvántartások
LE inventory programme (en)
programme d'inventorisation (CH)|programmation de l'inventaire (fr)
UF inventarizálás

történelmi játékok

DEF Egy történelmi esemény vagy tevékenység dramatizált megjelenítése a nagyközönség bevonásával, játék vagy színpadi előadás formájában. Célja történelmi események, illetve történelmi korok összefüggéseiben történő megismertetése.
TT 7. csoport - Ismeretterjesztés
BT kulturális rendezvények
LE re-enactments (en)
restitutions historiques (fr)
UF hagyományőrző bemutatók
palotajátékok
történelmi játszóházak

történelmi játszóházak

USE történelmi játékok

történelmi városmag

USE történelmi városközpontok

történészek

DEF Szakirányú felsőfokú képzettséggel rendelkező, történelemmel foglalkozó szakemberek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
TT 6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT közreműködők
szakmák
LE historians (en)
historiens (fr)

történelmi együttesek

DEF Összefüggő, együttes védelemre méltó, építészettörténetileg jelentős, városi vagy vidéki környezetben álló épületek összessége. A műemléki/történelmi együttes állhat néhány szomszédos épületből vagy épülettömbből, de kiterjedhet egy lakónegyed, vagy egy egész falu, város területére is.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT területek
NT csataterék
történelmi városközpontok
történelmi kertek
LE historic sites and monuments (en)
ensembles historiques (fr)
UF műemlékegyüttesek
műemléki együttesek

történelmi érték

DEF Történettudományi szempontból kiemelkedő jelentőségű örökségi elem – függetlenül attól, hogy a kulturális vagy a természeti örökség része-e –, amely az általa hordozott történelmi információk miatt tanulmányozásra és megőrzésre érdemes.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökségi érték

LE historic interest (en)
intérêt historique (fr)

történelmi jelentőségű területek

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT területek
LE historic areas (en)

történelmi kertek

DEF A történelmi kert történelmi vagy művészeti értékkel bíró, önállóan vagy más műemlékhez kapcsolódóan, illetve a történelmi településszerkezet részeként megjelenő kertépítészeti alkotás, zöldfelület, illetőleg park.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT történelmi együttesek
LE historic gardens (en)
jardins historiques (fr)

történelmi környezethez illeszkedő építészet

USE kontextuális építészet

történelmi örökség

DEF A történelmi örökség fogalma jelentős változáson ment át: a történelem előtti koroktól a 20. századig terjed, és újabb kutatási területeket is magába foglal, úgymint az ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi stb. örökség területét.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökség
LE historic heritage (en)
patrimoine historique (fr)

történelmi táj

DEF Topográfiai körühatárolható tájegység, amely a természeti erők és az emberi tevékenység eredményeként jött létre, térben és időben megmutatva az emberi társadalom fejlődését, berendezkedését és jellegét. Különböző helyi szinteken társadalmi és kulturális értéket képvisel a – földműveléshez, mesterségekhez vagy hagyományokhoz kapcsolódó – tárgyi emlékek révén, illetve mert megjelenik irodalmi és képzőművészeti alkotásokban, vagy jelentős történelmi esemény színhelye volt.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT területek
NT városképek
védelem alatt álló területek
LE cultural landscapes (en)
paysages culturels (fr)
UF kultúrtáj

történelmi városközpontok

DEF Régi, de napjainkban is fejlődő városok központjai. Egyes történelmi központok néhány szimbolikus jelentőségű műemlékre korlátozódnak, mások gyakorlatilag a város egész területére kiterjednek. Tágan értelmezve, pl. olyan nagyvárosok esetében, amelyek építéstörténetét több korszak is jellemzi és egyes időszakokból csak részletek maradtak fenn, a 19. századi épített környezetet is joggal lehet történelminek nevezni.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT történelmi együttesek
LE historic centres (en)
centres historiques (CH)|centres villes historiques (FR) (fr)
UF történelmi városmag

törvények

DEF A törvényhozás szerve által (vagy az Egyesült Királyságban a szokásjog alapján) alkotott, általában a jogforrási hierarchia csúcsán álló jogszabályok rendszere, amelyek megsértése szankciót vonhat maga után.

TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	nemzeti jogi szabályozók
NT	építési törvény örökségvédelmi jogszabályok öröklési jog szerzői jog szerzői jog szellemi tulajdon határozatok kereskedelmi jogi szabályozás
LE	laws (en) lois (fr)

törvénytértek

DEF	Egy állam jogrendszerébe ütköző minden olyan cselekedet, amely büntető szankciót von maguk után.
TT	4. csoport - Jogrendszer
NT	illegális kereskedelem eltulajdonítás műtárgylopás károkozás engedély nélküli munkák gyűjtögetés
LE	unlawful acts (en) délits (fr)
UF	jogellenes magatartások

továbbképzési kurzusok

DEF	Szakmai tevékenység hatékonyságát fokozó, elméleti és gyakorlati tudást nyújtó, meghatározott idejű tanfolyamok.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	képzés
LE	training courses (en) stages de formation (fr)

továbbképzési programok

DEF	Szervezetek által vezetett, esetenként ösztöndíjas támogatással is segített, különböző szintű és célú csoportok számára szervezett szakmai tanfolyamok.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	képzés
LE	training programmes (en) programmes de formation (fr)

továbbképző központok

DEF	A kulturális örökség területén dolgozó szakemberek technikai és tudományos ismereteinek bővítését szolgáló képzések és tanfolyamok szervezésével, irányításával és támogatásával foglalkozó központok.
TT	6. csoport - Szakképzés és szakértelem
BT	képzés
LE	training centres (en) centres de formation (fr)

tudományos elődokumentációk

USE	előtanulmányok
-----	----------------

tudományos érték

DEF	A tudomány fejlődése és története szempontjából kiemelkedő jelentőségű örökségi elem – függetlenül attól, hogy a kulturális vagy a természeti örökség része-e –, amely tanulmányozásra és megőrzésre érdemes.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökségi érték
LE	scientific interest (en) intérêt scientifique (fr)

tudományos intézmények

DEF	A tudományos kutatásnak és a felsőoktatásnak az intézményei vagy szervezetei.
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	szervezetek

LE	scientific institutions (en) institutions scientifiques (fr)
UF	akadémiai intézetek egyetemek közgyűjtemények

tudományos kutatás

DEF	Adott módszert követő, szisztematikus tudományos tevékenység, amelynek célja a tudás és az ismeretek gyarapítása.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	beavatkozás eszközei
LE	scientific research (en) recherche scientifique (fr)

tudományos örökség

DEF	Minden helyszín, épület, tárgy és tudás, amely bemutatja és megőrökíti a tudomány fejlődését és történetét.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	scientific heritage (en) patrimoine scientifique (fr)

tudományos publikációk

DEF	Adott témára vonatkozó kutatási eredményeket bemutató publikációk, amelyek nyelvezete és megfogalmazása általában a szakmai közönséget, és nem a nagyközönséget célozza meg.
TT	7. csoport - Ismeretterjesztés
BT	publikációk
LE	scientific publications (en) publications scientifiques (fr)

tudományos terv szerinti feltárás

USE	tervátás
-----	----------

tulajdon

DEF	Természetes vagy jogi személy, illetve szervezet által birtokolt javak, általában tárgyak, épületek vagy területek.
TT	4. csoport - Jogrendszer
NT	magántulajdon köztulajdon tulajdonátruházás tulajdonhasználat
LE	property (en) propriété (fr)

tulajdonátruházás

DEF	Épületek vagy más vagyonelemek tulajdonjogának átruházása.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tulajdon
NT	zár alá vétel kisajátítás átruházás elidegenítési tilalom adományok hagyatékok vásárlás vásárlás elővásárlási jog elővásárlási jog
LE	property transfer (en) transmission de la propriété (fr)

tulajdonhasználat

DEF	Mindazon szabályok összessége, amelyek a tulajdon birtokosára vagy használójára vonatkoznak.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tulajdon
NT	hasznélvezet koncesszió

bérlet
LE use of property (en)
usage de la propriété (fr)

tulajdonosi jogok gyakorlói

USE használók

tulajdonosok

DEF Tulajdonnal rendelkező természetes vagy jogi személyek, illetve szervezetek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT közreműködők
NT magántulajdonosok
köztulajdon alanyai
LE property owners (en)
propriétaires (fr)

turista információs tábla

USE idegenforgalmi jelzőtábla

turista látványosság

USE idegenforgalmi vonzerő

turisztikai információs tábla

USE idegenforgalmi jelzőtábla

újrahasznosítás

USE funkcióváltás

UNESCO

DEF Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetét 1945. november 16-án 37 ország alapította meg. "A Szervezet céljával tűzte ki, hogy a béke és biztonság fenntartását azáltal segíti elő, hogy a nevelés, a tudomány és a kultúra révén szorosabbra fűzi a nemzetek közötti együttműködést abból a célból, hogy faji, nemi, nyelvi vagy vallási megkülönböztetés nélkül mindenki számára világszerte biztosítsa az igazság, a törvény és ama emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartását, amelyeket az Egyesült Nemzetek Alapokmánya az összes népek javára elismer." (UNESCO Alkotmány, I. cikk.)
SN Az UNESCO-nak jelenleg (2013) 193 tagállama van. Magyarország 1948. szeptember 13. óta tagja a szervezetnek.
TT 1. csoport - Szervezetek és személyek
BT nemzetközi szervezetek
NT Világörökség Bizottság
LE UNESCO (en)
UNESCO (fr)
UF Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete

urbanisztikai örökség

DEF Minden helyszín, épület, tárgy és tudás, amely dokumentálja és illusztrálja a települések, településtípusok fejlődését és történetét.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT örökség
LE urban heritage (en)
patrimoine urbain (fr)

ütemterv

DEF Adott beavatkozás előtt a szükséges tennivalók időrendi, fontossági stb. sorrendje.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT cselekvési tervek
LE schedule of work (en)
programmation des travaux (fr)
UF munkaterv

vagyonkezelők

USE használók

változtatás

DEF A kulturális örökség elemeinek, vagy azok részleteinek, jellegzetességeinek tudatos megváltoztatása.
TT 5. csoport - Beavatkozások
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT beavatkozások jellege
építészeti beavatkozások
NT kulturális örökség rongálása
kulturális örökség rongálása
LE alterations (en)
réhabilitation (fr)
altérations (fr)
UF átépítés

várományosi lista

DEF A tagországok a Világörökség Bizottság számára felterjesztenek egy várományosi listát az elkövetkező 5-10 évben a Világörökségi Listára felvenni javasolt helyszínekről. A várományosi lista (az Egyezmény 11. pontja alapján) tartalmazza a tagországok területén mindazon kulturális és természeti értékek helyszínét, amelyeket a tagországok érdemesnek tartanak a Világörökségi Listára történő felvételre. A várományosi lista lehetővé teszi, hogy a Világörökség Bizottság a listára felvett egyes helyszínek „kiemelkedő egyetemes értékét” a lehető legszélesebb körű összefüggések vizsgálata alapján értékelje.
TT 3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT világörökségi lista
LE tentative list (en)
liste indicative (fr)

városfejlesztés

DEF Beavatkozás a város egy adott területén a régi épületek lebontásával és újak építésével.
TT 5. csoport - Beavatkozások
BT településfejlesztés
LE urban renewal (en)
reconstruction urbaine (fr)

városfejlesztés

USE településfejlesztés

városfejlesztési koncepció

USE településfejlesztési koncepció

városi régészet

DEF A régészet azon ága, amely – a ma is városként működő – települések fejlődését tanulmányozza; történeti városok kutatásával, feltárásával és megőrzésével foglalkozik.
TT 9. csoport - Általános fogalmak
BT régészet
LE urban archaeology (en)
archéologie urbaine (fr)

városképek

DEF A városképet a beépítési mód, a beépítettség mértéke, történetisége, valamint a közlekedési úthálózat jellege és koncentrációja jellemzi.
TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT történeti táj
LE townscapes (en)
paysages urbains (fr)

városrehabilitáció

DEF Általában a történelmi városmaghoz tartozó terület fejlesztése értendő alatta. Ez nemcsak az épületállomány, a városi infrastruktúra fejlesztését, hanem a hagyományos városi életfunkciók és az ott élő társadalmi csoportok támogatását is jelenti.
TT 5. csoport - Beavatkozások

BT településfejlesztés
LE conversion (en)

városrendezés

USE településrendezés

városrevitalizáció

DEF Infrastruktúra, épületállomány és szolgáltatásfejlesztés egy lepusztult, elnéptelenedett városi terület vonzóbbá tétele és a lakosság visszaköltözése érdekében.

SN „Revitalizáció: a különösen értékes, elsősorban sok műemléki adottsággal rendelkező, elavult, élettelen városrész „újraélesztése”, a történeti érték megtartásával, minimális kiegészítéssel, nagyrészt helyreállító beavatkozással.” (253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet az országos településrendezési és építési követelményekről)

TT 5. csoport - Beavatkozások

BT településfejlesztés

LE urban regeneration (en)

revitalisation urbaine (fr)

várostervezők

USE terület- és településrendezők, -tervezők

vásárlás

DEF Természetes vagy jogi személyek közötti adásvétel.

TT 4. csoport - Jogrendszer

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT tulajdonát ruházás

tulajdonát ruházás

LE acquisitions (en)

achats (fr)

UF szerzés

adásvétel

védelem

DEF A kulturális örökség megóvása érdekében alkalmazott összes eljárás.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT kulturális örökség kezelése

NT védett kulturális örökségi értékek

védelem fajtái

védelem nyilvánítási eljárás

tájvédelem

műemlékek felügyelete

korlátozások

régészeti örökség védelme

ingatlan örökségi elemek védelme

ingó javak védelme

LE protection (en)

protection (fr)

védelem alatt álló területek

DEF Olyan történeti, művészeti, tudományos vagy technikai értékekkel rendelkező területek, amelyek különleges védelemre vagy megővásra érdemesek.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT történeti táj

ingatlan örökségi elemek védelme

NT védett területek

műemléki környezet vagy régészeti védőövezet

birtok

táji léptékű védett örökségi területek

védett természeti területek

nemzeti parkok

regionális parkok

természetvédelmi területek

régészeti parkok

védett területek

műemléki környezet vagy régészeti védőövezet

birtok

táji léptékű védett örökségi területek

védett természeti területek

védett területek

műemléki környezet vagy régészeti védőövezet

birtok

táji léptékű védett örökségi területek

védett természeti területek

nemzeti parkok

regionális parkok

természetvédelmi területek

régészeti parkok

védett területek

műemléki környezet vagy régészeti védőövezet

birtok

táji léptékű védett örökségi területek

védett természeti területek

LE protected areas (en)

conservation areas (en)

espaces protégés (fr)

védelem fajtái

DEF A kulturális örökségi értékek különböző típusú, illetve szintű - jogi eszközökkel keletkeztetett - védelme.

TT 4. csoport - Jogrendszer

BT védelem

NT közfelfogáson alapuló védelem

részleges védelem

műemlékké nyilvánítás

műemlékké nyilvánítás

helyi védelem

ideiglenes védelem

minősített védelem

jogszabályi védelem

teljes körű védelem

LE levels of protection (en)

niveaux de protection (fr)

védett alkotóelemek

DEF Általános értelemben védelemre és megőzésre érdemes történelmi, művészeti, tudományos, műszaki szempontból jelentős alkotóelemek.

SN Magyarországon nem jogi kategória.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT a kulturális örökség elemei

NT jogszabály alapján védett alkotóelemek

jegyzékbe vett alkotóelemek

LE protected elements (en)

éléments protégés (fr)

éléments classés (fr)

listed elements (en)

védett építmények

USE védett épületek

védett épületek

DEF Általános értelemben védelemre és megőzésre érdemes történelmi, művészeti, tudományos, műszaki szempontból jelentős építmények és épületek.

SN

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT épületek

NT műemlékek

műemlékek

LE protected buildings (en)

bâtiments protégés (CH)|édifices protégés (fr)

UF védett építmények

védett helyszínek

DEF Általános értelemben védelemre és megőzésre érdemes, történelmi, művészeti, tudományos, műszaki szempontból jelentős területek.

TT 2. csoport - Örökségvédelem tárgyai

BT helyszínek

NT védett régészeti lelőhelyek

világörökségi helyszínek

LE protected sites (en)

sites protégés (fr)

védett ingóságok

DEF	Általános értelemben védelemre és megőzésre érdemes történelmi, művészeti, tudományos, műszaki szempontból jelentős tárgyak.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	ingóságok
NT	jogszabály alapján védett ingóságok jegyzékbe vett ingóságok
LE	listed objects (en) protected objects (en) objets protégés (fr) objets classés (fr)
UF	védett műtárgyak

védett kulturális örökség jegyzéke

DEF	Védett örökségi elemek listája.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
NT	világörökségi lista
LE	list of protected property (en) listes des biens protégés (fr)

védett kulturális örökségi értékek

DEF	Kiemelkedő jelentőségű történelmi (régészeti), művészeti (építészeti), tudományos, vagy műszaki értékkel bíró ingatlanok vagy helyszínek, amelyek értéküknél fogva különleges védelmet igényelnek.
-----	--

SN

TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	a kulturális örökség elemei védelem
NT	védetté nyilvánított kulturális örökségi értékek védetté nyilvánított kulturális örökségi értékek
LE	protected heritage (en) patrimoine protégé (fr)

védett műtárgyak

USE	jogszabály alapján védett ingóságok
-----	-------------------------------------

védett műtárgyak

USE	védett ingóságok
-----	------------------

védett örökség

DEF	Védelemre és megőzésre érdemes történelmi, művészeti, tudományos, műszaki szempontból jelentős ingó és ingatlan örökség, illetve helyszín, amely valamilyen szintű jogi védelem alatt áll.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	protected property (en) biens protégés (fr)

védett régészeti lelőhelyek

DEF	Olyan régészeti lelőhelyek, amelyek tudományos értékei (kiemelkedő történelmi, kulturális jelentősége) indokoltá teszik a speciális megőrzési vagy megóvási intézkedéseket.
-----	---

SN

TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	védett helyszínek régészeti lelőhelyek
LE	archaeological areas (en) zones archéologiques (fr)
UF	jogszabállyal védett régészeti lelőhelyek

védett természeti területek

DEF	Különleges természeti értékekkel rendelkező földrajzi területek (több település területére is kiterjedhetnek), amelyekre különleges szabályozások vonatkoznak az ott található és tudományos szempontból jelentős (főleg veszélyeztetett) állat- és növényfajok, élőhelyek
-----	--

védelme érdekében. A terület látogathatósága általában korlátozott vagy szabályozott.

SN

SN	Magyarországon a védett természeti területek törvény vagy más jogszabály által védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított, kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő földterületek. A védett természeti terület a védelem kiterjedtségének, céljának, hazai és nemzetközi jelentőségének megfelelően lehet: nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék. (A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján.)
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	4. csoport - Jogrendszer
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek
LE	nature reserves (en) réserves naturelles (fr)

védett területek

DEF	Különleges történelmi és építészeti értékkel bíró területek, amelyek jellegzetességei megőzésre vagy hasznosításra érdemesek. Általában a helyi hatóságok jelölik ki és szabályozzák, ugyanakkor a nemzeti jelentőséggel bíró területek a kormányzat felügyelete alá tartozhatnak. (Franciaországban a Lex-Malraux alapján.)
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	4. csoport - Jogrendszer
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek védelem alatt álló területek
LE	protected areas (en) conservation areas (en) espaces protégés (fr)

védetté nyilvánítási dokumentáció

DEF	Műemlékek/régészeti lelőhelyek védetté nyilvánításához készített monografikus jellegű, szöveges elemzést és képi bemutatást egyaránt tartalmazó dokumentáció. A leírásban szerepel a leendő műemléknek és környezetének, védett régészeti lelőhelynek és védőövezetének jelenlegi funkciója, állapota és jövőbeni hasznosítása.
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	dokumentálás
LE	survey files (en) dossiers de classement (BE) dossiers de recensement (fr)
UF	örökségvédelmi hatástanulmány

védetté nyilvánítási eljárás

DEF	A kulturális örökség tárgyainak védetté nyilvánítására irányuló eljárás.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védelem
NT	jogorvoslati eljárások védetté nyilvánítási kérelmek kulturális értékkel nyilvánítás védetté nyilvánítási javaslatok védelem törlése védelem kiterjesztése sürgős védelmi intézkedés védetté nyilvánítási rendelet
LE	protection process (en) procédures de protection (fr)

védetté nyilvánítási határozatok

USE	védetté nyilvánítási rendelet
-----	-------------------------------

védetté nyilvánítási javaslatok

DEF	Kulturális jelentőségű helyszínek, épületek, emlékek, és tárgyak, védelmének és megőrzésének kezdeményezése.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védetté nyilvánítási eljárás
LE	protection proposals (en) propositions de protection (fr)

védetté nyilvánítási kérelmek

DEF	Kulturális örökségi elem védetté nyilvánítására irányuló kérelem.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védetté nyilvánítási eljárás
LE	applications for protection (en) demandes de protection (fr)

védetté nyilvánítási rendelet

DEF	Jogi aktus, amely egy műemléki érték (pl. épület, kert, terület), illetve régészeti lelőhely hivatalos védelmét biztosítja a védettség tényének kimondásával.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védetté nyilvánítási eljárás
LE	preservation order (en) ordre de protection (CH) ordre de préservation (fr) ordre de préservation (fr)
UF	védetté nyilvánítási határozatok

védetté nyilvánított kulturális örökségi értékek

DEF	A közérdekből védetté nyilvánított ingatlan kulturális örökségi elemeknek kiemelkedő történelmi (régészeti), művészeti (építészeti), tudományos, vagy műszaki értékekkel kell rendelkezniük.
SN	A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 47. § alapján a kulturális örökség - a 46. § hatálya alá nem tartozó - pótolhatatlan és kiemelkedő jelentőségű javait, gyűjteményeit, azok megőrzése érdekében a Forster Gyula Központ védetté nyilvánítja (a 310/2012. Kormányrendelet alapján)
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védett kulturális örökségi értékek védett kulturális örökségi értékek
LE	biens classés (fr) listed property (en)

védettség kiterjesztése

DEF	Építmény, épület vagy terület jogszabályi védelmének kiterjesztése jelenlegi határain túlra.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védetté nyilvánítási eljárás
LE	extensions of protection (en) extensions de la protection (fr)

védettség törlése

DEF	Egy kulturális örökségi elem jogszabályi védelmének megszüntetése, amely maga után vonja annak törlését a vonatkozó listáról vagy adatbázisból.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	védetté nyilvánítási eljárás
LE	delisting (en) déclassements (BE) annulations de la protection (fr)

végleges kiviteli engedélyek

USE	kiviteli engedélyek
-----	---------------------

végrehajtás elrendelése

USE	hatósági kötelezés
-----	--------------------

végrehajtási szabályozás

DEF	A kormány vagy egy hatóság által hozott döntések kötelező végrehajtását biztosító intézkedések és eljárások összessége.
TT	4. csoport - Jogrendszer

BT	korlátozások
NT	hatósági kötelezés
LE	enforcement legislation (en) mesures répressives (fr)

véletlenszerű felfedezés

DEF	Kulturális, tudományos, történelmi stb. szempontból jelentős tárgyak vagy leletanyag véletlenszerű előkerülése földmunkák, bontások alkalmával vagy egyéb úton.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	felfedezés
LE	chance discoveries (en) découvertes fortuites (fr)
UF	találás

veszély- és kárelhárítás

DEF	Olyan munkálatok, amelyek lehetővé teszik egy az emberekre, illetve a kulturális örökség elemeire veszélyt jelentő kritikus helyzet vagy állapot elhárítását, orvoslását.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	munkálatok
LE	emergency repairs (en) travaux d'urgence (fr)

vidéki örökség

DEF	Minden táj, település, épület, tárgy és tudás, amely dokumentálja és bemutatja a vidéki, falusi élet fejlődését és történetét.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	örökség
LE	rural heritage (en) patrimoine rural (fr)
UF	népi kulturális örökség

vidéki történelmi helyszínek

DEF	Falusi településeket és környezetüket magukba foglaló területek.
SN	Magyarországon egyelőre nem önálló területi kategória.
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai
BT	területek
LE	rural sites (en) espaces ruraux (fr)

Világörökség Bizottság

DEF	Az 1972-es UNESCO Egyezmény " A világ kulturális és természeti örökségéről" 8. cikkének 1. pontja értelmében huszonegy tagállam képviselői alkotják a Világörökség Bizottságot, amelynek 7-7 tagját (rotációs elv szerint) a Részes Államok kétévenkénti Közgyűlése választja meg, 6 évre. A kormányközi Világörökség Bizottság évente ülésezik. Az alapítás óta több mint 180 ország ratifikálta a megállapodást.
SN	
TT	1. csoport - Szervezetek és személyek
BT	UNESCO
NT	tanácsadó testületek
LE	World Heritage Committee (en) Comité du Patrimoine Mondial (fr)
RT	Világörökség Bizottság

világörökségi helyszínek

DEF	Kiemelkedő és egyetemes értékű helyszínek. Kulturális világörökségi helyszínné válhat egy emlék vagy terület ha a civilizáció páratlan, autentikus értékét képviseli. Természeti világörökségi helyszínné válhat egy terület, ha a Föld geológiai és biológiai evolúciójának reprezentatív emléke, vagy különleges természeti szépséggel bír.
SN	Magyar világörökségi helyszínek: 1. Budapest Duna-parti látképe, a Budai várnegyed (1987) és történelmi környezete (2002); 2. Hollókő őfalu és táji környezete

	(1987); 3. Az Aggteleki karszt és a Szlovák-karszt barlangjai (1995); 4. Az ezeréves Pannolhalmi Bencés F#apátság és természeti környezete (1996); 5. Hortobágyi Nemzeti Park – a Pusztta (1999); 6. Pécs – ókeresztény sírkamrák (2000); 7. Fert#/Neusiedler See kultúrtáj; 8. A tokaji történelmi borvidék kultúrtája (2002).	BT	tulajdonát ruházás
		LE	seizure of property (en) saisie des biens (fr)
TT	2. csoport - Örökségvédelem tárgyai		
BT	védett helyszínek		
LE	World Heritage Sites (en) sites du patrimoine mondial (fr)		

világörökségi lista

DEF	Az UNESCO által 1972-ben létrehozott, a világ kulturális és természeti örökségének megóvását célzó egyezmény előírja, hogy a Világörökségi Listára kell felvenni a kiemelkedő és egyetemes értékeket. A Listára a Világörökség Bizottság (amelynek választás alapján 21 állam tagja) döntése alapján kerülhetnek fel az értékek, amelyek tükrözik az emberiség és a föld történetét/történelmét. Az intézkedés célja egymás örökségének tiszteletben tartása, az információ és tapasztalat csere, az államok közötti szolidaritás megteremtése. A célok elérését a Világörökség Alap által nyújtott támogatások is ösztönzik.
SN	
TT	3. csoport - Dokumentációs rendszerek
BT	védett kulturális örökség jegyzéke
NT	várományosi lista
LE	World Heritage List (en) liste du patrimoine mondial de l'UNESCO (fr)

víz alatti feltárás

DEF	A régészeti feltárások azon típusa, amelyet víz alatt végeznek.
TT	5. csoport - Beavatkozások
BT	régészeti feltárások
LE	underwater excavations (en) fouilles subaquatiques (fr)

víz alatti kulturális értékek

DEF	A nemzeti kulturális örökség részét képező víz alatti maradványok.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tengerhez kapcsolódó közterületek
LE	maritime heritage (en) patrimoine maritime (fr) maritime cultural properties (en)

víz alatti régészet

DEF	A régészet azon ága, amely az emberi múlt víz alatti maradványainak (pl. egy régészeti lelet, település, hajóroncs stb.) kutatásával, feltárásával foglalkozik.
TT	9. csoport - Általános fogalmak
BT	régészet
LE	underwater archaeology (en) archéologie subaquatique (FR) archéologie sous-marine (fr)

vízpartok védeleme

DEF	Tengerparti területek jogi védelme, amely némely ország esetében a tópartokra is kiterjed.
SN	Magyarországon nem használt jogi kategória a kulturális örökségvédelemben.
TT	4. csoport - Jogrendszer
BT	tájvédelem
LE	protection du littoral (fr) coastal protection (en)
UF	tengerpartvédelem

zár alá vétel

DEF	Ingtalan vagy ingóság jogi úton történő lefoglalása vagy elkobzása.
TT	4. csoport - Jogrendszer

Terms English

access and interpretation

DEF	Strategies for the dissemination of information concerning the heritage designed to allow the public to know, to understand and to value it, as well as to become aware of the importance of its protection and conservation for the benefit of society.
TT	Group 7 - Access and Interpretation
NT	access regime public access education cultural tourism dissemination of research cultural facilities information exchange cultural programmes public awareness accessibility sustainable tourism
LE	communication et sensibilisation (fr) ismeretterjesztés (hu)

access regime

DEF	A procedure used to regulate the visitors' access to a cultural heritage property in order to maintain its material preservation.
TT	Group 7 - Access and Interpretation
BT	access and interpretation
LE	régimes d'accès (fr) látogatási rend (hu)

accessibility

TT	Group 7 - Access and Interpretation
BT	access and interpretation
NT	disability disability
LE	accessibilité (fr) akadálymentesítés (hu)

acquisitions

TT	Group 4 - Legal systems
BT	property transfer
LE	achats (fr) vásárlás (hu)

adaptation

USE	change of use
-----	---------------

administration

DEF	The staff and services of the state or administrative authority.
TT	Group 1 - Agents
NT	competent authorities public authorities european administration national administration
LE	administration (fr) közigazgatás (hu)
UF	government

administrative sanctions

DEF	The punishment imposed by an administration on an individual or organization that contravenes a law.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	protection constraints
LE	sanctions administratives (fr) közigazgatási szankciók (hu)

agents

TT	Group 1 - Agents
NT	usufructuaries town planners consultants

public servants finders contracting authorities contractors sponsors developers property owners archaeologists architects historians art historians architectural historians conservators tour guides landscape designers surveyors restorers technical consultants experts volunteers	
LE	agents (fr) közreműködők (hu)
RT	organizations agents

alterations

DEF	Modification of the characteristics of an existing part of a cultural property or its elements due to conscious interventions.
TT	Group 5 - Interventions
BT	intervention types
NT	destruction of heritage
LE	réhabilitation (fr) változtatás (hu) altérations (fr)

ancient monuments

USE	monuments
-----	-----------

anthropological heritage

DEF	That part of heritage relating to the study of humankind in the broadest sense
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	heritage
NT	ethnographic heritage
LE	antropológiai örökség (hu) patrimoine anthropologique (fr)
UF	ethnological heritage

anthropological interest

DEF	Cultural items that are of special interest with regards to the study of anthropology
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	heritage interest
NT	ethnographic interest
LE	intérêt anthropologique (fr) antropológiai érték (hu)

anti pollution policy

DEF	A group of measures and/or actions aimed at avoiding any pollution and its effects on people and property.
TT	Group 5 - Interventions
BT	intervention policy
LE	emprises foncières (fr) birtok (hu) lutte contre la pollution (fr) környezetszennyezés elleni politika (hu)
RT	environmental policy anti pollution policy government department for the environment environment sustainable development natural disasters

appeal procedures

DEF The processes whereby a person or organization may appeal against a legislative or other official decision.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT protection process
 LE recours (CH)|procédures d'appel (fr)
 jogorvoslati eljárások (hu)
 UF appeals

appeals

USE appeal procedures

applications for protection

DEF An application requesting that a cultural heritage item should receive legal protection.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT protection process
 LE demandes de protection (fr)
 védetté nyilvánítási kérelmek (hu)

apprenticeship

DEF Process by means of which practical skills, abilities and theory are acquired in order for a craftsman or specialist to practice their profession.
 TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
 BT types of training
 LE apprentissage (fr)
 gyakorlat (hu)

archaeological activities

DEF Activities related to the study and conservation of the remains of the past.
 TT Group 5 - Interventions
 BT archaeological heritage interventions
 NT archaeological investigation
 archaeological excavations
 metal detecting
 LE régészeti tevékenységek (hu)
 activités archéologiques (fr)
 UF post excavation
 RT archaeological charitable trusts
 urban archaeology
 archaeology
 volunteers
 archaeological activities
 heritage interpretation
 voluntary work
 remains
 archaeological remains
 archaeological heritage interventions
 archaeological areas
 archaeological potential
 archaeologists

archaeological areas

DEF Sites or natural locations known to contain archaeological material that can be studied using archaeological techniques. The area may have been investigated using destructive or non-destructive techniques and can include underwater sites.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT areas
 LE zones archéologiques (fr)
 védett régészeti lelőhelyek (hu)
 régészeti területek (hu)
 régészeti lelőhelyek (hu)
 RT archaeological areas
 archaeological services
 archaeological activities
 archaeology
 archaeological heritage interventions
 archaeological potential
 heritage agencies
 listing of buildings
 conservation
 urban archaeology

archaeologists
 schedule of monuments
 protection of archaeological heritage
 protection constraints

archaeological charitable trusts

DEF Charitable trusts enable young volunteers, either paid or unpaid, to spend part of their free time working on excavation or restoration sites in the sphere of monumental or archaeological heritage conservation.
 TT Group 1 - Agents
 BT voluntary organizations
 LE ifjúsági régészeti, műemléki táborok (hu)
 chantiers de bénévoles (fr)
 RT archaeological charitable trusts
 volunteers
 archaeological activities
 heritage interpretation
 archaeology
 voluntary work
 ruins
 conservation
 reconstruction
 built heritage interventions
 archaeological remains
 archaeological heritage interventions

archaeological evaluation

DEF Surface or underwater exploration, without excavations, intended for the study, the search or the examination of data on all types of historical or paleontological vestiges, as of the geological elements which are dependent there.
 TT Group 5 - Interventions
 BT archaeological heritage interventions
 LE prospection archéologique (fr)
 lelőhely-felderítés (hu)

archaeological excavations

DEF Excavations on the surface, the subsoil or underwater made with the purpose of discovering all kinds of historical or paleontological remains, as well as the geological elements which are dependent there.
 TT Group 5 - Interventions
 BT archaeological activities
 NT rescue excavations
 planned excavations
 trial excavations
 underwater excavations
 LE régészeti feltárások (hu)
 fouilles archéologiques (fr)
 UF excavation
 underwater excavation

archaeological heritage

DEF The archaeological heritage comprises all material evidence of human presence and activities over the centuries (it is the sole evidence for periods before the invention of writing); such evidence is uncovered and interpreted by means of a number of operations, starting with excavations.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT heritage
 LE régészeti örökség (hu)
 patrimoine archéologique (fr)
 RT archaeological services
 archaeological heritage
 archaeologists
 schedule of monuments
 protection of archaeological heritage
 archaeological heritage interventions
 archaeology
 Council of Europe
 cultural landscapes
 architectural heritage

urban archaeology
cultural heritage
heritage
built heritage

schedule of monuments
protection of archaeological heritage
archaeological heritage interventions

archaeological heritage interventions

DEF Direct or indirect actions affecting the use or the appearance of any element pertaining to the material remains of the past.

TT Group 5 - Interventions

BT intervention types

NT archaeological activities
discoveries
archaeological plans
rescue archaeology
archaeological evaluation

LE interventions sur le patrimoine archéologique (fr)
régészeti örökséget érintő beavatkozások (hu)

RT archaeologists
archaeological services
protection of archaeological heritage
archaeological activities
archaeological objects
archaeological heritage interventions
archaeology
archaeological heritage
finds
schedule of monuments
archaeological sites
archaeological landscapes
remains
urban archaeology
archaeological areas
archaeological materials
discoveries
archaeological charitable trusts
archaeological remains

archaeological interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study of archaeology

TT Group 2 - Heritage Category

BT heritage interest

LE intérêt archéologique (fr)
régészeti érték (hu)

archaeological investigation

DEF Activities intended to locate, investigate and value archeological sites in order to document them before executing any kind of works or to preserve them.

TT Group 5 - Interventions

BT archaeological activities

NT building survey

LE régészeti kutatás (hu)
recherche archéologique (fr)

UF archaeological study
archaeological research

RT scientific institutions
archaeological investigation
architectural research
scientific research
dissemination of research

archaeological landscapes

DEF Archaeological landscapes are natural areas surrounding and incorporating known archaeological sites. They provide the wider context for each individual site and when viewed as a single landscape give a better representation of the heritage of the area.

TT Group 2 - Heritage Category

BT areas

LE ensembles archéologiques (fr)
régészeti tájak (hu)

RT archaeologists
archaeological landscapes

archaeological materials

DEF All objects, structures and samples (environmental, dating etc.) recovered or found during archaeological investigations. Includes surface finds from fieldwalking as well as in situ remains.

TT Group 2 - Heritage Category

BT movable objects

NT archaeological objects

LE matériels archéologiques (fr)
régészeti leletanyag (hu)

RT archaeologists
archaeological materials
archaeological heritage interventions
discoveries
archaeological objects
finds

archaeological objects

DEF Objects discovered either during archaeological excavations or by chance.

TT Group 2 - Heritage Category

BT archaeological materials

LE objets archéologiques (fr)
régészeti leletek (hu)

RT archaeologists
finds
archaeological objects
finders
archaeological heritage interventions
discoveries
rewards for a discovery
places of discovery
archaeological materials

archaeological parks

DEF Archaeological sites or groups of archaeological sites accessible to the public and interpreted and presented so as to inform. In some countries, they can be governed by specific regulations.

TT Group 2 - Heritage Category

TT Group 4 - Legal systems

BT protected areas
protected areas

LE parcs archéologiques (fr)
régészeti parkok (hu)

RT archaeologists
archaeological parks
open air museums
heritage interpretation
archaeology
urban archaeology

archaeological plans

DEF Archaeological activities developed to cover the investigation/research or management requirements related to the archaeological heritage on a certain area.

TT Group 5 - Interventions

BT archaeological heritage interventions

LE archéologie programmée (fr)
régészeti tudományos program (hu)

UF planning archaeology
provincial archaeological plans

archaeological potential

DEF The possibility that a site or area of the landscape may contain archaeological remains.

TT Group 9 - Broad concepts

BT broad concepts

LE potentiel archéologique (CH)|potentialité archéologique (fr)
régészeti érdekű területek (hu)

RT archaeological areas
archaeological activities
archaeology
archaeological potential
urban archaeology

archaeological remains

DEF Remains of human activity or presence deemed of importance to the history of humanity.
TT Group 2 - Heritage Category
BT remains
LE vestiges (fr)
vestiges archéologiques (fr)
maradványok (hu)
régészeti emlék (hu)
RT archaeological charitable trusts
archaeological remains
archaeological heritage interventions
archaeological activities
archaeology

archaeological research

USE archaeological investigation

archaeological services

DEF Services are responsible for liaising with the national authorities and bodies responsible for archaeology with a view to studying, protecting, conserving and enhancing the national archaeological heritage.
TT Group 1 - Agents
BT heritage services
LE services archéologiques (fr)
régészeti tevékenységet ellátó szervezetek (hu)
RT archaeological services
archaeologists
archaeological heritage
schedule of monuments
protection of archaeological heritage
archaeological heritage interventions
archaeology
archaeological sites
urban archaeology
archaeological areas

archaeological sites

DEF Any area containing remains conducive to archaeological reconstitution of the past.
TT Group 2 - Heritage Category
BT sites
NT protected archaeological sites
LE périmètres protégés (CH)|espaces protégés (fr)
sites évocateurs du passé (CH)|sites archéologiques (fr)
sites archéologiques (fr)
RT archaeologists
archaeological sites
schedule of monuments
protection of archaeological heritage
archaeological heritage interventions
archaeology
archaeological services

archaeological study

USE archaeological investigation

archaeologists

DEF Specialists in the study of the material remains of the human past.
TT Group 1 - Agents
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT agents
professions
LE archéologues (fr)
régészek (hu)

RT archaeologists
archaeological services
protection of archaeological heritage
archaeological materials
archaeological heritage interventions
archaeological objects
archaeological heritage
urban archaeology
schedule of monuments
archaeological activities
archaeological parks
finds
open air museums
heritage interpretation
archaeology
archaeological sites
archaeological landscapes
discoveries
archaeological areas

archaeology

DEF The systematic discipline of the study of the past through information and artefacts derived from terrestrial and underwater excavation, fieldwork and survey.
TT Group 9 - Broad concepts
BT broad concepts
NT industrial archaeology
underwater archaeology
contract archaeology
rescue archaeology
urban archaeology
buildings archaeology
LE archéologie (fr)
régészet (hu)
RT archaeological services
planned excavations
archaeological areas
archaeologists
archaeology
archaeological activities
archaeological heritage
schedule of monuments
archaeological potential
protection of archaeological heritage
archaeological heritage interventions
archaeological parks
open air museums
archaeological charitable trusts
heritage interpretation
volunteers
archaeological sites
voluntary work
protected archaeological sites
protection constraints
archaeological remains

architects

DEF Professionals who have undergone specialist training qualifying them to practice architecture as a career
TT Group 1 - Agents
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT agents
professions
NT architectural consultants
freelance architects
state architects
architectural consultants
freelance architects
state architects
architectural consultants
freelance architects
state architects
architectural consultants
freelance architects
state architects

LE	architectes (fr) építészek (hu)	architecture
RT	architects architectural heritage built heritage interventions types of training architecture built heritage	architectural historians
	architectural components	DEF Experts in the study of the history and development of architecture and the analysis of buildings
DEF	Elements that formed an integral part of an artistic, historic or religious monument before its was dismantled.	TT Group 1 - Agents
TT	Group 2 - Heritage Category	TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT	cultural property	BT agents professions
LE	éléments d'architecture (fr) építészeti alkotórészek (hu)	LE historiens de l'architecture (fr) építészettörténészek (hu)
RT	architectural components architecture	RT architectural historians building survey architectural research urban archaeology
	architectural consultants	architectural monuments
DEF	Architects responsible for advising persons wishing to construct buildings.	USE monuments
TT	Group 1 - Agents	architectural research
TT	Group 1 - Agents	DEF Set of directed activities to extend the knowledge of the architectural aspects of a building or monument.
TT	Group 6 - Professional training, skills and qualifications	TT Group 5 - Interventions
TT	Group 6 - Professional training, skills and qualifications	BT building interventions
BT	architects architects architects	NT building survey
LE	architectes consultants (fr) építész szakértők (hu)	LE recherche architecturale (fr) építészeti kutatás (hu)
	architectural ensemble	RT scientific institutions archaeological investigation architectural research scientific research dissemination of research architectural historians building survey urban archaeology
DEF	A group of buildings, usually contained within a specific area, which are deemed to be worthy of interest and/or protection because of their combined merit rather than as individual structures.	architecture
TT	Group 2 - Heritage Category	DEF The art and science of designing and constructing buildings taking both aesthetic and practical matters into account.
BT	areas	TT Group 9 - Broad concepts
LE	ensembles architecturaux (fr) építészeti együttes (hu)	BT broad concepts
	architectural heritage	NT contextual architecture vernacular architecture
DEF	Architectural heritage comprises the following permanent properties: monuments: all buildings and structures of conspicuous historical, archaeological, artistic, scientific, social or technical interest, including their fixtures and fittings; groups of buildings: homogeneous groups of urban or rural buildings conspicuous for their historical, archaeological, artistic, scientific, social or technical interest which are sufficiently coherent to form topographically definable units; sites: the combined works of man and nature, being areas which are partially built upon and sufficiently distinctive and homogeneous to be topographically definable and are of conspicuous historical, archaeological, artistic, scientific, social or technical interest (Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe, Granada 1985)	LE architecture (fr) építészet (hu)
TT	Group 2 - Heritage Category	RT town planners architecture town planning architects built heritage built heritage interventions architectural heritage types of training fixtures architectural components townscapes urban interventions facadism integration of contemporary architecture
BT	monumental heritage	archives
LE	patrimoine architectural (fr) patrimoine construit (CH) patrimoine bâti (fr) építészeti örökség (hu) épített örökség (hu)	DEF Archives comprise all documents on any type of medium, produced or received by a public or private body and sorted, inventoried, organized and stored with a view to possible future use.
RT	Council of Europe cultural landscapes archaeological heritage architectural heritage cultural heritage architects built heritage interventions types of training	TT Group 3 - Documentation systems
		BT documentation
		NT heritage archives documentary material
		LE archives (fr) archívumok (hu)
		UF public archives
		RT documentary heritage documentation

	archives		recreational experience, inspiring in them a greater respect for the heritage.
areas		TT	Group 7 - Access and Interpretation
TT	Group 2 - Heritage Category	BT	public awareness
NT	historic sites and monuments	NT	awareness-raising campaigns
	wooded areas	LE	actions de sensibilisation (fr)
	rural sites	UF	örökségtudat-formáló tevékenységek (hu)
	parks and gardens		promotion
	archaeological landscapes	awareness-raising campaigns	
	places of discovery	DEF	Groups of activities designed to increase awareness, amongst the general public, of the important work being carried out in the field of heritage.
	archaeological areas	TT	Group 7 - Access and Interpretation
	historic areas	BT	awareness-raising activities
	cultural landscapes	LE	campagnes de sensibilisation (fr)
	sites		örökségtudat-formáló kampányok (hu)
	architectural ensemble	battlefields	
	brownfield sites	DEF	Places of military confrontation which may still comprise vestiges of the battle (trenches, casemates, shell holes, etc), usually accompanied by one or more commemorative sites, monuments or other evidence of the past.
	landscapes	TT	Group 2 - Heritage Category
LE	espaces (fr)	BT	historic sites and monuments
	területek (hu)	LE	champs de bataille (fr)
			csataterék (hu)
arson		bequests	
DEF	The act of intentionally damaging or destroying a cultural property by means of fire.	DEF	Gifts or legacies normally given to an organization in the form of money or goods.
TT	Group 4 - Legal systems	TT	Group 4 - Legal systems
BT	unlawful acts	BT	property transfer
LE	incendies volontaires (fr)	LE	legs (fr)
	gyújtogatás (hu)		hagyatékok (hu)
art historians		borough council	
DEF	Experts in the field of the history and development of art and artistic techniques and in some countries architecture	USE	local administration
TT	Group 1 - Agents	botanical interest	
TT	Group 6 - Professional training, skills and qualifications	DEF	Cultural items that are of special interest with regards to the study of botany
BT	agents	TT	Group 2 - Heritage Category
	professions	BT	ecological interest
LE	historiens d'art (fr)	LE	intérêt botanique (fr)
	művészettörténészek (hu)		botanikai érték (hu)
RT	art historians	broad concepts	
	conservators	DEF	General concepts related to heritage, for example archaeology.
	conservation	TT	Group 9 - Broad concepts
	art history	NT	archaeology
art history			archaeological potential
TT	Group 9 - Broad concepts		architecture
BT	broad concepts		collective memory
LE	histoire de l'art (fr)		co-operation
RT	art historians		cultural exchanges
	conservators		cultural identity
	conservation		cultural diversity
	art history		cultural policy
artistic interest			environment
DEF	Cultural items that are of special interest with regards to the study of art		heritage conservation
TT	Group 2 - Heritage Category		heritage policy
BT	heritage interest		land use
LE	intérêt artistique (fr)		natural disasters
	művészi érték (hu)		partnerships
autonomous communities			public works
DEF	Public-law territorial authorities holding political autonomy and various legislative powers, with their own subordinate administrative bodies. Each autonomous community may comprise one or more provinces.		selection criteria
TT	Group 1 - Agents		sustainable development
BT	non state administrations		voluntary work
LE	communautés autonomes (fr)		history
	autonóm közösségek (hu)		art history
awareness-raising activities		LE	concepts généraux (fr)
DEF	Activities intended to promote the understanding of, and enthusiasm for, the heritage among members of the public, and designed to improve the quality of the		általános fogalmak (hu)

brownfield sites

DEF	Areas of land, usually in an urban context, which may be re-developed with new buildings, having been formerly occupied by industrial buildings, commercial premises or other constructions.
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	areas
LE	friches industrielles (fr) barnamezős területek (hu)

building extensions

DEF	An increase in the height or an extension to the layout of a building
TT	Group 5 - Interventions
BT	building interventions
LE	extensions d'un édifice (fr) épületbővítés (hu)

building interventions

DEF	Direct or indirect activities that affect the operation and/or the appearance of a building as a whole or a part thereof.
TT	Group 5 - Interventions
BT	built heritage interventions
NT	building extensions construction conversion demolitions facadism architectural research integration of contemporary architecture
LE	interventions sur les bâtiments (fr) építészeti beavatkozások (hu)
RT	contractors building interventions

building licences

DEF	Permits which allow building work to commence or to be carried out.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	planning licences
LE	permis d'urbanisme (BE) permis de construire (fr) építési engedélyek (hu)
UF	development permit
RT	developers buildings building licences development works

building regulations

DEF	Rules governing the erection or use of a building according to pre-set criteria.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	planning control
LE	prescriptions techniques (fr) építésügyi szabályozás (hu)

building skills

DEF	Professional activities of all the experts involved in the construction industry, from the architects to the bricklayers, carpenters, stonecutters, etc.
TT	Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT	skills
LE	métiers du bâtiment (fr) építőipari szakmák (hu)

building survey

DEF	Investigation into, and the recording of, a building's structure and development. It may include desk-based assessment and documentary research as well as physical investigation, often using archaeological techniques.
TT	Group 5 - Interventions
TT	Group 5 - Interventions

BT	archaeological investigation architectural research
LE	étude du bâti (fr) épületkutatás (hu)
UF	diagnostic survey structural research
RT	architectural historians building survey architectural research surveyors cadastral maps buildings built heritage interventions survey files listing of buildings protection constraints

buildings

TT	Group 2 - Heritage Category
BT	immovable objects
NT	protected buildings disused buildings places of worship historic properties
LE	édifices (fr) épületek (hu)
RT	buildings building survey built heritage interventions urban archaeology built heritage developers building licences development works buildings archaeology

buildings archaeology

TT	Group 9 - Broad concepts
BT	archaeology
LE	archéologie du bâti (fr) épületrégészet (hu)
RT	buildings buildings archaeology

built environment

USE	environment
-----	-------------

built heritage

DEF	This type of heritage comprises monuments (buildings and structures), including fixtures and decorative elements forming an integral part of these monuments, architectural complexes (in urban or rural settings) and sites. It may also include the traditional setting or environs of a monument (protected areas) or of various sectors (zones), and historic towns and districts in urban and rural built-up areas that are homogeneous and/or distinctive in nature.
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	heritage
LE	patrimoine architectural (fr) patrimoine construit (CH) patrimoine bâti (fr) építészeti örökség (hu) épített örökség (hu)
RT	buildings built heritage Council of Europe cultural landscapes heritage archaeological heritage architects built heritage interventions types of training architecture

built heritage interventions

DEF Direct or indirect activities that affect the function and/or appearance of some element pertaining to the built heritage.

TT Group 5 - Interventions

BT intervention types

NT building interventions

change of use

urban interventions

works

LE interventions sur le milieu bâti (fr)

épített örökséget érintő beavatkozások (hu)

RT architects

buildings

architectural heritage

built heritage interventions

urban archaeology

types of training

ruins

architecture

conservation

reconstruction

building survey

built up areas

archaeological charitable trusts

built heritage

built up areas

DEF Areas containing buildings and transport infrastructure

TT Group 2 - Heritage Category

BT sites

LE sites bâties (fr)

sites construits (CH)|sites bâties (fr)

beépített területek (hu)

UF developed site

RT built up areas

built heritage interventions

cadastral maps

DEF Cartographic representation of the whole national territory, divided up according to municipality and land ownership.

TT Group 3 - Documentation systems

BT documentation

LE plans cadastraux (fr)

kataszteri térképek (hu)

RT town council

cadastral maps

surveyors

building survey

monuments

urban archaeology

monumental heritage

capital transfer tax

USE inheritance taxes

CDCULT

USE Steering Committee for Culture

CDPATEP

USE Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape

CEMAT

USE Council of Europe Conference of Ministers Responsible for Spatial/Regional Planning

central government

DEF All government departments, services, offices, establishments and other organizations classified as belonging to the institutional sector of public administrations.

TT Group 1 - Agents

BT national administration

NT governmental agencies

governmental agencies

LE administration centrale (fr)

RT central government

public servants

monitoring

national administration

heritage skills

chance discoveries

DEF Discovery of objects or material remains deemed to be significant or important with regards to the cultural heritage which have taken place by chance or as a result of any other type of earthmovings, demolitions or works of any kind

TT Group 5 - Interventions

BT discoveries

LE découvertes fortuites (fr)

véletlenszerű felfedezés (hu)

change of use

DEF To give a new use to any cultural property or item with the purpose of guaranteeing its conservation

TT Group 5 - Interventions

BT built heritage interventions

LE changement d'affectation (CH)|réutilisation (fr)

funkcióváltás (hu)

UF adaptation

RT disused buildings

change of use

charitable heritage organizations

DEF Voluntary groups of individuals pooling resources and setting up an organization aimed either at defending or promoting knowledge, protection and enhancement of the heritage.

TT Group 1 - Agents

BT charities

LE associations de défense du patrimoine (fr)

örökségvédelmi társadalmi szervezetek (hu)

RT charitable heritage organizations

heritage management

grant aid

charities

DEF Voluntary groups of individuals concluding informal agreements with a view to pooling resources and setting up an organization aimed either at defending or promoting specific interests or at exercising influence in community life.

TT Group 1 - Agents

BT organizations

NT charitable heritage organizations

LE associations (fr)

társadalmi szervezetek (hu)

UF private charities

private heritage trusts

public charities

RT charities

grants

voluntary work

charters

DEF Written documents made by professionals outlining guidelines and recommendations related to a particular subject, for example heritage conservation

TT Group 4 - Legal systems

BT international legal instruments

LE chartes (fr)

karták (hu)

closed tenders

DEF Tenders which are only open to one party chosen by the contracting authority.

TT Group 4 - Legal systems

BT tenders

LE appels d'offres limités (CH)|marchés négociés (fr)
tárgyalásos kiválasztás (hu)

co-operation

DEF The act of individuals or groups working together, often to achieve common goals.

TT Group 9 - Broad concepts

BT broad concepts

NT co-operative arrangement

cultural co-operation

european co-operation

international co-operation

LE coopération (fr)

együtműködés (hu)

co-operative arrangement

DEF A written arrangement made between people or institutions to work together to achieve a common goal.

TT Group 9 - Broad concepts

BT co-operation

LE protocole d'accord (fr)

együtműködési megállapodás (hu)

coastal protection

DEF A measure of specific legal protection applicable to an area of the coastline, in some cases it can also include the shorelines of lakes.

TT Group 4 - Legal systems

BT landscape protection

LE vízpartok védeleme (hu)

protection du littoral (fr)

RT maritime heritage

coastal protection

maritime public domain

code of commerce

DEF Regulations formulated by the government or administration to control the flow and exchange of goods in a society.

TT Group 4 - Legal systems

BT laws

NT public works contract regulations

LE kereskedelmi jogi szabályozás (hu)

code du commerce|code des obligations (CH) (fr)

code du commerce (fr)

code des obligations (fr)

collective memory

DEF The commonly understood historical and cultural concepts shared by a people, social or ethnic group or institution.

TT Group 9 - Broad concepts

BT broad concepts

LE mémoire collective (fr)

kollektív emlékezet (hu)

RT collective memory

cultural identity

commemorative sites

DEF Sites which are preserved or maintained because of their association with a particular person or historic event.

LE lieux de mémoire (fr)

emlékhelyek (hu)

Committee of ministers

DEF The Committee of Ministers is the Council of Europe's decision-making body. It comprises the foreign affairs ministers of all the member states, or their permanent diplomatic representatives in Strasbourg. It is both a governmental body, where national approaches to problems facing European society can be discussed on an equal footing, and a collective forum, where Europe-wide responses to such challenges are formulated. In collaboration with the Parliamentary Assembly, it

is the guardian of the Council's fundamental values, and monitors member states' compliance with their undertakings

TT Group 1 - Agents

BT Council of Europe

NT Council of Europe Conference of Ministers

Responsible for Spatial/Regional Planning

LE Comité des Ministres (fr)

Miniszterek Bizottsága (hu)

communication

USE recommendations

compensation

DEF Recompense, frequently in a monetary form, to substitute an injured party for loss, damage or injury

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT economic and financial systems

LE compensations financières (fr)

kártalanítás (hu)

competences

DEF Matters or subjects legally attributed to the authority responsible for them.

TT Group 4 - Legal systems

BT heritage management

NT levels of competence

competent authorities

geographical areas of responsibility

delegation of power

LE hatáskörök (hu)

compétences (fr)

RT public authorities

competences

competent authorities

DEF All services responsible for implementing legislative or statutory measures.

TT Group 4 - Legal systems

TT Group 1 - Agents

BT competences

administration

LE autorités compétentes (fr)

illetékes hatóságok (hu)

compulsory purchase

DEF A statutory legal procedure enabling the purchase of land or property, against the wishes of its current owner.

TT Group 4 - Legal systems

BT property transfer

LE expropriations (fr)

kisajátítás (hu)

UF compulsory purchase order

compulsory purchase order

USE compulsory purchase

concession

TT Group 4 - Legal systems

BT use of property

LE concession (fr)

koncesszió (hu)

conservation

DEF Different types of actions required to prolong the life of cultural heritage and, if possible, to clarify the artistic or historical messages therein without the loss of authenticity and meaning. A cultural, artistic, technical and craft activity based on humanistic studies and systematic research.

TT Group 5 - Interventions

BT intervention types

NT conservation techniques

integrated heritage conservation

maintenance

LE conservation (fr)
 RT ICCROM
 conservation
 heritage interest
 documentation
 ruins
 heritage
 museums
 reconstruction
 heritage interpretation centres
 international co-operation
 built heritage interventions
 heritage policy
 art historians
 conservators
 heritage maps
 grant aid
 art history
 conservation training
 archaeological charitable trusts
 heritage agencies
 archaeological areas
 listing of buildings

conservation and enhancement plan

USE conservation policy

conservation area grant

USE grants

conservation area statements

DEF Documents concerned with the preservation and conservation of cultural heritage within an area designated by an administrative body.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT town planning
 LE örökségvédelmi és hasznosítási tervek (hu)
 plans de protection (CH)|plans de sauvegarde et de mise en valeur (fr)
 RT conservation areas
 conservation area statements

conservation areas

TT Group 2 - Heritage Category
 TT Group 2 - Heritage Category
 TT Group 4 - Legal systems
 TT Group 4 - Legal systems
 BT protected areas
 protected areas
 protected areas
 protected areas
 LE espaces protégés (fr)
 védelem alatt álló területek (hu)
 védett területek (hu)
 RT conservation areas
 conservation area statements
 notified plans

conservation policy

DEF The framework and direct or indirect action plan intended for the conservation of a cultural property and to avoid its deterioration.
 TT Group 5 - Interventions
 BT intervention policy
 LE politique de conservation (fr)
 konzerválási program (hu)
 UF conservation and enhancement plan
 conservation programme
 conservation strategy

conservation programme

USE conservation policy

conservation strategy

USE conservation policy

conservation techniques

DEF Procedures and resources to maintain a cultural property or item and to avoid its deterioration.
 TT Group 5 - Interventions
 BT conservation
 LE techniques de conservation (fr)
 örökségvédelem eszközei (hu)

conservation training

DEF Specialized training that combines theoretical and practical knowledge on the work of conservation and provides competence in the traditional techniques as well as in the new technologies.
 TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
 BT types of training
 LE konzervátorképzés (hu)
 formation des conservateurs (fr)
 RT museum services
 heritage skills
 conservation training
 museums
 conservators
 conservation
 government department for education
 education

conservators

DEF Professionals who take care of all the aspects of the preservation of cultural property: preventive conservation, examination, documentation, treatment, investigation and education.
 TT Group 1 - Agents
 TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
 BT agents
 professions
 LE conservateurs (fr)
 konzervátorok (hu)
 RT art historians
 conservators
 conservation
 art history
 conservation training

construction

DEF Action to build or construct houses, streets, bridges, etc, according to precise technical rules and with materials best adapted to each case.
 TT Group 5 - Interventions
 BT building interventions
 LE constructions (fr)
 építkezés (hu)
 UF engineering construction

consultancies

DEF Public or private organizations providing professional or technical advice
 TT Group 1 - Agents
 BT organizations
 NT expert committees
 LE organismes de conseil (fr)
 tanácsadó szervezetek (hu)
 RT consultancies
 technical consultants
 consultants

consultants

DEF Technical experts appointed to provide an opinion on a matter on which they are competent or qualified to pronounce.
 TT Group 1 - Agents
 BT agents
 LE consultants (fr)
 tanácsadók (hu)
 RT consultancies
 consultants

consultative bodies

- DEF Bodies consisting of diverse members who may be asked for advice or opinions on a given subject and can take part in discussions.
- TT Group 1 - Agents
- BT national administration
- LE commissions consultatives (fr)
tanácsadó testületek (hu)

consulting organisations

- DEF There are three main consulting organisations: ICCROM, ICOMOS and IUCN. Their role is to advise on the implementation of the World Heritage Convention, assist the Secretariat of the Committee in its tasks, monitor the state of conservation of World Heritage Sites, consider requests for international assistance, help to develop a credible and balance list of World Heritage . They work on the preparation and evaluation of periodic reports, and act as consulting organisations at the meetings of the Committee.
- TT Group 1 - Agents
- BT World Heritage Committee
- LE organisations consultatives (fr)
tanácsadó testületek (hu)

contextual architecture

- DEF New architecture designed to respect the architecture of historic buildings already present in an area. The new building may be constructed using similar building materials or in a style sympathetic to the surrounding buildings
- TT Group 9 - Broad concepts
- BT architecture
- LE architecture contextuelle (CH)|architecture d'accompagnement (FR) (fr)
kontextuális építészet (hu)

contiguous zones

- DEF Designated area surrounding a cultural heritage item, within which works cannot be undertaken without administrative authorization.
- TT Group 2 - Heritage Category
- TT Group 2 - Heritage Category
- TT Group 4 - Legal systems
- TT Group 4 - Legal systems
- BT protected areas
protected areas
protected areas
protected areas
- LE műemléki környezet vagy régészeti védőövezet (hu)
zones de protection (BE)|abords (fr)

contract archaeology

- TT Group 9 - Broad concepts
- BT archaeology
- LE archéologie préventive (fr)
megelőző feltárások (hu)
megelőző feltárások (hu)
- RT developers
contract archaeology

contracting authorities

- DEF People or organizations defining the programme, commissioning the construction or restoration work and ensuring the financing of the whole project.
- TT Group 1 - Agents
- BT agents
- LE maîtres d'ouvrage (fr)
beruházók (hu)
- RT contracting authorities
funding
private funding

contractors

- TT Group 1 - Agents

- BT agents
- LE maîtres d'œuvre (fr)
fővállalkozó kivitelezők (hu)
- RT contractors
building interventions

controlled vocabularies

- DEF Lists of terms set out according to theme in such a way as to rationalize indexing and facilitate searches in document sets.
- TT Group 3 - Documentation systems
- BT documentation
- LE vocabulaires normalisés (fr)
szakszótárak (hu)

conventions

- DEF Agreements which are observed although they do not have the force of law.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT international legal instruments
- LE conventions (fr)
egyezmények (hu)

conversion

- DEF The structural adaptation of a building or monument to restore its usability. The new structure is usually used for a different purpose than originally intended, for example, a barn converted into a house.
- TT Group 5 - Interventions
- BT building interventions
- LE városrehabilitáció (hu)

copyright

- TT Group 4 - Legal systems
- TT Group 4 - Legal systems
- BT laws
laws
- LE droits d'image (CH)|droits de l'image (FR) (fr)
droits d'auteur (fr)
szerzői jog (hu)
- RT digital collections
copyright
publications

corporation taxes

- USE taxes

Council of Europe

- DEF The Council of Europe is an intergovernmental organisation in Strasbourg which comprises 45 democratic countries of Europe. Its aims are the following : to protect human rights, pluralist democracy and the rule of law; to promote awareness and encourage the development of Europe's cultural identity and diversity;to seek solutions to problems facing European societyto help consolidate democratic stability in Europe by backing political, legislative and constitutional reform. The Council of Europe should not be confused with the European Union. The two organisations are quite distinct. The European Union states, however, are all members of the Council of Europe.
- TT Group 1 - Agents
- BT european institutions
- NT Committee of ministers
Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape
Steering Committee for Culture
- LE Conseil de l'Europe (fr)
Európa Tanács (hu)
- RT Council of Europe
cultural landscapes
archaeological heritage
architectural heritage
cultural heritage

heritage
built heritage

Council of Europe Conference of Ministers Responsible for Spatial/Regional Planning

- DEF The Council of Europe Conference of Ministers responsible for Spatial/Regional Planning (CEMAT) brings together representatives of the 47 member states of the Council of Europe, united in their pursuit of a common objective: sustainable spatial development of the European continent.
- TT Group 1 - Agents
BT Committee of ministers
LE Conférence européenne des ministres responsables de l'aménagement du territoire (fr)
A területfejlesztésért felelős miniszterek Európa Tanács ülése (hu)
UF CEMAT

country planning

- DEF The processes, statutes and regulations undertaken for all types of development in rural areas.
- TT Group 4 - Legal systems
BT town and country planning
NT development plans
regional planning
LE aménagement foncier (fr)
területrendezés (hu)
UF spatial planning

county council

- DEF An elected administrative body, and the staff employed by it, supplying services to a local community corresponding to the English county.
- TT Group 1 - Agents
BT non state administrations
LE administration provinciale (BE)|administration départementale (fr)
megyei önkormányzat (hu)

craft skills

- DEF Specific skills acquired by an individual enabling them to work in traditional crafts and create objects
- TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT traditional skills
LE métiers d'art (fr)
kézművesség (hu)

craftsmen

- DEF People who practice an art or activity of a manual or non-industrialized manner, thus producing work of a personal nature.
- TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT professions
LE artisans (fr)
kézművesek (hu)

crown property

- DEF Property which is owned, administered or used by the members of the Monarchy. The concept also designates present and past rulers and their estate regardless of its current legal regulations.
- TT Group 4 - Legal systems
BT public property
LE korona tulajdona (hu)
biens de la couronne (fr)

cultural centres

- DEF Institutions opened to the public whose aim is the organization and dissemination of a varied range of cultural activities.
- TT Group 7 - Access and Interpretation
BT cultural facilities
LE centres culturels (fr)
kulturális központok (hu)

cultural co-operation

- DEF People or institutions from different states working together to achieve common goals relating to cultural matters.
- TT Group 9 - Broad concepts
BT co-operation
LE coopération culturelle (fr)
kulturális együttműködés (hu)
RT european institutions
cultural co-operation
european co-operation
cultural exchanges

cultural diversity

- DEF The differences apparent between diverse cultural groups, resulting from separate ethnic, social, religious, political, economic or linguistic backgrounds.
- TT Group 9 - Broad concepts
BT broad concepts
LE diversité culturelle (fr)
kulturális sokszínűség (hu)

cultural events

- DEF Activities of any nature related to the culture used for the intellectual and social growth of the people.
- TT Group 7 - Access and Interpretation
BT cultural programmes
NT exhibitions
re-enactments
LE manifestations culturelles (fr)
kulturális rendezvények (hu)

cultural exchanges

- DEF The communication and sharing of experiences between cultural groups.
- TT Group 9 - Broad concepts
BT broad concepts
LE échanges culturels (fr)
kulturális csere (hu)
RT cultural co-operation
cultural exchanges

cultural facilities

- DEF Buildings, equipment and services which are made available for the development and practice of cultural activities.
- TT Group 7 - Access and Interpretation
BT access and interpretation
NT cultural centres
heritage interpretation centres
libraries
museums
information boards
LE équipements culturels (fr)
kulturális infrastruktúra (hu)
RT cultural institutions
cultural facilities
cultural policy

cultural heritage

- DEF The entire corpus of material signs – either artistic or symbolic – handed on by the past to each culture and, therefore, to the whole of humankind. As a constituent part of the affirmation and enrichment of cultural identities, as a legacy belonging to all humankind, the cultural heritage gives each particular place its recognisable features and is the storehouse of human experience.
- TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage
LE patrimoine culturel (fr)
kulturális örökség (hu)
RT Council of Europe
cultural landscapes
archaeological heritage

architectural heritage
cultural heritage
Steering Committee for Culture, Heritage and
Landscape
natural heritage
cultural identity

cultural identity

DEF The manner in which separate ethnic, social, religious, political, economic, or linguistic groups or institutions perceive their individual differences as represented by their heritage, customs and cultural experiences or practices.

TT Group 9 - Broad concepts

BT broad concepts

LE identité culturelle (fr)
kulturális identitás (hu)

RT collective memory
cultural identity
cultural heritage
heritage

cultural institutions

DEF Institutes or organizations, either public or private, involved in the management and promotion of culture

TT Group 1 - Agents

BT organizations

LE organismes culturels (fr)
kulturális intézmények (hu)

RT cultural institutions
cultural facilities
cultural policy

cultural interest

DEF Items that are of special interest because of their associations with a specific culture

TT Group 2 - Heritage Category

BT heritage interest

LE intérêt culturel (fr)
kulturális érték (hu)

UF heritage asset

cultural landscapes

DEF Specific topographically delimited parts of the landscape, formed by various combinations of human and natural agencies, which illustrate the evolution of human society, its settlement and character in time and space and which have acquired socially and culturally recognized values at various territorial levels, because of the presence of physical remains, reflecting past land use and activities, skills or distinctive traditions, or depiction in literary and artistic works, or the fact that historic events took place there.

TT Group 2 - Heritage Category

BT areas

NT townscapes
protected areas

LE paysages culturels (fr)
történeti táj (hu)

RT UNESCO
landscape heritage
landscape protection
cultural landscapes
natural sites
landscape design
protected sites
periodic reports
tentative list
protected areas
Council of Europe
archaeological heritage
architectural heritage
cultural heritage
Steering Committee for Culture, Heritage and
Landscape

heritage
built heritage
natural heritage
landscape designers
parks and gardens

cultural policy

DEF The political agenda of a government or institution in relation to the heritage, customs and cultural experiences or practices of its people or members.

TT Group 9 - Broad concepts

BT broad concepts

LE politique culturelle (fr)
kultúrpolitika (hu)

RT government department for culture
cultural policy
cultural institutions
cultural facilities
government department for education

cultural programmes

DEF Group of tangible cultural activities (theatrical presentations, concerts, open days, festivals, exhibitions, etc.) directed at a specific audience.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT access and interpretation

NT cultural events
tourist attractions

LE animations culturelles (fr)
kulturális programok (hu)

cultural property

DEF Property presenting an historic, artistic, scientific or technical interest.

TT Group 2 - Heritage Category

NT protected property
immovable objects
movable objects
protected elements
architectural components
decorative elements
remains

LE biens culturels (fr)
a kulturális örökség elemei (hu)

cultural routes

DEF Itineraries that, through the heritage of the places visited, promote the understanding of the diversity of European culture, and show the extent of the principal trends of civilization in the visited places.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT cultural tourism

LE itinéraires culturels (fr)
kulturális utak (hu)

cultural tourism

DEF Tourism orientated towards a special cultural interest (e.g. World Heritage site), also referred to as quality tourism.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT access and interpretation

NT promotion of tourism
cultural routes
tourist attractions
tourist information signs

LE tourisme culturel (fr)
kulturális turizmus (hu)

RT historic centres
town planning
urban interventions
cultural tourism
tour guides

curtilage

DEF A garden, yard, field or other piece of ground lying near or belonging to a house and its outbuildings.

TT	Group 2 - Heritage Category
TT	Group 2 - Heritage Category
TT	Group 4 - Legal systems
TT	Group 4 - Legal systems
BT	protected areas
	protected areas
	protected areas
	protected areas
LE	zones de protection (BE) abords (fr)
	műemléki környezet vagy régészeti védőövezet (hu)

databases

DEF	A set of publicly accessible data on a specific subject, together with the programmes for retrieving information from the base and creating, consulting and amending data.
TT	Group 3 - Documentation systems
BT	information technology
LE	bases de données informatisées (fr)
	adatbázisok (hu)

dating

DEF	Determination of the date or period to which a certain cultural property or item belongs.
TT	Group 5 - Interventions
BT	technical assistance
LE	datation des biens (fr)
	kormeghatározás (hu)

death duties

USE	taxes
-----	-------

decisions

DEF	Customary acts taken by a body of the European Communities (Commission or the Council) and obligatory in all its elements for the recipients whom they designate (Treaty of Amsterdam, article 249)
TT	Group 4 - Legal systems
BT	European legal instruments
LE	décisions (fr)
	európai uniós határozatok (hu)

declaration of cultural interest

DEF	In Spain, procedure whereby a movable, or immovable, cultural property attains the highest level of legal protection.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	protection process
LE	déclaration d'intérêt culturel (fr)
	kulturális értékké nyilvánítás (hu)

decorative elements

DEF	Fixtures or architectural elements constituting the ornamentation or decor of a building
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	cultural property
LE	éléments décoratifs (fr)
	díszítő elemek (hu)

decrees

DEF	Edicts given by a civil or ecclesiastical body producing decisions which have the force of law.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	national legal instruments
LE	ordonnances (BE) décrets (fr)
	rendeletek (hu)

delegation of power

DEF	For a public authority, the ability, to be able to delegate certain of its powers of responsibility to another authority.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	competences
LE	hatáskör-átruházás (hu)
	délégations de compétence (fr)

delisting

DEF	Suspension of legal protection which follows the removal of a cultural heritage item from a corresponding list or register.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	protection process
LE	déclassements (BE) annulations de la protection (fr)
	védettség törlése (hu)
RT	listed buildings
	delisting

demolition licences

DEF	Permits necessary for the demolition of a monument, building or edifice.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	planning licences
LE	permis de démolir (fr)
	bontási engedélyek (hu)
RT	demolition licences
	demolitions
	unauthorized demolitions

demolitions

DEF	Action to demolish or to destroy a building or any manmade structure.
TT	Group 5 - Interventions
BT	building interventions
NT	partial demolitions
	unauthorized demolitions
LE	démolitions (fr)
	bontás (hu)
RT	demolition licences
	demolitions
	unauthorized demolitions

destruction of heritage

DEF	The demolition or destruction of any type of cultural property.
TT	Group 5 - Interventions
BT	alterations
LE	destruction du patrimoine (fr)
	kulturális örökség rongálása (hu)
RT	remains
	destruction of heritage

developed site

USE	built up areas
-----	----------------

developers

TT	Group 1 - Agents
BT	agents
LE	promoteurs immobiliers (fr)
	ingatlanfejlesztők (hu)
RT	developers
	buildings
	building licences
	development works
	contract archaeology

development permit

USE	building licences
-----	-------------------

development plans

DEF	Schemes consisting of written statement and maps, drawn up by a central or local authority and including policies concerning the conservation of cultural heritage, natural beauty and amenity of the land; the improvement of the physical environment and the management of traffic. These are divided into various types depending on the planning system of each country.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	country planning
LE	plans d'aménagement du territoire (fr)

fejlesztési tervek (hu)
UF development scheme
local development scheme
rural development

development scheme

USE development plans

development works

DEF Work aiming at equipping a space or a building with the elements and conditions necessary so that it can fulfill the function for which it was conceived or for which it is intended.

TT Group 5 - Interventions

BT works

LE travaux d'aménagement (fr)

fejlesztés (hu)

RT developers

buildings

building licences

development works

diagnostic survey

USE building survey

digital collections

TT Group 3 - Documentation systems

BT digitization

LE fonds numérisés (fr)

digitális gyűjtemények (hu)

RT digital collections

copyright

publications

digitization

DEF Conversion of an analog document into a digital file using hardware and software (scanners, photoshop etc.)

TT Group 3 - Documentation systems

BT information technology

NT digitization techniques

digitization standards

digital collections

LE numérisation (fr)

digitalizálás (hu)

digitization standards

TT Group 3 - Documentation systems

BT digitization

LE normes de numérisation (fr)

digitalizálási normák (hu)

digitization techniques

TT Group 3 - Documentation systems

BT digitization

LE techniques de numérisation (fr)

digitalizálási technikák (hu)

direct aid

DEF The provision of support for a project, usually in monetary form through immediate and targeted funding.

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT funding

LE aides directes (fr)

céltámogatások (hu)

direct state aid

DEF The provision of support for a project, usually in monetary form through immediate and targeted funding from a government department.

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT state aid

LE aides directes de l'Etat (fr)

célzott állami támogatás (hu)

directives

TT Group 4 - Legal systems

BT European legal instruments

LE directives (fr)

európai uniós irányelvek (hu)

disability

TT Group 7 - Access and Interpretation

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT accessibility

accessibility

LE handicap (fr)

fogyatékoság (hu)

discoveries

DEF Discovery of objects or material remains deemed to be significant or important with regards to the cultural heritage.

TT Group 5 - Interventions

BT archaeological heritage interventions

NT chance discoveries

LE découvertes (fr)

felfedezés (hu)

UF finds

RT finders

places of discovery

discoveries

rewards for a discovery

archaeologists

archaeological materials

archaeological heritage interventions

archaeological objects

dissemination of research

DEF The dissemination of information relating to the interpretations of the heritage, generated by specialists as a result of their research. Usually by means of printed publication or through communication with other professionals or the public.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT access and interpretation

NT publications

LE diffusion de la recherche (fr)

kutatási eredmények terjesztése (hu)

RT scientific institutions

archaeological investigation

architectural research

scientific research

dissemination of research

district council planning department

USE planning authorities

disused buildings

DEF Buildings that are no longer used.

TT Group 2 - Heritage Category

BT buildings

LE bâtiments désaffectés (CH)|édifices désaffectés (fr)

használaton kívüli épületek (hu)

UF redundant buildings

RT disused buildings

change of use

documentary heritage

DEF All documents conserved on any kind of medium in specialized departments.

TT Group 2 - Heritage Category

BT heritage

NT library heritage

LE patrimoine archivistique (fr)

dokumentum-örökség (hu)

RT documentary heritage

documentation

archives

heritage archives

documentary material

- DEF Material produced by the methodical collection and processing of documents and data for information purposes (professionals or general public).
- TT Group 3 - Documentation systems
- BT archives
- LE matériels documentaires (fr)
dokumentáció (hu)

documentation

- DEF All documents on any type of medium, as well as the fact of collecting, analysing, retrieving and disseminating these documents.
- TT Group 3 - Documentation systems
- NT archives
information technology
periodic reports
record offices
heritage maps
heritage documentation
photographic record
survey files
cadastral maps
controlled vocabularies
- LE documentation (fr)
dokumentálás (hu)
- RT ICCROM
documentation
conservation
museums
international co-operation
protected objects
protection
documentary heritage
archives
preservation
heritage archives

domestic law of the state

- USE laws

donations

- DEF Gifts to a charity, fund, organization or individual.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT property transfer
- LE donations (fr)
adományok (hu)

ecological interest

- DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study of ecology
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage interest
- NT botanical interest
- LE intérêt écologique (fr)
ökológiai érték (hu)

economic and financial systems

- DEF Covers terms covering economic and finance related activities, for example ayudas públicas.
- TT Group 8 - Economic and financial systems
- NT compensation
financial control
financial incapacity
funding
indemnification
legal registration fees
rewards for a discovery
taxes
tax incentives
- LE système économique et financier (fr)
gazdasági és pénzügyi háttér (hu)
- RT government department for finance
economic and financial systems

education

- DEF Educational action based on the cultural heritage that incorporates active educational methods with an interdisciplinary approach, associating the fields of education and culture, and using a vast variety of ways of communication and expression.
- TT Group 7 - Access and Interpretation
- BT access and interpretation
- NT educational activities
teaching resources
national curriculum
heritage classes
educational exchanges
- LE enseignement (fr)
oktatás (hu)
oktatás (hu)
- UF heritage education
- RT government department for education
training
education
conservation training

educational activities

- DEF Educational and cultural activities that, in the field of the heritage, try to provoke or to develop an awareness of the subject in school pupils allowing them to better understand the heritage both in the classroom and in the outside world.
- TT Group 7 - Access and Interpretation
- BT education
- LE activités pédagogiques (fr)
pedagógiai tevékenységek (hu)

educational exchanges

- TT Group 7 - Access and Interpretation
- BT education
- LE échanges pédagogiques (fr)
oktatási csereprogramok (hu)

emergency repairs

- DEF Work making it possible to rectify a critical situation representing a danger to the people or to avoid the deterioration or possible destruction of a cultural property.
- TT Group 5 - Interventions
- BT works
- LE travaux d'urgence (fr)
veszély- és kárelhárítás (hu)

enforcement legislation

- DEF A body of law covering the compulsory implementation of planning decisions made by the government or an administrative body.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT protection constraints
- NT enforcement notice
- LE mesures répressives (fr)
végrehajtási szabályozás (hu)

enforcement notice

- DEF A document issued by a local authority enforcing the compulsory implementation of a planning decision by an individual or organization.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT enforcement legislation
- LE mise en demeure (fr)
hatósági kötelezés (hu)

engineering construction

- USE construction

environment

- DEF The external conditions affecting life on the planet.
- TT Group 9 - Broad concepts
- BT broad concepts

LE environnement (fr)
környezet (hu)
UF built environment
RT government department for the environment
environmental policy
environment
sustainable development
anti pollution policy

environmental planning

USE environmental policy

environmental policy

DEF A programme of action designed to advise on the way in which the natural and physical world can be protected through decisions made by local authorities or national governments.

TT Group 4 - Legal systems
BT town and country planning
NT risk prevention
LE politique en faveur de l'environnement (fr)
környezetpolitika (hu)
UF environmental planning
RT government department for the environment
environmental policy
environment
sustainable development
anti pollution policy
natural disasters

ethnographic heritage

DEF Forms part of anthropological heritage; those movable and immovable objects and all the knowledge and activities which are or have been outstanding expression of the traditional culture from the material, social or spiritual point of view

TT Group 2 - Heritage Category
BT anthropological heritage
LE patrimoine ethnographique (fr)
néprajzi örökség (hu)

ethnographic interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study of ethnography

TT Group 2 - Heritage Category
BT anthropological interest
LE intérêt ethnographique (fr)
néprajzi érték (hu)

ethnological heritage

USE anthropological heritage

european administration

DEF All services of the European Union.

TT Group 1 - Agents
BT administration
LE administration européenne (fr)
európai igazgatás (hu)
RT european administration
european co-operation

european co-operation

DEF People or institutions working together to achieve common goals in the European geographical area.

TT Group 9 - Broad concepts
BT co-operation
LE coopération européenne (fr)
európai együttműködés (hu)
RT european administration
european co-operation
european institutions
cultural co-operation
European Union

european heritage days

TT Group 7 - Access and Interpretation
BT public admission
LE Journées Européennes du Patrimoine (fr)
Európai Örökség Napjai (hu)

european institutions

TT Group 1 - Agents
BT international organizations
NT European Union
Council of Europe
LE institutions européennes (fr)
európai intézmények (hu)
RT european institutions
cultural co-operation
european co-operation

European legal instruments

DEF Formal documents or procedures used on a European Scale as a means of organization or control and supported by the power of the law of european bodies.
TT Group 4 - Legal systems
BT legal instruments
NT decisions
directives
regulations
recommendations
LE instruments légaux communautaires (fr)
európai unió jogi szabályozás (hu)
RT European Union
European legal instruments

European Union

DEF The European Union (EU) was set up after the 2nd World War. The EU has 15 Member States. In 2004 it will be enlarged to 10 central, eastern and southern European countries and is preparing for the accession of further candidates countries. EU is neither a new State replacing existing ones nor is it comparable to other international organisations. Its Member States delegate sovereignty to common institutions representing the interests of the Union as a whole on questions of joint interest. All decisions and procedures are derived from the basic treaties ratified by the Member States. Principal objectives of the Union are: Establish European citizenship (Fundamental rights; Freedom of movement; Civil and political rights); Ensure freedom, security and justice (Cooperation in the field of Justice and Home Affairs); Promote economic and social progress (Single market; Euro, the common currency; Job creation; Regional development; Environmental protection); Assert Europe's role in the world (Common foreign and security). The EU is run by five institutions, each playing a specific role: European Parliament (elected by the peoples of the Member States); Council of the Union (composed of the governments of the Member States); European Commission (driving force and executive body); Court of Justice (compliance with the law); Court of Auditors (sound and lawful management of the EU budget).

TT Group 1 - Agents
BT european institutions
LE Union européenne (fr)
Európai Unió (hu)
RT European Union
European legal instruments
european co-operation

evaluation of tenders

DEF The assessment of several offers to undertake a particular task or contract and the selection of a tender.
TT Group 4 - Legal systems
BT tender procedures
LE examen des candidatures (fr)
pályázatok értékelése (hu)

excavation

USE archaeological excavations

excavation controls

DEF A series of constraints aimed at regulating the excavation of archaeological sites

TT Group 4 - Legal systems

BT protection of archaeological heritage

LE surveillance des fouilles (fr)
feltárások szabályozása (hu)

excavation permits

DEF Documents granting an archaeologist or archaeological unit the right to undertake an excavation.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection of archaeological heritage

LE feltárási engedélyek (hu)
autorisations de fouilles (fr)

exhibitions

DEF Public presentations of objects with cultural value that allow the public to discover more about the cultural heritage by means of the interpretation the exhibits.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT cultural events

LE expositions (fr)
kiállítások (hu)

RT tour guides
museums
exhibitions
public awareness
heritage interpretation

expert committees

DEF A group of knowledgeable individuals or organisations from within a particular field of interest convened to provide advice and guidance on a given subject.

TT Group 1 - Agents

BT consultancies

LE comités d'experts (fr)
szakértői bizottságok (hu)

expertise

DEF Ability acquired from the experience of working within a profession

TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications

BT training

LE savoir-faire techniques (fr)
szakértelem (hu)

experts

DEF Persons consulted for opinions on situations requiring technical knowledge and complex investigations.

TT Group 1 - Agents

TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications

BT agents
professions

LE experts (fr)
szakértők (hu)

export ban

DEF A veto on the transference of goods or materials from one country to another.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection of movable objects

LE interdiction d'exportation (fr)
kiviteli tilalom (hu)

RT works of art
export ban
export licences
unlawful trafficking
theft of works of art
protected objects

export licences

DEF Documents permitting the transference of goods or materials from one country to another.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection of movable objects

LE autorisations d'exportation (fr)
kiviteli engedélyek (hu)

RT works of art
export ban
export licences
unlawful trafficking
theft of works of art

extensions of protection

DEF The expansion of the boundary of the area of legal protection of a structure, building or site.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection process

LE extensions de la protection (fr)
védelem kiterjesztése (hu)

facadism

DEF Exclusive conservation of the facade of a building with the object of maintaining the appearance of a determined urban zone.

TT Group 5 - Interventions

BT building interventions

LE façadisme (fr)
faszádizmus (hu)

RT facadism
architecture

financial advantage

USE tax incentives

financial control

DEF The process of overseeing the management and budgeting of money, often within organizations.

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT economic and financial systems

LE contrôle financier (fr)
pénzügyi ellenőrzés (hu)

financial incapacity

DEF The inability of an individual or organization to fulfill a financial obligation

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT economic and financial systems

LE incapacité financière (fr)
fizetési képtelenség (hu)

finders

DEF From the legal point of view, the finder of an archaeological site or a set of archaeological remains is the individual having discovered it.

TT Group 1 - Agents

BT agents

LE inventeurs (fr)
megtalálók (hu)

RT finders
finds
places of discovery
discoveries
rewards for a discovery
archaeological objects

finds

USE discoveries

finés

DEF Monetary penalties imposed on an individual or an organization that has broken a law or regulation.

TT Group 4 - Legal systems

BT legal penalties

LE amendes (fr)
bürtök (hu)

fittings

- TT Group 2 - Heritage Category
- BT immovable objects
- LE immeubles par destination (fr)
tartozékok és berendezési tárgyak (hu)
- UF movable fittings
movable furnishings

fixtures

- TT Group 2 - Heritage Category
- BT immovable objects
- LE immeubles par nature (fr)
épületszerkezeti elemek (hu)
- RT fixtures
architecture

folklore interest

- DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study of folklore
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage interest
- LE intérêt folklorique (fr)
folklorisztikai érték (hu)

freelance architects

- DEF Persons holding qualifications from an architectural college and exercising the profession of architect on a self-employed basis.
- TT Group 1 - Agents
- TT Group 1 - Agents
- TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
- TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
- BT architects
architects
architects
architects
- LE architectes indépendants (CH)|architectes libéraux (fr)
szabadfoglalkozású építészek (hu)
- UF independent architect

funding

- DEF The provision of money for a project or projects usually from a provisionally wide range of sources.
- TT Group 8 - Economic and financial systems
- BT economic and financial systems
- NT direct aid
grants
intervention funds
loans
maintenance funds
private funding
public funding
sponsorship
- LE financement (fr)
pénzügyi eszközök (hu)
- RT contracting authorities
funding

geographical areas of responsibility

- DEF For each public authority the geographical area in which it has the power to exercise its authority in relation to certain subject areas.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT competences
- LE compétences territoriales (fr)
területi illetékesség (hu)

geographical information systems

- DEF Software providing database facilities for securing graphic representations of individual geographical areas.
- TT Group 3 - Documentation systems
- BT information technology
- LE systèmes d'information géographique (fr)
földrajzi információs rendszer (hu)

government

- USE administration

government department for agriculture

- DEF The government department for agriculture prepares and implements government policy in the agricultural field.
- TT Group 1 - Agents
- BT government departments
- LE ministère chargé de l'agriculture (fr)
földművelésügyi minisztérium (hu)

government department for culture

- DEF The government department for culture prepares and implements government policy in the field of the national and regional cultural heritage, contemporary creation, culture and art.
- TT Group 1 - Agents
- BT government departments
- LE ministère chargé de la culture (fr)
kulturális minisztérium (hu)
- RT government department for culture
cultural policy

government department for education

- DEF The government department for education prepares and implements government policy on universal access to knowledge and on the development and assessment of knowledge in education.
- TT Group 1 - Agents
- BT government departments
- LE ministère chargé de l'éducation (fr)
oktatási minisztérium (hu)
- RT government department for education
training
education
cultural policy
conservation training

government department for finance

- DEF The government department for economics, finance and industry prepares and implements government policy in the economic, financial, budgetary, tax and consumer fields.
- TT Group 1 - Agents
- BT government departments
- LE ministère chargé des finances (fr)
pénzügyminisztérium (hu)
- RT government department for finance
economic and financial systems

government department for public works

- DEF The government department for public works prepares and implements government policy in the field of public construction and infrastructure works.
- TT Group 1 - Agents
- BT government departments
- LE ministère chargé de l'équipement (fr)
állami beruházások minisztériuma (hu)
- RT government department for public works
town and country planning
public works contract regulations
public works

government department for the environment

- DEF The government department for spatial planning and the environment prepares and implements government policy in the fields of spatial planning, environment and management of natural areas and resources.
- TT Group 1 - Agents
- BT government departments
- LE ministère chargé de l'environnement (fr)
környezetvédelmi minisztérium (hu)
ministère de l'environnement (fr)

RT government department for the environment
environmental policy
environment
sustainable development
anti pollution policy

government departments

DEF Groups of public services directed by a minister.
Each government department comprises a central
administration controlled by a ministerial private office
and services located wherever it conducts its activities.

TT Group 1 - Agents
BT national administration
NT government department for agriculture
government department for culture
government department for education
government department for finance
government department for public works
government department for the environment

LE ministères (fr)
minisztériumok (hu)

grade

USE levels of protection

grant aid

DEF The provision of money, often as an additional source
to the main body of money, for a specific task or
enterprise to be undertaken.

TT Group 8 - Economic and financial systems
BT public funding
LE subventions de l'Etat (fr)
kiegészítő állami támogatások (hu)

RT charitable heritage organizations
heritage management
grant aid
conservation

grants

DEF The provision of money in order for a specific task or
enterprise to be executed.

TT Group 8 - Economic and financial systems
BT funding
NT research grants
project grants

LE subventions (fr)
szubvenció (hu)

UF conservation area grant
RT charities
grants
voluntary work

heritage

DEF All property inherited from the past, the common
inheritance.

TT Group 2 - Heritage Category
NT archaeological heritage
monumental heritage
built heritage
cultural heritage
documentary heritage
anthropological heritage
historic heritage
industrial heritage
intangible heritage
intellectual heritage
landscape heritage
maritime heritage
military heritage
movable heritage
natural heritage
parietal heritage
photographic heritage
protected heritage
religious heritage

rural heritage
scientific heritage
technical heritage
urban heritage
waterways heritage
geological heritage
film heritage
civil engineering heritage

LE patrimoine (fr)
örökség (hu)

RT heritage services
heritage
heritage interest
preservation
Council of Europe
heritage management
cultural landscapes
heritage interpretation centres
heritage conservation
archaeological heritage
heritage policy
built heritage
heritage agencies
Steering Committee for Culture, Heritage and
Landscape
protection
natural heritage
heritage maps
conservation
cultural identity

heritage agencies

DEF Agencies which ensure the protection and conservation
of buildings and movable items of historical, artistic or
scientific interest.

TT Group 1 - Agents
BT heritage services
LE services de protection (fr)
kulturális örökségvédelmi szervezetek (hu)

RT heritage agencies
heritage
inventory programme
protection
national administration
tour guides
heritage interpretation centres
national inventories
heritage interpretation
heritage interest
conservation
heritage policy
preservation
archaeological areas
listing of buildings

heritage archives

DEF Heritage archives comprise all documents relating to
the heritage field on any type of medium, produced
or received by a public or private body and sorted,
inventoried, organized and stored with a view to
possible future use.

TT Group 3 - Documentation systems
BT archives
LE archives du patrimoine (fr)
örökségi archívumok (hu)

RT heritage archives
documentary heritage
documentation

heritage asset

USE cultural interest

heritage classes

DEF Heritage class is a theoretical and/or practical course
offered to students at various levels with the intention of

introducing and promoting a monument or site and the topic of heritage in general.
 TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT education
 LE örökségvédelmi iskolai oktatás (hu)
 classes du patrimoine (fr)

heritage communities

DEF A heritage community consists of people who attach value to specific aspects of cultural heritage that they wish, within the framework of public action, to maintain and transmit to future generations.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT locally listed buildings
 LE communautés patrimoniales (fr)
 örökségközösség (hu)

heritage conservation

DEF The preservation of cultural heritage for the benefit and enjoyment of future generations.
 TT Group 9 - Broad concepts
 BT broad concepts
 LE sauvegarde du patrimoine (fr)
 örökségvédelem (hu)
 RT heritage services
 heritage interest
 heritage
 heritage management
 heritage interpretation centres
 heritage conservation
 heritage policy
 heritage maps

heritage documentation

DEF All documents relating to the heritage
 TT Group 3 - Documentation systems
 BT documentation
 LE documentation du patrimoine (fr)
 kulturális örökségi dokumentumok (hu)

heritage economic regeneration scheme

USE regeneration schemes

heritage education

USE education

heritage enhancement

DEF A programme of activities of various natures (publications, exhibitions, demonstrations etc.) aimed at increasing public understanding of the heritage. of various nature aiming at sensitizing the public for a better knowledge of the inheritance.
 TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT public awareness
 LE mise en valeur du patrimoine (CH)|politique de mise en valeur (FR) (fr)
 örökség-tudatosság növelése (hu)

heritage information networks

DEF Groupings of specialized bodies, documentation centres or libraries pursuing similar aims in the cultural heritage field and engaging in co-operation on data creation, updating and dissemination.
 TT Group 3 - Documentation systems
 BT information networks
 LE réseaux d'information sur le patrimoine (fr)
 kulturális örökség információs hálózatai (hu)

heritage interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to the field of heritage
 TT Group 2 - Heritage Category
 NT anthropological interest
 archaeological interest

artistic interest
 cultural interest
 ecological interest
 folklore interest
 historic interest
 industrial interest
 landscape interest
 palaeontological interest
 picturesque interest
 scientific interest
 regional interest
 technical interest
 LE intérêt patrimonial (fr)
 örökségi érték (hu)
 RT heritage services
 heritage interest
 heritage
 heritage management
 heritage interpretation centres
 heritage conservation
 heritage policy
 heritage agencies
 conservation

heritage interpretation

DEF Various activities aimed at demonstrating the role and significance of the cultural-historical heritage through its contemporary interpretation, with the purpose of raising public awareness, and making the preservation of this heritage more effective.
 TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT public awareness
 LE interprétation du patrimoine (fr)
 örökség értelmezése (hu)
 RT archaeological charitable trusts
 volunteers
 archaeological activities
 heritage interpretation
 urban archaeology
 archaeology
 voluntary work
 tour guides
 museums
 exhibitions
 public awareness
 archaeologists
 archaeological parks
 open air museums
 heritage agencies
 heritage services
 heritage interpretation centres

heritage interpretation centres

DEF Reference centres usually located within a site, building, park, etc. where visitors can get information relating to the interpretation of the heritage of the surrounding area and placing the site in context
 TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT cultural facilities
 LE centres d'interprétation du patrimoine (fr)
 örökségi bemutató központok (hu)
 RT heritage services
 heritage interpretation
 heritage interest
 heritage interpretation centres
 heritage
 heritage management
 heritage conservation
 heritage policy
 tour guides
 heritage agencies
 conservation

heritage legislation

TT Group 4 - Legal systems

BT laws
LE législation du patrimoine (fr)
örökségvédelmi jogszabályok (hu)

heritage management

DEF The control, conservation and enhancement of cultural heritage for the benefit of future generations.
TT Group 4 - Legal systems
NT competences
tender procedures
protection
LE gestion du patrimoine (fr)
kulturális örökség kezelése (hu)
RT heritage services
heritage management
heritage interest
heritage conservation
heritage
heritage policy
heritage interpretation centres
charitable heritage organizations
grant aid
historic monuments
protected archaeological sites
listing of buildings
heritage maps

heritage management strategy

USE heritage policy

heritage maps

DEF Maps showing all the cultural assets studied or protected by administrations responsible for the heritage. The items may be displayed systematically or in accordance with specific criteria.
TT Group 3 - Documentation systems
BT documentation
LE kulturális örökségi térképek (hu)
cartes du patrimoine (fr)
RT heritage
heritage maps
heritage management
heritage conservation
heritage policy
conservation

heritage open days

DEF Open days in which it is possible for members of the public to visit sites, buildings and monuments for free. They also allow access to sites which are usually closed to the public or where works of restoration are taking place
TT Group 7 - Access and Interpretation
BT public admission
LE journées portes ouvertes (fr)
örökségi nyílt napok (hu)
UF open days

heritage policy

DEF The political agenda of a government or institution in defining its position on the conservation of cultural heritage.
TT Group 9 - Broad concepts
BT broad concepts
LE politique patrimoniale (fr)
UF heritage management strategy
heritage strategy
RT heritage services
heritage
heritage interest
heritage maps
conservation
heritage management
heritage policy
heritage interpretation centres

heritage conservation
heritage agencies

heritage services

DEF Heritage services are responsible for recording, protecting, conserving and publicising the national cultural, historical, archaeological, architectural, ethnological and artistic heritage.
TT Group 1 - Agents
BT national administration
NT archaeological services
heritage agencies
museum services
LE services du patrimoine (fr)
kulturális örökségvédelmi intézmények (hu)
RT heritage services
heritage interest
heritage
heritage management
heritage interpretation centres
heritage conservation
heritage policy
historic monuments
protected archaeological sites
listing of buildings
inventory programme
tour guides
heritage interpretation

heritage skills

DEF Specific skills acquired by professionals who have undergone specific training to allow them to take part in the investigation, conservation and dissemination of the cultural heritage.
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT skills
LE métiers du patrimoine (fr)
örökségvédelmi ismeretek (hu)
RT museum services
heritage skills
conservation training
museums
national administration
central government
public servants

heritage strategy

USE heritage policy

historians

TT Group 1 - Agents
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT agents
professions
LE historiens (fr)
történészek (hu)
RT historians
history

historic areas

TT Group 2 - Heritage Category
BT areas
LE történeti jelentőségű területek (hu)
zones d'intérêt historique (fr)

historic centres

DEF Centres of ancient but developing towns. Some historic centres are confined to a few symbolic monuments, while others more or less correspond to the whole urban area. This recent concept can cover a wide variety of realities, particularly in the case of large cities with influences dating back to many different periods of history and with fragmented historical remains; in such cases even 19th-century areas may legitimately be deemed historic.

TT Group 2 - Heritage Category
 BT historic sites and monuments
 LE centres historiques (CH)|centres villes historiques (FR) (fr)
 történeti városközpontok (hu)
 RT historic centres
 town planning
 urban interventions
 cultural tourism

historic gardens

DEF An historic garden is a combination of architectural elements and plants which is of public interest in historical and artistic terms, and therefore warrants monument status. The definition of historic garden covers both modest-sized gardens and elaborate or landscaped parks.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT historic sites and monuments
 LE jardins historiques (fr)
 történeti kertek (hu)
 RT landscape designers
 historic gardens
 landscape design

historic heritage

DEF The concept of historic heritage has radically changed: it now ranges from prehistoric times to the 20th century and has embraced new fields of investigation such as the industrial, rural, trade and other heritages.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT heritage
 LE patrimoine historique (fr)
 történeti örökség (hu)

historic interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study of history
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT heritage interest
 LE intérêt historique (fr)
 történeti érték (hu)
 UF historical association

historic monuments

DEF Any construction, work of art, amenity or installation which is considered worth conserving or protecting because of its historic or aesthetic value.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT monuments
 LE műemlékek (hu)
 monuments historiques (fr)
 UF listed historic monument
 RT heritage services
 historic monuments
 protected archaeological sites
 heritage management
 listing of buildings

historic properties

DEF Buildings, or monuments which are open to the public. They are usually under the guardianship of a national body, local government organization or charity, for example Stonehenge, but may also be privately owned.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT buildings
 LE bâtiments historiques (CH)|édifices historiques (fr)
 látogatható történeti ingatlanok (hu)
 RT historic properties
 public property

historic settlements

DEF Locations chosen for founding a town or establishing a human settlement.
 TT Group 2 - Heritage Category

BT sites
 LE sites d'établissement (CH)|sites de peuplement (FR) (fr)
 településhelyek (hu)

historic sites and monuments

DEF Groups of ancient buildings of historic architectural interest in an urban or rural environment which have retained their coherency and which warrant protection as they stand. Such sites and monuments may embrace a wide variety of spatial entities ranging from an urban block or neighbourhood to an entire town or village.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT areas
 NT battlefields
 historic centres
 historic gardens
 LE ensembles historiques (fr)
 történeti együttesek (hu)

historical association

USE historic interest

history

TT Group 9 - Broad concepts
 BT broad concepts
 LE histoire (fr)
 RT historians
 history

history of architecture

DEF The history of the development of architecture and the analysis of buildings.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT locally listed buildings
 LE histoire de l'architecture (fr)
 építészettörténet (hu)

ICCROM

DEF An intergovernmental organization, an active partner to UNESCO. It occupies a unique position in being the only institution with a worldwide mandate to promote the conservation of both movable and immovable heritage in all its forms. It provides expert advice, organizes training sessions for specialists. ICCROM, The International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property, aims at improving the quality of conservation as well as raising people's awareness of it in all walks of life, schoolchildren and politicians alike. It aspires, through conservation, to make cultural heritage benefit humanity.
 TT Group 1 - Agents
 BT international organizations
 LE ICCROM (fr)
 ICCROM (hu)
 RT ICCROM
 documentation
 conservation
 museums
 international co-operation

ICOMOS

DEF An international non-governmental body, founded in 1965, as a result of the international adoption of the Charter for the Conservation and Restoration of Monuments and Sites. ICOMOS, the International Council of Monuments and Sites, is UNESCO's main advisor in matters concerning the conservation and protection of monuments and sites. It seeks to establish international standards for the preservation, restoration, and management of the cultural environment; to work for the adoption and implementation of international conventions on the conservation and enhancement of

architectural heritage and to constitute an international network of professionals and conservation specialists

TT Group 1 - Agents

BT international organizations

LE ICOMOS (fr)
ICOMOS (hu)

RT ICOMOS
natural sites
protected sites
international co-operation
protected areas

illegal excavations

TT Group 4 - Legal systems

BT unlawful acts

LE fouilles illégales (fr)

immovable find

USE immovable objects

immovable objects

DEF This term originated in the concept of immovable property (items that cannot be moved) in contrast to movable assets. A distinction is drawn between fixtures, ie objects which are immovable by nature (constructions) and fittings, ie items immovable on the basis of their purpose (attached to fixtures).

TT Group 2 - Heritage Category

BT cultural property

NT fittings
fixtures
buildings
monuments

LE biens immobiliers (fr)
a kulturális örökség ingatlan elemei (hu)

UF immovable find

impact studies

DEF Study preliminary to the realization of work or orders which, because of their importance, their extent or their effects, can have consequences on the environment. The impact study makes it possible to evaluate these consequences, to put forward measures to attenuate them or cancel them, to appreciate the validity of the project, to inform the public and to help the authorities in their decision-making.

TT Group 5 - Interventions

BT intervention tools

LE études d'impact (fr)
hatástanulmányok (hu)

implicit protection

DEF The implied or tacit preservation and safeguarding of a cultural object or item.

TT Group 4 - Legal systems

BT levels of protection

LE protection implicite (fr)
közfelfogáson alapuló védelem (hu)

in-service training course

DEF Continuous training for the update of knowledge of the professionals by means of specialized courses, meetings of specialists and exchange of information and experiences with other colleagues.

TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications

BT types of training

LE formation continue (fr)
belső szakmai továbbképzés (hu)

income tax

USE taxes

indemnification

DEF An undertaking to provide security or protection against hurt, damage or loss.

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT economic and financial systems

LE indemnisations (fr)
kárbiztosítás (hu)

independent architect

USE freelance architects

industrial archaeology

DEF The branch of archaeology dealing with the study of the remains of industrial sites and monuments in order to reconstruct the human past related to the industrial production.

TT Group 9 - Broad concepts

BT archaeology

LE archéologie industrielle (fr)
iparrégészet (hu)

RT industrial heritage
industrial archaeology

industrial heritage

DEF All the places, buildings, objects, and know-how which together comprise, document and illustrate the history and development of the industrial world.

TT Group 2 - Heritage Category

BT heritage

LE patrimoine industriel (fr)
ipari örökség (hu)

RT industrial heritage
industrial archaeology

industrial interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study of the history of industry and industrial archaeology

TT Group 2 - Heritage Category

BT heritage interest

LE intérêt industriel (fr)
ipartörténeti érték (hu)

information boards

DEF Graphical presentation of the information necessary to orient, to guide, and to inform visitors about a specific site or locality.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT cultural facilities

LE információs táblák (hu)
signalisation culturelle|signalétique culturelle (CH) (fr)

information campaigns

DEF Campaigns aimed at informing the public of the extent and wealth of the cultural heritage; the dangers that threaten it and the cultural, economic and social reasons that justify its protection.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT public awareness

LE campagnes d'information (fr)
felvilágosító kampányok (hu)

UF promotion

information exchange

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT access and interpretation

LE échanges d'information (fr)
információcsere (hu)

information networks

DEF Groupings of various bodies co-operating on collecting documents and/or data, processing or transforming them and disseminating or providing access to them. Such co-operation may be based on formal or informal agreements covering a variety of functions along the document production line.

TT Group 3 - Documentation systems

BT information technology

NT heritage information networks
LE réseaux d'information (fr)
információs hálózatok (hu)

information technology

DEF Application of scientific knowledge to the design of information techniques, products and systems facilitating the creation, storage and utilization of information.
TT Group 3 - Documentation systems
BT documentation
NT geographical information systems
information networks
databases
digitization
LE technologies de l'information (fr)
információs technológia (hu)

inheritance taxes

DEF Taxes relating to inherited property levied on individual beneficiaries.
TT Group 8 - Economic and financial systems
TT Group 8 - Economic and financial systems
TT Group 8 - Economic and financial systems
BT taxes
taxes
taxes
UF capital transfer tax

inspection

DEF Process of examination, control or follow-up of the interventions on the heritage.
TT Group 5 - Interventions
BT supervision of works
LE vérification des travaux (fr)
felügyelet (hu)

intangible heritage

DEF The intangible heritage might be defined as embracing all forms of traditional and popular or folk culture, i.e. collective works originating in a given community and based on tradition. These creations are transmitted orally or by gesture, and are modified over a period of time through process of collective recreation. They include oral traditions, customs, languages, music, dance, rituals, festivities, traditional medicine and pharmacopoeia, the culinary arts and all kinds of special skills connected with the material aspects of culture, such as tools and the habitat. (Source UNESCO)
TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage
LE patrimoine intellectuel (fr)
patrimoine immatériel (fr)
szellemi örökség (hu)

integrated heritage conservation

DEF To assure the survival, use and adaptation of a monument or place, for the benefit of society, forming part of the environment, whether natural or man-made (EC).
TT Group 5 - Interventions
BT conservation
LE conservation intégrée du patrimoine (fr)
integrált örökségvédelem (hu)

integration of contemporary architecture

DEF The construction of a new building to complement an existing building, usually in a different style. Examples include the Pyramid at the Louvre or the Great Court at the British Museum.
TT Group 5 - Interventions
BT building interventions
LE intégration de l'architecture contemporaine (fr)
kortárs építészet integrálása (hu)

RT integration of contemporary architecture
architecture

intellectual heritage

DEF That part of the heritage concerned with human intellectual and spiritual activities. It includes high cultural, artistic and scientific achievements as well as ones linked to the national cultural identity such as music and literature.
TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage
LE szellemi örökség (hu)
patrimoine immatériel (fr)
patrimoine intellectuel (fr)

intellectual property

TT Group 4 - Legal systems
BT laws
NT intellectual property rights
LE propriété intellectuelle (fr)
szellemi tulajdon (hu)

intellectual property rights

TT Group 4 - Legal systems
BT intellectual property
LE droits de la propriété intellectuelle (fr)
droits de la propriété intellectuelle (fr)
szellemi alkotások joga (hu)

international co-operation

DEF People or institutions from different countries working together to achieve common goals.
TT Group 9 - Broad concepts
BT co-operation
LE coopération internationale (fr)
nemzetközi együttműködés (hu)
RT international organizations
international co-operation
international legal instruments
World Heritage Committee
tentative list
ICOMOS
natural sites
protected sites
protected areas
ICCROM
documentation
conservation
museums
IUCN

international legal instruments

DEF Formal documents or procedures used on an international scale as a means of organization or control and supported by the power of the law.
TT Group 4 - Legal systems
BT legal instruments
NT charters
conventions
resolutions
treaties
LE instruments légaux internationaux (fr)
nemzetközi jogi szabályozás (hu)
RT international organizations
international legal instruments
international co-operation

international organizations

DEF Organizations recognized under international law and usually comprising of members from more than one state.
TT Group 1 - Agents
BT organizations
NT UNESCO
ICOMOS

ICCROM
IUCN
european institutions
LE organisations internationales (fr)
nemzetközi szervezetek (hu)
RT international organizations
international legal instruments
international co-operation

intervention funds

DEF Sums of money used to pay for work which needs to be carried out on a cultural item
TT Group 8 - Economic and financial systems
BT funding
LE crédits d'intervention (fr)
intervenció alapok (hu)

intervention policy

DEF Directives or directions that govern the direct or indirect activities relating to the heritage
TT Group 5 - Interventions
NT conservation policy
anti pollution policy
LE politique d'intervention (fr)
örökségvédelmi politika (hu)

intervention programmes

DEF Ordered projects of activities and operations to carry out any type of actions relating to the heritage.
TT Group 5 - Interventions
NT protection programmes
restoration programmes
regeneration schemes
schedule of work
LE programmes d'intervention (fr)
cselekvési tervek (hu)

intervention tools

TT Group 5 - Interventions
NT impact studies
preliminary programmes
supervision of works
technical assistance
scientific research
LE outils d'intervention (fr)
beavatkozás eszközei (hu)

intervention types

DEF Different types of action on the heritage.
TT Group 5 - Interventions
NT preservation
alterations
conservation
restoration
landscape design
archaeological heritage interventions
built heritage interventions
LE types d'intervention (fr)
beavatkozások jellege (hu)

inventories

DEF Inventories pursue the two complementary aims of information and classification. They enable property items to be identified and located by means of lists, indexes or maps.
TT Group 3 - Documentation systems
NT schedule of monuments
national inventories
local inventories
thematic inventories
topographical inventories
inventory programme
LE inventaires (fr)
nyilvántartások (hu)
UF registers

supplementary inventory
supplementary inventory of historic monuments

inventory programme

DEF Annual or long-term programme of thematic and topographical studies conducted under the national inventory.
TT Group 3 - Documentation systems
BT inventories
LE programme d'inventorisation (CH)|programmation de l'inventaire (fr)
topográfiai kutatási program (hu)
RT heritage services
inventory programme
heritage agencies

invitation to tender

DEF An advertised, general request for which parties can apply to submit estimates, for a contract of work, which can be assessed, selected and then paid for.
TT Group 4 - Legal systems
BT tender procedures
LE appels d'offres (fr)
pályázati felhívás (hu)

IUCN

DEF UNESCO's advisory body regarding natural heritage. IUCN, the World Conservation Union, is a global alliance for conservation and protecting the environment. It brings together governments and national agencies as well as national and international non-governmental organizations concerned with environmental issues. Its mission is to influence, encourage and assist societies throughout the world to conserve the integrity and diversity of nature and to ensure that any use of natural resources is equitable and ecologically sustainable.
TT Group 1 - Agents
BT international organizations
LE IUCN (fr)
IUCN (hu)
RT IUCN
international co-operation

land use

DEF The utilisation of land for human activities, for example, habitation, agriculture or industrial purposes.
TT Group 9 - Broad concepts
BT broad concepts
LE területhasználat (hu)
occupation du sol (fr)

land use planning system

USE planning system

land use plans

DEF Documents, usually developed by a local authority, relating to the use of land within its area of jurisdiction.
TT Group 4 - Legal systems
BT town planning
LE területhasználat szabályai (hu)
plan de zones (CH)|plan d'aménagement communal (CH)|plan d'affectation des zones (CH)|plan d'affectation (CH)|plan d'affectation du sol (CH)|Plan communal d'aménagement (BE) (fr)
plan local d'urbanisme (FR)| Plan particulier d'affectation du sol (BE) (fr)
településfejlesztési koncepció (hu)

landowner

USE property owners

landscape design

DEF A specialism concerned with designing parks and gardens and the planning and preservation of the natural environment.

TT Group 5 - Interventions
 BT intervention types
 LE paysagisme (CH)|aménagements paysagers (fr)
 táj- és kerttervezés (hu)
 RT landscape designers
 parks and gardens
 landscape design
 cultural landscapes
 landscape heritage
 landscape protection
 historic gardens
 natural sites

landscape designers

DEF Persons commissioned to design all the technical, functional and aesthetic aspects of gardens, parks and green areas, and to direct the subsequent works.
 TT Group 1 - Agents
 TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
 BT agents
 professions
 LE paysagistes (fr)
 táj- és kertépítészek (hu)
 RT landscape designers
 parks and gardens
 cultural landscapes
 landscape heritage
 landscape protection
 landscape design
 historic gardens
 natural sites

landscape heritage

DEF All geographic areas, manmade or natural, which present a special interest
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT heritage
 LE patrimoine paysager (fr)
 tájképi örökség (hu)
 RT landscape designers
 parks and gardens
 cultural landscapes
 landscape heritage
 landscape protection
 landscape design

landscape heritage protection zones

DEF Contractual procedures between the State and one or more communes making it possible to take into account the architectural, urban and landscape heritage in the documents of town planning.
 TT Group 2 - Heritage Category
 TT Group 2 - Heritage Category
 TT Group 4 - Legal systems
 TT Group 4 - Legal systems
 BT protected areas
 protected areas
 protected areas
 protected areas

landscape interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study of topography
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT heritage interest
 LE intérêt paysager (fr)
 tájképi érték (hu)

landscape protection

DEF A measure of legal protection of an area of the landscape.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT protection
 NT coastal protection
 protection of mountains

LE protection du paysage (fr)
 tájvédelem (hu)
 RT landscape designers
 landscape design
 landscape protection
 parks and gardens
 cultural landscapes
 landscape heritage
 national parks
 protection constraints
 regional parks
 natural sites

landscapes

DEF "Landscape" is designated as part of the territory, as perceived by the population, whose character is the result of the action of natural and/or cultural factors and their interrelations.
 TT Group 2 - Heritage Category
 BT areas
 LE paysages (fr)
 táj (hu)

laws

DEF Rules, whether formally enacted or customary, which a particular state or community recognizes as governing the actions of its subjects or members and which it may enforce by imposing penalties.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT national legal instruments
 NT planning laws
 heritage legislation
 rights of succession
 copyright
 copyright
 intellectual property
 orders
 code of commerce
 LE lois (fr)
 törvények (hu)
 UF domestic law of the state
 legal framework
 statute
 statutory measure

legal framework

USE laws

legal instruments

DEF Formal documents or procedures used as a means of organization or control and supported by the power of law
 TT Group 4 - Legal systems
 NT international legal instruments
 European legal instruments
 national legal instruments
 LE instruments légaux (fr)
 jogi szabályozás (hu)

legal penalties

DEF The punishment imposed by a court on an individual or organization that contravenes a law.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT protection constraints
 NT fines
 LE sanctions pénales (fr)
 büntetőjogi szankció (hu)
 UF prison sentences

legal registration fees

DEF Sums of money payable as a legal requirement to sign up for a specific transaction.
 TT Group 8 - Economic and financial systems
 BT economic and financial systems
 LE droits d'enregistrement (BE)|frais d'enregistrement (fr)

eljárási illetékek (hu)

levels of competence

- DEF Distribution of the responsibilities on a matter between the different public administrations.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT competences
- LE niveaux de compétence (fr)
a hatáskör szintjei (hu)

levels of protection

- DEF The various types of protection afforded to cultural heritage items by legislation.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT protection
- NT implicit protection
partial protection
listing of buildings
listing of buildings
local protection
provisional listing
special state protection
statutory protection
total protection
- LE niveaux de protection (fr)
védelem fajtái (hu)
- UF grade

libraries

- DEF Repositories, usually for written material in the form of books, newspapers etc. but also containing audio-visual material, which specialists and members of the public can visit to find out information
- TT Group 7 - Access and Interpretation
- BT cultural facilities
- LE bibliothèques (fr)
- RT library heritage
libraries

library heritage

- DEF All documents on any kind of medium conserved in libraries.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT documentary heritage
- LE patrimoine des bibliothèques (fr)
könyvtári örökség (hu)
- RT library heritage
libraries

limited tenders

- DEF Tenders which are only open to a selection of contractors previously chosen by the contracting authority.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT tenders
- LE appels d'offres restreints (fr)
meghívásos pályázatok (hu)

list of protected property

- TT Group 3 - Documentation systems
- NT World Heritage List
- LE listes des biens protégés (fr)
védett kulturális örökség jegyzéke (hu)
- RT list of protected property
protection
preservation

listed building consent

- TT Group 4 - Legal systems
- BT listed building control
- LE autorisations spéciales de travaux (fr)
rendkívüli felhatalmazások (hu)

listed building consent regulations

- USE listed building control

listed building control

- DEF The procedure whereby any work on listed buildings is constrained and monitored by governmental or local authority rules.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT protection
- NT listed building consent
- LE inspection des monuments historiques (fr)
protection légale (fr)
jogszabályi védelem (hu)
műemlékek felügyelete (hu)
- UF listed building consent regulations
listed building control procedure
listing building consent application
- RT listed buildings
listed building control

listed building control procedure

- USE listed building control

listed buildings

- DEF In order to be listed, a building must present historic, artistic, scientific or technical qualities such as to warrant protection in the public interest.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT protected buildings
- LE bâtiments classés (CH)|édifices classés (fr)
édifices classés (fr)
- RT listed buildings
survey files
listing of buildings
delisting
spotlisting
listed building control

listed elements

- DEF In order to be listed, an element must present historic, artistic, scientific or technical qualities such as to warrant protection in the public interest.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT protected elements
- LE éléments protégés (fr)
védett alkotóelemek (hu)
jogszabály alapján védett alkotóelemek (hu)
éléments classés (fr)
- RT listed elements
survey files
listing of buildings

listed historic monument

- USE listed property
historic monuments

listed historic site

- USE listed property
sites

listed movable objects

- USE listed property
movable objects

listed objects

- DEF In order to be listed, an object must present historic, artistic, scientific or technical qualities such as to warrant protection in the public interest.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT protected objects
- LE objets protégés (fr)
védett ingóságok (hu)
objets classés (fr)
jogszabály alapján védett ingóságok (hu)
- RT listed objects
survey files
listing of buildings

listed property

- DEF In order to be listed, an item of property must present historic, artistic, scientific or technical qualities such as to warrant protection in the public interest.
- TT Group 4 - Legal systems
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT protected property
- BT protected property
- LE biens classés (fr)
- LE védetté nyilvánított kulturális örökségi értékek (hu)
- UF listed historic monument
- UF listed historic site
- UF listed movable objects
- RT listed property
- RT listing of buildings

listing building consent application

- USE listed building control

listing of buildings

- DEF In the United Kingdom, the process by which buildings are included and graded for inclusion in the "List of Buildings of Special Architectural or Historic Interest" according to pre set criteria. Inclusion on the List means that the building is afforded a certain degree of legal protection from alteration or demolition.
- TT Group 4 - Legal systems
- TT Group 4 - Legal systems
- BT levels of protection
- BT levels of protection
- LE Inscription sur la liste de sauvegarde (BE)|inscription (fr)
- LE műemlékké nyilvánítás (hu)
- UF statutory listing
- RT listed property
- RT registered objects
- RT registered elements
- RT listing of buildings
- RT survey files
- RT listed buildings
- RT listed elements
- RT surveyors
- RT locally listed buildings
- RT protection constraints
- RT building survey
- RT heritage services
- RT historic monuments
- RT protected archaeological sites
- RT heritage management
- RT listed objects
- RT urban archaeology
- RT heritage agencies
- RT archaeological areas
- RT conservation

loans

- DEF Sums of money usually lent to an organization or individual often with a set rate of interest.
- TT Group 8 - Economic and financial systems
- BT funding
- LE prêts (fr)
- LE kölcsönök (hu)

local administration

- DEF Public-law corporations run by elected councils, with specific responsibilities within their own territory. The expression local administration is often used indiscriminately for municipalities, counties/ departments, regions and overseas territories.
- TT Group 1 - Agents
- BT non state administrations
- LE helyi önkormányzati igazgatás (hu)
- LE administration décentralisée (fr)
- UF borough council
- UF local authority

local authority

- USE local administration

local development scheme

- USE development plans

local inventories

- DEF Inventories dealing with a section of the national territory and conducted by local authorities or private operators.
- TT Group 3 - Documentation systems
- BT inventories
- LE inventaires locaux (fr)
- LE helyi nyilvántartások (hu)
- UF sites and monuments records

local organizations

- TT Group 1 - Agents
- BT organizations
- LE organisations locales (fr)
- LE helyi szervezetek (hu)

local protection

- DEF A series of rules and regulations issued by a local authority for the conservation, safety and protection of cultural heritage in their area of jurisdiction.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT levels of protection
- LE protection locale (fr)
- LE helyi védelem (hu)

locally listed buildings

- DEF Buildings that present obvious historic, artistic or technical interest but do not warrant maximum protection, viz listing.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT protected buildings
- NT heritage communities
- NT history of architecture
- RT locally listed buildings
- RT survey files
- RT listing of buildings

looting

- DEF The illicit taking of other people's property
- TT Group 4 - Legal systems
- BT unlawful acts
- LE pillage (fr)
- LE eltulajdonítás (hu)

maintenance

- DEF Conservation of a cultural property to maintain it in its present condition and to avoid its deterioration by regular interventions.
- TT Group 5 - Interventions
- BT conservation
- LE entretien (fr)
- LE örökséggondozás (hu)

maintenance funds

- DEF Sums of money usually required for the repair and structural upkeep of buildings.
- TT Group 8 - Economic and financial systems
- BT funding
- LE crédits d'entretien (fr)
- LE fenntartást biztosító alapok (hu)

maintenance works

- DEF Interventions allowing the conservation and maintenance of a building to avoid its deterioration.
- TT Group 5 - Interventions
- BT works
- LE travaux d'entretien (fr)
- LE karbantartási munkák (hu)
- UF repairs

maritime cultural properties

- DEF The underwater heritage belonging to and forming part of a nation's cultural inheritance
- TT Group 4 - Legal systems
- BT maritime public domain
- LE víz alatti kulturális értékek (hu)
patrimoine maritime (fr)
tengerészeti örökség (hu)

maritime heritage

- DEF All the places, buildings, vessels, objects, rites and traditions which together comprise, document and illustrate the social, economic and military history of mankind's relationship with the sea.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage
- LE víz alatti kulturális értékek (hu)
patrimoine maritime (fr)
tengerészeti örökség (hu)
- UF naval site
- RT maritime heritage
coastal protection
maritime public domain

maritime public domain

- DEF That area of the coast owned and maintained by the state on behalf of the public.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT public property
- NT territorial waters
sea bed
maritime cultural properties
- LE tengerhez kapcsolódó közterületek (hu)
domaine maritime public (fr)
- RT maritime heritage
coastal protection
maritime public domain
underwater excavations
underwater archaeology

metal detecting

- DEF The use of specialist equipment to identify the existence of metallic objects in sub-surface deposits.
- TT Group 5 - Interventions
- BT archaeological activities
- LE utilisation des détecteurs de métaux (fr)
fémkereső műszeres kutatás (hu)

military heritage

- DEF All the places, buildings, objects, rites and traditions which together comprise, document and illustrate the history and development of the military services.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage
- LE patrimoine militaire (fr)
hadtörténelmi örökség (hu)

monitoring

- DEF Continuous assessment of a cultural item with regards to its preservation, including the observation of the objects' condition, taking into account the various influences and their consequences as well as outlining certain measures for preservation.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT planning control
- LE inspection (fr)
monitoring (hu)
- RT central government
public servants
monitoring

monumental heritage

- DEF The concept of monumental heritage, which was long confined to the traditional historic heritage (castles, cathedrals, palaces, abbeys, etc), has been gradually

extended to cover all categories of buildings from all periods of history which the community has decided must be conserved, including industrial buildings, railway stations, cinemas, hotels, caves housing prehistoric paintings, archaeological remains, etc.

- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage
- NT architectural heritage
- LE monuments (fr)
patrimoine monumental (fr)
műemléki örökség (hu)
műemléki értékek (hu)
- RT monuments
monumental heritage
cadastral maps

monuments

- DEF Any work of particular historic, archaeological, artistic, scientific, social or technical interest, including any installations or decorative elements forming an integral part of such work.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT immovable objects
- NT historic monuments
ruins
- LE patrimoine monumental (fr)
műemléki örökség (hu)
műemléki értékek (hu)
monuments (fr)
- UF ancient monuments
architectural monuments
- RT monuments
cadastral maps
monumental heritage

Monuments Protection Programme

- USE protection programmes

movable find

- USE movable objects

movable fittings

- USE fittings

movable furnishings

- USE fittings

movable heritage

- DEF That part of the heritage which can be transported. (Includes objects and works of art but does not include monuments or buildings)
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage
- LE patrimoine mobilier (fr)
ingó örökség (hu)

movable objects

- DEF Those items that could be transported/moved without detriment to the immovable object in which they are contained.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT cultural property
- NT protected objects
works of art
archaeological materials
- LE objets mobiliers (fr)
ingóságok (hu)
- UF listed movable objects
movable find
- RT movable objects
protection of movable objects

movable public domain

- DEF A transportable item or items owned and maintained, on behalf of the public, by local, regional or national government organizations.

TT Group 4 - Legal systems
 BT public property
 NT public collections
 national artistic heritage
 LE domaine public mobilier (fr)
 ingó köztulajdon (hu)
 RT public property owners
 public property
 movable public domain
 state property
 use of property
 public funding
 private funding

municipal council

USE town council

municipal planning permission

USE planning control

museum services

DEF These services promote the work of museums and are responsible for the purchase, conservation, protection, restoration, and study of museum collections and the presentation of the collections to the public

TT Group 1 - Agents
 BT heritage services
 LE services muséographiques (fr)
 múzeum menedzsment (hu)
 RT museum services
 heritage skills
 conservation training
 museums

museums

DEF Permanent institutions, usually non-profit making and open to the public, which acquire, conserve, exhibit and conduct research into the material evidence of people and their environment for the purposes of education and enjoyment.

SN In the UK the Museums Association (MA) agreed a definition in 1998: 'Museums enable people to explore collections for inspiration, learning and enjoyment. They are institutions that collect, safeguard and make accessible artefacts and specimens, which they hold in trust for society.' This definition includes art galleries with collections of works of art, as well as museums with historical collections of objects. It is estimated that there are about 2,500 museums in the UK, with over 1,800 museums having been accredited by the Arts Council (in England), CyMAL (in Wales), Museums Galleries Scotland (in Scotland) and Northern Ireland Museums Council (in Northern Ireland). Registration under the Museum Accreditation Scheme indicates that a museum has achieved a nationally approved standard in management, collections care and delivery of information and visitor services.

TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT cultural facilities
 NT open air museums
 site museums
 LE musées (fr)
 múzeumok (hu)
 RT museum services
 museums
 heritage skills
 public interest foundations
 conservation training
 sponsorship
 ICCROM
 documentation
 conservation
 international co-operation
 tour guides
 exhibitions

public awareness
 heritage interpretation
 public collections

national administration

DEF All state services consisting of the government departments (services, offices, establishments and other organizations) with nationwide jurisdiction.

TT Group 1 - Agents
 BT administration
 NT central government
 regional government
 government departments
 non state administrations
 consultative bodies
 planning authorities
 heritage services

town planning services
 LE administration de l'Etat|administration fédérale (BE) (fr)
 RT national administration
 public servants
 national regulations
 central government
 national legal instruments
 heritage skills
 heritage agencies
 national inventories

national artistic heritage

DEF The artistic cultural heritage belonging to an individual nation and representing its historical aesthetic identity.

TT Group 4 - Legal systems
 BT movable public domain
 LE patrimoine artistique national (fr)
 nemzeti művészeti örökség (hu)
 RT works of art
 national artistic heritage

national curriculum

DEF Detailed organization of the knowledge that can be acquired and the activities that are going away to make so that the learning takes place.

TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT education
 LE programmes scolaires (fr)
 nemzeti alaptanterv (hu)

national inventories

DEF National inventories pursue the two complementary aims of documentation and classification. They are computerized, comply with a series of scientific analytical principles and cover both the architectural heritage and movable property.

TT Group 3 - Documentation systems
 BT inventories
 LE inventaire général (fr)
 országos nyilvántartások (hu)
 RT national administration
 heritage agencies
 national inventories

national legal instruments

DEF Formal documents or procedures used on a national scale as a means of organization or control and supported by the power of the law.

TT Group 4 - Legal systems
 BT legal instruments
 NT decrees
 national regulations
 laws
 standards
 LE instruments légaux nationaux (fr)
 nemzeti jogi szabályozók (hu)
 RT national administration
 national legal instruments

national organizations

- TT Group 1 - Agents
- BT organizations
- LE organisations nationales (fr)
országos szervezetek (hu)

national parks

- DEF National parks are managed by public bodies and are aimed at: preserving an exceptional natural and cultural heritage, making it accessible to the public, contributing to the economic, social and cultural development of the region around the park, and taking part in scientific research into the natural heritage.
- TT Group 2 - Heritage Category
- TT Group 4 - Legal systems
- BT protected areas
protected areas
- LE parcs nationaux (CH)|parcs naturels nationaux (FR) (fr)
nemzeti parkok (hu)
- RT national parks
landscape protection
protection constraints

national regulations

- TT Group 4 - Legal systems
- BT national legal instruments
- LE règlements nationaux (fr)
nemzeti jogszabályok (hu)
- RT national administration
national regulations

national site

- USE sites

natural disasters

- DEF Widespread disasters caused by natural phenomena, for example floods or earthquakes.
- TT Group 9 - Broad concepts
- BT broad concepts
- LE catastrophes naturelles (fr)
természeti katasztrófák (hu)
- RT environmental policy
natural disasters
anti pollution policy

natural heritage

- DEF All ecological, geographical and zoological elements of scientific and historic interest for promoting the conservation of animal or plant species or of natural habitats.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage
- LE patrimoine naturel (fr)
természeti örökség (hu)
- RT Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape
cultural landscapes
cultural heritage
natural heritage
natural sites
heritage

natural sites

- DEF Sites in which geographical, climatic or environmental factors predominate over the effects of human development, settlements or other activities.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT sites
- LE sites naturels (fr)
természeti területek (hu)
- RT UNESCO
ICOMOS
cultural landscapes
protected areas
natural sites

- protected sites
- international co-operation
- periodic reports
- landscape designers
- tentative list
- landscape protection
- landscape design
- natural heritage

nature reserves

- DEF Nature reserves are areas in the territory of one or more municipalities where special protection measures are enforced in order to conserve animal or plant species or natural habitats of particular scientific interest (especially for threatened species). Public access is restricted or regulated.
- TT Group 2 - Heritage Category
- TT Group 4 - Legal systems
- BT protected areas
protected areas
- LE természetvédelmi területek (hu)
réserves naturelles (fr)
védett természeti területek (hu)

naval site

- USE sites
maritime heritage

non destructive techniques

- DEF Techniques of archaeological and architectural research that do not cause any physical changes in their subject, for example aerial photography and photogrammetric survey.
- TT Group 5 - Interventions
- BT supervision of works
- LE techniques non-destructives (fr)
roncsolásmentes eljárások (hu)

non government organizations

- DEF Organizations independent of national or international administrations operating in the public interest or in the humanitarian field.
- TT Group 1 - Agents
- BT organizations
- LE organisations non gouvernementales (fr)
nem kormányzati szervezetek (hu)

non state administrations

- DEF Non-state administrations are administered by directly elected bodies referred to as local administrations.
- TT Group 1 - Agents
- BT national administration
- NT local administration
autonomous communities
regional authority
county council
unitary authority
town council

non-specialist publications

- DEF Publications that contain information on a given subject in a style and language which is easily understood by members of the general public.
- TT Group 7 - Access and Interpretation
- BT publications
- LE publications grand public (fr)
ismeretterjesztő kiadványok (hu)

notified plans

- DEF A group of specific rules applicable in a given perimeter constituting a conservation area
- TT Group 4 - Legal systems
- BT town planning
- LE plans de protection (CH)|plans de sauvegarde et de mise en valeur (fr)

	településrendezési terv szabályozásának örökségvédelmi előírásai (hu)
RT	conservation areas notified plans
open air museums	
DEF	Museums that display cultural items in their own surroundings and depict the way people used to live using re-enactments of activities and crafts.
TT	Group 7 - Access and Interpretation
BT	museums
LE	musées de plein air (fr) szabadtéri múzeumok (hu)
RT	archaeologists archaeological parks open air museums heritage interpretation archaeology urban archaeology
open days	
USE	heritage open days
open tenders	
DEF	Tenders which all the parties interested in fulfilling the contract can apply.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	tenders
LE	appels d'offres ouverts (fr) nyílt pályázatok (hu)
orders	
TT	Group 4 - Legal systems
BT	laws
LE	arrêtés (fr) határozatok (hu)
organizations	
TT	Group 1 - Agents
NT	charities public interest foundations pressure groups scientific institutions voluntary organizations cultural institutions consultancies private law bodies professional bodies public bodies non government organizations international organizations national organizations local organizations
LE	organisations (fr) szervezetek (hu)
RT	organizations agents public servants
palaeontological interest	
DEF	Cultural items that are of special interest with regards to the study of palaeontology
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	heritage interest
LE	intérêt paléontologique (fr) öslénytani érték (hu)
parietal heritage	
DEF	All painted, engraved or carved representations on rock surfaces in caves and open-air sites, dating back in particular to the Palaeolithic era.
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	heritage
LE	patrimoine rupestre (CH) patrimoine pariétal (fr) parietális örökség (hu)

parcs and gardens

DEF	Structured areas that may be public or private and comprise planted or potted vegetation.
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	areas
LE	parcs et jardins (fr) parkok és kertek (hu)
RT	landscape designers parks and gardens landscape design cultural landscapes landscape heritage landscape protection

partial demolitions

DEF	Action to demolish or to destroy a part of a building or any manmade structure.
TT	Group 5 - Interventions
BT	demolitions
LE	démolitions partielles (fr) részleges bontás (hu)

partial protection

DEF	A measure of protection conferring a limited level of protection to cultural heritage item.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	levels of protection
LE	protection partielle (fr) részleges védelem (hu)

partnerships

DEF	Relationships established for the equal and mutual benefit of the parties concerned.
TT	Group 9 - Broad concepts
BT	broad concepts
LE	partenariat (fr) partneri viszony (hu)

payments in kind

DEF	Exceptional methods of payment in which the debtor, to satisfy the creditor, (to carry out the obligation) supplies a different thing than that which was the subject of the obligation. Example: to pay in kind (by the transfer of the ownership of a property or delivery of goods) what was due in money.
TT	Group 4 - Legal systems
BT	property transfer
LE	dations (fr) átruházás (hu)

periodic reports

TT	Group 3 - Documentation systems
BT	documentation
LE	rapports périodiques (fr) időszaki jelentések (hu)
RT	UNESCO cultural landscapes natural sites protected sites periodic reports tentative list protected areas

photographic heritage

DEF	All the documents, photographs, objects and know-how which together comprise, document and illustrate the history and development of photography.
TT	Group 2 - Heritage Category
BT	heritage
LE	patrimoine photographique (fr) fotográfiai örökség (hu)

photographic record

DEF	All photographic documents relating to a cultural property.
-----	---

TT Group 3 - Documentation systems
BT documentation
LE documentation photographique (fr)
fotódokumentáció (hu)

picturesque interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to their picturesque nature
TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage interest
LE intérêt pittoresque (fr)
látvány-érték (hu)

places of discovery

DEF Places where something that had previously been hidden, concealed, unknown or disregarded is discovered.
TT Group 2 - Heritage Category
BT areas
LE lieux de découverte (fr)
lelőhelyek (hu)
RT finders
places of discovery
discoveries
rewards for a discovery
archaeological objects
finds

places of worship

DEF Places used for celebrating religious ceremonies.
TT Group 2 - Heritage Category
BT buildings
LE lieux de culte (fr)
kultuszhelyek (hu)
RT usufructuaries
places of worship
usufruct
religious heritage

planned excavations

DEF A plan or programme of activity dealing with work to be undertaken on an archaeological site or monument.
TT Group 5 - Interventions
BT archaeological excavations
LE fouilles programmées (fr)
tervátás (hu)
RT planned excavations
archaeology
urban archaeology

planning applications

DEF Requests, normally to a local authority, for an individual or organization to gain consent in order to undertake works which will involve physical changes to a property or the landscape.
TT Group 4 - Legal systems
BT planning control
LE demandes de permis d'urbanisme (BE)|demandes de permis de construire (fr)
építési hatósági engedély iránti kérelem (hu)

planning archaeology

USE archaeological plans

planning authorities

DEF Services which are responsible for the various elements of the planning process, either at local or national level, from the definition of regional development policy or regional planning to the establishment of documents or regulations relating to town planning.
TT Group 1 - Agents
BT national administration
LE services de l'urbanisme (fr)
településrendezési feladatokat ellátó szervek (hu)

területfejlesztési szervek (hu)
UF district council planning department
planning department

planning control

DEF A series of constraints aimed at regulating development and growth in a geographical area, often under the auspices of a local authority.
TT Group 4 - Legal systems
BT town and country planning
NT monitoring
planning licences
building regulations
public consultation period
planning applications
preliminary permits
suspension of works
public consultations
special work authorizations
work prohibitions
LE település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás (hu)
gestion de l'aménagement (fr)
UF municipal planning permission
planning decision
planning guidance note
planning permission
planning controls

planning controls

USE planning control

planning decision

USE planning control

planning department

USE planning authorities

planning guidance note

USE planning control

planning laws

DEF Rules and regulations providing the legal framework for the regulation of development and the use of land in the public interest.
TT Group 4 - Legal systems
BT laws
LE règlements d'urbanisme (CH)|Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE)|code de l'urbanisme (FR)|Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE) (fr)
építési törvény (hu)
UF town planning instrument
town planning legislation
RT town planning services
planning laws
town planning

planning licences

DEF Documents entitling an individual, company or group to carry out development on a plot of land, changes to a building or landscape or demolition of a construction, issued by a planning authority.
TT Group 4 - Legal systems
BT planning control
NT building licences
demolition licences
LE autorisations de travaux (fr)
építésügyi hatósági engedélyek (hu)

planning permission

USE planning control

planning system

DEF A system of procedures and mechanisms, including laws and development plans, that guarantee the

	rational planning and development, the preservation of the built and natural environment (including cultural heritage), the sustainable development and the regulation and control of land use in the public interest.		
TT	Group 4 - Legal systems	TT	Group 1 - Agents
NT	town and country planning	BT	organizations
LE	outils d'aménagement (fr) település- és területfejlesztés és -rendezés rendszere (hu)	LE	groupes d'intérêt (CH) groupes de pression (FR) (fr) érdekérvényesítő csoportok (hu)
UF	land use planning system		
plundering		prison sentences	
DEF	Considered to be any act or omission that threatens the loss or destruction of any or all of the assets included in the cultural heritage.	USE	legal penalties
TT	Group 4 - Legal systems	private charities	
BT	unlawful acts	USE	charities
LE	spoliation (fr) károkozás (hu)	private collections	
post excavation		TT	Group 4 - Legal systems
USE	archaeological activities	BT	private property
preliminary permits		LE	collections privées (fr) magángyűjtemények (hu)
DEF	Initial or preparatory licences issued by an administrative body allowing an individual or organization to carry out an action.	private funding	
TT	Group 4 - Legal systems	DEF	The provision of funds for a project, concern or undertaking which is financed by individuals or consortia from non-public sources.
BT	planning control	TT	Group 8 - Economic and financial systems
LE	elvi engedélyek vagy előzetes nyilatkozatok (hu) autorisations préalables (fr)	BT	funding
preliminary programmes		LE	financement privé (fr) magánfinanszírozás (hu)
DEF	Data and information gathered, classified and processed before working out a program or project and undertaking a concrete action.	RT	contracting authorities private funding public property owners public property movable public domain state property use of property
TT	Group 5 - Interventions	private heritage trusts	
BT	intervention tools	USE	charities
LE	études préalables (fr) előtanulmányok (hu)	private landlords	
preservation		USE	private property owners
DEF	Safeguarding the cultural heritage, whether an object, a building or an area, in the widest sense and by means of legal protection, rehabilitation, material conservation, security, presentation, etc.	private law bodies	
TT	Group 5 - Interventions	DEF	Organizations, legally constituted, and subject to private-law regulations.
BT	intervention types	TT	Group 1 - Agents
LE	préservation (fr) megőrzés (hu)	BT	organizations
RT	heritage agencies heritage preservation protected property survey files documentation protected areas protection constraints list of protected property	LE	organismes de droit privé (fr) jogi személyiségű szervezetek (hu)
preservation order		private property	
DEF	An Act of Law that grants official protection to a building, site or a tree and declares its status as a listed building or tree.	DEF	An object, building, or area of land which is in the possession of a private individual or organization.
TT	Group 4 - Legal systems	TT	Group 4 - Legal systems
BT	protection process	BT	property
LE	védetté nyilvánítási rendelet (hu) ordre de protection (CH) ordre de préservation (fr) ordre de préservation (fr)	NT	private collections
pressure groups		LE	propriété privée (fr) magántulajdon (hu)
DEF	Groups of individuals (possibly with a specific legal status) who share certain interests and who use various means to induce the public authorities to take account of such interests.	RT	private property owners private property
		private property owners	
		DEF	People or organizations owning property under private law.
		TT	Group 1 - Agents
		BT	property owners
		LE	propriétaires privés (fr) magántulajdonosok (hu)
		UF	private landlords
		RT	private property owners private property
		professional bodies	
		DEF	Corporations made up of members of specific professions.
		TT	Group 1 - Agents
		BT	organizations
		LE	organismes professionnels (fr)

szakmai testületek (hu)
RT professional bodies
vocational training

professions

DEF The usual and permanent activities which develop the members of a profession within the framework of the diversification and the specialization of work, as authorized members or abilities to do it.

TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications

NT archaeologists
architects
town planners
historians
art historians
architectural historians
conservators
tour guides
landscape designers
surveyors
restorers
technical consultants
experts
craftsmen

LE professions (fr)
szakmák (hu)

project grants

DEF Sums of money set aside for a particular purpose, task or undertaking.

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT grants

LE crédits de réalisation (CH)|crédits de travaux (fr)
céltámogatási alapok (hu)

promotion

USE information campaigns

promotion

USE awareness-raising activities

promotion of tourism

DEF Set of actions and means intended to support tourism and present the heritage as attraction and the motivation for visiting a site of the visit.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT cultural tourism

LE promotion touristique (fr)
kulturális turizmus ösztönzése (hu)

property

DEF An item, or items, belonging to an individual or organization often in the form of objects, buildings or land.

TT Group 4 - Legal systems

NT private property
public property
property transfer
use of property

LE propriété (fr)
tulajdon (hu)

RT property owners
property

property owners

DEF People or organizations owning an item of property.

TT Group 1 - Agents

BT agents

NT private property owners
public property owners

LE propriétaires (fr)
tulajdonosok (hu)

UF landowner

RT property owners
property

property transfer

DEF The conveyance of the ownership of buildings or property from one owner to another.

TT Group 4 - Legal systems

BT property

NT seizure of property
compulsory purchase
payments in kind
sale prohibitions
donations
bequests
acquisitions
sales
right of pre-emptive purchase
right of pre-emptive purchase

LE transmission de la propriété (fr)
tulajdonátruházás (hu)

protected archaeological sites

DEF Sites presenting sufficient archaeological interest to warrant special protection or conservation measures.

TT Group 2 - Heritage Category

TT Group 2 - Heritage Category

BT protected sites
archaeological sites

LE sites archéologiques protégées (fr)

UF scheduled ancient monuments
scheduled monuments

RT heritage services
historic monuments
protected archaeological sites
heritage management
listing of buildings
protection constraints
protection of archaeological heritage
archaeology

protected areas

DEF Areas presenting sufficient historic, artistic, scientific or technical interest to warrant special protection or conservation measures.

TT Group 2 - Heritage Category

TT Group 4 - Legal systems

BT cultural landscapes
protection of immovable objects

NT conservation areas
contiguous zones
curtilage
landscape heritage protection zones
national parks
regional parks
nature reserves
archaeological parks
conservation areas
contiguous zones
curtilage
landscape heritage protection zones
sites of special scientific interest
conservation areas
contiguous zones
curtilage
landscape heritage protection zones
national parks
regional parks
nature reserves
archaeological parks
conservation areas
contiguous zones
curtilage
landscape heritage protection zones
sites of special scientific interest

LE espaces protégés (fr)
védelem alatt álló területek (hu)
védett területek (hu)

UF protected monuments

RT protected wreck sites
protected areas
protection
UNESCO
cultural landscapes
natural sites
periodic reports
tentative list
ICOMOS
international co-operation
preservation
protection constraints

protected buildings

DEF Buildings presenting sufficient historic, artistic, scientific or technical interest to warrant special protection or conservation measures.
TT Group 2 - Heritage Category
BT buildings
NT locally listed buildings
listed buildings
LE bâtiments protégés (CH)|édifices protégés (fr)
védett épületek (hu)
RT protected buildings
survey files
protection

protected elements

DEF Elements presenting sufficient historic, artistic, scientific or technical interest to warrant special protection or conservation measures.
TT Group 2 - Heritage Category
BT cultural property
NT listed elements
registered elements
LE éléments classés (fr)
éléments protégés (fr)
védett alkotóelemek (hu)
RT protected elements
survey files
protection

protected heritage

DEF Immovable objects or sites presenting sufficient historic, artistic, scientific or technical interest to warrant special protection or conservation measures.
TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage
LE patrimoine protégé (fr)
védett kulturális örökségi értékek (hu)
RT protected heritage
protection

protected monuments

USE protected areas

protected objects

DEF Objects presenting sufficient historic, artistic, scientific or technical interest to warrant special protection or conservation measures.
TT Group 2 - Heritage Category
BT movable objects
NT listed objects
registered objects
LE jogszabály alapján védett ingóságok (hu)
objets protégés (fr)
védett ingóságok (hu)
objets classés (fr)
RT protected objects
documentation
protection
export ban
unlawful trafficking

protected property

DEF Property presenting sufficient historic, artistic, scientific or technical interest to warrant special protection or conservation measures.
TT Group 2 - Heritage Category
TT Group 4 - Legal systems
BT cultural property
protection
NT listed property
listed property
LE biens protégés (fr)
védett örökség (hu)
RT protected property
protection
preservation

protected sites

DEF Sites presenting sufficient historic, artistic, scientific or technical interest to warrant special protection or conservation measures.
TT Group 2 - Heritage Category
BT sites
NT protected archaeological sites
World Heritage Sites
LE sites protégés (fr)
védett helyszínek (hu)
RT UNESCO
cultural landscapes
natural sites
protected sites
periodic reports
tentative list
ICOMOS
international co-operation
protection
protection constraints

protected wreck sites

USE protected areas
wreck sites

protection

DEF All procedures guaranteeing the preservation of cultural heritage
TT Group 4 - Legal systems
BT heritage management
NT protected property
levels of protection
protection process
landscape protection
listed building control
protection constraints
protection of archaeological heritage
protection of immovable objects
protection of movable objects
LE protection (fr)
védelem (hu)
UF protection of monuments
RT heritage agencies
protection
heritage
protected property
protected buildings
survey files
protected objects
documentation
protected elements
protected areas
protected sites
protection constraints
protected heritage
list of protected property

protection constraints

DEF Rules and regulations defined in legislation as a result of the protection of a cultural heritage item.

TT Group 4 - Legal systems
BT protection
NT repairs notices
enforcement legislation
administrative sanctions
legal penalties

LE servitude de protection (CH) (fr)
korlátozások (hu)

RT national parks
landscape protection
protection constraints
protected areas
regional parks
preservation
archaeological areas
protected sites
protection
protection of archaeological heritage
urban archaeology
protected archaeological sites
surveyors
survey files
listing of buildings
archaeology
building survey

protection of archaeological heritage

DEF All measures of protection afforded to the cultural remains associated with the past, whether above or below ground or underwater, achieved as a result of legislation.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection

NT excavation permits
excavation controls

LE protection du patrimoine archéologique (fr)
régészeti örökség védelme (hu)

RT protection of archaeological heritage
archaeological services
schedule of monuments
archaeologists
archaeological heritage interventions
archaeological heritage
urban archaeology
archaeological areas
archaeology
archaeological landscapes
protection constraints
archaeological sites
protected archaeological sites

protection of immovable objects

DEF All measures of protection afforded to built, monumental or archaeological remains ensuring conservation in situ.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection

NT protected areas

LE protection de biens immobiliers (fr)
ingatlan örökségi elemek védelme (hu)

protection of monuments

USE protection

protection of mountains

DEF A measure of specific legal protection applicable to mountain regions.

TT Group 4 - Legal systems

BT landscape protection

LE protection de la montagne (fr)
hegységek védelme (hu)

protection of movable objects

DEF The protection of portable artefacts and works of art achieved as a result of legislation.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection

NT export ban

export licences
temporary exports

LE protection des biens mobiliers (fr)
ingó javak védelme (hu)

RT movable objects
protection of movable objects

protection process

DEF The administrative procedure bestowing legal protection on a cultural heritage item

TT Group 4 - Legal systems

BT protection

NT appeal procedures
applications for protection
declaration of cultural interest
protection proposals
delisting

extensions of protection
spotlisting

preservation order

LE procédures de protection (fr)
védetté nyilvánítási eljárás (hu)

protection programmes

DEF Programmes of activities and operations intended to preserve the heritage.

TT Group 5 - Interventions

BT intervention programmes

LE programmation de la protection (fr)
örökségvédelmi programok (hu)

UF Monuments Protection Programme

protection proposals

DEF Programmes which propose the conservation and protection of sites, buildings, monuments or artefacts of cultural interest.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection process

LE propositions de protection (fr)
védetté nyilvánítási javaslatok (hu)

UF scheduled monument consent

provincial archaeological plans

USE archaeological plans

provisional listing

DEF Temporary measures for protection of a cultural heritage item. This usually includes some form of listing or other simplified procedure.

TT Group 4 - Legal systems

BT levels of protection

LE ideiglenes védelem (hu)
protection temporaire (fr)

public access

DEF The public has the right to the benefit of heritage, as well as the right to understand it, appreciate it and to contribute to its conservation, and the public institutions must facilitate that approach, as far as possible, in a free and equal way.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT access and interpretation

NT public admission

LE accès public (fr)
nyilvános hozzáférés (hu)

public admission

DEF The process which allows the public access to cultural items, whether buildings, sites or objects.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT public access

NT visits

heritage open days
 european heritage days
 LE ouverture aux publics (fr)
 műemlékek és régészeti lelőhelyek látogathatósága (hu)

public archives
 USE archives

public authorities
 DEF Administration and/or government aimed at meeting community needs.
 TT Group 1 - Agents
 BT administration
 LE autorités publiques (fr)
 hatóságok (hu)
 RT public authorities competences

public awareness
 DEF Promotion of the consideration of the cultural heritage as something unique and of irreplaceable value. The education of the public in the defence and protection of the heritage by bringing them into contact with cultural heritage items so that they learn to respect and value them.
 TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT access and interpretation
 NT awareness-raising activities
 heritage enhancement
 information campaigns
 heritage interpretation
 LE sensibilisation du public (fr)
 örökségtudat-formálás (hu)
 RT tour guides
 museums
 exhibitions
 public awareness
 heritage interpretation

public bodies
 DEF Bodies which hold legal status and are partly or wholly subject to public-law regulations.
 TT Group 1 - Agents
 BT organizations
 LE organismes publics (fr)
 köztisztviselők (hu)

public charities
 USE charities

public collections
 DEF A collection of cultural objects owned and maintained, on behalf of the public, by local, regional or national government organizations and accessible to the general public.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT movable public domain
 LE közgyűjtemények (hu)
 collections publiques (fr)
 RT public collections
 museums

public consultation period
 DEF The length of time the general community is given to express its opinion about matters relating to planning policies or propositions.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT planning control
 LE társadalmi egyeztetés időszaka (hu)
 période d'enquête publique (FR)|période de mise à l'enquête (CH)|période de consultation publique (FR) (fr)

public consultations

DEF The processes whereby the general community is given the opportunity to express an opinion on proposals relating to town and country planning
 TT Group 4 - Legal systems
 BT planning control
 LE enquêtes publiques (fr)
 társadalmi egyeztetés (hu)

public expenditure
 DEF The sums of money expended by the state for services not in the private sector.
 TT Group 8 - Economic and financial systems
 BT public funding
 LE budget public (fr)
 közkiadás (hu)

public funding
 DEF The sums of money expended on a project, task or undertaking paid for by local, regional or national government.
 TT Group 8 - Economic and financial systems
 BT funding
 NT grant aid
 public expenditure
 state aid
 LE financement public (fr)
 közfinanszírozás (hu)
 RT public property owners
 public property
 movable public domain
 state property
 use of property
 public funding

public interest foundations
 DEF Institutions financing non-profit-making activities in the public interest.
 TT Group 1 - Agents
 BT organizations
 LE fondations (fr)
 közalapítványok (hu)
 RT public interest foundations
 museums
 sponsorship

public property
 DEF Objects, buildings or areas of land owned and maintained on behalf of the public by local, regional or national government organizations.
 TT Group 4 - Legal systems
 BT property
 NT movable public domain
 maritime public domain
 state property
 crown property
 LE propriété publique (fr)
 köztulajdon (hu)
 RT public property owners
 public property
 movable public domain
 state property
 use of property
 public funding
 historic properties
 private funding

public property owners
 DEF Organizations owning property under public law.
 TT Group 1 - Agents
 BT property owners
 LE propriétaires publics (fr)
 köztulajdon alanyai (hu)
 RT public property owners
 public property
 movable public domain

state property
use of property
public funding
private funding

public servants

DEF The agents of a public authority
TT Group 1 - Agents
BT agents
LE fonctionnaires (fr)
köztisztviselők (hu)
RT national administration
public servants
central government
monitoring
heritage skills
organizations

public works

DEF Buildings or edifices of a ceremonial, recreational or civic nature paid for and designed to be used by and for the benefit of the general public.
TT Group 9 - Broad concepts
BT broad concepts
LE travaux publics (fr)
állami beruházások (hu)
RT government department for public works
public works contract regulations
public works

public works contract regulations

DEF Laws and regulations governing the terms to be implied in certain contracts by the state or a public body.
TT Group 4 - Legal systems
BT code of commerce
LE code des marchés publics (fr)
közbeszerzések szabályozása (hu)
RT government department for public works
public works contract regulations
public works

publications

DEF Information collated and issued in various forms such as books, newspapers reports, and more recently websites.
TT Group 7 - Access and Interpretation
BT dissemination of research
NT non-specialist publications
scientific publications
LE publications (fr)
publikációk (hu)
RT digital collections
copyright
publications

re-enactments

DEF The recreation of historic events or activities undertaken in an attempt to understand the past. They can consist of organized activities, games or theatrical presentations that recreate the context of a specific historical event or period.
TT Group 7 - Access and Interpretation
BT cultural events
LE reconstitutions historiques (fr)
történelmi játékok (hu)

recommendations

DEF Acts of the Council or the Commission asking the recipients to follow a behaviour given without binding them (Treaty of Amsterdam, article 243)
TT Group 4 - Legal systems
BT European legal instruments
LE recommandations (fr)
európai uniós ajánlások (hu)
UF communication

reconstruction

DEF The methods used to reproduce a cultural property which has been destroyed, or is incomplete, utilising the remains and information which one has.
TT Group 5 - Interventions
BT restoration
LE reconstruction à l'identique (fr)
rekonstrukció (hu)
RT archaeological charitable trusts
ruins
conservation
reconstruction
built heritage interventions

reconstruction works

TT Group 5 - Interventions
BT works
LE travaux de reconstruction (fr)
rekonstrukciós munkák (hu)

record offices

DEF Centres run by information professionals and storing various types of documents. They are open to the public for consultation of documents. Documentation centres are usually part of an organization or administration, rather than operating completely independently.
TT Group 3 - Documentation systems
BT documentation
LE centres de documentation (fr)
adattárak (hu)

redundant buildings

USE disused buildings

regeneration schemes

DEF A group of documents (written and graphic) that brings together all the means of action allowing to put in service and to improve a building or part of a city in a state of abandonment or deterioration.
TT Group 5 - Interventions
BT intervention programmes
LE projets de réhabilitation (fr)
rehabilitációs programok (hu)
UF heritage economic regeneration scheme

regional authority

DEF The administrative body that has responsibility for a region
TT Group 1 - Agents
BT non state administrations
LE regionális önkormányzat (hu)
administration régionale (fr)

regional government

DEF Local services responsible for implementing national policies, directed by the Government Offices for the regions.
TT Group 1 - Agents
BT national administration
LE regionális közigazgatási szervek (hu)
RT regional government
supervision of works

regional interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to their associations with a specific region
TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage interest
LE intérêt régional (fr)
helyi jelentőségű érték (hu)

regional parks

DEF Geographic areas subject to a system of regional protection and regulations on the activities conducted in

these areas, owing to their special interest and natural and/or cultural assets.

TT Group 2 - Heritage Category

TT Group 4 - Legal systems

BT protected areas

protected areas

LE regionális parkok (hu)

parcs naturels régionaux (fr)

RT regional parks

landscape protection

protection constraints

regional planning

DEF The process of designing and controlling development in a geographically defined region.

TT Group 4 - Legal systems

BT country planning

LE regionális rendezés (hu)

aménagement régional (fr)

registered elements

DEF Elements that present obvious historic, artistic or technical interest but do not warrant maximum protection, viz listing.

TT Group 2 - Heritage Category

BT protected elements

LE jegyzékbe vett alkotóelemek (hu)

éléments inscrits (fr)

RT registered elements

survey files

listing of buildings

registered objects

DEF Objects that present obvious historic, artistic or technical interest but do not warrant maximum protection, viz listing.

TT Group 2 - Heritage Category

BT protected objects

LE objets inscrits (fr)

jegyzékbe vett ingóságok (hu)

RT registered objects

survey files

listing of buildings

registers

USE inventories

regulations

DEF In the Community legislation, acts of general interest, obligatory in all their elements and directly applicable in any Member State.

TT Group 4 - Legal systems

BT European legal instruments

LE règlements (fr)

európai uniós rendeletek (hu)

religious heritage

DEF All the places, buildings, objects, rites and traditions which together comprise, document and illustrate the history and development of religion.

TT Group 2 - Heritage Category

BT heritage

LE patrimoine religieux (fr)

szakrális örökség (hu)

RT places of worship

religious heritage

remains

DEF Physical remains providing historical evidence of the past.

TT Group 2 - Heritage Category

BT cultural property

NT archaeological remains

LE vestiges (fr)

vestiges archéologiques (fr)

maradványok (hu)

régészeti emlék (hu)

RT remains

destruction of heritage

archaeological heritage interventions

archaeological activities

urban archaeology

repairs

USE maintenance works

repairs notices

DEF Regulations enforcing the restoration of a worn or damaged cultural heritage item to an unimpaired condition.

TT Group 4 - Legal systems

BT protection constraints

LE devoir d'entretien (CH)|obligations de travaux (fr)

helyreállítási kötelezések (hu)

rescue archaeology

DEF Archaeological activities carried out when archaeological remains, the existence of which was previously unknown or had not been foreseen, are found during the development of works.

TT Group 5 - Interventions

TT Group 9 - Broad concepts

BT archaeological heritage interventions

archaeology

LE leletmentés (hu)

archéologie de sauvetage (fr)

RT rescue excavations

rescue archaeology

rescue excavations

TT Group 5 - Interventions

BT archaeological excavations

LE megelőző feltárás vagy mentő feltárás (hu)

fouilles de sauvetage (fr)

RT rescue excavations

rescue archaeology

research grants

DEF Sums of money provided by private or public bodies to pay for specific scientific or cultural research.

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT grants

LE crédits d'études (fr)

kutatási alapok (hu)

resolutions

DEF Acts of the Council which, although not envisaged in the list given in article 249 of the treaty of Amsterdam, can have legal effects determined in the relations between the European Union and the Member States as well as in the relationship between institutions

TT Group 4 - Legal systems

BT international legal instruments

LE résolutions (fr)

állásfoglalások (hu)

restoration

DEF Conservation activity dealing with the direct intervention on cultural items which have suffered any kind of deterioration. It involves the application of any necessary treatments in order to allow the survival of a cultural item and to rectify any damage.

TT Group 5 - Interventions

BT intervention types

NT restoration techniques

reconstruction

LE restauration (fr)

restaurálás (hu)

RT restorers

works of art

restoration
restoration works
restoration programmes

restoration programmes

DEF Programmes of activities and directed operations to restore a cultural property to its previous state.
TT Group 5 - Interventions
BT intervention programmes
LE programmes de restauration (fr)
restaurálási programok (hu)
RT restorers
works of art
restoration
restoration works
restoration programmes

restoration techniques

DEF The methods and resources used to preserve the structural stability of a cultural item
TT Group 5 - Interventions
BT restoration
LE techniques de restauration (fr)
restaurálási eljárások (hu)

restoration works

TT Group 5 - Interventions
BT works
LE travaux de restauration (fr)
restaurálási munkák (hu)
RT restorers
works of art
restoration
restoration works
restoration programmes

restorers

DEF Professionals responsible for the examination, diagnosis, treatment and documentation of all the processes implied in the restoration of a cultural property or item.
TT Group 1 - Agents
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT agents
professions
LE restaurateurs (fr)
restaurátorok (hu)
RT restorers
works of art
restoration
restoration works
restoration programmes

rewards for a discovery

DEF Sums of money, usually payable for finds of major public, scientific or cultural interest.
TT Group 8 - Economic and financial systems
BT economic and financial systems
LE récompenses de découverte (fr)
találói jutalom (hu)
RT finders
finds
places of discovery
discoveries
rewards for a discovery
archaeological objects

right of pre-emptive purchase

DEF Right recognized in certain cases to the administration, and certain organizations of private law achieving a mission of public utility, to acquire the property of a good during its alienation by preference with very an other purchaser.
TT Group 4 - Legal systems
TT Group 4 - Legal systems

BT property transfer
property transfer
LE droit de préemption (fr)
elővásárlási jog (hu)

rights of succession

DEF The rules and regulations governing the inheritance of property
TT Group 4 - Legal systems
BT laws
LE droits de succession (fr)
öröklési jog (hu)

risk prevention

DEF The attempt to prevent exposure to the chance of injury or loss.
TT Group 4 - Legal systems
BT environmental policy
LE prévention des risques (fr)
katasztrófaregelőzés (hu)

ruins

TT Group 2 - Heritage Category
BT monuments
LE ruines (fr)
romok (hu)
RT archaeological charitable trusts
ruins
conservation
reconstruction
built heritage interventions

rural development

USE development plans

rural heritage

DEF All the landscapes, settlements, buildings, objects and know-how which together comprise, document and illustrate the history and development of the countryside.
TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage
LE patrimoine rural (fr)
vidéki örökség (hu)
RT rural sites
rural heritage

rural sites

DEF Areas embracing farmlands and rural community settlements.
TT Group 2 - Heritage Category
BT areas
LE espaces ruraux (fr)
vidéki történeti helyszínek (hu)
RT rural sites
rural heritage

sale prohibitions

DEF Edicts preventing a person or organization from exchanging an object or piece of property for money.
TT Group 4 - Legal systems
BT property transfer
LE interdictions de cession (fr)
elidegenítési tilalom (hu)

sales

DEF Actions or the act of giving or agreeing to give, something to a person or organization in exchange for money.
TT Group 4 - Legal systems
BT property transfer
LE ventes (fr)

schedule of monuments

DEF Schedules of monuments are computerized inventories of archaeological sites facilitating cartographic restitution. They serve both as land management facilities for developers and as sources of information for researchers.

TT Group 3 - Documentation systems
BT inventories

LE atlas du sous-sol archéologique (BE)|carte archéologique (fr)

régészeti lelőhely-nyilvántartás (hu)

RT archaeological services
protection of archaeological heritage
archaeological heritage interventions
archaeologists
archaeological heritage
urban archaeology
schedule of monuments
archaeology
archaeological landscapes
archaeological sites
archaeological areas

schedule of work

DEF Program and calendar of the actions to be achieved before undertaking a given intervention.

TT Group 5 - Interventions

BT intervention programmes

LE programmation des travaux (fr)
ütemterv (hu)

scheduled ancient monuments

USE protected archaeological sites

scheduled monument consent

USE protection proposals

scheduled monuments

USE protected archaeological sites

scientific heritage

DEF All the places, buildings, objects and know-how which together comprise, document and illustrate the history and development of science.

TT Group 2 - Heritage Category

BT heritage

LE patrimoine scientifique (fr)
tudományos örökség (hu)

RT scientific institutions
scientific heritage

scientific institutions

DEF Scientific research or higher education bodies or establishments.

TT Group 1 - Agents

BT organizations

LE institutions scientifiques (fr)
tudományos intézmények (hu)

RT scientific institutions
archaeological investigation
architectural research
scientific research
dissemination of research
scientific heritage

scientific interest

DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study and history of the sciences

TT Group 2 - Heritage Category

BT heritage interest

LE intérêt scientifique (fr)
tudományos érték (hu)

scientific publications

DEF Publications that contain information, on a given subject generated as a result of research, in a style

and language intended to be understood by a specialist community and not usually for dissemination to the general public.

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT publications

LE publications scientifiques (fr)
tudományos publikációk (hu)

RT scientific research
scientific publications

scientific research

DEF Activities undertaken in a systematic way according to a given methodology and intended to improve knowledge.

TT Group 5 - Interventions

BT intervention tools

LE recherche scientifique (fr)
tudományos kutatás (hu)

RT scientific institutions
archaeological investigation
architectural research
scientific research
dissemination of research
scientific publications

sea bed

DEF The ground under the sea also known as the ocean floor.

TT Group 4 - Legal systems

BT maritime public domain

LE fonds marins (fr)
tengerfenék (hu)

seizure of property

DEF The annexation and sequestration, of an object, building or piece of land, by an act of law.

TT Group 4 - Legal systems

BT property transfer

LE saisie des biens (fr)
zár alá vétel (hu)

selection criteria

DEF The particular standards of judgement on which an informed opinion can be based and decisions taken.

TT Group 9 - Broad concepts

BT broad concepts

LE critères de sélection (fr)
kiválasztási szempontok (hu)

site museums

DEF Museums dedicated to an individual site or a specific subject

TT Group 7 - Access and Interpretation

BT museums

LE musées de site (fr)
múzeumi bemutatóhelyek (hu)

sites

DEF Areas which have been fashioned by a combination of natural and human influences, are partly built-up, constitute a sufficiently identifiable and homogeneous whole for full topographical delimitation, and present exceptional historical, archaeological, artistic, scientific, social or technical interest.

TT Group 2 - Heritage Category

BT areas

NT archaeological sites
historic settlements
built up areas
natural sites
protected sites
wreck sites

LE sites (fr)
helyszínek (hu)

UF listed historic site

	national site		DEF	The processes whereby a cultural heritage item may be afforded immediate legal protection.
	naval site		TT	Group 4 - Legal systems
	sites and monuments records		BT	protection process
USE	local inventories		LE	classement d'office (fr) sürgős védelmi intézkedés (hu)
	sites of special scientific interest		RT	listed buildings spotlisting
TT	Group 2 - Heritage Category		standards	
TT	Group 4 - Legal systems		DEF	Reference materials, in general applied voluntarily (some have become mandatory) containing rules, specifications, recommendations or examples of good practice relating to products, services, methods, processes or organizations.
BT	protected areas		TT	Group 4 - Legal systems
	protected areas		BT	national legal instruments
LE	zones naturelles d'intérêt écologique, floristique et faunistique (fr)		LE	normes (fr) normák/előírások (hu)
	skills		state aid	
TT	Group 6 - Professional training, skills and qualifications		DEF	The money spent by the government to fund a specific undertaking or project.
NT	building skills		TT	Group 8 - Economic and financial systems
	heritage skills		BT	public funding
	traditional skills		NT	direct state aid
LE	métiers (fr) szakismeretek (hu)		LE	aides publiques (fr) állami támogatás (hu)
	spatial planning		state architects	
USE	country planning		DEF	Architects working in public services.
	special state protection		TT	Group 1 - Agents
DEF	Regulations governing those cultural items which are deemed to have special significance due to their uniqueness with regards to its location, origin, nature or titleholder.		TT	Group 1 - Agents
TT	Group 4 - Legal systems		TT	Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT	levels of protection		TT	Group 6 - Professional training, skills and qualifications
LE	minősített védelem (hu) régimes de protection particuliers (fr)		BT	architects architects architects architects
	special work authorizations		LE	főépítészek (hu) architectes de l'Etat (fr)
TT	Group 4 - Legal systems		state property	
BT	planning control		DEF	Items, usually objects, areas of land or buildings, in the ownership of the State.
LE	autorisations spéciales de travaux (fr) rendkívüli felhatalmazások (hu)		TT	Group 4 - Legal systems
	specialist training		BT	public property
DEF	Focussed training to equip professionals involved in the conservation, restoration, documentation and dissemination of the cultural heritage, with the necessary skills to undertake their work.		LE	állami tulajdon (hu) propriété de l'Etat (fr)
TT	Group 6 - Professional training, skills and qualifications		RT	public property owners public property movable public domain state property use of property public funding private funding
BT	types of training		statute	
LE	formations spécialisées (fr) szakirányú képzés (hu)		USE	laws
	sponsors		statutory listing	
TT	Group 1 - Agents		USE	listing of buildings
BT	agents		statutory measure	
LE	mécènes (fr) szponzorok (hu)		USE	laws
RT	sponsors sponsorship		statutory protection	
	sponsorship		DEF	The legal power according to statute whereby an entity, usually a building or monument, is given protection from development or alteration which may be detrimental to its condition or character.
DEF	The process by which an individual or group can obtain support, usually monetary, for an undertaking or enterprise, by canvassing potential clients, and the process by which those clients can provide that support.		TT	Group 4 - Legal systems
TT	Group 8 - Economic and financial systems		BT	levels of protection
BT	funding		LE	inspection des monuments historiques (fr) protection légale (fr) jogszabályi védelem (hu)
LE	mécénat (fr) szponzorálás (hu)			
RT	public interest foundations museums sponsorship sponsors			
	spotlisting			

műemlékek felügyelete (hu)

Steering Committee for Cultural Heritage and Landscape

USE Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape

Steering Committee for Culture

DEF The Steering Committee for Culture is responsible for activities connected with cultural policies and actions, and sees to their implementation, monitoring and evaluation. It is enjoined to centre its action on cultural policies and good governance of culture, management of cultural diversity, and intercultural dialogue.

TT Group 1 - Agents

BT Council of Europe

LE Comité Directeur de la Culture (fr)

Kulturális Irányító Bizottság (hu)

UF CDCULT

Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape

TT Group 1 - Agents

BT Council of Europe

LE Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage (fr)
Kulturális, Örökségi, és Táj Értékek Irányító Bizottsága (hu)

UF CDPATEP
Steering Committee for Cultural Heritage and Landscape

RT Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape
cultural landscapes
cultural heritage
natural heritage
heritage

structural research

USE building survey

supervision of works

TT Group 5 - Interventions

BT intervention tools

NT inspection

non destructive techniques

LE suivi des interventions (fr)

munkálatok felügyelete (hu)

RT regional government
supervision of works

supplementary inventory

USE inventories

supplementary inventory of historic monuments

USE inventories

survey files

DEF Documentary files comprising a monograph and various graphic documents on monuments to be protected. This file provides information on the state of conservation, the surrounding areas and present and future uses of the monument.

TT Group 3 - Documentation systems

BT documentation

LE dossiers de classement (BE)|dossiers de recensement (fr)

védetté nyilvánítási dokumentáció (hu)

RT protected buildings

listing of buildings

survey files

protection

preservation

surveyors

listed buildings

listed elements

protection constraints

locally listed buildings

registered elements

building survey

listed objects

registered objects

urban archaeology

protected elements

surveyors

DEF Specialists who record in detail and delineate the surface of a land, creating maps and plans.

TT Group 1 - Agents

TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications

BT agents

professions

LE géomètres (fr)

földmérők (hu)

RT surveyors

cadastral maps

building survey

survey files

listing of buildings

protection constraints

urban archaeology

suspension of works

DEF A halt called to work, being undertaken on a building or site, by an administrative body.

TT Group 4 - Legal systems

BT planning control

LE suspension des travaux (fr)

munkák felfüggesztése (hu)

sustainable development

DEF Development that ensures that present-day society is able to meet its own requirements, for example with regards to town and country planning, without depleting resources or degrading the environment for future generations.

TT Group 9 - Broad concepts

BT broad concepts

NT sustainable tourism

LE développement durable (fr)

fenntartható fejlődés (hu)

RT government department for the environment

environmental policy

environment

sustainable development

anti pollution policy

sustainable tourism

DEF Tourism which attempts to make a low impact on the natural environment and local culture, while helping to generate income and employment for locals, as well as to promote the conservation of local ecosystems. It is responsible tourism which is both ecologically and culturally sensitive.

TT Group 7 - Access and Interpretation

TT Group 9 - Broad concepts

BT access and interpretation

sustainable development

LE tourisme durable (fr)

fenntartható turizmus (hu)

tax concession

USE tax incentives

tax exemption

DEF The cancellation of all tax payable on a good or service

TT Group 8 - Economic and financial systems

BT tax incentives

LE exonérations fiscales (fr)

adómentesség (hu)

tax incentives

- DEF Concessions given by the state to encourage private sector activity.
- TT Group 8 - Economic and financial systems
- BT economic and financial systems
- NT tax exemption
tax relief
- LE mesures incitatives (fr)
adókedvezmény formájában nyújtott ösztönzések (hu)
- UF financial advantage
tax concession

tax relief

- DEF The cancelling of part of the direct tax due.
- TT Group 8 - Economic and financial systems
- BT tax incentives
- LE déductions fiscales (fr)
adókedvezmény (hu)

taxes

- DEF Contributions to the revenue of the state levied by National and Local Government bodies on people, businesses, commodities and property.
- TT Group 8 - Economic and financial systems
- BT economic and financial systems
- NT inheritance taxes
inheritance taxes
inheritance taxes
value added tax
- LE impôts (fr)
adók (hu)
- UF corporation taxes
death duties
income tax

teaching resources

- DEF Set of resources that contain the pertinent explanations to seat the knowledge on the patrimony that is tried to transmit with the actions or made activities.
- TT Group 7 - Access and Interpretation
- BT education
- LE matériels pédagogiques (fr)
oktatási segédanyagok (hu)

technical assistance

- DEF Advice given by a person, or group of specialists, on a technical subject which they are knowledgeable in.
- TT Group 5 - Interventions
- BT intervention tools
- NT dating
- LE assistance technique (fr)
szakmai segítség (hu)

technical consultants

- DEF Technical experts who provide opinions and advice in specific fields.
- TT Group 1 - Agents
- TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
- BT agents
professions
- LE consultants techniques (fr)
műszaki szakértők (hu)
- RT consultancies
technical consultants

technical heritage

- DEF All the places, buildings, objects and know-how which together comprise, document and illustrate the history and development of technology.
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage
- LE patrimoine technique (fr)
technikátörténeti örökség (hu)

technical interest

- DEF Cultural items that are of special interest with regards to the study of technology and techniques
- TT Group 2 - Heritage Category
- BT heritage interest
- LE intérêt technique (fr)
műszaki érték (hu)

temporary exports

- DEF The transference for a limited period only of goods or items, normally between one country and another.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT protection of movable objects
- LE exportations temporaires (fr)
ideiglenes kivitel (hu)

tenancy

- TT Group 4 - Legal systems
- BT use of property
- LE location (fr)
bérlet (hu)

tender procedures

- DEF A way of contracting public tenders by allowing the administration to choose from a variety of sub-contractors which are in competition for the tender.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT heritage management
- NT tenders
invitation to tender
evaluation of tenders
- LE procédures d'appel d'offres (fr)
pályáztatási eljárások (hu)

tenders

- DEF Formal offers made by one party to another, usually offering money and technical expertise for the completion of works or research.
- TT Group 4 - Legal systems
- BT tender procedures
- NT open tenders
closed tenders
limited tenders
- LE offres (fr)
ajánlatok (hu)

tentative list

- DEF The Committee requests each State Party to submit to it a tentative list of properties which it intends to nominate for inscription to the World Heritage List during the following five to ten years. This tentative list will constitute the "inventory" (provided for in Article 11 of the Convention) of the cultural and natural properties situated within the territory of each State Party and which it considers suitable for inclusion in the World Heritage List. The purpose of these tentative lists is to enable the Committee to evaluate within the widest possible context the "outstanding universal value" of each property nominated to the List.
- TT Group 3 - Documentation systems
- BT World Heritage List
- LE liste indicative (fr)
várományosi lista (hu)
- RT UNESCO
tentative list
cultural landscapes
natural sites
periodic reports
protected sites
World Heritage Committee
international co-operation
protected areas

territorial waters

- DEF That area of the sea under the jurisdiction of a state and traditionally within a distance of three miles from

the low-water mark on the shore (although this distance has been extended by many states to 12 miles, under the Montego Bay Convention of 1982).

TT Group 4 - Legal systems
 BT maritime public domain
 LE eaux territoriales (fr)
 felségvíz (hu)

theft

TT Group 4 - Legal systems
 BT unlawful acts
 LE vol (fr)

theft of works of art

DEF The act and action of stealing works of art, whether in private or public ownership.

TT Group 4 - Legal systems
 BT unlawful acts
 LE vol d'oeuvres d'art (fr)
 műtárgylopás (hu)
 RT works of art
 export ban
 export licences
 unlawful trafficking
 theft of works of art

thematic inventories

DEF Heritage inventories dealing exclusively with specific themes (eg industrial heritage).

TT Group 3 - Documentation systems
 BT inventories
 LE inventaires thématiques (fr)
 tematikus nyilvántartások (hu)

topographical inventories

DEF Within the national inventory, a topographical inventory is a study based on an exhaustive approach to the heritage of a given study area (in France, the canton).

TT Group 3 - Documentation systems
 BT inventories
 LE inventaire topographique (fr)
 műemléki és régészeti topográfia (hu)

total protection

DEF A state of protection whereby the total extent of a building, monument or artefact cannot be altered or affected by development.

TT Group 4 - Legal systems
 BT levels of protection
 LE protection totale (fr)
 teljes körű védelem (hu)

tour guides

DEF Persons conducting guided tours, usually in the language of the visitors in question, and interpreting the cultural and natural heritage of a specified geographical area (a monument, a town and its surrounding area or a region).In some countries tour guides have specific qualifications and in others are amateur volunteers

TT Group 1 - Agents
 TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
 BT agents
 professions
 LE guides touristiques (CH)|guides-conférenciers (fr)
 idegenvezetők (hu)
 RT tour guides
 museums
 exhibitions
 public awareness
 heritage interpretation
 cultural tourism
 heritage services
 heritage interpretation centres
 heritage agencies

tourist attractions

TT Group 7 - Access and Interpretation
 TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT cultural programmes
 cultural tourism
 LE attractions touristiques (fr)
 idegenforgalmi vonzerő (hu)

tourist information signs

DEF Signs, indicators and labels that provide the necessary directions and information for visitors, to enable them to understand their surroundings.

TT Group 7 - Access and Interpretation
 BT cultural tourism
 LE signalisation touristique (fr)
 idegenforgalmi jelzőtábla (hu)

town and country planning

DEF The processes, statutes and regulations undertaken for all types of development in rural and urban areas.

TT Group 4 - Legal systems
 BT planning system
 NT country planning
 environmental policy
 planning control
 town planning
 LE politique d'aménagement du territoire (fr)
 település- és területrendezés (hu)
 RT government department for public works
 town and country planning
 town planners

town council

DEF An elected administrative body, and the staff employed by it, supplying services to a town

TT Group 1 - Agents
 BT non state administrations
 LE administration communale (fr)
 települési önkormányzat (hu)
 UF municipal council
 RT town council
 cadastral maps

town planners

DEF The profession of town planner provides the authorities with support and expertise in the fields of planning/development, architecture, heritage and landscape at all State and territorial levels.

TT Group 1 - Agents
 TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
 BT agents
 professions
 LE terület- és településrendezők, -tervezők (hu)
 urbanistes (CH)|architectes urbanistes (fr)
 RT town planners
 town planning
 architecture
 town and country planning

town planning

DEF Planning with a spatial, or geographical component, in which the general objective is to provide for a spatial structure of activities (or of land uses) which in some way is better than the pattern existing.

TT Group 4 - Legal systems
 BT town and country planning
 NT conservation area statements
 land use plans
 notified plans
 LE településrendezés (hu)
 urbanisme (fr)
 UF townscape design
 urban planning
 RT town planning services
 cultural tourism

planning laws
townscapes
town planning
urban heritage
town planners
architecture
historic centres
urban interventions

town planning instrument

USE planning laws

town planning legislation

USE planning laws

town planning services

TT Group 1 - Agents
BT national administration
LE területfejlesztési szervek (hu)
services de l'urbanisme (fr)
településrendezési feladatokat ellátó szervek (hu)
RT town planning services
planning laws
town planning

townscape design

USE town planning

townscapes

DEF Landscapes characterized by dense, large-scale construction and a concentration of rail and road infrastructures.
TT Group 2 - Heritage Category
BT cultural landscapes
LE paysages urbains (fr)
városképek (hu)
RT townscapes
urban interventions
architecture
urban heritage
town planning

traditional skills

DEF Specific skills relating to traditional working practices, such as carpentry or masonry, which have played an important part in the cultural and artistic heritage.
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT skills
NT craft skills
LE métiers traditionnels (fr)
mesterségek (hu)

training

DEF Intellectual and professional preparation to acquire certain skills and abilities.
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
NT types of training
expertise
training centres
training courses
training programmes
LE formation (fr)
képzés (hu)
RT government department for education
training
education

training centres

DEF Organizations that promote, manage and supply a variety of training courses, dedicated to the technical and scientific improvement of professionals working in the cultural heritage sector.
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT training
LE centres de formation (fr)
továbbképző központok (hu)

training courses

DEF Courses of a set duration designed to transmit theoretical and practical knowledge to allow practitioners to carry out productive professional activities.
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT training
LE stages de formation (fr)
továbbképzési kurzusok (hu)

training programmes

TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT training
LE programmes de formation (fr)
továbbképzési programok (hu)

treaties

DEF Formally concluded and ratified agreements or compacts usually between two or more states.
TT Group 4 - Legal systems
BT international legal instruments
LE traités (fr)
nemzetközi szerződések (hu)

trial excavations

DEF Specific excavations (by manual or mechanical means) intended to verify the existence, and understand the nature and extent, of archaeological sites.
TT Group 5 - Interventions
BT archaeological excavations
LE sondages archéologiques (fr)
hitelesítő- és próbafeltárások (hu)

types of training

DEF Systems of preparation of the different professions according to the duration and level of the studies, degree of specialization, official and/or obligatory nature, the training centres, etc.
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT training
NT apprenticeship
conservation training
in-service training course
specialist training
university education
vocational training
LE types de formation (fr)
szakképzési formák (hu)
RT architects
architectural heritage
built heritage interventions
types of training
architecture
built heritage

unauthorized demolition

TT Group 4 - Legal systems
TT Group 5 - Interventions
BT unauthorized works
unauthorized works
LE démolitions illégales (fr)
engedély nélküli bontás (hu)

unauthorized demolitions

DEF The illicit destruction, of a building, monument or edifice.
TT Group 5 - Interventions
BT demolitions
RT demolition licences
demolitions
unauthorized demolitions

unauthorized works

DEF Interventions carried out on a cultural item without a licence, or with deviations from the licence.

TT Group 4 - Legal systems
TT Group 5 - Interventions
BT unlawful acts
works
NT unauthorized demolition
unauthorized demolition
LE travaux illégaux (fr)
engedély nélküli munkák (hu)

underwater archaeology

DEF The branch of archaeology dealing with the study of the human past through the survey, excavation and salvage of underwater sites and wrecks.

TT Group 9 - Broad concepts
BT archaeology
LE archéologie subaquatique (FR)|archéologie sous-marine (fr)
víz alatti régészet (hu)
UF underwater excavation
RT wreck sites
underwater excavations
underwater archaeology
maritime public domain

underwater excavation

USE underwater archaeology
archaeological excavations

underwater excavations

TT Group 5 - Interventions
BT archaeological excavations
LE fouilles subaquatiques (fr)
víz alatti feltárás (hu)
RT wreck sites
underwater excavations
underwater archaeology
maritime public domain

UNESCO

TT Group 1 - Agents
BT international organizations
NT World Heritage Committee
LE UNESCO (fr)
UNESCO (hu)
RT UNESCO
cultural landscapes
natural sites
protected sites
periodic reports
tentative list
World Heritage Committee
protected areas

unitary authority

DEF A local authority combining and replacing the functions formally served by county and district councils in a given area
TT Group 1 - Agents
BT non state administrations
LE megyei önkormányzat (hu)
administration provinciale (BE)|administration départementale (fr)

university education

DEF The system of education taught in the universities within the faculties and technical schools. It includes the three cycles of superior education: diplomas, degrees and postgraduate qualifications.
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT types of training
LE formations universitaires (fr)
felsőoktatás (hu)

unlawful acts

DEF Any action or activity which is deemed to be against the law

TT Group 4 - Legal systems
NT unlawful trafficking
looting
theft of works of art
plundering
unauthorized works
theft
vandalism
illegal excavations
arson
LE délits (fr)
törvénysértések (hu)

unlawful trafficking

DEF An act or action by a person or group trading or trafficking in something of an illicit or disreputable nature.
TT Group 4 - Legal systems
BT unlawful acts
LE trafic illicite (fr)
illegális kereskedelem (hu)
RT works of art
export ban
export licences
unlawful trafficking
theft of works of art
protected objects

urban archaeology

TT Group 9 - Broad concepts
BT archaeology
LE archéologie urbaine (fr)
városi régészet (hu)
RT urban archaeology
urban interventions
protection of archaeological heritage
cadastral maps
archaeologists
archaeological heritage interventions
archaeological activities
archaeological services
buildings
archaeological areas
built heritage interventions
archaeological heritage
protection constraints
schedule of monuments
remains
surveyors
survey files
volunteers
listing of buildings
heritage interpretation
archaeological potential
voluntary work
planned excavations
archaeological parks
open air museums
architectural historians
architectural research

urban development projects

DEF Anyone of the types of plans defined in the city-planning legislation destined to define the use of the ground and the intensity of the construction in a certain population with the purpose of achieving an adapted distribution of the urban activities.
TT Group 5 - Interventions
BT urban interventions
LE projets d'aménagement urbain (fr)

urban heritage

DEF All the places, buildings, objects and know-how which together comprise, document and illustrate the history and development of urban settlement.

TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage
LE patrimoine urbain (fr)
urbanisztikai örökség (hu)
RT townscapes
urban heritage
town planning

urban interventions

DEF Direct or indirect activities affecting the function and/or the appearance of a city as a whole or a part thereof.
TT Group 5 - Interventions
BT built heritage interventions
NT urban development projects
urban regeneration
urban renewal
urban renovation
LE interventions sur la ville (fr)
településfejlesztés (hu)
RT historic centres
town planning
urban interventions
cultural tourism
townscapes
architecture
urban archaeology

urban planning

USE town planning

urban regeneration

DEF Intervention in an area of a city, which has become rundown or disused, with the objective of improving the infrastructure, equipment and the services in order to make the area more attractive and encourage the population to return.
TT Group 5 - Interventions
BT urban interventions
LE revitalisation urbaine (fr)
városrevitalizáció (hu)

urban renewal

DEF Intervention in a part of the city with the objective of replacing older buildings with new ones.
TT Group 5 - Interventions
BT urban interventions
LE reconstruction urbaine (fr)
városfejlesztés (hu)

urban renovation

DEF Intervention in a part of the city, generally pertaining to the historical centre, consistent not only in the improvement of the constructed elements and urban infrastructure, but also in the conservation of the developed urban functions and in the social groups that live there.
TT Group 5 - Interventions
BT urban interventions
LE réhabilitation urbaine (fr)

use of property

TT Group 4 - Legal systems
BT property
NT usufruct
concession
tenancy
LE usage de la propriété (fr)
tulajdonhasználat (hu)
RT public property owners
public property
movable public domain
state property
use of property
public funding
private funding

usufruct

TT Group 4 - Legal systems
BT use of property
LE usufruit (FR) (fr)
haszonélvezet (hu)
RT usufructuaries
places of worship
usufruct

usufructuaries

TT Group 1 - Agents
BT agents
LE usufruitiers (fr)
használók (hu)
RT usufructuaries
places of worship
usufruct

value added tax

DEF A tax or levy on most goods or consumables and a form of indirect taxation.
TT Group 8 - Economic and financial systems
BT taxes
LE taxe sur la valeur ajoutée (fr)
hozzáadottérték-adó (hu)
UF VAT

vandalism

TT Group 4 - Legal systems
BT unlawful acts
LE vandalisme (fr)

VAT

USE value added tax

vernacular architecture

DEF Traditional architecture encompassing buildings built along simple, well-trying forms in local materials, usually without the aid of an architect. Vernacular architecture normally falls within three categories: agricultural, domestic and industrial.
TT Group 9 - Broad concepts
BT architecture
LE architecture traditionnelle (fr)
hagyományos helyi építészet (hu)

visitor numbers

DEF A count of the number of visitors to a given site or monument. This, along with other information can help in devising strategies to increase visitor numbers by targeting specific audiences
TT Group 7 - Access and Interpretation
BT visits
LE fréquentation (fr)
látogatók száma (hu)

visits

DEF Actions that allow the public to discover, understand and better appreciate the heritage of a place through the use of interpretation displays "in situ" or in the case of the contextualization of objects in museum presentations. Visits can be made for either leisure or educational purposes.
TT Group 7 - Access and Interpretation
BT public admission
NT visitor numbers
LE visites (fr)
látogatás (hu)

vocational training

DEF Basic training relating to professional activities and working practices.
TT Group 6 - Professional training, skills and qualifications
BT types of training
LE formation professionnelle (fr)

szakmai alapképzés (hu)
RT professional bodies
vocational training

voluntary organizations

DEF Non-profit-making associations, groups or societies working in a specific field.
TT Group 1 - Agents
BT organizations
NT archaeological charitable trusts
LE organismes bénévoles (fr)
non-profit szervezetek (hu)
RT voluntary organizations
volunteers
voluntary work

voluntary work

DEF Work undertaken by an organization or individual without money or other considerations being given or promised in return
TT Group 9 - Broad concepts
BT broad concepts
LE bénévolat (fr)
önkéntes munka (hu)
RT charities
archaeological activities
grants
heritage interpretation
voluntary work
urban archaeology
voluntary organizations
volunteers
archaeological charitable trusts
archaeology

volunteers

TT Group 1 - Agents
BT agents
LE bénévoles (fr)
önkéntesek (hu)
RT voluntary organizations
voluntary work
volunteers
archaeological charitable trusts
archaeological activities
heritage interpretation
archaeology
urban archaeology

waterways heritage

DEF All the places, buildings, vessels, objects, rites and traditions which together comprise, document and illustrate the social and economic history of mankind's use of rivers and navigable waterways.
TT Group 2 - Heritage Category
BT heritage
LE patrimoine fluvial (fr)
folyami és tavi hajózási örökség (hu)

wooded areas

DEF The regulations on listed wooded areas are aimed at ensuring the preservation of existing woodlands and forests.
TT Group 2 - Heritage Category
BT areas
LE lieux plantés d'arbres (BE)|espaces boisés (fr)
fás területek (hu)

work prohibitions

DEF Acts or actions preventing work, on a building or site, from being carried out.
TT Group 4 - Legal systems
BT planning control
LE interdiction de construire (CH)|interdictions de travaux (fr)

építési korlátozások és tilalmak (hu)

works

DEF Any type of intervention during the construction or the restoration of a building.
TT Group 5 - Interventions
BT built heritage interventions
NT development works
emergency repairs
maintenance works
reconstruction works
restoration works
unauthorized works
LE travaux (fr)
munkálatok (hu)

works of art

DEF Artifacts produced according to artistic techniques and, by extension, any objects recognized for their aesthetic and artistic values.
TT Group 2 - Heritage Category
BT movable objects
LE objets d'arts (fr)
műalkotások (hu)
RT restorers
works of art
restoration
restoration works
restoration programmes
export ban
export licences
unlawful trafficking
theft of works of art
national artistic heritage

World Heritage Committee

DEF 21 States Parties to the World Heritage Convention make up the World Heritage Committee in accordance with Article 8 (1) of the Convention (UNESCO 1972). The intergovernmental World Heritage Committee meets once each year.
TT Group 1 - Agents
BT UNESCO
NT consulting organisations
LE Comité du Patrimoine Mondial (fr)
Világörökség Bizottság (hu)
RT World Heritage Committee
tentative list
international co-operation
UNESCO

World Heritage List

TT Group 3 - Documentation systems
BT list of protected property
NT tentative list
LE liste du patrimoine mondial de l'UNESCO (fr)
világörökségi lista (hu)

World Heritage Sites

TT Group 2 - Heritage Category
BT protected sites
LE sites du patrimoine mondial (fr)
világörökségi helyszínek (hu)

wreck sites

DEF Places where ships have run aground.
TT Group 2 - Heritage Category
BT sites
LE sites d'épave (fr)
hajóroncs-lelőhelyek (hu)
UF protected wreck sites
RT wreck sites
underwater excavations
underwater archaeology

Terms French

USE

DEF Durée pendant laquelle l'ensemble de la communauté peut donner son avis sur des questions relatives à des propositions ou politiques d'aménagement.

TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement

USE patrimoine photographique

Plan particulier d'affectation du sol

SYN plan local d'urbanisme (FR)

DEF Documents élaborés par une commune, relatifs à l'utilisation des sols dans les limites de son territoire.

SN Document destiné à définir plus simplement la destination générale des sols que ne le fait le plan d'occupation des sols (POS). Depuis le vote de la loi SRU (Solidarité Renouvellement Urbain) par le Parlement le 13 décembre 2000, le PLU remplace le POS. Il définit les règles indiquant quelles formes doivent prendre les constructions, quelles zones doivent rester naturelles, quelles zones sont réservées pour les constructions futures, etc. Il doit notamment exposer clairement le projet global d'urbanisme ou PADD qui résume les intentions générales de la collectivité quant à l'évolution de l'agglomération.

LE land use plans (en)
településfejlesztési koncepció (hu)
területhasználat szabályai (hu)

UF Plan d'occupation des sols
PLU
POS
PPAS
PCA

ABF

USE architectes de l'Etat

abords

SYN zones de protection (BE)

DEF Périmètre entourant un monument dans lequel des travaux ne peuvent être entrepris sans autorisation administrative.

SN En France, « Tout monument protégé génère autour de lui un périmètre de 500 mètres où tout immeuble bâti ou nu, dans les règles de visibilité, ne peut faire l'objet de transformation ou de modification sans autorisation de l'architecte des bâtiments de France » (Source : loi du 31 décembre 1913). En Belgique, la zone de protection correspond à la zone établie autour d'un bien immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé et délimitée par un périmètre fixé en fonction des exigences de conservation de ce bien.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
TT Groupe 4 - Système légal
BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
espaces protégés

LE műemléki környezet vagy régészeti védőövezet (hu)
contiguous zones (en)
curtilage (en)

accès public

DEF Le public a le droit de bénéficier du patrimoine, de le comprendre, de l'apprécier et de contribuer à sa conservation, et les institutions publiques doivent faciliter cette approche, et si possible, de manière gratuite et égalitaire.

SN En Belgique, la notion d'accessibilité visuelle est liée à l'octroi d'une déductibilité fiscale.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT communication et sensibilisation
NT ouverture aux publics
LE public access (en)

nyilvános hozzáférés (hu)

accessibilité

DEF L'accessibilité d'un lieu permet son usage par toute personne qui, à un moment ou à un autre, éprouve une gêne du fait d'une incapacité permanente (handicap sensoriel, moteur ou cognitif, vieillissement...) ou temporaire (grossesse, accident...) ou bien encore de circonstances extérieures (accompagnement d'enfants en bas âge, poussettes...).

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT animations culturelles
NT handicap
LE accessibility (en)
akadálymentesítés (hu)

achats

DEF Actions ou acte de donner ou de convenir de donner un bien à une personne ou à une organisation contre de l'argent.

TT Groupe 4 - Système légal
BT transmission de la propriété
LE acquisitions (en)
vásárlás (hu)

ACMH

USE architectes de l'Etat

actions de sensibilisation

DEF Activités destinées à susciter chez le citoyen prise de conscience, compréhension, enthousiasme et engagement à l'égard du patrimoine, et conçues pour lui apporter une meilleure connaissance du patrimoine.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT sensibilisation du public
NT campagnes de sensibilisation
LE awareness-raising activities (en)

örökségtudat-formáló tevékenységek (hu)

activités archéologiques

DEF Ensemble de travaux liés à l'étude et à la conservation des vestiges du passé.

TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur le patrimoine archéologique
NT recherche archéologique

fouilles archéologiques
utilisation des détecteurs de métaux

LE archaeological activities (en)
régészeti tevékenységek (hu)

RT chantiers de bénévoles
archéologie urbaine
bénévoles
activités archéologiques
interprétation du patrimoine
bénévolat
vestiges
interventions sur le patrimoine archéologique
zones archéologiques
potentialité archéologique|potentiel archéologique (CH)
archéologues

activités pédagogiques

DEF Activités éducatives et culturelles visant à susciter ou à développer une prise de conscience du public, en lui permettant de comprendre le patrimoine, que ce soit au sein d'un établissement d'enseignement ou à l'extérieur.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT enseignement
LE educational activities (en)
pedagógiai tevékenységek (hu)

administration

DEF Ensemble des services de l'Etat ou des collectivités territoriales et des agents qui y travaillent.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
NT autorités compétentes
autorités publiques
administration européenne
LE administration (en)
közigazgatás (hu)

administration centrale

DEF Ensemble des ministères, services, bureaux, établissements et autres organisations, classés dans le secteur institutionnel des administrations publiques, qui sont des services et des moyens d'action du pouvoir central.

SN En France, l'administration centrale est constituée par l'ensemble des services du ministère. Ces services ont une mission d'impulsion des politiques du ministère. Ils sont chargés, en liaison avec le cabinet, de la mise en œuvre des directives du gouvernement, de la préparation des projets de loi ou des décrets et des décisions ministérielles. L'administration centrale est organisée en "directions" (parfois directions générales). Chacune est chargée de s'occuper de l'un des secteurs du ministère. Selon la structure institutionnelle belge, l'administration centrale assure la mise en œuvre de dispositions relevant de l'autorité fédérale, régionale ou communautaire,

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT administration de l'Etat|administration fédérale (BE)
NT >governmental agency> (from en)
>governmental agency> (from en)
LE central government (en)

administration communale

DEF Désigne l'administration des collectivités locales: communes.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT collectivités territoriales|Région (BE)
LE települési önkormányzat (hu)
town council (en)
UF municipalités
communes
RT administration communale
plans cadastraux

administration de l'Etat

SYN administration fédérale (BE)

DEF Ensemble de services de l'Etat constituant l'organisation des ministères (services, bureaux, établissements et autres organisations) dont la compétence s'étend à la totalité du territoire.

SN Il existe en France trois grandes fonctions publiques (État, territoriale et hospitalière). La fonction publique d'État se répartit entre les administrations centrales de l'État et les services déconcentrés. Il s'agit dans le premier cas des services centraux des ministères, situés généralement à Paris, ayant en charge la conception et la coordination des actions de l'État au niveau national. Dans le deuxième cas, ils concernent les actions de l'État au niveau de la région et du département (préfectures, rectorats, directions départementales...). De nombreux fonctionnaires exercent leurs fonctions dans les établissements publics d'enseignement (universités, lycées, collèges), ainsi que dans les établissements publics administratifs rattachés aux différents ministères. En Belgique, son champ d'action est limité aux grands domaines publics: défense, justice, sécurité sociale, finances...

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT administration
NT administration centrale
administration déconcentrée
ministères
administration de l'Etat|administration fédérale (BE)
commissions consultatives
commissions au plan

services du patrimoine
services de l'urbanisme
national administration (en)
UF fonction publique d'État
fonction publique

administration décentralisée

DEF Administration d'une collectivité territoriale dotée d'une personnalité juridique, d'une autorité propre et de ressources lui permettant de gérer, directement mais sous le contrôle de l'Etat, des services publics.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT collectivités territoriales|Région (BE)
LE local administration (en)
helyi önkormányzati igazgatás (hu)

administration déconcentrée

DEF Services locaux chargés de la mise en œuvre des politiques nationales, dont la direction est confiée à des représentants de l'autorité centrale.

SN En France, les administrations déconcentrées ou services déconcentrés de l'Etat sont les services qui assurent le relais, sur le plan local, des décisions prises par l'administration centrale et qui gèrent les services de l'Etat au niveau local. La plupart des ministères ont des services déconcentrés répartis entre plusieurs niveaux géographiques, placés généralement sous l'autorité d'un préfet (directions départementales sous la direction du préfet de département et directions régionales du préfet de région). En Belgique, les administrations déconcentrées relèvent d'une administration centrale telle que définie sous ce terme.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT administration de l'Etat|administration fédérale (BE)
RT administration déconcentrée
suivi des interventions

administration départementale

SYN administration provinciale (BE)

DEF Désigne l'administration de la collectivité locale: départements

SN N'existe pas en Belgique. Equivaut au terme "administration provinciale"

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT collectivités territoriales|Région (BE)
LE unitary authority (en)
county council (en)
UF départements
conseil général

administration européenne

DEF Ensemble des services de l'Union européenne.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT administration
LE european administration (en)
európai igazgatás (hu)
RT administration européenne
coopération européenne

administration fédérale

SYN administration de l'Etat ()

DEF Ensemble de services de l'Etat constituant l'organisation des ministères (services, bureaux, établissements et autres organisations) dont la compétence s'étend à la totalité du territoire.

SN Il existe en France trois grandes fonctions publiques (État, territoriale et hospitalière). La fonction publique d'État se répartit entre les administrations centrales de l'État et les services déconcentrés. Il s'agit dans le premier cas des services centraux des ministères, situés généralement à Paris, ayant en charge la conception et la coordination des actions de l'État au niveau national. Dans le deuxième cas, ils concernent les actions de l'État au niveau de la région et du département (préfectures, rectorats, directions

départementales...). De nombreux fonctionnaires exercent leurs fonctions dans les établissements publics d'enseignement (universités, lycées, collèges), ainsi que dans les établissements publics administratifs rattachés aux différents ministères. En Belgique, son champ d'action est limité aux grands domaines publics: défense, justice, sécurité sociale, finances...

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	administration
NT	administration centrale administration déconcentrée ministères administration de l'Etat administration fédérale (BE) commissions consultatives commissions au plan services du patrimoine services de l'urbanisme
LE	national administration (en)
UF	fonction publique d'État fonction publique

administration provinciale

SYN	administration départementale ()
DEF	Désigne l'administration de la collectivité locale: départements
SN	N'existe pas en Belgique. Equivaut au terme "administration provinciale"
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	collectivités territoriales Région (BE)
LE	county council (en) unitary authority (en)
UF	départements conseil général

administration régionale

DEF	Désigne l'administration de la collectivité locale: région.
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	collectivités territoriales Région (BE)
LE	regionális önkormányzat (hu) regional authority (en)
UF	régions conseil régional

affectataires

USE	usufruitiers
-----	--------------

affectation

SYN	droits d'usage (BE)
-----	---------------------

agents

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
NT	usufruitiers consultants fonctionnaires inventeurs maîtres d'ouvrage maîtres d'œuvre mécènes promoteurs immobiliers propriétaires archéologues architectes
LE	agents (en) közreműködők (hu)

agrandissement

USE	extensions d'un édifice
-----	-------------------------

aides directes

DEF	Soutien généralement financier apporté à un projet par le biais d'un financement immédiat et ciblé.
TT	Groupe 8 - Système économique et financier
BT	financement
LE	direct aid (en) célámogatások (hu)

aides directes de l'Etat

DEF	Soutien, généralement financier apporté à un projet, par le biais d'un financement immédiat et ciblé d'un ministère.
TT	Groupe 8 - Système économique et financier
BT	aides publiques
LE	direct state aid (en) célzott állami támogatás (hu)

aides publiques

DEF	Fonds dépensés par l'Etat pour la réalisation d'une activité ou d'un projet particulier.
SN	En Belgique, le patrimoine relève de la compétence des Régions.
TT	Groupe 8 - Système économique et financier
BT	financement public
NT	aides directes de l'Etat
LE	state aid (en) állami támogatás (hu)

Aires de mise en valeur de l'architecture et du patrimoine

DEF	Procédure contractuelle entre l'Etat et une ou plusieurs communes permettant de prendre en compte le patrimoine architectural, urbain et paysager dans les documents d'urbanisme.
SN	Chaque zone de protection du patrimoine architectural urbain et paysager se concrétise à travers un document original d'ordre contractuel élaboré après délibération du conseil municipal, enquête publique et avis de la commission régionale du patrimoine et des sites. Ce document porte sur la délimitation d'un secteur plus particulièrement sensible sur le plan architectural et paysager et son contenu.
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	espaces protégés () périmètres protégés (CH) espaces protégés
UF	ZPPAUP zones de protection du patrimoine architectural urbain et paysager AVAP

altérations

DEF	Modifications ou détériorations d'un bien transformant sa nature ou sa forme par l'ajout ou la suppression d'éléments, de cause naturelle ou humaine.
TT	Groupe 5 - Interventions
BT	types d'intervention
NT	destruction du patrimoine
LE	alterations (en) változtatás (hu)

aménagement foncier

DEF	Processus et ensemble des lois, généralement mis en place par une collectivité locale, pour gérer l'aménagement du territoire en zones rurales.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	politique d'aménagement du territoire
NT	plans d'aménagement du territoire aménagement régional
LE	területrendezés (hu) country planning (en)

aménagement régional

DEF	Processus consistant à mettre au point et gérer l'aménagement d'une région géographique définie.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	aménagement foncier
LE	regionális rendezés (hu) regional planning (en)

aménagement paysagers

SYN	paysagisme (CH)
-----	-----------------

DEF Spécialité consistant à concevoir des parcs et jardins et à planifier et conserver le milieu naturel.

TT Groupe 5 - Interventions

BT types d'intervention

LE landscape design (en)
táj- és kerttervezés (hu)

RT paysagistes
parcs et jardins
aménagement paysagers|paysagisme (CH)
paysages culturels
patrimoine paysager
protection du paysage
jardins historiques
sites naturels

amendes

DEF Sanctions pécuniaires infligées à une personne physique ou morale pour transgression de la loi.

TT Groupe 4 - Système légal

BT sanctions pénales

LE fines (en)
bírságok (hu)

animations culturelles

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT communication et sensibilisation

NT manifestations culturelles
sensibilisation du public
accessibilité
tourisme durable

LE cultural programmes (en)
kulturális programok (hu)

annulations de la protection

SYN déclassements (BE)

DEF La suppression des mesures de protection d'un bien culturel annule les effets juridique de celle-ci.

TT Groupe 4 - Système légal

BT procédures de protection

LE delisting (en)
védettség törlése (hu)

RT annulations de la protection|déclassements (BE)

appels d'offres

DEF Demande générale publiée à laquelle les parties peuvent répondre afin de soumettre leurs conditions pour la réalisation de travaux afin qu'elles puissent être comparées et que la meilleure offre soit retenue.

TT Groupe 4 - Système légal

BT procédures d'appel d'offres

LE invitation to tender (en)
pályázati felhívás (hu)

appels d'offres limités

SYN marchés négociés ()

DEF Appels d'offres qui ne sont ouverts qu'à un ou plusieurs prestataire(s) choisi(s) par le maître d'ouvrage.

TT Groupe 4 - Système légal

BT offres

LE closed tenders (en)
tárgyalásos kiválasztás (hu)

appels d'offres ouverts

DEF Appels d'offres auxquels toutes les parties intéressées par l'exécution du contrat peuvent répondre.

TT Groupe 4 - Système légal

BT offres

LE open tenders (en)
nyílt pályázatok (hu)

appels d'offres restreints

DEF Appels d'offres qui ne sont ouverts qu'à certains prestataires choisis au préalable par le maître d'ouvrage.

TT Groupe 4 - Système légal

BT offres

LE limited tenders (en)
meghívásos pályázatok (hu)

apprentissage

DEF Processus pendant lequel s'acquièrent l'habileté et les compétences pratiques, les matières théoriques ou pendant lequel se forgent de nouvelles stratégies de connaissances et d'action.

TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences

BT types de formation

LE apprenticeship (en)
gyakorlat (hu)

archéologie

DEF Discipline consistant à étudier systématiquement le passé par le biais d'informations et de vestiges provenant de fouilles terrestres subaquatiques et sous-marines, de travaux sur le terrain et d'inventaires.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT concepts généraux

NT archéologie industrielle
archéologie préventive
archéologie de sauvetage
archéologie urbaine
archéologie du bâti

LE archaeology (en)
régészet (hu)

archéologie de sauvetage

DEF Activités archéologiques entreprises quand des vestiges archéologiques, dont l'existence était au préalable inconnue ou n'avait pas été devinée, sont découverts lors de travaux.

SN En Région wallonne, les fouilles de sauvetage concernent des sites archéologiques en cours de destruction totale ou partielle.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT archéologie

LE leletmentés (hu)
rescue archaeology (en)

RT fouilles de sauvetage
archéologie de sauvetage

archéologie du bâti

DEF recherches concernant la structure (matériaux et techniques de construction), l'évolution et l'historique d'un bâtiment, comprenant toute à la fois des recherches documentaires et des investigations physiques de terrain utilisant les techniques archéologiques.

TT Groupe 5 - Interventions

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT recherche archéologique
archéologie

LE buildings archaeology (en)
épületrégészet (hu)

archéologie industrielle

DEF Archéologie spécialisée dans l'étude des vestiges de sites et de monuments industriels.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT archéologie

LE industrial archaeology (en)
iparrégészet (hu)

RT patrimoine industriel
archéologie industrielle

archéologie préventive

DEF L'archéologie préventive vise à assurer la sauvegarde du patrimoine archéologique lorsqu'il est menacé par des travaux d'aménagement.

TT Groupe 5 - Interventions

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT interventions sur le patrimoine archéologique
archéologie
LE contract archaeology (en)
megelőző feltárások (hu)
megelőző feltárások (hu)

archéologie programmée

DEF Activités archéologiques entreprises pour connaître les conditions de recherche et de gestion du patrimoine archéologique dans un espace précis.
TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur le patrimoine archéologique
LE archaeological plans (en)
régészeti tudományos program (hu)

archéologie sous-marine

SYN archéologie subaquatique (FR)
DEF Archéologie spécialisée dans l'étude du passé à travers la recherche, les fouilles et le sauvetage de sites et épaves subaquatiques ou sous-marines.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT archéologie
LE underwater archaeology (en)
víz alatti régészeti (hu)
RT sites d'épave
fouilles subaquatiques
archéologie subaquatique (FR)|archéologie sous-marine|

archéologie subaquatique

SYN archéologie sous-marine ()
DEF Archéologie spécialisée dans l'étude du passé à travers la recherche, les fouilles et le sauvetage de sites et épaves subaquatiques ou sous-marines.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT archéologie
LE underwater archaeology (en)
víz alatti régészeti (hu)
RT sites d'épave
fouilles subaquatiques
archéologie subaquatique (FR)|archéologie sous-marine|

archéologie urbaine

DEF Branche de l'archéologie consacrée à l'étude des traces matérielles de l'évolution des agglomérations.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT archéologie
LE urban archaeology (en)
városi régészeti (hu)
RT archéologues
services archéologiques
protection du patrimoine archéologique
archéologie urbaine
activités archéologiques
interventions sur le patrimoine archéologique
édifices
patrimoine archéologique
interventions sur le milieu bâti
carte archéologique|atlas du sous-sol archéologique (BE)
zones archéologiques
servitude de protection (CH)
chantiers de bénévoles
interventions sur la ville
vestiges
géomètres
bénévoles
dossiers de recensement|dossiers de classement (BE)
interprétation du patrimoine
bénévolat
potentialité archéologique|potentiel archéologique (CH)
fouilles programmées
parcs archéologiques
musées de plein air

historiens de l'architecture
recherche architecturale
plans cadastraux

archéologues

DEF Spécialistes de l'étude des vestiges matériels du passé.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT agents
professions
LE archaeologists (en)
régészek (hu)
RT services archéologiques
interventions sur le patrimoine archéologique
archéologues
patrimoine archéologique
activités archéologiques
parcs archéologiques
carte archéologique|atlas du sous-sol archéologique (BE)
musées de plein air
protection du patrimoine archéologique
interprétation du patrimoine
archéologie urbaine
zones archéologiques
matériels archéologiques
objets archéologiques
ensembles archéologiques

architectes

DEF Personnes qui réalisent les plans d'édifices ou d'aménagement de tous ordres et en dirigent l'exécution.
SN En France, le métier d'architecte est régi par la Loi n° 77-2 du 3 Janvier 1977 : "Sont considérées comme architectes les personnes physiques, les sociétés définies à l'article 12 ainsi que les personnes physiques admises à porter le titre d'agréé en architecture ou celui de détenteur de récépissé en application de l'article 37 et inscrites à un tableau régional d'architectes ou à son annexe". En Belgique, on distingue deux types de formation : une de type universitaire (ingénieur architecte) et une relevant de l'enseignement supérieur de niveau universitaire (architecte)
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT agents
professions
NT architectes consultants
architectes de l'Etat
historiens
historiens d'art
historiens de l'architecture
conservateurs
paysagistes
géomètres
restaurateurs
consultants techniques
experts
bénévoles
architectes consultants
architectes de l'Etat
historiens
historiens d'art
historiens de l'architecture
conservateurs
paysagistes
géomètres
restaurateurs
consultants techniques
experts
artisans
LE architects (en)
építészek (hu)

RT architectes
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)
interventions sur le milieu bâti
types de formation
architecture

architectes consultants

DEF Architectes ayant une mission de conseil à la construction.
SN En Belgique, ne correspond pas à un titre ou grade particulier.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE architectural consultants (en)
építész szakértők (hu)

architectes de l'Etat

DEF Architectes qui travaillent pour le service public.
SN En France, il existe les architectes de l'Etat sont : les Architectes en chef des monuments historiques (ACMH) et les Architectes des Bâtiments de France (ABF). Les Architectes en chef des monuments historiques (ACMH) ont notamment pour mission de surveiller les monuments historiques protégés ou susceptibles de le devenir, en donnant les avis nécessaires pour en assurer la protection ou la conservation, et d'assurer la maîtrise d'œuvre pour les travaux de restauration des édifices classés au titre des monuments historiques, suivant des modalités différentes selon qu'il s'agit d'immeubles appartenant et affectés à l'Etat ou à des personnes autres que l'Etat. Les Architectes des Bâtiments de France (ABF) s'occupent de l'entretien des Monuments Historiques, donnent un avis sur les dossiers de restauration du petit patrimoine communal, église, fontaine, lavoir, pont etc, en vue de l'obtention de subventions, ainsi que sur tous les projets situés dans le périmètre de protection des monuments historiques et dans les sites. Mais leur rôle ne se limite pas au seul côté monument historique, d'autres missions visent le développement durable de l'espace, par une gestion économe du patrimoine naturel et culturel, particulièrement adaptée à la réalité du territoire. En Belgique, ne correspond pas à un titre ou grade particulier. Certains architectes sont fonctionnaires.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE főépítészek (hu)
state architects (en)
UF Architectes en chef des monuments historiques
ACMH
Architectes des Bâtiments de France
ABF

Architectes des Bâtiments de France

USE architectes de l'Etat

Architectes en chef des monuments historiques

USE architectes de l'Etat

architectes indépendants

SYN architectes libéraux ()
DEF Architectes exerçant leur profession sans commandes, engagements ni contrat de longue durée avec une institution ou une entreprise.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE freelance architects (en)
szabadfoglalkozású építészek (hu)

architectes libéraux

SYN architectes indépendants (CH)
DEF Architectes exerçant leur profession sans commandes, engagements ni contrat de longue durée avec une institution ou une entreprise.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE freelance architects (en)
szabadfoglalkozású építészek (hu)

architectes urbanistes

SYN urbanistes (CH)
DEF Les architectes urbanistes assurent des fonctions d'encadrement et d'expertise dans les domaines de l'aménagement, de l'architecture et du paysage.
SN En France, les Architectes urbanistes de l'Etat (AUE) concourent à la conception et à la mise en œuvre des politiques publiques relatives à l'urbanisme, la construction, l'architecture et le patrimoine, l'habitat et le logement ; l'aménagement du territoire et l'environnement. Ils contribuent au développement de la qualité architecturale, urbaine et environnementale. En Belgique, il existe également des architectes urbanistes indépendants.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT agents
architectes
LE terület- és településrendező, -tervezők (hu)
town planners (en)
UF architectes urbanistes de l'Etat
AUE

architectes urbanistes de l'Etat

USE

architecture

DEF Art et science de concevoir et de construire des bâtiments en tenant compte des aspects aussi bien esthétiques que pratiques.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
NT architecture traditionnelle
LE architecture (en)
építészet (hu)
RT urbanisme
architecture
architectes
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)
interventions sur le milieu bâti
types de formation
immeubles par nature
paysages urbains
interventions sur la ville
façadisme

architecture contextuelle

SYN architecture d'accompagnement (FR)
DEF Architecture destinée à prendre place aux abords d'un monument historique ou dans le périmètre d'un ensemble ancien. Selon l'option choisie, plus ou moins passéiste ou moderniste, les solutions envisagées peuvent prendre la forme de reconstitutions, pastiches ou contrastes.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT architecture
LE contextual architecture (en)
kontextuális építészet (hu)

architecture d'accompagnement

SYN architecture contextuelle (CH)
DEF Architecture destinée à prendre place aux abords d'un monument historique ou dans le périmètre d'un

ensemble ancien. Selon l'option choisie, plus ou moins passéiste ou moderniste, les solutions envisagées peuvent prendre la forme de reconstitutions, pastiches ou contrastes.

TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT architecture
LE contextual architecture (en)
kontextuális építészet (hu)

architecture traditionnelle

DEF L'architecture des sociétés traditionnelles, dite parfois "architecture vernaculaire", est un outil précieux pour la connaissance de l'histoire des sociétés, elle reflète notamment les nombreux facteurs culturels (organisation sociale, religion), les conditions d'habitat (collectif ou individuel, groupé ou dispersé, soumis à des principes hiérarchiques, égalitaire, politiques, religieux).

TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT architecture
LE vernacular architecture (en)
hagyományos helyi építészet (hu)

archives

DEF Il faut entendre par archives l'ensemble des documents, quel que soit le support matériel, produits ou reçus par un organisme public ou privé, triés, inventoriés, organisés et conservés en vue d'une utilisation éventuelle.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT documentation
NT archives du patrimoine
matériels documentaires
LE archives (en)
archívumok (hu)

archives du patrimoine

DEF Il faut entendre par archives l'ensemble des documents dans le domaine du patrimoine, quel que soit le support matériel, produits ou reçus par un organisme public ou privé, triés, inventoriés, organisés et conservés en vue d'une utilisation éventuelle.

SN En Belgique, la distinction ne se justifie pas.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT archives
LE heritage archives (en)
örökségi archívumok (hu)
RT patrimoine archivistique
documentation
archives du patrimoine

arrêtés

DEF Décision exécutoire à portée générale ou individuelle émanant d'un ou plusieurs ministres ou d'autres autorités administratives.

TT Groupe 4 - Système légal
BT lois
LE orders (en)
határozatok (hu)

artisans

DEF Personnes qui exercent un art ou une activité de façon manuelle ou non industrialisée, conférant ainsi à leur travail un caractère personnel.

TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
LE craftsmen (en)
kézművesek (hu)

assistance technique

DEF Conseils prodigués par une personne ou un groupe de personnes spécialisées dans un domaine et habilitées à donner des avis et des conseils.

TT Groupe 5 - Interventions

BT outils d'intervention
NT datation des biens
LE technical assistance (en)
szakmai segítség (hu)

associations

DEF Groupements volontaires d'individus qui, sur la base d'un quasi contrat, mettent en commun des ressources et créent une organisation destinée soit à défendre ou promouvoir des intérêts spécifiques, soit à exercer une influence dans la vie sociale.

SN En France, les associations sont régies par la loi du 2 juillet 1901. L'association loi 1901 est un contrat librement conclu entre citoyens : 'la convention par laquelle deux ou plusieurs personnes mettent en commun, d'une façon permanente, leurs connaissances ou leur activité dans un but autre que de partager des bénéfices'.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT organisations
NT associations de défense du patrimoine
LE társadalmi szervezetek (hu)
charities (en)

associations de défense du patrimoine

DEF Groupements volontaires d'individus qui, sur la base d'un quasi contrat, mettent en commun des ressources et créent une organisation destinée à exercer une influence dans la vie sociale dans le domaine de la connaissance, de la protection et de la mise en valeur du patrimoine.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT associations
LE örökségvédelmi társadalmi szervezetek (hu)
charitable heritage organizations (en)

atlas du sous-sol archéologique

SYN carte archéologique ()

DEF La carte archéologique est un inventaire informatisé des sites archéologiques permettant une restitution cartographique (SIG). Elles ont une double vocation : outil de gestion des sols pour les aménageurs et instrument de connaissance pour les chercheurs.

SN En France, la "carte archéologique nationale" rassemble et ordonne pour l'ensemble du territoire national les données archéologiques disponibles.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT inventaires
LE schedule of monuments (en)
régészeti lelőhely-nyilvántartás (hu)

UF inventaire archéologique
carte archéologique nationale
RT services archéologiques
interventions sur le patrimoine archéologique
archéologues
patrimoine archéologique
carte archéologique|atlas du sous-sol archéologique (BE)
protection du patrimoine archéologique
archéologie urbaine
ensembles archéologiques
zones archéologiques

atteintes

attractions touristiques

DEF Ensemble d'activités et de ressources culturelles ou naturelles d'un lieu qui génèrent une demande touristique : espaces naturels, monuments, fêtes, manifestations culturelles, musées, expositions, ensembles ou centres historiques, gastronomie, etc.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT tourisme culturel
LE tourist attractions (en)
idegenforgalmi vonzerő (hu)

AUE
USE

autorisation d'intervention

USE autorisations spéciales de travaux

autorisation spéciale de travaux

TT Groupe 4 - Système légal
BT inspection des monuments historiques
LE örökségvédelmi engedélyezés (hu)

autorisations d'exportation

DEF Documents permettant le transfert de biens ou de matériaux d'un pays à un autre.
TT Groupe 4 - Système légal
BT protection des biens mobiliers
LE export licences (en)
kiviteli engedélyek (hu)
UF certificat d'exportation
RT interdiction d'exportation
autorisations d'exportation
trafic illicite
vol d'oeuvres d'art

autorisations de fouilles

DEF Documents administratifs de l'Etat autorisant un archéologue ou une équipe d'archéologues à réaliser des fouilles.
TT Groupe 4 - Système légal
BT protection du patrimoine archéologique
LE excavation permits (en)
feltárási engedélyek (hu)

autorisations de travaux

DEF Documents d'urbanisme délivrés par une autorité publique autorisant une personne physique ou morale à effectuer des modifications sur un bâtiment ou un bien foncier.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
NT permis de démolir
LE planning licences (en)
épitésügyi hatósági engedélyek (hu)

autorisations préalables

DEF Autorisations administratives initiales ou préliminaires permettant à une personne morale ou physique de mener une action.
SN La déclaration préalable est un document administratif qui donne les moyens à l'administration de vérifier qu'un projet de construction respecte bien les règles d'urbanisme en vigueur. Ce document est obligatoire pour les travaux de faible importance.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
LE preliminary permits (en)
elvi engedélyek vagy előzetes nyilatkozatok (hu)
UF déclarations préalables

autorisations spéciales de travaux

DEF Autorisations données par une autorité administrative lors de situations exceptionnelles à une personne physique ou morale avant l'exécution de travaux.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
LE rendkívüli felhatalmazások (hu)
special work authorizations (en)
listed building consent (en)
UF autorisation d'intervention

autorités compétentes

DEF Organismes, d'importance nationale ou locale, chargés de faire appliquer la législation et de prendre des décisions adaptées. Pour une autorité publique, aptitude à accomplir un acte légal ou administratif.

TT Groupe 4 - Système légal
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT compétences
administration
LE competent authorities (en)
illetékes hatóságok (hu)

autorités publiques

DEF Administration, gouvernement destinés à satisfaire les besoins de la collectivité.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT administration
LE public authorities (en)
hatóságok (hu)
RT autorités publiques
compétences

avantage fiscal

USE mesures incitatives

AVAP

USE Aires de mise en valeur de l'architecture et du patrimoine

avis

USE recommandations

bases de données informatisées

DEF Ensemble de données à la disposition du public et concernant un sujet spécifique, ainsi que les programmes permettant de naviguer dans la base, et de créer, consulter et modifier les données.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT technologies de l'information
LE databases (en)
adatbázisok (hu)

bâtiments classés

SYN édifices classés ()
DEF Pour être classé, un édifice doit présenter des qualités historiques, artistiques, scientifiques ou techniques qui rendent sa protection d'intérêt public.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT édifices protégés|bâtiments protégés (CH)
LE listed buildings (en)

bâtiments désaffectés

SYN édifices désaffectés ()
DEF Bâtiments qui cessent d'être utilisés.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT édifices
LE disused buildings (en)
használaton kívüli épületek (hu)

bâtiments historiques

SYN édifices historiques ()
DEF Edifices ou monuments ouverts au public. Ils sont généralement placés sous la responsabilité d'un organisme public, d'une administration locale ou d'une association, mais peuvent également être une propriété privée.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT édifices
LE historic properties (en)

bâtiments protégés

SYN édifices protégés ()
DEF Edifices qui présentent un intérêt historique, artistique, scientifique ou technique suffisant pour bénéficier de mesures de protection ou de conservation.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT édifices
NT édifices inscrits
édifices protégés|bâtiments protégés (CH)

LE protected buildings (en)
védett épületek (hu)

bénévolat

DEF Travail entrepris par une organisation ou un individu sans rémunération ou autres compensations.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE voluntary work (en)
önkéntes munka (hu)
RT subventions
bénévolat
organismes bénévoles
bénévoles
chantiers de bénévoles
activités archéologiques
interprétation du patrimoine
archéologie urbaine

bénévoles

DEF Personnes ou organismes qui assurent un service sans rémunération ou autre compensation.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT architectes
LE volunteers (en)
önkéntesek (hu)
RT organismes bénévoles
bénévoles
bénévolat
chantiers de bénévoles
activités archéologiques
interprétation du patrimoine
archéologie urbaine

bibliothèques

DEF Lieux de dépôt et de consultation de documents écrits – manuscrits, livres, périodiques, etc, mais aussi de supports audio-visuels.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT équipements culturels
LE libraries (en)
RT patrimoine des bibliothèques
bibliothèques

biens classés

DEF Pour être classé, un bien doit présenter des qualités historiques, artistiques, scientifiques ou techniques qui rendent sa protection d'intérêt public.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
TT Groupe 4 - Système légal
BT biens protégés
biens protégés
LE védett nyilvánított kulturális örökségi értékek (hu)
listed property (en)

biens culturels

DEF Biens concrets et tangibles (monuments, œuvres d'art) relatifs à un mode de culture traditionnelle auquel la société attribue une importance particulière d'ordre historique, artistique ou scientifique. Ils tendent à inclure de plus en plus l'ensemble des traditions et savoir faire.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
NT biens protégés
biens immobiliers
objets mobiliers
éléments protégés
éléments d'architecture
éléments décoratifs
vestiges
LE cultural property (en)
a kulturális örökség elemei (hu)

biens culturels maritimes

DEF Patrimoine sous-marin appartenant à un Etat et faisant partie de son patrimoine culturel.
TT Groupe 4 - Système légal
BT domaine maritime public

biens de la couronne

DEF Propriété administrée, utilisée ou appartenant aux membres de la famille royale.
TT Groupe 4 - Système légal
BT propriété publique
LE crown property (en)
UF dotation royale

biens immeubles par destination

USE immeubles par destination

biens immeubles par nature

USE immeubles par nature

biens immobiliers

DEF L'origine du terme vient de la notion de biens immeubles (qui ne peuvent être déplacés) par opposition aux biens meubles. On parle de biens immeubles par nature (les constructions) ou par destination (attachés à un immeuble par nature).
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT biens culturels
NT immeubles par destination
immeubles par nature
édifices
monuments
LE immovable objects (en)
a kulturális örökség ingatlan elemei (hu)
UF immeubles

biens inscrits

USE biens protégés

biens mobiliers

USE objets mobiliers

biens protégés

DEF Biens qui présentent un intérêt suffisant pour bénéficier de mesures de protection ou de conservation.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
TT Groupe 4 - Système légal
BT biens culturels
protection
NT biens classés
biens classés
LE protected property (en)
védett örökség (hu)
UF biens inscrits
RT biens protégés
préservation

budget public

DEF Sommes d'argent dépensées par l'Etat pour des services ne relevant pas du secteur privé.
SN En Belgique, le patrimoine relève de la compétence des Régions.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT financement public
LE public expenditure (en)
közkiadás (hu)

cadastre

USE plans cadastraux

campagnes d'information

DEF Elles font connaître au public l'ampleur et la richesse du patrimoine culturel, les détériorations qu'il a subies, les dangers qui le menacent et les raisons culturelles, économiques et sociales qui justifient sa protection,

les choix en matière de restauration, les structures de gestion.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT sensibilisation du public
LE information campaigns (en)
felvilágosító kampányok (hu)

campagnes de sensibilisation

DEF Ensemble d'actions de sensibilisation concentrées sur une période déterminée dans le but de provoquer un plus grand impact sur la prise de conscience du public, en lui montrant le rôle important qu'il peut jouer dans la préservation du patrimoine.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT actions de sensibilisation
LE awareness-raising campaigns (en)
örökségtudat-formáló kampányok (hu)

carte archéologique

SYN atlas du sous-sol archéologique (BE)
DEF La carte archéologique est un inventaire informatisé des sites archéologiques permettant une restitution cartographique (SIG). Elles ont une double vocation : outil de gestion des sols pour les aménageurs et instrument de connaissance pour les chercheurs.
SN En France, la "carte archéologique nationale" rassemble et ordonne pour l'ensemble du territoire national les données archéologiques disponibles.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT inventaires
LE schedule of monuments (en)
régészeti lelőhely-nyilvántartás (hu)
UF inventaire archéologique
carte archéologique nationale
RT services archéologiques
interventions sur le patrimoine archéologique
archéologues
patrimoine archéologique
carte archéologique[atlas du sous-sol archéologique (BE)
protection du patrimoine archéologique
archéologie urbaine
ensembles archéologiques
zones archéologiques

carte archéologique nationale

USE

cartes du patrimoine

DEF Cartes sur lesquelles est représenté l'ensemble des biens culturels étudiés ou protégés par les administrations en charge du patrimoine, dans leur ensemble ou selon des critères prédéfinis.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT documentation
LE heritage maps (en)
kulturális örökségi térképek (hu)
RT patrimoine
cartes du patrimoine
conservation
politique patrimoniale

catastrophes naturelles

DEF Désastres à grande échelle causés par des phénomènes naturels, par exemple des inondations ou des tremblements de terre. Egalement dénommés calamités naturelles.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE natural disasters (en)
természeti katasztrófák (hu)
RT lutte contre la pollution
catastrophes naturelles

CDCPP

USE Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage

CDCULT

USE Comité Directeur de la Culture

CDPAT

USE Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage

CDPATEP

USE Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage

CEMAT

USE Conférence européenne des ministres responsables de l'aménagement du territoire

Centres anciens protégés

SYN secteurs protégés (CH)
secteurs sauvegardés (FR)
DEF Ensembles urbains protégés au titre de la législation. Ces ensembles de bâtiments, espaces publics et privés, doivent présenter un caractère historique, esthétique, de nature à en justifier la conservation, la restauration et la mise en valeur.
SN En France, les "secteurs sauvegardés" présentent un caractère historique, esthétique ou de nature à justifier la conservation, la restauration et la mise en valeur de tout ou partie d'un ensemble d'immeubles bâtis ou non. Le secteur sauvegardé est créé par l'autorité administrative sur demande ou avec l'accord de la commune ou, le cas échéant, de l'établissement public de coopération intercommunale compétent en matière de plan local d'urbanisme après avis de la Commission nationale des secteurs sauvegardés. Sur le plan réglementaire, tout secteur sauvegardé fait l'objet d'un document spécial : le plan de sauvegarde et de mise en valeur (PSMV), qui se substitue à tout autre document d'urbanisme existant et en tient lieu. En Wallonie, les centres anciens protégés sont soumis au règlement général sur les bâtisses applicable aux zones protégées de certaines communes en matière d'urbanisme.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
TT Groupe 4 - Système légal
BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
espaces protégés

centres culturels

DEF Institutions ouvertes au public chargées d'organiser et de diffuser une gamme étendue d'activités culturelles.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT équipements culturels
LE cultural centres (en)
kulturális központok (hu)

centres d'interprétation du patrimoine

DEF Centres de référence situés au sein d'un ensemble historique, d'un site, d'un parc, etc., accueillent et informent les visiteurs en leur exposant l'approche interprétative choisie.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT équipements culturels
LE örökségi bemutató központok (hu)
heritage interpretation centres (en)
RT services de protection
intérêt patrimonial
patrimoine
conservation
centres d'interprétation du patrimoine
politique patrimoniale
guides-conférenciers ()|guides touristiques (CH)
interprétation du patrimoine

centres de documentation

- DEF Lieux animés par des professionnels de l'information où l'on stocke des documents de nature diverse et où sont accueillis les usagers qui peuvent consulter les documents. Un centre de documentation est rarement autonome et se situe généralement au sein d'un organisme ou d'une administration.
- TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
- BT documentation
- LE record offices (en)
adattárak (hu)

centres de formation

- DEF Organismes chargés de promouvoir et de gérer une offre de formation de qualité, variée et permanente, destinée au perfectionnement technique et scientifique des professionnels.
- TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
- BT formation
- LE training centres (en)
továbbképző központok (hu)

centres historiques

- SYN centres villes historiques (FR)
- DEF Noyaux d'une ville ancienne à caractère évolutif. Dans certains cas, le centre historique d'une ville peut être réduit à quelques monuments symboliques, dans d'autres cas, il peut coïncider avec la quasi totalité de l'agglomération. Cette notion récente peut recouvrir des réalités très différentes, surtout dans le cas de grandes villes appartenant à des périodes historiques multiples, dont les restes sont fragmentés, et où les quartiers du XIXe siècle peuvent être légitimement considérés comme historiques.
- TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
- BT ensembles historiques
- LE historic centres (en)
történeti városközpontok (hu)
- RT centres villes historiques (FR)|centres historiques (CH)
urbanisme
interventions sur la ville
tourisme culturel

centres villes historiques

- SYN centres historiques (CH)
- DEF Noyaux d'une ville ancienne à caractère évolutif. Dans certains cas, le centre historique d'une ville peut être réduit à quelques monuments symboliques, dans d'autres cas, il peut coïncider avec la quasi totalité de l'agglomération. Cette notion récente peut recouvrir des réalités très différentes, surtout dans le cas de grandes villes appartenant à des périodes historiques multiples, dont les restes sont fragmentés, et où les quartiers du XIXe siècle peuvent être légitimement considérés comme historiques.
- TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
- BT ensembles historiques
- LE historic centres (en)
történeti városközpontok (hu)
- RT centres villes historiques (FR)|centres historiques (CH)
urbanisme
interventions sur la ville
tourisme culturel

certificat d'exportation

- USE autorisations d'exportation

champs de bataille

- DEF Lieux d'un affrontement militaire, qui peuvent en conserver les traces (tranchées, casemates, trous d'obus, etc.), et habituellement ponctués d'un ou plusieurs lieux de mémoire, témoins ou monuments.
- TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
- BT ensembles historiques
- LE battlefields (en)

csataterék (hu)

changement d'affectation

- SYN réutilisation ()
- DEF Remise en service ou transformation pour un nouvel usage d'un bien donné (exemple des friches industrielles).
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT interventions sur le milieu bâti
- LE change of use (en)
funkcióváltás (hu)
- RT réutilisation|changement d'affectation (CH)

chantiers de bénévoles

- DEF Les chantiers de bénévoles permettent à des (jeunes) volontaires de consacrer une partie de leurs loisirs à des chantiers de fouilles ou de restauration, dans les domaines de la préservation du patrimoine monumental ou archéologique.
- TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
- BT organismes bénévoles
- LE ifjúsági régészeti, műemléki táborok (hu)
archaeological charitable trusts (en)
- RT chantiers de bénévoles
bénévoles
activités archéologiques
interprétation du patrimoine
archéologie urbaine
bénévolat
ruines
conservation
reconstruction à l'identique
interventions sur le milieu bâti
vestiges
interventions sur le patrimoine archéologique

chartes

- DEF Documents écrits établis par des professionnels afin de définir les recommandations sur un sujet particulier comme par exemple la conservation du patrimoine.
- TT Groupe 4 - Système légal
- BT instruments légaux internationaux
- LE charters (en)
karták (hu)

classement

- DEF Mesure légale de protection de portée individuelle par laquelle l'autorité compétente reconnaît la valeur patrimoniale d'un bien. Cette mesure entraîne des conséquences juridiques, des obligations d'entretien et de conservation ainsi que des avantages fiscaux et financiers.
- SN En France, les immeubles dont la conservation présente du point de vue de l'histoire et de l'art, un intérêt public, sont classés par décision du ministre de la culture. Le classement entraîne à la fois des conséquences juridiques et des avantages fiscaux et financiers. L'immeuble classé ne peut être détruit, déplacé, modifié, même en partie, vendu ou cédé, sans accord préalable de l'Etat.
- TT Groupe 4 - Système légal
- BT niveaux de protection

classement d'office

- SN En Wallonie, il s'agit de l'inscription sur la liste de sauvegarde (durée un an). Liste des biens immobiliers menacés de destruction ou de modification provisoire ou définitive, protégés à bref délai pour une période déterminée dans l'attente d'une protection définitive s'il échet. (article 187, 6° du CWATUPE)
- TT Groupe 4 - Système légal
- BT procédures de protection
- LE spotlisting (en)
sürgős védelmi intézkedés (hu)
- UF procédures d'urgence

classes du patrimoine

- DEF** Activités théoriques et/ou pratiques offertes à différents niveaux de la scolarité avec l'intention de présenter et de promouvoir un monument ou un site et le patrimoine en général.
- SN** En Belgique, une initiation à certaines techniques utilisées par les restaurateurs peut être intégrée à ces formations.
- TT** Groupe 7 - Communication et sensibilisation
- BT** enseignement
- LE** örökségvédelmi iskolai oktatás (hu)
heritage classes (en)

COBAT

USE

Code bruxellois de l'aménagement du territoire

- SYN** code de l'urbanisme (FR)
règlements d'urbanisme (CH)
Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE)
- DEF** Règles et réglementations légales relatives au contrôle de l'aménagement du territoire.
- SN** En Belgique, recueil de textes concernant l'aménagement du territoire, l'urbanisme et la conservation du patrimoine (CWATUP et COBAT).
- TT** Groupe 4 - Système légal
- BT** lois
- LE** planning laws (en)
építési törvény (hu)
- UF** CWATUPE
COBAT
- RT** commissions au plan
code de l'urbanisme (FR)|règlements d'urbanisme (CH)|Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE)|Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE)
urbanisme

code de l'urbanisme

- SYN** règlements d'urbanisme (CH)
Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE)
Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE)
- DEF** Règles et réglementations légales relatives au contrôle de l'aménagement du territoire.
- SN** En Belgique, recueil de textes concernant l'aménagement du territoire, l'urbanisme et la conservation du patrimoine (CWATUP et COBAT).
- TT** Groupe 4 - Système légal
- BT** lois
- LE** planning laws (en)
építési törvény (hu)
- UF** CWATUPE
COBAT
- RT** commissions au plan
code de l'urbanisme (FR)|règlements d'urbanisme (CH)|Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE)|Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE)
urbanisme

code des marchés publics

- DEF** Lois et réglementations s'appliquant aux contrats passés par l'Etat ou une collectivité publique.
- TT** Groupe 4 - Système légal
- BT** code du commerce ()|code des obligations (CH)
- LE** public works contract regulations (en)
közbeszerzések szabályozása (hu)
- RT** ministère chargé de l'équipement
code des marchés publics
travaux publics

code des obligations

- SYN** code du commerce ()
- TT** Groupe 4 - Système légal
- BT** lois
- NT** code des marchés publics
- LE** kereskedelmi jogi szabályozás (hu)
code of commerce (en)

code du commerce

- SYN** code des obligations (CH)
- TT** Groupe 4 - Système légal
- BT** lois
- NT** code des marchés publics
- LE** code of commerce (en)
kereskedelmi jogi szabályozás (hu)

code du patrimoine

- USE législation du patrimoine

Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie

- SYN** code de l'urbanisme (FR)
règlements d'urbanisme (CH)
Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE)
- DEF** Règles et réglementations légales relatives au contrôle de l'aménagement du territoire.
- SN** En Belgique, recueil de textes concernant l'aménagement du territoire, l'urbanisme et la conservation du patrimoine (CWATUP et COBAT).
- TT** Groupe 4 - Système légal
- BT** lois
- LE** planning laws (en)
építési törvény (hu)
- UF** CWATUPE
COBAT
- RT** commissions au plan
code de l'urbanisme (FR)|règlements d'urbanisme (CH)|Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE)|Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE)
urbanisme

collections privées

- DEF** Collections d'objets culturels appartenant à une personne physique ou morale de droit privé.
- TT** Groupe 4 - Système légal
- BT** propriété privée
- LE** private collections (en)
magángyűjtemények (hu)

collections publiques

- DEF** Collections d'objets culturels du domaine public, entretenues dans l'intérêt du public et à l'usage de ce dernier.
- TT** Groupe 4 - Système légal
- BT** domaine public mobilier
- LE** public collections (en)
közgyűjtemények (hu)
- RT** collections publiques
musées

collectivités territoriales

- SYN** Région (BE)
- DEF** Les collectivités territoriales sont administrées par des instances élues au suffrage direct, désignées sous l'appellation d'administrations décentralisées.
- SN** En Belgique, la collectivité est instituée par la Constitution et les compétences sont définies par des lois spéciales. Elle est composée d'un parlement qui exerce le pouvoir législatif et d'un gouvernement qui exerce le pouvoir exécutif. En France, une collectivité territoriale est définie par trois critères : - dotée de la personnalité morale, qui lui permet d'agir en justice et lui fait bénéficier de l'autonomie administrative. Elle dispose ainsi de son propre personnel et de son

propre budget (au contraire des services 'déconcentrés' de l'État au niveau local) ; - dotée des compétences propres, qui lui sont confiées par le législateur (Parlement) ; - exerçant un pouvoir de décision, par délibération au sein d'un conseil de représentants élus. Les décisions sont ensuite appliquées par les pouvoirs exécutifs locaux.

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	administration de l'Etat administration fédérale (BE)
NT	administration décentralisée communautés autonomes administration régionale collectivités territoriales Région (BE) administration communale

Comité des Ministres

DEF Le Comité des Ministres est l'instance de décision du Conseil de l'Europe. Il est composé des ministres des Affaires étrangères de tous les Etats membres, ou de leurs représentants permanents à Strasbourg. Emanation des gouvernements où s'expriment, sur un pied d'égalité, les approches nationales des problèmes auxquels sont confrontées les sociétés de notre continent, le Comité des Ministres est aussi, collectivement, le lieu où s'élaborent des réponses européennes à ces défis. Gardien, avec l'Assemblée parlementaire, des valeurs qui fondent l'existence du Conseil de l'Europe, il est enfin investi d'une mission de suivi du respect des engagements pris par les Etats membres.

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	Conseil de l'Europe
NT	Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage Comité Directeur de la Culture Conférence européenne des ministres responsables de l'aménagement du territoire organisations nationales organisations locales
LE	Committee of ministers (en) Miniszterek Bizottsága (hu)

Comité Directeur de la Culture

DEF Le Comité Directeur de la Culture est responsable des activités liées aux politiques et actions culturelles et veille à leur mise en œuvre, suivi et évaluation. Il est chargé de centrer son action sur les politiques culturelles et la bonne gouvernance de la culture, la gestion de la diversité culturelle et le dialogue interculturel.

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	Comité des Ministres
LE	Steering Committee for Culture (en) Kulturális Irányító Bizottság (hu)
UF	CDCULT

Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage

DEF Le Comité directeur du patrimoine culturel et du paysage est responsable des activités relatives au patrimoine culturel matériel et immatériel et au paysage à travers le suivi des conventions du Conseil de l'Europe relatives à ces domaines. Il assure l'orientation du développement du réseau HEREIN, la coordination des Journées européennes du patrimoine (JEP) et le suivi de programmes régionaux et d'assistance relatifs à la conservation intégrée du patrimoine culturel et paysager. Il élabore des propositions d'actions sur l'apport du patrimoine culturel à la société, à sa contribution au dialogue interculturel, sur la développement de principes et de méthodes de gestion durable du patrimoine, sur les échanges de bonnes pratiques.

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	Comité des Ministres

LE	Steering Committee for Culture, Heritage and Landscape (en) Kulturális, Örökségi, és Táj Értékek Irányító Bizottsága (hu)
UF	CDPAT CDPATEP Comité Directeur du PATrimoine CDCPP
RT	Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage paysages culturels patrimoine patrimoine naturel

Comité Directeur du PATrimoine

USE Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage

Comité du Patrimoine Mondial

DEF Comité intergouvernemental composé de 21 Etats parties à la Convention du patrimoine mondial élus par l'Assemblée générale des Etats parties pour une durée de six ans. Un tiers des membres du Comité est renouvelé à chaque Assemblée générale (tous les deux ans). Le Comité du Patrimoine mondial définit les critères de sélection et dresse la liste du patrimoine mondial, il établit et diffuse la liste du patrimoine mondial en péril, il statue sur les demandes d'assistance internationale et décide de l'utilisation du Fonds du patrimoine.

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	UNESCO
NT	organisations consultatives
LE	World Heritage Committee (en) Világörökség Bizottság (hu)
RT	Comité du Patrimoine Mondial liste indicative coopération internationale UNESCO

comités d'experts

DEF Groupe d'individus ou d'organisations compétents dans un domaine particulier sollicités pour donner des avis ou conseils sur un sujet donné.

SN	Pas de base réglementaire en Belgique.
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	organismes de conseil
LE	expert committees (en) szakértői bizottságok (hu)

commissions au plan

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	administration de l'Etat administration fédérale (BE)
RT	commissions au plan code de l'urbanisme (FR) règlements d'urbanisme (CH) Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE) Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE) urbanisme

commissions consultatives

DEF Organismes composés d'un certain nombre de membres, sollicités à titre d'avis ou conseil, pouvant participer à la discussion mais non prendre part à la décision.

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	administration de l'Etat administration fédérale (BE)
LE	consultative bodies (en) tanácsadó testületek (hu)

communautés autonomes

DEF Collectivités territoriales de droit public détenant une autonomie politique, certains pouvoirs législatifs, et une administration propre. Chaque communauté autonome peut regrouper une ou plusieurs provinces.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT collectivités territoriales|Région (BE)
LE autonóm közösségek (hu)
autonomous communities (en)

communautés patrimoniales

DEF Une communauté patrimoniale se compose de personnes qui attachent de la valeur à des aspects spécifiques du patrimoine culturel qu'elles souhaitent, dans le cadre de l'action publique, maintenir et transmettre aux générations futures.

TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE heritage communities (en)
örökségközösség (hu)

communes

USE administration communale

communication et sensibilisation

DEF Stratégies de diffusion du patrimoine destinées à permettre au public de connaître, de comprendre et d'apprécier le patrimoine, et de prendre conscience de l'importance de sa protection et de sa préservation pour le bien de la société.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
NT régimes d'accès
accès public
enseignement
tourisme culturel
diffusion de la recherche
équipements culturels
échanges d'information
animations culturelles
LE access and interpretation (en)
ismeretterjesztés (hu)

compensations financières

DEF Dédommagement financier d'une partie lésée pour perte, dommages ou préjudices subis.

TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT système économique et financier
LE compensation (en)
kártalanítás (hu)

compétences

DEF Domaines ou sujets attribués légalement à l'autorité qui en est responsable.

TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion du patrimoine
NT niveaux de compétence
autorités compétentes
compétences territoriales
délégations de compétence
LE competences (en)
hatáskörök (hu)
RT autorités publiques
compétences

compétences territoriales

DEF Sur une zone géographique déterminée, domaines spécifiques dans lesquels une autorité publique peut exercer son pouvoir.

TT Groupe 4 - Système légal
BT compétences
LE geographical areas of responsibility (en)
területi illetékesség (hu)

concepts généraux

DEF Concepts généraux liés au patrimoine, par exemple "archéologie".

TT Groupe 9 - Concepts généraux
NT archéologie
architecture

mémoire collective
coopération
échanges culturels
identité culturelle
diversité culturelle
politique culturelle
environnement
sauvegarde du patrimoine
politique patrimoniale
occupation du sol
catastrophes naturelles
partenariat
travaux publics
critères de sélection
développement durable
bénévolat
histoire
histoire de l'art
communautés patrimoniales
histoire de l'architecture
LE broad concepts (en)
általános fogalmak (hu)

concession

DEF Contrat passé entre une personne publique et une personne de droit privé, conférant à celle-ci, moyennant le versement d'une somme d'argent, le droit d'utiliser privativement tout ou partie d'un bien public.

TT Groupe 4 - Système légal
BT usage de la propriété
LE concession (en)
koncesszió (hu)

Conditions particulières de conservation

SYN contraintes de la protection ()

Conférence européenne des ministres responsables de l'aménagement du territoire

DEF La Conférence européenne des ministres responsables de l'aménagement du territoire (CEMAT) du Conseil de l'Europe rassemble des représentants des États membres du Conseil de l'Europe, unis dans la poursuite d'un même objectif : le développement territorial durable du Continent européen.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT Comité des Ministres
LE Council of Europe Conference of Ministers Responsible for Spatial/Regional Planning (en)
A területfejlesztésért felelős miniszterek Európa Tanács ülése (hu)
UF CEMAT

Conseil de l'Europe

DEF Le Conseil de l'Europe est une organisation intergouvernementale dont le siège est à Strasbourg et qui rassemble 45 États démocratiques de l'Europe. Ses objectifs principaux sont les suivants : défendre les droits de l'homme, la démocratie pluraliste et la prééminence du droit ; favoriser la prise de conscience et la mise en valeur de l'identité culturelle de l'Europe et de sa diversité ; rechercher des solutions aux problèmes de société ; développer la stabilité démocratique en Europe en soutenant les réformes politiques, législatives et constitutionnelles. Le Conseil de l'Europe ne doit pas être confondu avec l'Union européenne : les deux organisations sont tout à fait distinctes. Néanmoins, les États membres de l'Union européenne font également partie du Conseil de l'Europe.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT institutions européennes
NT Comité des Ministres
LE Council of Europe (en)
Európa Tanács (hu)
RT Conseil de l'Europe

paysages culturels
patrimoine
patrimoine archéologique
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)

conseil général

USE

conseil régional

USE administration régionale

conservateurs

DEF Professionnels qui s'occupent de tous les aspects de la préservation des biens culturels: conservation préventive, examen, documentation, traitement, enquête et enseignement.

SN En Belgique, il n'existe pas de formation de conservateur.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences

BT architectes

architectes

LE conservators (en)

konzervátorok (hu)

RT historiens d'art

conservateurs

conservation

formation des conservateurs

conservation

DEF Différents types d'actions entreprises afin de prolonger la vie du patrimoine culturel et, si possible, d'en dévoiler l'intérêt artistique et historique sans perte de sens ou d'authenticité.

TT Groupe 5 - Interventions

BT types d'intervention

NT techniques de conservation

conservation intégrée du patrimoine

entretien

LE conservation (en)

RT services de protection

chantiers de bénévoles

intérêt patrimonial

ruines

patrimoine

conservation

reconstruction à l'identique

centres d'interprétation du patrimoine

interventions sur le milieu bâti

politique patrimoniale

cartes du patrimoine

subventions de l'Etat

ICCROM

documentation

musées

conservateurs

coopération internationale

historiens d'art

formation des conservateurs

zones archéologiques

conservation intégrée du patrimoine

DEF Garantir la pérennité, l'utilisation et l'adaptation aux besoins de la société d'un monument ou d'un lieu faisant partie d'un environnement précis, qu'il soit naturel ou créé par l'homme (CE).

TT Groupe 5 - Interventions

BT conservation

LE integrated heritage conservation (en)

integrált örökségvédelem (hu)

constructions

DEF Action de bâtir ou de construire des rues, des ponts, etc, selon des règles techniques précises et avec les matériaux les mieux adaptés à chaque cas.

TT Groupe 5 - Interventions

BT interventions sur les bâtiments

LE construction (en)

építkezés (hu)

consultants

DEF Nom donné aux techniciens commis pour fournir un avis sur une question de leur compétence ou de leur qualification.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT agents

LE consultants (en)

tanácsadók (hu)

RT organismes de conseil

consultants

consultants techniques

DEF Nom donné aux techniciens qui donnent avis et conseils dans des domaines spécifiques.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences

BT architectes

architectes

LE technical consultants (en)

műszaki szakértők (hu)

RT organismes de conseil

consultants techniques

contraintes de la protection

SYN Conditions particulières de conservation (BE)

contrôle des travaux

USE suivi des interventions

contrôle financier

DEF En France, système de contrôle par le ministre chargé des affaires financières, des dépenses engagées par les collectivités publiques.

SN En Belgique, ce contrôle a posteriori est exercé par la Cour des Comptes.

TT Groupe 8 - Système économique et financier

BT système économique et financier

LE financial control (en)

pénzügyi ellenőrzés (hu)

conventions

DEF Accords qui sont observés même si elles n'ont pas force de loi.

TT Groupe 4 - Système légal

BT instruments légaux internationaux

LE conventions (en)

egyezmények (hu)

coopération

DEF Travail en commun d'individus ou de groupes, souvent pour réaliser des objectifs communs.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT concepts généraux

NT protocole d'accord

coopération culturelle

coopération européenne

coopération internationale

LE co-operation (en)

együttműködés (hu)

coopération culturelle

DEF Travail en commun d'individus ou de groupes de différents Etats pour parvenir à des objectifs communs dans le domaine de la culture.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT coopération

LE cultural co-operation (en)

kulturális együttműködés (hu)

RT institutions européennes

coopération culturelle
coopération européenne
échanges culturels

coopération européenne

DEF Travail en commun d'individus ou de groupes pour réaliser des objectifs communs dans l'espace géographique défini comme l'Europe moderne.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT coopération

LE european co-operation (en)
európai együttműködés (hu)

RT administration européenne
coopération européenne
institutions européennes
coopération culturelle
Union européenne

coopération internationale

DEF Travail en commun d'individus ou d'organisations de différents pays souvent pour atteindre des objectifs communs.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT coopération

LE international co-operation (en)
nemzetközi együttműködés (hu)

RT organisations internationales
instruments légaux internationaux
coopération internationale
Comité du Patrimoine Mondial
liste indicative
ICOMOS
sites naturels
ICCROM
documentation
conservation
musées
IUCN

crédits d'entretien

DEF Sommes d'argent généralement nécessaires pour la réparation et l'entretien structurel de bâtiments.

SN En Belgique, n'existe pas dans le domaine de la gestion du patrimoine.

TT Groupe 8 - Système économique et financier

BT financement

LE maintenance funds (en)
fenntartást biztosító alapok (hu)

crédits d'études

DEF Fonds fournis par des organes privés ou publics pour le financement de recherches scientifiques ou culturelles spécifiques.

TT Groupe 8 - Système économique et financier

BT subventions

LE research grants (en)
kutatói alapok (hu)

crédits d'intervention

DEF Crédits publics réservés à la subvention ou au paiement de travaux d'intervention sur le patrimoine.

SN En Belgique, ce contrôle a posteriori est exercé par la Cour des Comptes.

TT Groupe 8 - Système économique et financier

BT financement

LE intervention funds (en)
intervenció alapok (hu)

UF fonds d'intervention

crédits de réalisation

SYN crédits de travaux ()

DEF Fonds réservés à la réalisation d'un objectif, d'une mission ou d'un projet particulier.

TT Groupe 8 - Système économique et financier

BT subventions

LE project grants (en)
célámogatási alapok (hu)

crédits de travaux

SYN crédits de réalisation (CH)

DEF Fonds réservés à la réalisation d'un objectif, d'une mission ou d'un projet particulier.

TT Groupe 8 - Système économique et financier

BT subventions

LE project grants (en)
célámogatási alapok (hu)

critères de sélection

DEF Critères particuliers de jugement sur lesquels des décisions peuvent s'appuyer pour un avis éclairé ou un choix.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT concepts généraux

LE selection criteria (en)
kiválasztási szempontok (hu)

CWATUPE

USE

datation des biens

DEF Détermination de la date ou de la période d'origine d'un bien donné.

TT Groupe 5 - Interventions

BT assistance technique

LE dating (en)
kormeghatározás (hu)

datations

DEF Méthodes exceptionnelles de paiement par lesquelles le débiteur s'acquitte de son obligation envers le créancier en lui remettant autre chose que l'objet de l'obligation. Par exemple, au lieu de payer une dette en argent, la régler en nature (par le transfert de propriété de biens mobiliers ou immobiliers).

TT Groupe 4 - Système légal

BT transmission de la propriété

LE payments in kind (en)
átruházás (hu)

décisions

DEF Mesures prises par un organe des Communautés européennes (Commission ou Conseil), obligatoires dans tous leurs éléments pour les destinataires qu'elles désignent (Traité instituant la Communauté européenne, article 249).

TT Groupe 4 - Système légal

BT instruments légaux communautaires

LE decisions (en)
európai uniós határozatok (hu)

déclaration d'intérêt culturel

DEF En Espagne, procédure selon laquelle un bien culturel mobilier ou immobilier atteint le plus haut niveau de protection.

TT Groupe 4 - Système légal

BT procédures de protection

LE declaration of cultural interest (en)

déclarations préalables

USE autorisations préalables

déclassements

SYN annulations de la protection ()

DEF La suppression des mesures de protection d'un bien culturel annule les effets juridique de celle-ci.

TT Groupe 4 - Système légal

BT procédures de protection

LE delisting (en)
védelemstörletés (hu)

RT annulations de la protection|déclassements (BE)

découvertes

DEF Mise à jour d'objets ou de vestiges matériels importants ou significatifs.
TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur le patrimoine archéologique
NT découvertes fortuites
LE discoveries (en)
felfedezés (hu)

découvertes fortuites

DEF Mise à jour d'objets ou de vestiges matériels importants ou significatifs due au hasard lors de travaux, de démolitions, activités agricoles, etc.
TT Groupe 5 - Interventions
BT découvertes
LE chance discoveries (en)
véletlenszerű felfedezés (hu)

décrets

SYN ordonnances (BE)
DEF Normes législatives qui émanent d'une autorité nationale ou régionale et qui sont supérieures aux arrêtés, dans la hiérarchie des normes.
SN En France, décision exécutoire à portée générale ou individuelle signée soit par le Président de la République, soit par le Premier Ministre.
TT Groupe 4 - Système légal
BT instruments légaux nationaux
LE decrees (en)
rendeletek (hu)

déductions fiscales

DEF Ensemble des sommes qui doivent être déduites de la valeur brute pour obtenir la valeur nette imposable.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT mesures incitatives
LE tax relief (en)
adókedvezmény (hu)

délégations de compétence

DEF Pour une autorité publique, fait de pouvoir déléguer ses attributions à une autre autorité administrative.
TT Groupe 4 - Système légal
BT compétences
LE hatáskör-átruházás (hu)
delegation of power (en)

délits

DEF Toute action ou activité considérée comme contraire à la loi.
TT Groupe 4 - Système légal
NT trafic illicite
pillage
vol d'oeuvres d'art
spoliation
travaux illégaux
vol
vandalisme
fouilles illégales
incendies volontaires
LE unlawful acts (en)
törvénysértések (hu)

demandes de permis d'urbanisme

SYN demandes de permis de construire ()
DEF Demandes d'autorisation, normalement faites à une collectivité locale, par un individu ou une organisation, afin d'entreprendre des travaux qui occasionneront des changements d'un bien ou du paysage.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
LE planning applications (en)
építési hatósági engedély iránti kérelem (hu)

demandes de permis de construire

SYN demandes de permis d'urbanisme (BE)
DEF Demandes d'autorisation, normalement faites à une collectivité locale, par un individu ou une organisation, afin d'entreprendre des travaux qui occasionneront des changements d'un bien ou du paysage.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
LE planning applications (en)
építési hatósági engedély iránti kérelem (hu)

demandes de protection

DEF Demandes pour que des bâtiments, des sites ou des biens culturels puissent bénéficier d'une protection juridique.
TT Groupe 4 - Système légal
BT procédures de protection
LE applications for protection (en)
védetté nyilvántási kérelmek (hu)

démolitions

DEF Action d'abattre ou de détruire un bâtiment ou un ouvrage d'art quelconque.
TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur les bâtiments
NT démolitions partielles
démolitions illégales
LE demolitions (en)
bontás (hu)
RT permis de démolir
démolitions

démolitions illégales

DEF Destruction illicite d'un bâtiment, d'un monument ou d'un édifice.
TT Groupe 4 - Système légal
TT Groupe 5 - Interventions
TT Groupe 5 - Interventions
BT travaux illégaux
travaux illégaux
démolitions
LE unauthorized demolition (en)
engedély nélküli bontás (hu)

démolitions partielles

DEF Action d'abattre ou de détruire une partie d'un bâtiment ou d'un ouvrage d'art quelconque.
TT Groupe 5 - Interventions
BT démolitions
LE partial demolitions (en)
részleges bontás (hu)

départements

USE

destruction du patrimoine

DEF Action de démolir ou de détruire tout type de bien.
TT Groupe 5 - Interventions
BT altérations
LE destruction of heritage (en)
kulturális örökség rongálása (hu)
RT vestiges
destruction du patrimoine

développement durable

DEF Développement qui implique que la société actuelle soit capable de répondre à ses propres exigences, par exemple dans le domaine de l'aménagement du territoire, sans recourir à l'épuisement des ressources et sans nuire à l'environnement, dans le respect des générations futures.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
NT tourisme durable

LE sustainable development (en)
fenntartható fejlődés (hu)
RT ministère chargé de l'environnement
lutte contre la pollution
environnement
développement durable

devoir d'entretien

SYN obligations de travaux ()
DEF Réglementation contraignant le propriétaire à la remise en état d'un bien culturel.
TT Groupe 4 - Système légal
BT servitude de protection (CH)
LE repairs notices (en)
helyreállítási kötelezések (hu)

diffusion de la recherche

DEF Transmission des études concernant le patrimoine conçues par des spécialistes dans le cadre de la recherche, à travers la publication de travaux ou une communication ouverte avec d'autres professionnels ou avec le public.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT communication et sensibilisation
NT publications
LE dissemination of research (en)
kutatási eredmények terjesztése (hu)
RT institutions scientifiques
recherche architecturale
recherche scientifique
diffusion de la recherche

directives

DEF Dans le droit communautaire, acte liant les Etats membres destinataires quant au résultat à atteindre, tout en leur laissant le choix des moyens et de la forme.
TT Groupe 4 - Système légal
BT instruments légaux communautaires
LE directives (en)
európai uniós irányelvek (hu)

diversité culturelle

DEF La diversité culturelle se manifeste non seulement dans les formes variées à travers lesquelles le patrimoine culturel de l'humanité est exprimé, enrichi et transmis grâce à la variété des expressions culturelles, mais aussi à travers divers modes de création artistique, de production, de diffusion, de distribution et de jouissance des expressions culturelles, quels que soient les moyens et les technologies utilisés. (Convention de l'Unesco sur la protection et la promotion de la diversité des expressions culturelles).
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE cultural diversity (en)
kulturális sokszínűség (hu)

documentation

DEF Ensemble des documents, sur tous les types de supports, et action de collecter, analyser, rechercher et diffuser ces documents.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
NT archives
technologies de l'information
rapports périodiques
centres de documentation
cartes du patrimoine
documentation du patrimoine
documentation photographique
plans cadastraux
vocabulaires normalisés
LE documentation (en)
dokumentálás (hu)
RT ICCROM

documentation
conservation
musées
coopération internationale
préservation
patrimoine archivistique
archives du patrimoine

documentation du patrimoine

DEF Ensemble des documents relatifs au patrimoine.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT documentation
LE heritage documentation (en)
kulturális örökségi dokumentumok (hu)

documentation photographique

DEF Ensemble des documents photographiques relatifs à un bien culturel
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT documentation
LE photographic record (en)
fotódokumentáció (hu)

domaine maritime public

DEF Rivage maritime et parties du patrimoine de l'Etat ou des collectivités territoriales soumises à un régime de droit public très protecteur. Il est imprescriptible et inaliénable.
TT Groupe 4 - Système légal
BT propriété publique
NT eaux territoriales
fonds marins
biens culturels maritimes
LE maritime public domain (en)

domaine public mobilier

DEF Bien(s) mobilier(s) considéré(s) d'intérêt public, appartenant à l'Etat, aux collectivités territoriales ou aux établissements publics.
TT Groupe 4 - Système légal
BT propriété publique
NT collections publiques
patrimoine artistique national
LE ingó köztulajdon (hu)
movable public domain (en)

donations

DEF Contrats par lesquels le donateur transmet un bien au donataire, dans un but désintéressé.
TT Groupe 4 - Système légal
BT transmission de la propriété
LE donations (en)
adományok (hu)

dossiers de classement

SYN dossiers de recensement ()
DEF Dossiers documentaires comprenant une monographie, ainsi que des documents graphiques sur les monuments dont la protection se révèle souhaitable. Ce dossier renseigne sur l'état de conservation, l'environnement et les utilisations présente et future.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT documentation
LE survey files (en)
védetté nyilvánítási dokumentáció (hu)
RT dossiers de recensement|dossiers de classement (BE)
préservation
géomètres
servitude de protection (CH)
archéologie urbaine

dossiers de recensement

SYN dossiers de classement (BE)
DEF Dossiers documentaires comprenant une monographie, ainsi que des documents graphiques sur les

monuments dont la protection se révèle souhaitable.
Ce dossier renseigne sur l'état de conservation, l'environnement et les utilisations présente et future.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT documentation
LE survey files (en)
védtetté nyilvánítási dokumentáció (hu)

RT dossiers de recensement\dossiers de classement (BE)
préservation
géomètres
servitude de protection (CH)
archéologie urbaine

dotation royale

USE biens de la couronne

droit de préemption

DEF Droit reconnu dans certains cas à l'administration, et à certains organismes de droit privé accomplissant une mission de service public, d'acquérir la propriété d'un bien lors de son aliénation par préférence à un tout autre acheteur.

TT Groupe 4 - Système légal
BT transmission de la propriété
LE right of pre-emptive purchase (en)
elővásárlási jog (hu)

droits d'auteur

DEF Prerogatives attribuées à l'auteur d'une œuvre de l'esprit. Le droit d'auteur comporte un droit pécuniaire (droit de tirer profit de l'œuvre) et un droit moral (droit pour un auteur de la divulguer, d'en fixer les conditions d'exploitation et d'en défendre l'intégrité). Seuls les droits pécuniaires peuvent être cédés.

TT Groupe 4 - Système légal
BT lois
LE copyright (en)
szerzői jog (hu)

RT fonds numérisés
droits d'auteur
publications

droits d'enregistrement

SYN frais d'enregistrement ()

DEF Impôts perçus sur la formalité consistant en la copie, l'analyse ou la mention d'un acte ou d'un écrit, par le receveur de l'enregistrement, dans un registre à ce destiné.

TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT système économique et financier
LE legal registration fees (en)
eljárási illetékek (hu)

droits d'image

SYN droits de l'image (FR)

DEF Droits d'auteur concernant une image. Ils comportent à la fois les droits des créateurs de l'image et de l'œuvre représentée et des propriétaires de l'image et de l'œuvre représentée.

TT Groupe 4 - Système légal
BT lois
LE copyright (en)
szerzői jog (hu)

droits d'usage

SYN affectation (FR)

droits de l'image

SYN droits d'image (CH)

DEF Droits d'auteur concernant une image. Ils comportent à la fois les droits des créateurs de l'image et de l'œuvre représentée et des propriétaires de l'image et de l'œuvre représentée.

TT Groupe 4 - Système légal

BT lois
LE copyright (en)
szerzői jog (hu)

droits de la propriété intellectuelle

TT Groupe 4 - Système légal
BT propriété intellectuelle
LE intellectual property rights (en)
szellemi alkotások joga (hu)

droits de la propriété intellectuelle

LE intellectual property rights (en)
szellemi alkotások joga (hu)

droits de mutation

DEF Sommes d'argent que la réglementation impose de verser à l'Etat lors de la vente d'un bien.

SN En France, droit d'enregistrement dû à l'occasion d'une mutation non constatée par la rédaction d'un acte juridique.

TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT impôts

droits de mutation par décès

DEF Impôts prélevés sur les biens dont héritent les particuliers.

SN Impôts prélevés sur la valeur des biens immeubles situés en Belgique recueillis dans la succession d'un non-habitant de la Belgique.

TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT impôts

droits de succession

DEF Droits et obligations liés à l'héritage d'une propriété

SN Impôts prélevés sur la valeur, déduction faite des dettes, de tout ce qui est recueilli dans la succession d'un habitant de la Belgique.

TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT impôts
LE rights of succession (en)
öröklési jog (hu)

eaux territoriales

DEF Bande maritime qui suit le tracé de la côte dans laquelle l'Etat côtier exerce sa pleine souveraineté, et dont la largeur est fixée par la Convention internationale de 1982 de Montego Bay à 12 miles.

TT Groupe 4 - Système légal
BT domaine maritime public
LE territorial waters (en)
felségvíz (hu)

échanges culturels

DEF Communication et échange d'expériences entre groupes culturels.

TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE cultural exchanges (en)
kulturális csere (hu)

RT coopération culturelle
échanges culturels

échanges d'information

DEF Collaboration entre institutions, organismes et individus consistant à avoir accès ou à transférer des informations concernant le patrimoine culturel.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT communication et sensibilisation
LE information exchange (en)
információcsere (hu)

échanges pédagogiques

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT enseignement

LE educational exchanges (en)
oktatási csereprogramok (hu)

édifices

DEF Par édifice, il faut comprendre le bâtiment ou le groupe de bâtiments affecté à une même destination et construit sur un terrain d'un seul tenant.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT biens immobiliers

NT lieux de culte

LE buildings (en)
épületek (hu)

RT édifices
interventions sur le milieu bâti
archéologie urbaine
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)
promoteurs immobiliers
permis de construire|permis d'urbanisme (BE)
travaux d'aménagement

édifices classés

SYN bâtiments classés (CH)

DEF Pour être classé, un édifice doit présenter des qualités historiques, artistiques, scientifiques ou techniques qui rendent sa protection d'intérêt public.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT édifices protégés|bâtiments protégés (CH)

LE listed buildings (en)

édifices désaffectés

SYN bâtiments désaffectés (CH)

DEF Bâtiments qui cessent d'être utilisés.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT édifices

LE disused buildings (en)
használaton kívüli épületek (hu)

édifices historiques

SYN bâtiments historiques (CH)

DEF Edifices ou monuments ouverts au public. Ils sont généralement placés sous la responsabilité d'un organisme public, d'une administration locale ou d'une association, mais peuvent également être une propriété privée.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT édifices

LE historic properties (en)

édifices inscrits

DEF Edifices qui présentent un intérêt évident sur le plan historique, artistique ou technique, mais ne justifiant pas la protection maximale, c'est-à-dire le classement.

SN Cette notion n'existe pas en Wallonie.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT édifices protégés|bâtiments protégés (CH)

édifices protégés

SYN bâtiments protégés (CH)

DEF Edifices qui présentent un intérêt historique, artistique, scientifique ou technique suffisant pour bénéficier de mesures de protection ou de conservation.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT édifices

NT édifices inscrits
édifices protégés|bâtiments protégés (CH)

LE protected buildings (en)
védett épületek (hu)

éléments classés

DEF Pour être classé, un élément doit présenter des qualités historiques, artistiques, scientifiques ou techniques qui rendent sa protection d'intérêt public.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT éléments protégés

LE listed elements (en)
protected elements (en)
védett alkotóelemek (hu)

éléments d'architecture

DEF Eléments faisant partie intégrante de monuments artistiques, historiques ou religieux et provenant du démantèlement de ceux-ci.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT biens culturels

LE architectural components (en)
építészeti alkotórészek (hu)

éléments décoratifs

DEF immeubles par nature ou éléments d'architecture constituant l'ornementation ou le décor d'un édifice

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT biens culturels

LE decorative elements (en)
díszítő elemek (hu)

éléments inscrits

DEF Eléments qui présentent un intérêt évident sur le plan historique, artistique ou technique, mais ne justifiant pas la protection maximale, c'est-à-dire le classement.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT éléments protégés

LE registered elements (en)

éléments protégés

DEF Eléments qui présentent un intérêt historique, artistique, scientifique ou technique suffisant pour bénéficier de mesures de protection ou de conservation.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT biens culturels

NT éléments classés
éléments inscrits

LE listed elements (en)
protected elements (en)
védett alkotóelemek (hu)

emprises foncières

DEF Ensemble des parcelles cadastrales bâties ou non bâties, contiguës ou non, donnant son unité à une propriété.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

TT Groupe 4 - Système légal

BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
espaces protégés

LE anti pollution policy (en)
környezetszennyezés elleni politika (hu)
birtok (hu)

enquêtes publiques

DEF Processus au cours desquels l'ensemble de la communauté a l'occasion de donner son avis sur des questions relatives à des propositions ou des politiques d'aménagement.

SN En Belgique, les enquêtes publiques concernent également des projets individuels, ou le développement d'activités économiques.

TT Groupe 4 - Système légal

BT gestion de l'aménagement

LE public consultations (en)
társadalmi egyeztetés (hu)

enseignement

DEF Action éducative intégrant des méthodes pédagogiques actives dans une optique interdisciplinaire utilisant une grande variété de modes de communication et d'expression.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT communication et sensibilisation

NT activités pédagogiques
matériels pédagogiques
programmes scolaires
classes du patrimoine
échanges pédagogiques

LE education (en)
oktatás (hu)
oktatás (hu)

RT ministère chargé de l'éducation
formation des conservateurs
enseignement

ensembles archéologiques

DEF Zones ou espaces comprenant un ou plusieurs sites archéologiques connus, regroupés pour leur relation topographique, chronologique ou structurelle.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces

LE archaeological landscapes (en)
régészeti tájak (hu)

RT archéologues
ensembles archéologiques
carte archéologique|atlas du sous-sol archéologique (BE)
protection du patrimoine archéologique
interventions sur le patrimoine archéologique

ensembles architecturaux

DEF Groupements homogènes de constructions urbaines ou rurales remarquables par leur intérêt historique, archéologique, artistique, scientifique, social ou technique et suffisamment cohérents pour faire l'objet d'une délimitation topographique (article 1 de la Convention de Grenade).

SN En Région wallonne, la définition est : Tout groupement de constructions urbaines ou rurales, en ce compris les éléments qui les relie, suffisamment cohérent pour faire l'objet d'une délimitation topographique et remarquable par son homogénéité ou par son intégration dans le paysage (art 185,b du CWATUPE).
En Région de Bruxelles-Capitale...

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces

LE architectural ensemble (en)
építészeti együttes (hu)

ensembles historiques

DEF Groupement de constructions anciennes présentant un intérêt architectural historique et resté cohérent en milieu urbain ou rural et méritant d'être sauvegardé sans modifications. Cet ensemble peut s'appliquer à des entités spatiales très diverses allant de l'îlot, du secteur ou du quartier urbain jusqu'à la ville ou au village entier.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces

NT champs de bataille
jardins historiques

LE historic sites and monuments (en)
történeti együttesek (hu)

entretien

DEF Conservation d'un bien pour le maintenir en état et éviter sa détérioration par des interventions régulières.

TT Groupe 5 - Interventions

BT conservation

LE maintenance (en)
örökséggondozás (hu)

environnement

DEF Ensemble des circonstances et des conditions dans lesquelles une communauté vit, travaille, évolue, comprenant en particulier les conditions extérieures affectant la vie de la faune et de la flore et le climat.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT concepts généraux

LE environment (en)
környezet (hu)

RT ministère chargé de l'environnement
lutte contre la pollution
environnement
développement durable

équipements culturels

DEF Tout type de bâtiments, d'équipements et de services qui permettent le développement d'activités culturelles.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT communication et sensibilisation

NT centres culturels
centres d'interprétation du patrimoine
bibliothèques
musées

LE cultural facilities (en)
kulturális infrastruktúra (hu)

RT organismes culturels
équipements culturels
politique culturelle

espaces

DEF Groupe de bâtiments, en général situés dans une même zone, qui méritent intérêt ou protection en raison de leur situation de regroupement plutôt qu'en tant que structures individuelles.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

NT ensembles historiques
espaces ruraux
parcs et jardins
ensembles archéologiques
lieux de découverte
zones archéologiques
zones d'intérêt historique
paysages culturels
sites
ensembles architecturaux
friches industrielles
paysages

LE areas (en)
területek (hu)

espaces boisés

SYN lieux plantés d'arbres (BE)

DEF Les réglementations sur les espaces boisés ont pour but d'assurer la préservation et la gestion des territoires boisés et des forêts.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces

LE wooded areas (en)
fás területek (hu)

espaces protégés

SYN périmètres protégés (CH)

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT paysages culturels

NT espaces protégés (}|périmètres protégés (CH)
espaces protégés (}|périmètres protégés (CH)
emprises foncières
Aires de mise en valeur de l'architecture et du patrimoine
zones naturelles d'intérêt écologique, floristique et faunistique
espaces protégés (}|périmètres protégés (CH)
parcs naturels régionaux
réserves naturelles
parcs archéologiques

LE archaeological sites (en)

espaces ruraux

DEF Espaces englobant l'espace agricole et les territoires d'implantation des collectivités rurales.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces
LE rural sites (en)
vidéki történeti helyszínek (hu)
RT espaces ruraux
patrimoine rural

étude du bâti

DEF Travaux de recherche sur la structure et l'évolution du bâti.
TT Groupe 5 - Interventions
BT recherche architecturale
LE building survey (en)
épületkutatás (hu)

études d'impact

DEF Etudes préalables à la réalisation de travaux ou commandes qui, en raison de leur importance, de leur ampleur ou de leurs effets, peuvent avoir des conséquences sur l'environnement. L'étude d'impact permet d'évaluer ces conséquences, de proposer des mesures pour les atténuer ou les annuler, d'apprécier la validité du projet, d'informer le public et d'aider les pouvoirs publics dans leur prise de décision.
TT Groupe 5 - Interventions
BT outils d'intervention
LE impact studies (en)
hatástanulmányok (hu)

études préalables

DEF Données et informations rassemblées, classées et traitées avant d'élaborer un programme ou projet et d'entreprendre une action concrète.
TT Groupe 5 - Interventions
BT outils d'intervention
LE preliminary programmes (en)
előtanulmányok (hu)

examen des candidatures

DEF Comparaison de plusieurs offres de réalisation d'une tâche ou d'un contrat particulier et sélection d'une offre.
TT Groupe 4 - Système légal
BT procédures d'appel d'offres
LE evaluation of tenders (en)
pályázatok értékelése (hu)

exonérations fiscales

DEF Décharges totales ou partielles d'une charge fiscale qui résultent de la loi ou d'une décision administrative.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT mesures incitatives
LE tax exemption (en)
adómentesség (hu)

experts

DEF Personnes ayant des connaissances spéciales ou une grande compétence dans un domaine précis.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE experts (en)
szakértők (hu)

exportations temporaires

DEF Transfert pour une période limitée seulement de biens ou d'objets, normalement entre deux pays.
TT Groupe 4 - Système légal
BT protection des biens mobiliers
LE temporary exports (en)
ideiglenes kivitel (hu)

expositions

DEF Présentation publique d'objets ayant une valeur culturelle, qui permettent au public de découvrir et de

connaître le patrimoine culturel grâce à l'interprétation du patrimoine exposé.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT manifestations culturelles
LE exhibitions (en)
kiállítások (hu)
RT guides-conférenciers (I)|guides touristiques (CH)
musées
expositions
sensibilisation du public
interprétation du patrimoine

expropriations

DEF Procédures judiciaires officielles permettant à une administration d'acquérir des terrains ou une propriété contre la volonté du propriétaire actuel, et ce, dans l'intérêt public.
TT Groupe 4 - Système légal
BT transmission de la propriété
LE compulsory purchase (en)
kisajátítás (hu)

extensions d'un édifice

DEF Augmentation de la superficie d'un bâtiment, sur le plan horizontal ou vertical.
TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur les bâtiments
LE building extensions (en)
épületbővítés (hu)
UF agrandissement

extensions de la protection

DEF Expansion d'une zone protégée, qu'il s'agisse d'une structure, d'un bâtiment ou d'un site, afin d'offrir une plus grande protection juridique.
TT Groupe 4 - Système légal
BT procédures de protection
LE extensions of protection (en)
védelem kiterjesztése (hu)

façadisme

DEF Pratique architecturale et urbanistique constituant à construire des édifices nouveaux derrière des bâtiments anciens éventrés et réduits à leur seule façade.
TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur les bâtiments
LE facadism (en)
faszádizmus (hu)
RT façadisme
architecture

financement

DEF Apport de fonds pour un(des) projet(s) provenant généralement de sources variées.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT système économique et financier
NT aides directes
subventions
crédits d'intervention
prêts
crédits d'entretien
financement privé
financement public
mécénat
LE funding (en)
pénzügyi eszközök (hu)

financement privé

DEF Apport de fonds pour un projet, une activité ou une initiative par des individus ou des consortiums à partir de sources non publiques.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT financement

LE private funding (en)
magánfinanszírozás (hu)
RT maîtres d'ouvrage
financement privé
propriétaires publics
propriété publique
usage de la propriété

financement public

DEF Sommes dépensées par le gouvernement local,
régional ou national pour un projet, une mission ou une
initiative.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT financement
NT subventions de l'Etat
budget public
aides publiques
LE public funding (en)
közfinszírozás (hu)

fonction publique

USE

fonction publique d'État

USE

fonctionnaires

DEF Agents d'une collectivité publique
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT agents
LE public servants (en)
köztisztviselők (hu)
RT fonctionnaires
organisations
métiers du patrimoine

fondations

DEF Institutions servant au financement d'activités non
lucratives d'intérêt général.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT organisations
LE public interest foundations (en)
közalapítványok (hu)
RT fondations
musées
mécénat

fonds d'intervention

USE crédits d'intervention

fonds marins

DEF Surface de terre située sous la mer également connue
sous le nom de fonds océaniques.
TT Groupe 4 - Système légal
BT domaine maritime public
LE sea bed (en)
tengerfenék (hu)

fonds numérisés

DEF Ensemble des collections de documents existants sous
format numérique
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT numérisation
LE digital collections (en)
digitális gyűjtemények (hu)
RT fonds numérisés
droits d'auteur
publications

formation

DEF Préparation intellectuelle et professionnelle permettant
d'acquérir des compétences et connaissances
particulières.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences

NT types de formation
savoir-faire techniques
centres de formation
stages de formation
programmes de formation
LE training (en)
képzés (hu)

formation continue

DEF Formation permanente en vue de l'actualisation des
connaissances des professionnels au moyen de cours
spécialisés, de réunions de spécialistes et d'échange
d'informations et d'expériences entre collègues.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT types de formation
LE in-service training course (en)
belső szakmai továbbképzés (hu)

formation des conservateurs

DEF Formation spécialisée qui combine les connaissances
théoriques et pratiques sur le travail de conservation
et permet d'acquérir des compétences tant dans le
domaine des techniques traditionnelles que dans celui
des nouvelles technologies (obligatoire pour exercer le
métier de conservateur en France).
SN Cette définition n'est pas pertinente pour la Belgique.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT types de formation
LE conservation training (en)
konzervátorképzés (hu)
RT ministère chargé de l'éducation
formation des conservateurs
enseignement
services muséographiques
métiers du patrimoine
musées
conservateurs
conservation

formation professionnelle

DEF Formation de base pour mener à bien des activités
professionnelles productives, étroitement liées à la
dynamique de l'emploi.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT types de formation
LE vocational training (en)
szakmai alapképzés (hu)
RT organismes professionnels
formation professionnelle

formations spécialisées

DEF Formations ciblées en vue de fournir aux
professionnels de la conservation, de la restauration,
de la documentation et de la diffusion du patrimoine
culturel les outils qui leur sont nécessaires.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT types de formation
LE specialist training (en)
szakirányú képzés (hu)

formations universitaires

DEF Enseignement prodigué à l'université, au sein de
facultés et d'écoles techniques. Il inclut les trois cycles
de l'enseignement supérieur, du premier cycle au
doctorat.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT types de formation
LE university education (en)
felsőoktatás (hu)

fouille

USE fouilles archéologiques

fouilles archéologiques

DEF	Excavations à la surface, dans le sous-sol, dans les milieux sous-marins ou subaquatiques visant à rechercher et à découvrir toutes sortes de vestiges historiques ou paléontologiques, ainsi que les éléments géologiques qui y sont liés.
TT	Groupe 5 - Interventions
BT	activités archéologiques
NT	fouilles de sauvetage fouilles programmées sondages archéologiques fouilles subaquatiques
LE	régészeti feltárások (hu) archaeological excavations (en)
UF	fouille

fouilles de sauvetage

DEF	Fouilles entreprises sur un monument ou site archéologique avant sa destruction pour cause de travaux ou de catastrophes naturelles.
TT	Groupe 5 - Interventions
BT	fouilles archéologiques
LE	megeelőző feltárás vagy mentő feltárás (hu) rescue excavations (en)
RT	fouilles de sauvetage archéologie de sauvetage

fouilles illégales

DEF	Les interventions archéologiques qui ont été menées sans le consentement du propriétaire ou, dans le cas de sites protégés, les corps chargés de la protection régime.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	délits
LE	illegal excavations (en)

fouilles programmées

DEF	Fouilles effectuées dans le cadre d'un programme pré-défini sur un site archéologique connu.
TT	Groupe 5 - Interventions
BT	fouilles archéologiques
LE	planned excavations (en) tervátatás (hu)
RT	fouilles programmées archéologie urbaine

fouilles subaquatiques

TT	Groupe 5 - Interventions
BT	fouilles archéologiques
LE	underwater excavations (en) víz alatti feltárás (hu)
RT	sites d'épave fouilles subaquatiques archéologie subaquatique (FR) archéologie sous-marine

frais d'enregistrement

SYN	droits d'enregistrement (BE)
DEF	Impôts perçus sur la formalité consistant en la copie, l'analyse ou la mention d'un acte ou d'un écrit, par le receveur de l'enregistrement, dans un registre à ce destiné.
TT	Groupe 8 - Système économique et financier
BT	système économique et financier
LE	legal registration fees (en) eljárási illetékek (hu)

fréquentation

DEF	Calcul du nombre de visiteurs, qui, relié à d'autres données statistiques, permet d'évaluer les résultats obtenus de la communication sur le patrimoine.
SN	Ne concerne pas la Wallonie et la Région de Bruxelles-Capitale.
TT	Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT	visites

LE	visitor numbers (en) látogatók száma (hu)
----	--

friches industrielles

DEF	La reconversion du patrimoine industriel a connu un développement important ces trente dernières années, des initiatives se sont développées dans des 'espaces laissés à l'abandon' suite aux profondes mutations économiques du XXème siècle et à la disparition de nombreuses activités industrielles. Ces lieux laissés vacants, souvent situés dans des 'zones suburbaines', sont recyclés en espaces culturels, artistiques et sociaux de proximité.
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT	espaces
LE	brownfield sites (en) barnamezős területek (hu)

géomètres

DEF	Techniciens qui décrivent et dessinent de façon détaillée la superficie d'un terrain, dressant des cartes et des plans.
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT	Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT	architectes architectes
LE	surveyors (en) földmérők (hu)
UF	géomètres experts
RT	géomètres plans cadastraux archéologie urbaine dossiers de recensement dossiers de classement (BE) servitude de protection (CH)

géomètres experts

USE	géomètres
-----	-----------

gestion de l'aménagement

DEF	Série de contraintes visant à réglementer le développement et la croissance d'une région géographique, souvent sous la responsabilité d'une collectivité locale.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	politique d'aménagement du territoire
NT	inspection autorisations de travaux prescriptions techniques autorisations préalables suspension des travaux enquêtes publiques autorisations spéciales de travaux
LE	planning control (en) település- és területfejlesztési és -rendezési szabályozás (hu)

gestion du patrimoine

DEF	Ensemble des actions de contrôle, préservation et mise en valeur des biens culturels pour le bénéfice de générations futures.
TT	Groupe 4 - Système légal
NT	compétences procédures d'appel d'offres protection
LE	heritage management (en) kulturális örökség kezelése (hu)

groupes d'intérêt

SYN	groupes de pression (FR)
DEF	Ensemble de personnes (organisé ou non en un groupement à forme juridique définie) ayant des intérêts communs et s'efforçant de les imposer aux pouvoirs publics par des moyens divers.
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT organisations
LE pressure groups (en)
érdekérvényesítő csoportok (hu)

groupes de pression

SYN groupes d'intérêt (CH)
DEF Ensemble de personnes (organisé ou non en un groupement à forme juridique définie) ayant des intérêts communs et s'efforçant de les imposer aux pouvoirs publics par des moyens divers.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT organisations
LE pressure groups (en)
érdekérvényesítő csoportok (hu)

guides touristiques

SYN guides-conférenciers ()
DEF Personnes qui conduisent des visites guidées, souvent dans la langue des visiteurs concernés et qui interprètent le patrimoine culturel et naturel d'une zone géographique spécifique (un monument, une ville, la région ou les alentours).
SN En Belgique, ne correspond pas à un titre particulier.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE tour guides (en)
idegenvezetők (hu)
RT guides-conférenciers ()|guides touristiques (CH)
musées
expositions
sensibilisation du public
interprétation du patrimoine
tourisme culturel
services de protection
centres d'interprétation du patrimoine

guides-conférenciers

SYN guides touristiques (CH)
DEF Personnes qui conduisent des visites guidées, souvent dans la langue des visiteurs concernés et qui interprètent le patrimoine culturel et naturel d'une zone géographique spécifique (un monument, une ville, la région ou les alentours).
SN En Belgique, ne correspond pas à un titre particulier.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE tour guides (en)
idegenvezetők (hu)
RT guides-conférenciers ()|guides touristiques (CH)
musées
expositions
sensibilisation du public
interprétation du patrimoine
tourisme culturel
services de protection
centres d'interprétation du patrimoine

handicap

DEF Constitue un handicap toute limitation d'activité ou restriction de participation à la vie en société subie dans son environnement par une personne en raison d'une altération substantielle, durable ou définitive d'une ou plusieurs fonctions physiques, sensorielles, mentales, cognitives ou psychiques, d'un poly-handicap ou d'un trouble de santé invalident.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT accessibilité
LE disability (en)
fogyatékoság (hu)

histoire

DEF L'étude du passé, des événements et des activités humaines.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE history (en)

histoire de l'architecture

DEF L'histoire du développement de l'architecture et de l'analyse des bâtiments.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE history of architecture (en)
építészettörténet (hu)

histoire de l'art

DEF L'histoire des arts visuels, tels que la peinture, la sculpture et l'architecture.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE art history (en)

historiens

DEF Experts dans l'étude de l'histoire des sociétés humaines.
SN En Belgique, la formation permet d'obtenir les diplômes d'historien, d'historien de l'art ou d'archéologue.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE historians (en)
történészek (hu)
RT historiens

historiens d'art

DEF Experts dans le domaine de l'histoire et du développement des techniques et des mouvements artistiques.
SN En Belgique, la formation permet d'obtenir les diplômes d'historien, d'historien de l'art ou d'archéologue.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE art historians (en)
művészettörténészek (hu)
RT historiens d'art
conservateurs
conservation

historiens de l'architecture

DEF Experts dans le domaine de l'histoire, du développement de l'architecture et de l'analyse des bâtiments.
SN En Belgique, la formation permet d'obtenir les diplômes d'historien, d'historien de l'art ou d'archéologue.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE architectural historians (en)
építészettörténészek (hu)
RT historiens de l'architecture
recherche architecturale
archéologie urbaine

ICCROM

DEF Centre international d'études pour la conservation et la restauration des biens culturels : organisation intergouvernementale internationale fondée par l'Unesco en 1956 et dont le siège est à Rome. Son rôle est d'exécuter des programmes de recherche, de documentation, d'assistance technique, de formation et de sensibilisation pour améliorer la conservation

du patrimoine culturel immobilier et mobilier. Dans le domaine du patrimoine mondial, il est le partenaire prioritaire en matière de formation pour les biens du patrimoine culturel.

TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	organisations internationales
LE	ICCROM (en) ICCROM (hu)
RT	ICCROM documentation conservation musées coopération internationale

ICOMOS

DEF	L'organisation internationale non gouvernementale a été fondée en 1965 suite à l'adoption de la Charte pour la conservation et la restauration des Monuments et des Sites. L'ICOMOS est le principal conseiller de l'UNESCO en matière de conservation et de protection des monuments et des sites. L'ICOMOS cherche à établir des normes internationales pour la préservation, la restauration et la gestion de l'environnement culturel, encourager l'adoption et l'application des conventions internationales sur la conservation et la mise en valeur du patrimoine architectural et de constituer un réseau international de professionnels et spécialistes de la conservation.
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT	organisations internationales
LE	ICOMOS (en) ICOMOS (hu)
UF	ICOMOS France Section française de l'ICOMOS
RT	ICOMOS sites naturels coopération internationale

ICOMOS France

USE	ICOMOS
-----	--------

identité culturelle

DEF	Façon dont différents groupes ethniques, sociaux, religieux ou linguistiques perçoivent leurs particularités telles que représentées par leur patrimoine, leurs coutumes et leurs expériences culturelles.
TT	Groupe 9 - Concepts généraux
BT	concepts généraux
LE	cultural identity (en) kulturális identitás (hu)
RT	mémoire collective identité culturelle patrimoine

immeubles

USE	biens immobiliers
-----	-------------------

immeubles par destination

DEF	Les immeubles par destination sont de 2 types : - les objets mobiliers que le propriétaire a attachés au fonds à perpétuelle demeure, mais auxquels il peut à tout moment rendre leur qualité de meuble ("objets meubles scellés au plâtre ou à la chaux ou au ciment ou lorsqu'ils ne peuvent être détachés sans être fracturés, dénaturés, ou sans détériorer la partie du fonds à laquelle ils sont attachés"). - les objets mobiliers placés par le propriétaire pour le service et l'exploitation du fonds.
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT	biens immobiliers
LE	fittings (en) tartozékok és berendezési tárgyak (hu)
UF	biens immeubles par destination

immeubles par nature

DEF	Les immeubles par nature sont ceux qui participent au clos et au couvert de l'édifice : vitrail, portes, volets, faitages, etc. , ceux qui forment les sols et les plafonds, décorés ou non : parquets, carreaux, etc., ceux qui sont inclus dans les murs : peintures murales, papiers peints, etc., ceux qui sont posés sur le mur et construits en même temps que l'immeuble : boiseries d'origine, cheminées).
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT	biens immobiliers
LE	fixtures (en) épületszerkezeti elemek (hu)
UF	biens immeubles par nature
RT	immeubles par nature architecture

impôts

DEF	Contributions aux revenus de l'Etat, prélevées par les organes gouvernementaux nationaux et locaux à des particuliers, des entreprises, sur des marchandises et des biens.
TT	Groupe 8 - Système économique et financier
BT	système économique et financier
NT	droits de succession droits de mutation par décès droits de mutation taxe sur la valeur ajoutée
LE	taxes (en) adó (hu)

incapacité financière

DEF	L'incapacité pour un individu ou une organisation de remplir une obligation financière.
TT	Groupe 8 - Système économique et financier
BT	système économique et financier
LE	financial incapacity (en) fizetésképtelenség (hu)

incendies volontaires

DEF	L'acte d'endommager ou de détruire intentionnellement un bien culturel, par le biais d'incendies.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	délits
LE	arson (en) gyújtogatás (hu)

indemnisations

DEF	Engagement consistant à assurer la sécurité ou la protection contre tout préjudice, dommage ou perte.
TT	Groupe 8 - Système économique et financier
BT	système économique et financier
LE	indemnification (en) kárbiztosítás (hu)

inscription

SYN	Inscription sur la liste de sauvegarde (BE)
DEF	Mesure légale de portée individuelle par laquelle l'autorité compétente reconnaît la valeur patrimoniale d'un bien en vue de sa préservation.
SN	En France, les immeubles ou parties d'immeubles publics ou privés qui, sans nécessiter un classement, présentent un intérêt historique ou artistique suffisant pour en justifier la préservation, sont inscrits sur "l'inventaire supplémentaire des monuments historiques". Tous les travaux sur un immeuble inscrit ne peuvent être effectués sans l'accord de l'Etat.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	niveaux de protection
LE	listing of buildings (en) műemlékké nyilvánítás (hu)

inscription révisable

USE	protection temporaire
-----	-----------------------

Inscription sur la liste de sauvegarde

SYN inscription ()
 DEF Mesure légale de portée individuelle par laquelle l'autorité compétente reconnaît la valeur patrimoniale d'un bien en vue de sa préservation.
SN En France, les immeubles ou parties d'immeubles publics ou privés qui, sans nécessiter un classement, présentent un intérêt historique ou artistique suffisant pour en justifier la préservation, sont inscrits sur "l'inventaire supplémentaire des monuments historiques". Tous les travaux sur un immeuble inscrit ne peuvent être effectués sans l'accord de l'Etat.
 TT Groupe 4 - Système légal
 BT niveaux de protection
 LE listing of buildings (en)
 műemlékké nyilvánítás (hu)

inspection

DEF Evaluation permanente d'un bien culturel, de sa préservation, observation des conditions de conservation de l'objet, les différentes influences et leurs conséquences ainsi que les propositions de protection.
 TT Groupe 4 - Système légal
 BT gestion de l'aménagement
 LE monitoring (en)
 monitoring (hu)

inspection

USE suivi des interventions

inspection des monuments historiques

DEF L'inspection, autorité publique de l'Etat, donne un avis technique sur la protection et sur l'ensemble des études, projets de restauration et de travaux sur les monuments historiques.
SN N'existe pas en Belgique. Par contre, certains fonctionnaires régionaux ou communaux sont habilités à relever les infractions ou à constater les défauts d'entretien.
 TT Groupe 4 - Système légal
 BT protection
 NT autorisation spéciale de travaux
 LE műemlékek felügyelete (hu)
 statutory protection (en)
 jogszabályi védelem (hu)
 listed building control (en)

instance de classement

USE protection temporaire

institutions européennes

DEF Terme générique désignant l'ensemble des organes européens, notamment l'Union européenne et le Conseil de l'Europe.
 TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
 BT organisations internationales
 NT Union européenne
 Conseil de l'Europe
 LE european institutions (en)
 európai intézmények (hu)
 RT institutions européennes
 coopération culturelle
 coopération européenne

institutions scientifiques

DEF Organismes ou établissements de recherche scientifique ou d'enseignement supérieur.
 TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
 BT organisations
 LE scientific institutions (en)
 tudományos intézmények (hu)
 RT institutions scientifiques
 recherche architecturale
 recherche scientifique

diffusion de la recherche
 patrimoine scientifique

instruments légaux

DEF Documents ou procédures formels utilisés en tant que moyens d'organisation ou de contrôle juridiques, ayant force de loi.
 TT Groupe 4 - Système légal
 NT instruments légaux internationaux
 instruments légaux communautaires
 instruments légaux nationaux
 LE legal instruments (en)
 jogi szabályozás (hu)

instruments légaux communautaires

DEF Documents ou procédures formels utilisés en tant que moyens d'organisation ou de contrôle juridiques, supportés par la loi des institutions européennes.
 TT Groupe 4 - Système légal
 BT instruments légaux
 NT décisions
 directives
 règlements
 recommandations
 LE European legal instruments (en)
 európai uniós jogi szabályozás (hu)
 RT Union européenne
 instruments légaux communautaires

instruments légaux internationaux

DEF Documents ou procédures formels utilisés à l'échelle supranationale en tant que moyens d'organisation ou de contrôle juridiques, ayant force de loi.
 TT Groupe 4 - Système légal
 BT instruments légaux
 NT chartes
 conventions
 résolutions
 traités
 LE international legal instruments (en)
 nemzetközi jogi szabályozás (hu)
 RT organisations internationales
 instruments légaux internationaux
 coopération internationale

instruments légaux nationaux

DEF Documents ou procédures formels utilisés à l'échelle nationale en tant que moyens d'organisation ou de contrôle juridiques, ayant force de loi.
 TT Groupe 4 - Système légal
 BT instruments légaux
 NT règlements nationaux
 lois
 normes
 LE national legal instruments (en)
 nemzeti jogi szabályozók (hu)
 RT instruments légaux nationaux

intégration de l'architecture contemporaine

TT Groupe 5 - Interventions
 BT interventions sur les bâtiments
 LE integration of contemporary architecture (en)
 kortárs építészet integrálása (hu)

interdiction d'exportation

DEF Interdiction de transférer des biens ou des matériaux d'un pays à un autre.
 TT Groupe 4 - Système légal
 BT protection des biens mobiliers
 LE export ban (en)
 kiviteli tilalom (hu)
 RT interdiction d'exportation
 autorisations d'exportation
 trafic illicite

vol d'oeuvres d'art

interdiction de construire

- SYN interdictions de travaux ()
DEF Actes ou actions empêchant la réalisation de travaux sur un bâtiment ou un site.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
LE work prohibitions (en)
építési korlátozások és tilalmak (hu)

interdictions de cession

- DEF Décrets empêchant une personne ou une organisation d'échanger un objet ou un bien contre de l'argent.
TT Groupe 4 - Système légal
BT transmission de la propriété
LE sale prohibitions (en)
elidegenítési tilalom (hu)

interdictions de travaux

- SYN interdiction de construire (CH)
DEF Actes ou actions empêchant la réalisation de travaux sur un bâtiment ou un site.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
LE work prohibitions (en)
építési korlátozások és tilalmak (hu)

intérêt anthropologique

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine de l'anthropologie.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
NT intérêt ethnographique
LE anthropological interest (en)
antropológiai érték (hu)

intérêt archéologique

- DEF Katalyn ?
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
LE archaeological interest (en)
régészeti érték (hu)

intérêt artistique

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine de l'art.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
LE artistic interest (en)
művészi érték (hu)

intérêt botanique

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine de la botanique.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt écologique
LE botanical interest (en)
botanikai érték (hu)

intérêt culturel

- DEF Eléments présentant un intérêt en raison de leur lien à une culture spécifique.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
LE cultural interest (en)
kulturális érték (hu)

intérêt écologique

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine de l'écologie.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
NT intérêt botanique

- LE ecological interest (en)
ökológiai érték (hu)

intérêt ethnographique

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine de l'ethnographie.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt anthropologique
LE néprajzi érték (hu)
ethnographic interest (en)

intérêt folklorique

- DEF Teresa ?
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
LE folklore interest (en)
folklorisztikai érték (hu)

intérêt historique

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine historique.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
LE historic interest (en)
történeti érték (hu)

intérêt industriel

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine de l'industrie.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
LE industrial interest (en)
ipartörténeti érték (hu)

intérêt paléontologique

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine de la paléontologie.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial
LE palaeontological interest (en)
őslénytani érték (hu)

intérêt patrimonial

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine du patrimoine.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
NT intérêt anthropologique
intérêt archéologique
intérêt artistique
intérêt culturel
intérêt écologique
intérêt folklorique
intérêt historique
intérêt industriel
intérêt paysager
intérêt paléontologique
intérêt pittoresque
intérêt scientifique
intérêt régional
intérêt technique
LE heritage interest (en)
örökségi érték (hu)
RT services de protection
intérêt patrimonial
patrimoine
conservation
centres d'interprétation du patrimoine
politique patrimoniale

intérêt paysager

- DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine paysager.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT intérêt patrimonial

LE landscape interest (en)
tájképi érték (hu)

intérêt pittoresque

DEF Eléments présentant un intérêt spécifique du point de vue de leur nature pittoresque.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT intérêt patrimonial

LE picturesque interest (en)
látvány-érték (hu)

intérêt régional

DEF Eléments présentant un intérêt local spécifique.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT intérêt patrimonial

LE regional interest (en)
helyi jelentőségű érték (hu)

intérêt scientifique

DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine des sciences.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT intérêt patrimonial

LE scientific interest (en)
tudományos érték (hu)

intérêt technique

DEF Eléments présentant un intérêt spécifique dans le domaine des techniques.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT intérêt patrimonial

LE technical interest (en)
műszaki érték (hu)

interprétation du patrimoine

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT sensibilisation du public

LE heritage interpretation (en)
örökség értelmezése (hu)

RT chantiers de bénévoles
bénévoles
activités archéologiques
interprétation du patrimoine
archéologie urbaine
bénévolat
guides-conférenciers ()|guides touristiques (CH)
musées
expositions
sensibilisation du public
archéologues
parcs archéologiques
musées de plein air
services de protection
centres d'interprétation du patrimoine

interventions sur la ville

DEF Action directe ou indirecte affectant l'usage ou l'aspect extérieur de tout ou partie d'une ville.

TT Groupe 5 - Interventions

BT interventions sur le milieu bâti

NT projets d'aménagement urbain

revitalisation urbaine

reconstruction urbaine

réhabilitation urbaine

LE településfejlesztés (hu)

urban interventions (en)

RT centres villes historiques (FR)|centres historiques (CH)

urbanisme

interventions sur la ville

tourisme culturel

paysages urbains

architecture

archéologie urbaine

interventions sur le milieu bâti

DEF Action directe ou indirecte affectant l'usage ou l'aspect extérieur d'un bien immobilier.

TT Groupe 5 - Interventions

BT types d'intervention

NT interventions sur les bâtiments

interventions sur la ville

travaux

LE built heritage interventions (en)

épített örökséget érintő beavatkozások (hu)

RT architectes

patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)

interventions sur le milieu bâti

types de formation

architecture

édifices

archéologie urbaine

chantiers de bénévoles

ruines

conservation

reconstruction à l'identique

interventions sur le patrimoine archéologique

DEF Actions directes ou indirectes affectant l'usage ou l'aspect extérieur de tout élément appartenant aux vestiges matériels du passé.

TT Groupe 5 - Interventions

BT types d'intervention

NT activités archéologiques

découvertes

archéologie programmée

archéologie préventive

prospection archéologique

LE archaeological heritage interventions (en)

régészeti örökséget érintő beavatkozások (hu)

RT services archéologiques

interventions sur le patrimoine archéologique

archéologie urbaine

archéologues

patrimoine archéologique

zones archéologiques

ensembles archéologiques

carte archéologique|atlas du sous-sol archéologique (BE)

protection du patrimoine archéologique

matériels archéologiques

objets archéologiques

chantiers de bénévoles

vestiges

activités archéologiques

interventions sur les bâtiments

DEF Action directe ou indirecte affectant le fonctionnement et/ou l'aspect extérieur de tout ou partie d'un bâtiment.

TT Groupe 5 - Interventions

BT interventions sur le milieu bâti

NT extensions d'un édifice

constructions

réhabilitation

démolitions

façadisme

recherche architecturale

intégration de l'architecture contemporaine

LE building interventions (en)

építészeti beavatkozások (hu)

RT maîtres d'œuvre

interventions sur les bâtiments

inventaire archéologique

USE

inventaire général

DEF L'inventaire général répond à deux finalités complémentaires d'information et de classification. Il est informatisé et obéit à un ensemble de principes d'analyse scientifiques, et porte aussi bien sur le patrimoine architectural que sur les biens mobiliers.

SN "L'inventaire général des monuments et richesses artistiques de la France" a été créé par André Malraux en 1964. C'est la première entreprise générale portant sur le mobilier comme sur l'architecture, sa mission était de "recenser, étudier et faire connaître toute œuvre susceptible de constituer un élément du patrimoine national". En Wallonie, l'informatisation se réalise en parallèle à la mise à jour. L'architecture institutionnelle belge limite la compétence des Régions au seul patrimoine immobilier, le patrimoine mobilier relevant de la compétence des Communautés. De même, il n'existe pas d'inventaire général national, chaque Région établissant ses propres inventaires sur une base topographique ou thématique. A Bruxelles, l'inventaire est en cours de réalisation et l'informatisation se fait en parallèle.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT inventaires
LE national inventories (en)
országos nyilvántartások (hu)
UF inventaire général des monuments historiques
RT services de protection
inventaire général

inventaire général des monuments historiques

USE inventaire général

inventaire topographique

DEF Dans le cadre de l'inventaire général, étude fondée sur une approche exhaustive du patrimoine, d'une aire d'étude (en France, le canton).

SN En Wallonie, l'inventaire du patrimoine monumental est organisé par arrondissement administratif. L'inventaire du patrimoine architectural est publié par ensemble de communes. A Bruxelles, l'inventaire se fait commune par commune.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT inventaires
LE topographical inventories (en)
műemléki és régészeti topográfia (hu)

inventaires

DEF Les inventaires répondent à deux finalités complémentaires d'information et de classification. Ils fournissent l'identification et la localisation des biens sous forme de listes, index ou cartes.

SN En Belgique, les inventaires contiennent généralement une description plus ou moins précise des biens recensés. Tant en Région de Bruxelles-Capitale qu'en Wallonie, les inventaires sont diffusés par publication ou via internet.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
NT inventaire général
inventaires locaux
inventaires thématiques
inventaire topographique
LE inventories (en)
nyilvántartások (hu)

inventaires locaux

DEF Inventaires portant sur une partie du territoire national et conduits par les collectivités territoriales ou par des acteurs privés. Inventarios que abarcan una parte del territorio nacional, realizados por iniciativa de los entes territoriales

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT inventaires
LE local inventories (en)
helyi nyilvántartások (hu)

inventaires thématiques

DEF Inventaires du patrimoine restreints à des thèmes précis (par exemple patrimoine industriel, ...).

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT inventaires

LE thematic inventories (en)
tematikus nyilvántartások (hu)

inventeurs

DEF Du point de vue juridique, l'inventeur d'un site ou de vestiges archéologiques est la personne qui en a effectué la découverte.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT agents
LE finders (en)
megtalálók (hu)
RT inventeurs
objets archéologiques
lieux de découverte
récompenses de découverte

itinéraires culturels

DEF Parcours couvrant un ou plusieurs pays ou régions, et qui s'organisent autour des thèmes dont l'intérêt historique, artistique ou social s'avère européen, soit en raison du tracé géographique de l'itinéraire, soit en fonction de son contenu et de sa signification. (Conseil de la Coopération culturelle)

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT tourisme culturel
LE cultural routes (en)
kulturális utak (hu)

IUCN

DEF Union mondiale pour la nature : partenariat regroupant des gouvernements nationaux, des ONG et des scientifiques, fondé en 1948 et ayant son siège à Gland (Suisse). Son rôle est d'encourager et d'aider les sociétés à travers le monde à conserver l'intégrité et la diversité de la nature et à s'assurer que tout usage des ressources naturelles est équitable et écologiquement durable. Dans le domaine du patrimoine mondial, il évalue les biens naturels et mixtes proposés pour inscription sur la liste du patrimoine mondial et présente ses conclusions au Comité du patrimoine mondial.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT organisations internationales
LE IUCN (en)
IUCN (hu)
RT IUCN
coopération internationale

jardins historiques

DEF « Le jardin historique est une composition architecturale et végétale, qui, du point de vue de l'histoire et de l'art, présente un intérêt public » (Source : Centre de documentation UNESCO-ICOMOS).

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT ensembles historiques
LE historic gardens (en)
történeti kertek (hu)
RT paysagistes
jardins historiques
aménagement paysagers|paysagisme (CH)

JEP

USE Journées Européennes du Patrimoine

Journées Européennes du Patrimoine

DEF Journées créées à l'initiative du Conseil de l'Europe en 1991 pour sensibiliser le public à l'importance de la conservation du patrimoine culturel européen. Ces journées sont généralement axées sur l'ouverture de monuments habituellement fermés au public.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT ouverture aux publics
LE european heritage days (en)
Európai Örökség Napjai (hu)

UF JEP

journées portes ouvertes

DEF Journées pendant lesquelles sont exceptionnellement ouverts des monuments peu connus ou difficiles d'accès, de monuments qui ont bénéficié de récents travaux de restauration ou d'une partie des installations habituellement fermée au public.

SN Peu fréquent en Région de Bruxelles-Capitale ou en Wallonie où ces ouvertures exceptionnelles sont généralement organisées dans le cadre des Journées européennes du Patrimoine.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT ouverture aux publics

LE heritage open days (en)

örökségi nyílt napok (hu)

législation du patrimoine

DEF Recueil des lois et réglementations s'appliquant au patrimoine.

SN En France, l'ensemble de la législation patrimoniale est regroupée au sein du code du patrimoine. Le patrimoine s'entend, au sens de ce code, de l'ensemble des biens, immobiliers ou mobiliers, relevant de la propriété publique ou privée, qui présentent un intérêt historique, artistique, archéologique, esthétique, scientifique ou technique.

TT Groupe 4 - Système légal

BT lois

LE heritage legislation (en)

örökségvédelmi jogszabályok (hu)

UF code du patrimoine

legs

DEF Dons ou legs normalement faits à une organisation sous forme d'argent ou de biens. Dons faits par testament.

TT Groupe 4 - Système légal

BT transmission de la propriété

LE bequests (en)

hagyatékok (hu)

lieux de culte

DEF Lieux servant à la célébration des cérémonies religieuses.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT édifices

LE places of worship (en)

kultuszhelyek (hu)

RT lieux de culte

usufruit (FR)|

patrimoine religieux

lieux de découverte

DEF Lieux où a été découvert ce qui était caché, dissimulé, inconnu ou ignoré.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces

LE places of discovery (en)

lelőhelyek (hu)

RT inventeurs

objets archéologiques

lieux de découverte

récompenses de découverte

lieux de mémoire

DEF Sites qui sont préservés ou conservés du fait de leur lien avec un événement historique, une tradition ou un personnage célèbre

LE commemorative sites (en)

emlékhelyek (hu)

lieux plantés d'arbres

SYN espaces boisés ()

DEF Les réglementations sur les espaces boisés ont pour but d'assurer la préservation et la gestion des territoires boisés et des forêts.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces

LE wooded areas (en)

fás területek (hu)

liste du patrimoine mondial de l'UNESCO

DEF La Convention de 1972 pour la protection du patrimoine mondial naturel et culturel, prévoit que les biens présentant une valeur universelle exceptionnelle sont inscrits sur la liste du patrimoine mondial. Cette inscription se fait par décision du Comité du patrimoine mondial (21 Etats parties à la Convention désignés par vote). La liste du patrimoine mondial veut refléter l'histoire de l'homme et de la terre. Elle induit le respect du patrimoine des autres, l'échange d'expériences et de connaissance et la solidarité entre les Etats, notamment par le biais du Fonds du patrimoine mondial.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation

BT listes des biens protégés

NT liste indicative

LE World Heritage List (en)

világörökségi lista (hu)

liste indicative

DEF La liste indicative est un inventaire des biens culturels et naturels situés sur le territoire de chaque Etat partie et susceptibles d'être inclus sur la liste du patrimoine mondial. L'inscription sur la liste indicative est un préalable obligatoire à l'inscription sur la liste du patrimoine mondial. Le Comité du patrimoine mondial invite les Etats parties à mettre à jour leur liste indicative au cours des 5 à 10 ans à venir. L'analyse des listes indicatives permet d'évaluer la valeur universelle exceptionnelle des biens qui y figurent mais aussi de déterminer les types de patrimoine pas ou peu représentés sur la liste du patrimoine mondial.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation

BT liste du patrimoine mondial de l'UNESCO

LE tentative list (en)

várományosi lista (hu)

RT UNESCO

paysages culturels

espaces protégés

sites naturels

rapports périodiques

liste indicative

Comité du Patrimoine Mondial

coopération internationale

listes des biens protégés

DEF Liste des biens soumis à un système de protection.

SN En Belgique, cette notion correspond plus ou moins à la liste des biens classés.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation

NT liste du patrimoine mondial de l'UNESCO

LE list of protected property (en)

védett kulturális örökség jegyzéke (hu)

RT listes des biens protégés

préservation

location

DEF Contrat passé entre un propriétaire et un locataire, conférant à celui-ci le droit d'utiliser le bien loué moyennant le versement d'une somme d'argent appelée loyer.

TT Groupe 4 - Système légal

BT usage de la propriété

LE tenancy (en)

bérlét (hu)

loi littoral

USE protection du littoral

loi montagne

USE protection de la montagne

lois

DEF Règles, issues de la législation (ou du droit coutumier au Royaume-Uni), qu'un Etat ou une communauté donné reconnaît comme régissant les actions de ses sujets ou membres et qu'il ou elle peut faire appliquer en imposant des sanctions.

SN En France, la loi est votée par l'assemblée nationale et le Sénat, elle est promulguée (signée) par le Président de la République et publiée au journal officiel (JO). En Belgique, la loi est votée par la Chambre des Représentants et le Sénat, elle est promulguée par le Roi et publiée au Moniteur belge.

TT Groupe 4 - Système légal
BT instruments légaux nationaux

NT législation du patrimoine
droits d'auteur
propriété intellectuelle
arrêtés

LE laws (en)
törvények (hu)

lutte contre la pollution

DEF Ensemble de mesures et d'actions visant à éviter toute pollution et ses effets sur les personnes et les biens.

TT Groupe 5 - Interventions

BT politique d'intervention

LE anti pollution policy (en)
környezetszennyezés elleni politika (hu)
birtok (hu)

RT ministère chargé de l'environnement
lutte contre la pollution
environnement
développement durable
catastrophes naturelles

maîtres d'ouvrage

DEF Personnes physiques ou morales qui définissent le programme, commissionnent les travaux de construction ou de restauration et en assurent le règlement.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT agents

LE contracting authorities (en)
beruházók (hu)

RT maîtres d'ouvrage
financement privé

maîtres d'œuvre

DEF Personnes physiques ou morales chargées par le maître d'ouvrage de concevoir et contrôler l'exécution des travaux, de diriger et de proposer leur réception ainsi que leur règlement.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT agents

LE contractors (en)
fővállalkozó kivitelezők (hu)

RT maîtres d'œuvre
interventions sur les bâtiments

manifestations culturelles

DEF Ensemble d'activités culturelles concrètes (représentations théâtrales, concerts, journées, festivals, expositions, etc.) à caractère saisonnier et destiné à capter des publics.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT animations culturelles

NT expositions
reconstitutions historiques

LE cultural events (en)

kulturális rendezvények (hu)

marchés négociés

SYN appels d'offres limités (CH)

DEF Appels d'offres qui ne sont ouverts qu'à un ou plusieurs prestataire(s) choisi(s) par le maître d'ouvrage.

TT Groupe 4 - Système légal

BT offres

LE closed tenders (en)
tárgyalásos kiválasztás (hu)

matériels archéologiques

DEF Objets, structures ou échantillons découverts lors de fouilles archéologiques y compris les découvertes faites lors des prospections de surface et les vestiges conservés in situ.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT objets mobiliers

NT objets archéologiques

LE archaeological materials (en)
régészeti leletanyag (hu)

RT archéologues

matériels archéologiques

objets archéologiques

interventions sur le patrimoine archéologique

matériels documentaires

DEF Produits de la collecte méthodique et du traitement de documents et de données opérés pour l'information des publics (professionnels ou grand public).

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation

BT archives

LE documentary material (en)

dokumentáció (hu)

matériels pédagogiques

DEF Ensemble de ressources contenant les explications pertinentes pour asseoir les connaissances relatives au patrimoine que l'on cherche à transmettre par les activités menées.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT enseignement

LE teaching resources (en)

oktatási segédanyagok (hu)

mécénat

DEF Processus par lequel un soutien financier est accordé par des donateurs pour une activité ou un projet.

TT Groupe 8 - Système économique et financier

BT financement

LE sponsorship (en)
szponzorálás (hu)

RT fondations

musées

mécénat

mécènes

mécènes

DEF Personnes physiques ou morales qui apportent une aide financière à une oeuvre culturelle sans contrepartie directement évaluable.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT agents

LE sponsors (en)
szponzorok (hu)

RT mécènes

mécénat

mémoire collective

DEF Idées historiques ou culturelles partagées par un peuple, un groupe ou une organisation.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT concepts généraux

LE collective memory (en)

RT kollektív emlékezet (hu)
mémoire collective
identité culturelle

mesures incitatives

DEF Avantages accordés par l'Etat pour encourager l'activité du secteur privé.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT système économique et financier
NT exonérations fiscales
déductions fiscales
LE tax incentives (en)
adókedvezmény formájában nyújtott ösztönzések (hu)
UF avantage fiscal

mesures répressives

DEF Ensemble de lois couvrant la mise en œuvre obligatoire de décisions prises par un organe législatif ou par le gouvernement.
TT Groupe 4 - Système légal
BT servitude de protection (CH)
NT mise en demeure
LE enforcement legislation (en)
végrehajtási szabályozás (hu)

métiers

TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
NT métiers du bâtiment
métiers du patrimoine
métiers traditionnels
LE skills (en)
szakismeretek (hu)

métiers d'art

DEF Activités de production caractérisées par la participation directe, manuelle et personnelle d'un artisan ayant une capacité créatrice.
SN Cette notion n'est pas utilisée en Belgique.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT métiers traditionnels
LE craft skills (en)
kézművesség (hu)

métiers du bâtiment

DEF Activités professionnelles de ceux qui interviennent dans le bâtiment, des architectes aux maçons en passant par les charpentiers, les tailleurs de pierre, etc.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT métiers
LE building skills (en)
építőipari szakmák (hu)

métiers du patrimoine

DEF Activités des professionnels qui interviennent dans la recherche, la conservation et la diffusion du patrimoine culturel et qui agissent directement ou indirectement sur celui-ci.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT métiers
LE heritage skills (en)
örökségvédelmi ismeretek (hu)
RT services muséographiques
métiers du patrimoine
formation des conservateurs
musées
fonctionnaires

métiers traditionnels

DEF Activités des derniers dépositaires de techniques et pratiques particulières très spécialisées qui ont aidé à former le patrimoine culturel et artistique.
SN Cette notion n'est pas utilisée en Belgique.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT métiers

NT métiers d'art
LE traditional skills (en)
mesterségek (hu)

meuble

USE objets mobiliers

MH

USE monuments historiques

Minéfi

USE ministère chargé des finances

ministère chargé de l'agriculture

DEF Le ministère chargé de l'agriculture prépare et met en œuvre la politique du gouvernement dans le domaine de l'agriculture.

SN Intitulé en France ministère de l'alimentation, de l'agriculture et de la pêche, il conduit, sous l'impulsion de l'Inspection générale de l'agriculture, une campagne active de sensibilisation au patrimoine rural dans ses différentes dimensions : bâti traditionnel, artisanat et savoir-faire, paysage, équilibres naturels, produits de terroir, pratiques traditionnelles... Ce ministère a la tutelle de certaines écoles du paysage dont l'école nationale supérieure du paysage de Versailles et L'Institut national d'horticulture (INH à Angers), dont l'objectif est la formation d'ingénieurs compétents pour les filières de l'horticulture, du paysage, des semences et la protection des plantes : Ecole nationale d'ingénieurs de l'horticulture et du paysage (ENIHP) et l'Ecole nationale supérieure d'horticulture et d'aménagement du paysage (ENSHAP). En Belgique, la matière relève des Régions, il n'y a donc pas de ministère de l'agriculture mais des administrations en charge de la matière.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT ministères

LE government department for agriculture (en)
földművelésügyi minisztérium (hu)

UF Ministère de l'alimentation, de l'agriculture et de la pêche
ministère de l'agriculture
Ministère de l'agriculture et de la pêche

ministère chargé de l'éducation

DEF Le ministère chargé de l'éducation prépare et met en œuvre la politique du Gouvernement en ce qui concerne l'accès de chacun aux savoirs, ainsi que le développement et l'évaluation des connaissances dans l'enseignement.

SN Intitulé en France ministère de l'Education nationale, il prépare et met en œuvre la politique du Gouvernement en ce qui concerne l'accès de chacun aux savoirs, ainsi que le développement et l'évaluation des connaissances dans l'enseignement pré-élémentaire, élémentaire, secondaire et supérieur. Il participe à l'élaboration et à la mise en œuvre, avec le ministre de la recherche, de la politique de recherche universitaire. En Belgique, l'éducation et l'enseignement relèvent des Communautés, il n'y a donc pas de Ministère de l'Education mais différentes administrations en charge de la matière.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT ministères

LE government department for education (en)
oktatási minisztérium (hu)

UF ministère de l'Education nationale
ministère de l'éducation

ministère de l'enseignement
ministère de l'éducation nationale, de l'enseignement supérieur et de la recherche
RT ministère chargé de l'éducation
politique culturelle
formation des conservateurs

enseignement

ministère chargé de l'environnement

- DEF** Le ministère chargé de l'environnement prépare et met en œuvre la politique du Gouvernement dans les domaines de l'aménagement du territoire, de l'environnement et de la gestion des espaces et des ressources naturelles. En Belgique, il n'y a pas de Ministère de l'Environnement, la matière est gérée par des administrations régionales.
- SN** Intitulé en France ministère de l'Ecologie, de l'Energie, du Développement durable et de la Mer, il veille à l'intégration des objectifs de développement durable dans l'élaboration et la mise en œuvre des politiques publiques, notamment en ce qui concerne la gestion des espaces et des ressources naturelles. Il est responsable des actions de protection de la nature, des paysages et des sites.
- TT** Groupe 1 - Organismes et intervenants
- BT** ministères
- LE** government department for the environment (en)
környezetvédelmi minisztérium (hu)
- UF** ministère de l'Ecologie, de l'Energie, du Développement durable et de la Mer
ministère de l'environnement
ministère de l'écologie et du développement durable
- RT** ministère chargé de l'environnement
lutte contre la pollution
environnement
développement durable

ministère chargé de l'équipement

- DEF** Le ministère chargé de l'équipement prépare et met en œuvre la politique du gouvernement dans le domaine de la construction publique et des travaux d'infrastructure. En Belgique, la compétence est partagée entre le niveau fédéral et les Régions.
- SN** Intitulé en France ministère de l'Ecologie, de l'Energie, du Développement durable et de la Mer, il prépare et met en œuvre la politique du Gouvernement dans les domaines des transports et de leurs infrastructures, de l'équipement, de l'aménagement foncier, de l'urbanisme, du tourisme et de la mer, à l'exception de la pêche et des cultures marines et de la construction et de la réparation navales.
- TT** Groupe 1 - Organismes et intervenants
- BT** ministères
- LE** állami beruházások minisztériuma (hu)
government department for public works (en)
- UF** ministère de l'Ecologie, de l'Energie, du Développement durable et de la Mer
ministère de l'équipement
Ministère de l'Équipement
ministère des Transports, de l'Équipement, du Tourisme et de la Mer
- RT** ministère chargé de l'équipement
code des marchés publics
travaux publics

ministère chargé de la culture

- DEF** Le ministère chargé de la culture prépare et met en œuvre la politique du gouvernement dans le domaine du patrimoine culturel national, régional, de la création contemporaine, de la culture et de l'art.
- SN** Intitulé en France ministère de la Culture et de la Communication, il a pour mission de conduire la politique de sauvegarde, de protection et de mise en valeur du patrimoine culturel dans toutes ses composantes, de favoriser la création des œuvres de l'art et de l'esprit et le développement des pratiques et des enseignements artistiques; de préparer et de mettre en œuvre les actions qui concourent à la diffusion, à l'emploi et à l'enrichissement de la langue française, ainsi qu'à la préservation et à la valorisation des langues de France. En Belgique, le

patrimoine culturel immobilier relève de la compétence des Régions alors que le patrimoine culturel mobilier et intangible ainsi que la politique culturelle relèvent des Communautés. La Communauté germanophone assume l'ensemble des compétences culturelles.

- TT** Groupe 1 - Organismes et intervenants
- BT** ministères
- LE** government department for culture (en)
kulturális minisztérium (hu)
- UF** ministère de la culture et de la communication
ministère de la culture

ministère chargé des finances

- DEF** Le ministère chargé des finances prépare et met en œuvre la politique du Gouvernement en matière économique, financière, budgétaire, fiscale et de consommation.
- SN** Intitulé en France ministère de l'Economie, des Finances et de l'Industrie (Minéfi) élabore et met en œuvre les politiques économique, budgétaire et industrielle de la France. Dans le cadre de l'Union européenne il élabore la politique fiscale et budgétaire de la France. Au niveau international il intervient dans la prévention et la résolution des crises financières.
- TT** Groupe 1 - Organismes et intervenants
- BT** ministères
- LE** government department for finance (en)
pénzügyminisztérium (hu)
- UF** Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie
Ministère des finances
Minéfi
- RT** ministère chargé des finances
système économique et financier

ministère de l'agriculture

- USE** ministère chargé de l'agriculture

Ministère de l'agriculture et de la pêche

- USE** ministère chargé de l'agriculture

Ministère de l'alimentation, de l'agriculture et de la pêche

- USE** ministère chargé de l'agriculture

ministère de l'écologie et du développement durable

- USE** ministère chargé de l'environnement

ministère de l'Ecologie, de l'Energie, du Développement durable et de la Mer

- USE** ministère chargé de l'environnement

ministère de l'Ecologie, de l'Energie, du Développement durable et de la Mer

- USE** ministère chargé de l'équipement

Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie

- USE** ministère chargé des finances

ministère de l'éducation

- USE** ministère chargé de l'éducation

ministère de l'éducation nationale, de l'enseignement supérieur et de la recherche

- USE** ministère chargé de l'éducation

ministère de l'enseignement

- USE** ministère chargé de l'éducation

ministère de l'environnement

USE ministère chargé de l'environnement

ministère de l'environnement

LE government department for the environment (en)
környezetvédelmi minisztérium (hu)

Ministère de l'Équipement

USE ministère chargé de l'équipement

ministère de l'équipement

USE ministère chargé de l'équipement

ministère de la culture

USE ministère chargé de la culture

ministère de la culture et de la communication

USE ministère chargé de la culture

ministère de l'Éducation nationale

USE ministère chargé de l'éducation

Ministère des finances

USE ministère chargé des finances

ministère des Transports, de l'Équipement, du Tourisme et de la Mer

USE ministère chargé de l'équipement

ministères

DEF Groupes de services publics sous la tutelle d'un ministre.

SN En France, le terme de « ministère » désigne l'ensemble des services de l'État placés sous la responsabilité d'un ministre et s'occupant d'un même domaine. Ces services sont répartis entre une administration centrale à Paris et des services déconcentrés en province.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT administration de l'Etat|administration fédérale (BE)
NT ministère chargé de l'agriculture

ministère chargé de la culture
ministère chargé de l'éducation
ministère chargé des finances
ministère chargé de l'équipement
ministère chargé de l'environnement

LE government departments (en)
minisztériumok (hu)

mise en demeure

DEF Injonction adressée par une autorité administrative en respect de la législation pour ordonner à une personne physique ou morale de prendre une mesure obligatoire ou de mettre fin à un comportement illégal.

TT Groupe 4 - Système légal
BT mesures répressives
LE enforcement notice (en)
hatósági kötelezés (hu)

mise en valeur du patrimoine

SYN politique de mise en valeur (FR)

DEF Programmes d'actions de natures diverses (publications, expositions, manifestations, signalisations, ...) visant à attirer l'attention du public sur un élément ou un type de patrimoine en vue d'une meilleure connaissance.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT sensibilisation du public
LE heritage enhancement (en)
örökség-tudatosság növelése (hu)

monuments

DEF Toute réalisation particulièrement remarquable en raison de son intérêt historique, archéologique,

artistique, scientifique, social ou technique, y compris les installations ou les éléments décoratifs faisant partie intégrante de cette réalisation.

SN En Belgique, d'autres intérêts peuvent motiver la reconnaissance au titre de monument comme, par exemple, l'aspect folklorique (Bruxelles-Capitale).

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT biens immobiliers

NT monuments historiques
ruines

LE műemléki értékek (hu)
monumental heritage (en)
műemléki örökség (hu)
monuments (en)

monuments historiques

DEF Désigne toute construction, ouvrage d'art, équipement ou installation que l'on désire conserver ou protéger à cause de sa valeur historique ou esthétique.

SN En France, immeubles ou parties d'immeubles nus ou bâtis, objets ou orgues "dont la conservation présente, du point de vue de l'histoire ou de l'art, un intérêt public" (loi du 31 décembre 1913, art.1), voir la liste des MH classés ou inscrits sur la base de données Mérimée : www.culture.gouv.fr/documentation/merimee/accueil.htm. En Belgique, cette notion n'existe pas.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT monuments

LE historic monuments (en)
műemlékek (hu)

UF MH

municipalités

USE administration communale

musées

DEF Institution permanente, sans but lucratif, au service de la société et de son développement, ouverte au public et qui fait des recherches concernant les témoins matériels de l'homme et de son environnement, les acquiert, les conserve, les communique et notamment les expose à des fins d'études, d'éducation et de plaisir pour le visiteur.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT équipements culturels

NT musées de plein air
musées de site

LE múzeumok (hu)
museums (en)

RT services muséographiques
métiers du patrimoine
formation des conservateurs

musées
fondations
mécénat
ICCROM
documentation
conservation
coopération internationale
guides-conférenciers (}|guides touristiques (CH)
expositions
sensibilisation du public
interprétation du patrimoine
collections publiques

musées de plein air

DEF Musées présentant une collectivité humaine dans son propre environnement et qui, en plus d'exposer des objets, montrent des modes de vie menacés et proposent des démonstrations d'activités liées à des systèmes d'exploitation appliqués dans le passé.

SN En Belgique, la notion est plus large et concerne aussi des expositions d'œuvres d'art dans des parcs ou autres espaces de plein air.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT musées
LE open air museums (en)
szabadtéri múzeumok (hu)
RT archéologues
parcs archéologiques
musées de plein air
interprétation du patrimoine
archéologie urbaine

musées de site

DEF Institution visant à la recherche, à la conservation et à la mise en valeur du patrimoine naturel et culturel d'une région.
SN N'existe pas sous ce nom en Wallonie mais bien en Région de Bruxelles-Capitale. En Wallonie, cette définition est plus proche de celle des éco musées.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT musées
LE site museums (en)
múzeumi bemutatóhelyek (hu)

niveaux de compétence

DEF Répartition des responsabilités entre différentes autorités.
TT Groupe 4 - Système légal
BT compétences
LE a hatáskör szintjei (hu)
levels of competence (en)

niveaux de protection

DEF Différents types de protection des éléments du patrimoine culturel offerte par la législation.
TT Groupe 4 - Système légal
BT protection
NT protection implicite
protection partielle
protection locale
protection temporaire
régimes de protection particuliers
protection légale
protection totale
LE levels of protection (en)
védelem fajtái (hu)

normes

DEF Documents de référence, en général d'application volontaire (quelques unes sont devenues obligatoires) portant sur des règles, des caractéristiques, des recommandations ou des exemples de bonnes pratiques, relatives à des produits, à des services, à des méthodes, à des processus ou à des organisations.
TT Groupe 4 - Système légal
BT instruments légaux nationaux
LE standards (en)
normák/előírások (hu)

normes de numérisation

DEF Ensemble des règles et principes relatifs à la numérisation. Ces normes reconnues et adoptées par la communauté scientifique permettent la mise en place de techniques, matériels et formats d'échange communs.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT numérisation
LE digitization standards (en)
digitalizálási normák (hu)

numérisation

DEF Conversion d'un document analogique en un fichier de type binaire à l'aide d'un matériel adapté (scanner, appareil photo numérique, logiciel, etc.).
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation

BT technologies de l'information
NT techniques de numérisation
normes de numérisation
fonds numérisés
LE digitization (en)
digitalizálás (hu)

objets archéologiques

DEF Objets découverts dans les fouilles archéologiques.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT matériels archéologiques
LE archaeological objects (en)
régészeti leletek (hu)
RT inventeurs
objets archéologiques
lieux de découverte
récompenses de découverte
archéologues
matériels archéologiques
interventions sur le patrimoine archéologique

objets classés

DEF Pour être classé, un objet doit présenter des qualités historiques, artistiques, scientifiques ou techniques qui rendent sa protection d'intérêt public.
SN Les objets mobiliers, soit meubles proprement dits, soit immeubles par destination, dont la conservation présente, au point de vue de l'histoire, de l'art, de la science ou de la technique, un intérêt public peuvent être classés au titre des monuments historiques par décision de l'autorité administrative.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT objets protégés
LE jogszabály alapján védett ingóságok (hu)
listed objects (en)
protected objects (en)
védett ingóságok (hu)

objets d'arts

DEF Artefact produit selon des techniques artistiques et, par extension, tout objet auquel on reconnaît des valeurs esthétiques et artistiques.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT objets mobiliers
LE works of art (en)
műalkotások (hu)

objets inscrits

DEF Objets qui présentent un intérêt évident sur le plan historique, artistique ou technique, mais ne justifiant pas la protection maximale, c'est-à-dire le classement.
SN En France, les objets mobiliers, soit meubles proprement dits, soit immeubles par destination, appartenant à l'Etat, aux collectivités territoriales et aux établissements publics ou aux associations culturelles et qui, sans justifier une demande de classement immédiat, présentent, au point de vue de l'histoire, de l'art, de la science ou de la technique, un intérêt suffisant pour en rendre désirable la préservation, peuvent, à toute époque, être inscrits sur un inventaire supplémentaire à la liste des objets mobiliers classés au titre des monuments historiques.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT objets protégés
LE registered objects (en)

objets mobiliers

DEF Par objet mobilier, on entend aussi bien des meubles, objets et vêtements liturgiques, des instruments de musique, ... que du matériel roulant, voitures locomotives ou des bateaux, ... mais aussi des immeubles par destination (les orgues, les fresques, ...).
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT biens culturels

NT objets protégés
objets d'arts
matériels archéologiques
LE movable objects (en)
ingóságok (hu)
UF biens mobiliers
meuble
RT objets mobiliers
protection des biens mobiliers

objets protégés

DEF Objets qui présentent un intérêt historique, artistique, scientifique ou technique suffisant pour bénéficier de mesures de protection ou de conservation.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT objets mobiliers
NT objets classés
objets inscrits
LE listed objects (en)
jogszabály alapján védett ingóságok (hu)
protected objects (en)
védett ingóságok (hu)

obligations de travaux

SYN devoir d'entretien (CH)
DEF Réglementation contraignant le propriétaire à la remise en état d'un bien culturel.
TT Groupe 4 - Système légal
BT servitude de protection (CH)
LE repairs notices (en)
helyreállítási kötelezések (hu)

occupation du sol

DEF Utilisation du sol, par exemple à des fins agricoles ou industrielles.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE land use (en)
területhasználat (hu)

offres

DEF Offres formelles faites par une partie à une autre, généralement sous forme financière et technique pour la réalisation de travaux ou d'études.
TT Groupe 4 - Système légal
BT procédures d'appel d'offres
NT appels d'offres ouverts
appels d'offres restreints
LE tenders (en)
ajánlatok (hu)

ONG

USE organisations non gouvernementales

ordonnances

SYN décrets ()
DEF Normes législatives qui émanent d'une autorité nationale ou régionale et qui sont supérieures aux arrêtés, dans la hiérarchie des normes.
SN En France, décision exécutoire à portée générale ou individuelle signée soit par le Président de la République, soit par le Premier Ministre.
TT Groupe 4 - Système légal
BT instruments légaux nationaux
LE decrees (en)
rendeletek (hu)

ordre de préservation

SYN ordre de protection (CH)
DEF A Chypre, texte de loi qui accorde une protection officielle à un bâtiment, un site ou un arbre et lui donne le statut de bâtiment ou arbre protégé.
TT Groupe 4 - Système légal
BT procédures de protection

LE preservation order (en)
védetté nyilvánítási rendelet (hu)

ordre de protection

SYN ordre de préservation ()
DEF A Chypre, texte de loi qui accorde une protection officielle à un bâtiment, un site ou un arbre et lui donne le statut de bâtiment ou arbre protégé.
TT Groupe 4 - Système légal
BT procédures de protection
LE preservation order (en)
védetté nyilvánítási rendelet (hu)

organisations

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
NT associations
fondations
institutions scientifiques
organismes bénévoles
organismes culturels
organismes de conseil
organismes de droit privé
organismes professionnels
organismes publics
organisations non gouvernementales
organisations internationales
LE organizations (en)
szervezetek (hu)
RT organisations
fonctionnaires

organisations consultatives

DEF Elles sont au nombre de trois : l'ICCROM, l'ICOMOS et l'IUCN. Leur rôle est de conseiller pour la mise en œuvre de la Convention du Patrimoine mondial, aider le Secrétariat du Comité dans sa tâche, surveiller l'état de conservation des biens du patrimoine mondial, examiner les demandes d'assistance internationale, aider à l'élaboration d'une liste du patrimoine mondial crédible et équilibrée. Elles collaborent à la préparation et à l'évaluation des rapports périodiques, elles assistent à titre consultatif aux réunions du Comité.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT Comité du Patrimoine Mondial
LE consulting organisations (en)
tanácsadó testületek (hu)

organisations internationales

DEF Organisations reconnues par le droit international et constituées d'un certain nombre de membres et de plus d'un Etat
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT organisations
NT UNESCO
ICOMOS
ICCROM
IUCN
institutions européennes
LE international organizations (en)
nemzetközi szervezetek (hu)
RT organisations internationales
instruments légaux internationaux
coopération internationale

organisations locales

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT Comité des Ministres
LE local organizations (en)
helyi szervezetek (hu)

organisations nationales

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT Comité des Ministres
LE national organizations (en)

	országos szervezetek (hu)	TT	Groupe 4 - Système légal
		NT	politique d'aménagement du territoire
		LE	település- és területfejlesztés és -rendezés rendszere (hu)
			planning system (en)
	organisations non gouvernementales		
DEF	Organisations, indépendantes des administrations nationales ou internationales, constituées dans l'intérêt public ou dans un but humanitaire.		
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants		
BT	organisations		
LE	non government organizations (en)		
	nem kormányzati szervezetek (hu)		
UF	ONG		
	organismes bénévoles		
DEF	Association, groupement ou société ayant une tâche particulière et créés dans un but non lucratif.		
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants		
BT	organisations		
NT	chantiers de bénévoles		
LE	voluntary organizations (en)		
	non-profit szervezetek (hu)		
RT	organismes bénévoles bénévoles bénévolat		
	organismes culturels		
DEF	Organismes privés ou publics qui visent à mettre en oeuvre ou à promouvoir des activités culturelles		
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants		
BT	organisations		
LE	cultural institutions (en)		
	kulturális intézmények (hu)		
RT	organismes culturels équipements culturels politique culturelle		
	organismes de conseil		
DEF	Personne morale publique ou privée chargée de donner des conseils professionnels ou techniques.		
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants		
BT	organisations		
NT	comités d'experts		
LE	consultancies (en)		
	tanácsadó szervezetek (hu)		
RT	organismes de conseil consultants techniques consultants		
	organismes de droit privé		
DEF	Organismes dotés d'une personnalité juridique et soumis aux règles du droit privé.		
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants		
BT	organisations		
LE	private law bodies (en)		
	jogi személyiségű szervezetek (hu)		
	organismes professionnels		
DEF	Organismes de caractère corporatif regroupant les membres de certaines professions.		
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants		
BT	organisations		
LE	professional bodies (en)		
	szakmai testületek (hu)		
RT	organismes professionnels formation professionnelle		
	organismes publics		
DEF	Organismes entièrement ou partiellement soumis aux règles du droit public et dotés d'une personnalité juridique.		
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants		
BT	organisations		
LE	public bodies (en)		
	köztisztviselők (hu)		
	outils d'aménagement		
		TT	Groupe 4 - Système légal
		NT	politique d'aménagement du territoire
		LE	település- és területfejlesztés és -rendezés rendszere (hu)
			planning system (en)
	outils d'intervention		
DEF	Tout ce qui sert pour agir directement ou indirectement sur le patrimoine.		
TT	Groupe 5 - Interventions		
NT	études d'impact études préalables suivi des interventions assistance technique recherche scientifique		
LE	intervention tools (en)		
	beavatkozás eszközei (hu)		
	ouverture aux publics		
DEF	Processus qui permet au public d'être en contact matériel avec un bien culturel.		
TT	Groupe 7 - Communication et sensibilisation		
BT	accès public		
NT	visites journées portes ouvertes Journées Européennes du Patrimoine		
LE	public admission (en)		
	műemlékek és régészeti lelőhelyek látogathatósága (hu)		
	parcs archéologiques		
DEF	Sites ou groupes de sites archéologiques présentés au public à l'aide de différents supports. Dans certains pays, ils sont soumis à des réglementations spécifiques.		
SN	En Belgique, cette notion n'existe pas.		
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels		
BT	espaces protégés () périmètres protégés (CH)		
LE	archaeological parks (en)		
	régészeti parkok (hu)		
RT	archéologues parcs archéologiques musées de plein air interprétation du patrimoine archéologie urbaine		
	parcs et jardins		
DEF	Espaces organisés publics ou privés comportant des végétaux en pleine terre ou hors sol.		
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels		
BT	espaces		
LE	parks and gardens (en)		
	parkok és kertek (hu)		
RT	paysagistes parcs et jardins paysages culturels patrimoine paysager protection du paysage aménagements paysagers paysagisme (CH)		
	parcs nationaux		
SYN	parcs naturels nationaux (FR)		
DEF	Le parc national est géré par un établissement public et a pour mission : de préserver un patrimoine naturel et culturel exceptionnel, de le mettre à la disposition du public, de contribuer au développement économique, social et culturel de la région dans laquelle ils s'insèrent, de participer aux recherches scientifiques sur le patrimoine naturel.		
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels		
BT	espaces protégés () périmètres protégés (CH)		
LE	national parks (en)		
	nemzeti parkok (hu)		
RT	parcs naturels nationaux (FR) parcs nationaux (CH) protection du paysage		

servitude de protection (CH)

parcs naturels nationaux

- SYN parcs nationaux (CH)
DEF Le parc national est géré par un établissement public et a pour mission : de préserver un patrimoine naturel et culturel exceptionnel, de le mettre à la disposition du public, de contribuer au développement économique, social et culturel de la région dans laquelle ils s'insèrent, de participer aux recherches scientifiques sur le patrimoine naturel.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
LE national parks (en)
nemzeti parkok (hu)
RT parcs naturels nationaux (FR)|parcs nationaux (CH)
protection du paysage
servitude de protection (CH)

parcs naturels régionaux

- DEF Zones géographiques soumises à un système de protection régional et à une réglementation en ce qui concerne les activités susceptibles d'y être installées, en raison de l'intérêt particulier et des richesses naturelles ou culturelles qu'il renferme.
SN En France, un parc naturel régional est un territoire rural habité, reconnu au niveau national pour sa forte valeur patrimoniale et paysagère, qui s'organise autour d'un projet concerté de développement durable, fondé sur la protection et la valorisation de son patrimoine. Le territoire d'un parc naturel régional est classé par décret du Premier Ministre pris sur rapport du ministre de l'écologie et du développement durable, pour une durée de 10 ans renouvelable.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
LE regional parks (en)

partenariat

- DEF Instauration de relations sur un pied d'égalité dans l'intérêt mutuel des parties concernées.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE partnerships (en)
partneri viszony (hu)

patrimoine

- DEF Ensemble des biens hérités du passé, héritage commun.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
NT patrimoine archéologique
patrimoine monumental
patrimoine culturel
patrimoine archivistique
patrimoine anthropologique
patrimoine historique
patrimoine industriel
patrimoine immatériel
patrimoine intellectuel
patrimoine paysager
patrimoine maritime
patrimoine militaire
patrimoine mobilier
patrimoine naturel
patrimoine photographique
patrimoine protégé
patrimoine religieux
patrimoine rural
patrimoine scientifique
patrimoine technique
patrimoine urbain
patrimoine fluvial
>geological heritage> (from en)
>film heritage> (from en)
>civil engineering heritage> (from en)

- LE heritage (en)
örökség (hu)
RT services de protection
patrimoine
intérêt patrimonial
identité culturelle
conservation
centres d'interprétation du patrimoine
politique patrimoniale
préservation
Conseil de l'Europe
paysages culturels
patrimoine archéologique
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)
Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage
patrimoine naturel
cartes du patrimoine

patrimoine anthropologique

- DEF Font partie du patrimoine anthropologique, les objets mobiliers et immobiliers, la connaissance et les activités qui sont ou ont été l'expression évidente de la culture traditionnelle d'un point de vue matériel, social ou spirituel.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT patrimoine
NT patrimoine ethnographique
LE antropológiai örökség (hu)
anthropological heritage (en)
UF patrimoine ethnologique

patrimoine archéologique

- DEF Le patrimoine archéologique est constitué par l'ensemble des témoignages matériels de la présence et de l'activité humaine au cours des siècles (pour les périodes antérieures à l'apparition de l'écriture, les seuls témoignages) perceptibles et compréhensibles à travers un certain nombre d'opérations, au premier rang desquelles la fouille.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT patrimoine
LE archaeological heritage (en)
régészeti örökség (hu)
RT services archéologiques
patrimoine archéologique
archéologues
carte archéologique|atlas du sous-sol archéologique (BE)
protection du patrimoine archéologique
interventions sur le patrimoine archéologique
archéologie urbaine
Conseil de l'Europe
paysages culturels
patrimoine
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)

patrimoine architectural

- DEF Le patrimoine architectural comprend les biens immeubles suivants : les monuments : toutes réalisations particulièrement remarquables en raison de leur intérêt historique, archéologique, artistique, scientifique, social ou technique, y compris les installations ou les éléments décoratifs faisant partie intégrante de ces réalisations. les ensembles architecturaux : groupements homogènes de constructions urbaines ou rurales remarquables par leur intérêt historique, archéologique, artistique, scientifique, social ou technique et suffisamment cohérents pour faire l'objet d'une délimitation topographique. les sites : œuvres combinées de l'homme et de la nature, partiellement construites et constituant des espaces suffisamment caractéristiques et homogènes pour faire l'objet d'une délimitation topographique, remarquables par leur intérêt

historique, archéologique, artistique, scientifique, social ou technique.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine monumental

LE architectural heritage (en)
built heritage (en)
építészeti örökség (hu)
épített örökség (hu)

patrimoine archivistique

DEF Ensemble des documents, quel qu'en soit le support, conservés dans des services spécialisés.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine

NT patrimoine des bibliothèques

LE documentary heritage (en)
dokumentum-örökség (hu)

RT patrimoine archivistique
documentation
archives du patrimoine

patrimoine artistique national

DEF Patrimoine culturel artistique appartenant à une nation particulière et représentant son identité esthétique historique.

TT Groupe 4 - Système légal

BT domaine public mobilier

LE national artistic heritage (en)
nemzeti művészeti örökség (hu)

RT patrimoine artistique national

patrimoine bâti

SYN patrimoine construit (CH)

DEF Ce type de patrimoine comprend les monuments (édifices et structures), ainsi que les objets mobiliers et les éléments de décor parties intégrantes de ceux-ci, les ensembles architecturaux et les sites bâtis.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine

LE architectural heritage (en)
built heritage (en)
építészeti örökség (hu)
épített örökség (hu)

RT Conseil de l'Europe
paysages culturels
patrimoine
patrimoine archéologique
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)
architectes
interventions sur le milieu bâti
types de formation
architecture
édifices

patrimoine construit

SYN patrimoine bâti ()

DEF Ce type de patrimoine comprend les monuments (édifices et structures), ainsi que les objets mobiliers et les éléments de décor parties intégrantes de ceux-ci, les ensembles architecturaux et les sites bâtis.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine

LE architectural heritage (en)
built heritage (en)
építészeti örökség (hu)
épített örökség (hu)

RT Conseil de l'Europe
paysages culturels
patrimoine
patrimoine archéologique
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)
architectes
interventions sur le milieu bâti
types de formation
architecture

édifices

patrimoine culturel

DEF Ensemble des signes matériels ou immatériels – de nature artistique ou symbolique – représentatifs d'une culture.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine

LE cultural heritage (en)
kulturális örökség (hu)

Patrimoine culturel immatériel

USE patrimoine immatériel

patrimoine des bibliothèques

DEF Ensemble des documents, quel qu'en soit le support, conservés dans les bibliothèques.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine archivistique

LE library heritage (en)
könyvtári örökség (hu)

RT patrimoine des bibliothèques
bibliothèques

patrimoine ethnographique

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine anthropologique

LE ethnographic heritage (en)
néprajzi örökség (hu)

patrimoine ethnologique

USE patrimoine anthropologique

patrimoine fluvial

DEF Ensemble des aménagements fixes ou flottants et des moyens de navigation en rapport avec une voie d'eau.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine

LE waterways heritage (en)
folyami és tavi hajózási örökség (hu)

patrimoine historique

DEF La notion de patrimoine historique a considérablement évolué : elle s'étend de la préhistoire jusqu'à nos jours et prend en compte de nouveaux champs d'investigation, comme le patrimoine industriel, rural, commercial...

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine

LE historic heritage (en)
történeli örökség (hu)

patrimoine immatériel

DEF On entend par "patrimoine culturel immatériel" les pratiques, représentations, expressions, connaissances et savoir-faire - ainsi que les instruments, objets, artefacts et espaces culturels qui leur sont associés - que les communautés, les groupes et, le cas échéant, les individus reconnaissent comme faisant partie de leur patrimoine culturel. Ce patrimoine culturel immatériel, transmis de génération en génération, est recréé en permanence par les communautés et groupes en fonction de leur milieu, de leur interaction avec la nature et de leur histoire, et leur procure un sentiment d'identité et de continuité, contribuant ainsi à promouvoir le respect de la diversité culturelle et la créativité humaine. Aux fins de la présente Convention, seul sera pris en considération le patrimoine culturel immatériel conforme aux instruments internationaux existants relatifs aux droits de l'homme, ainsi qu'à l'exigence du respect mutuel entre communautés, groupes et individus, et d'un développement durable. (convention UNESCO)

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT patrimoine
 LE intellectual heritage (en)
 intangible heritage (en)
 szellemi örökség (hu)
 UF Patrimoine culturel immatériel
 PCI

patrimoine industriel

DEF Ensemble des édifices et installations liés à une activité industrielle dont la collectivité souhaite garder témoignage.
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE industrial heritage (en)
 ipari örökség (hu)
 RT patrimoine industriel
 archéologie industrielle

patrimoine intellectuel

DEF Issu des activités intellectuelles et spirituelles, ce patrimoine comprend à la fois les productions culturelles, artistiques et scientifiques mais aussi les œuvres représentatives d'une identité culturelle, tels la musique, le cinéma, la littérature...
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE intellectual heritage (en)
 intangible heritage (en)
 szellemi örökség (hu)

patrimoine maritime

DEF Ensemble des aménagements fixes ou flottants et des moyens de navigation en rapport avec une mer ou un océan.
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE maritime heritage (en)
 tengerészeti örökség (hu)
 maritime cultural properties (en)
 víz alatti kulturális értékek (hu)

patrimoine militaire

DEF Ensemble des biens mobiliers, immobiliers, des installations et des sites utilisés à des fins militaires et dont la collectivité souhaite garder trace.
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE military heritage (en)
 hadtörténeti örökség (hu)

patrimoine mobilier

DEF Ensemble des biens qui peuvent être transportés (objets et oeuvres d'art, exceptés les édifices)
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE movable heritage (en)
 ingó örökség (hu)

patrimoine monumental

DEF La notion de patrimoine monumental longtemps réservée au patrimoine historique traditionnel (châteaux, cathédrales, palais, abbayes a été progressivement étendue à des édifices de toute catégorie et de toute époque dont la conservation est apparue indispensable tels que les bâtiments industriels, gares, cinémas, hôtels, grottes préhistoriques ornées, vestiges archéologiques,...
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 NT patrimoine architectural
 LE monuments (en)
 műemléki értékek (hu)
 monumental heritage (en)
 műemléki örökség (hu)
 RT patrimoine monumental

plans cadastraux

patrimoine naturel

DEF Ensemble écologique, géographique ou zoologique présentant un intérêt remarquable du point de vue scientifique et historique en vue de la conservation d'espèces animales ou végétales ou de milieux naturels.
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE natural heritage (en)
 természeti örökség (hu)
 RT Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage
 paysages culturels
 patrimoine
 patrimoine naturel
 sites naturels

patrimoine pariétal

SYN patrimoine rupestre (CH)
 DEF Ensemble des figurations peintes ou gravées tracées sur les parois de certaines grottes, plus généralement sur des surfaces rocheuses spécialement à l'époque paléolithique.
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE parietal heritage (en)
 parietális örökség (hu)

patrimoine paysager

DEF Ensemble géographique qui présente un intérêt remarquable du point de vue du paysage, qu'il soit naturel ou mis en valeur par l'homme
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE landscape heritage (en)
 tájképi örökség (hu)
 RT paysagistes
 parcs et jardins
 paysages culturels
 patrimoine paysager
 protection du paysage
 aménagements paysagers|paysagisme (CH)

patrimoine photographique

DEF Ensemble des documents photographiques d'intérêt suffisant pour bénéficier de mesures de protection ou de conservation
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE photographic heritage (en)
 fotográfiai örökség (hu)
 UF

patrimoine protégé

DEF Immeuble, objet ou lieu qui présente un intérêt historique, artistique, scientifique ou technique suffisant pour bénéficier de mesures de protection ou de conservation.
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE protected heritage (en)
 védett kulturális örökségi értékek (hu)

patrimoine religieux

DEF Ensemble des lieux, édifices, objets, rites et traditions qui présentent un intérêt remarquable du point de vue de l'histoire religieuse
 TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
 BT patrimoine
 LE religious heritage (en)
 szakrális örökség (hu)
 RT lieux de culte
 patrimoine religieux

patrimoine rupestre

- SYN patrimoine pariétal ()
DEF Ensemble des figurations peintes ou gravées tracées sur les parois de certaines grottes, plus généralement sur des surfaces rocheuses spécialement à l'époque paléolithique.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT patrimoine
LE parietal heritage (en)
parietális örökség (hu)

patrimoine rural

- DEF Ensemble des paysages, agglomérations, édifices, objets et savoir-faire qui présentent un intérêt remarquable du point de vue de l'histoire rurale
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT patrimoine
LE rural heritage (en)
vidéki örökség (hu)
RT espaces ruraux
patrimoine rural

patrimoine scientifique

- DEF Ensemble des lieux, immeubles, objets et savoir-faire qui présentent un intérêt remarquable du point de vue de l'histoire des sciences
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT patrimoine
LE scientific heritage (en)
tudományos örökség (hu)
RT institutions scientifiques
patrimoine scientifique

patrimoine technique

- DEF Ensemble des lieux, immeubles, objets et savoir-faire qui présentent un intérêt remarquable du point de vue de l'histoire des techniques
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT patrimoine
LE technical heritage (en)
technikátörténeti örökség (hu)

patrimoine urbain

- DEF Ensemble des paysages, agglomérations, lieux, immeubles, objets et savoir-faire qui présentent un intérêt remarquable du point de vue de l'histoire et du développement des villes.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT patrimoine
LE urban heritage (en)
urbanisztikai örökség (hu)
RT paysages urbains
patrimoine urbain
urbanisme

paysages

- DEF «Paysage» désigne une partie de territoire telle que perçue par les populations, dont le caractère résulte de l'action de facteurs naturels et/ou humains et de leurs interrelations (convention européenne du paysage - Florence, 2000).
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT espaces
LE landscapes (en)
táj (hu)

paysages culturels

- DEF Œuvres conjuguées de l'homme et de la nature qui illustrent l'évolution de la société humaine et son établissement au cours du temps, sous l'influence des contraintes physiques et/ou des possibilités présentées par leur environnement naturel et des forces sociales, économiques et culturelles successives, externes aussi bien qu'internes.

- TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT espaces
NT paysages urbains
LE cultural landscapes (en)
történeti táj (hu)
RT UNESCO
protection du paysage
paysages culturels
espaces protégés
sites naturels
rapports périodiques
liste indicative
Conseil de l'Europe
patrimoine
patrimoine archéologique
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)
Comité Directeur de la Culture, du Patrimoine et du Paysage
patrimoine naturel
paysagistes
parcs et jardins
patrimoine paysager
aménagement paysagers|paysagisme (CH)

paysages urbains

- DEF Paysages caractérisés par la densité et la dimension des constructions ainsi que par le tracé des voies de communication.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT paysages culturels
LE townscapes (en)
városképek (hu)
RT paysages urbains
interventions sur la ville
architecture
patrimoine urbain
urbanisme

paysagisme

- SYN aménagements paysagers ()
DEF Spécialité consistant à concevoir des parcs et jardins et à planifier et conserver le milieu naturel.
TT Groupe 5 - Interventions
BT types d'intervention
LE landscape design (en)
táj- és kerttervezés (hu)
RT paysagistes
parcs et jardins
aménagement paysagers|paysagisme (CH)
paysages culturels
patrimoine paysager
protection du paysage
jardins historiques
sites naturels

paysagistes

- DEF Les paysagistes sont des professionnels qui interviennent pour concevoir l'aménagement du paysage, des jardins et des espaces verts urbains. Ils sont à la fois concepteurs, maîtres d'œuvre pour l'aménagement d'espace public ou privé et élaborent également des politiques territoriales de paysage.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT architectes
architectes
LE landscape designers (en)
táj- és kertépítészek (hu)
RT paysagistes
parcs et jardins
paysages culturels
patrimoine paysager
protection du paysage
aménagement paysagers|paysagisme (CH)
jardins historiques

sites naturels

PCA
USE

PCI

USE patrimoine immatériel

périmètres protégés

SYN espaces protégés ()
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT paysages culturels
NT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
emprises foncières
Aires de mise en valeur de l'architecture et du patrimoine
zones naturelles d'intérêt écologique, floristique et faunistique
espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
parcs naturels régionaux
réserves naturelles
parcs archéologiques
LE archaeological sites (en)

période d'enquête publique

SYN période de mise à l'enquête (CH)
période de consultation publique (FR)
DEF Période de temps définie pour une consultation formelle au cours de laquelle l'ensemble ou une partie de la communauté, concernée par le projet, peut donner son avis.
LE public consultation period (en)
társadalmi egyeztetés időszaka (hu)

période de consultation publique

SYN période de mise à l'enquête (CH)
période d'enquête publique (FR)
DEF Période de temps définie pour une consultation formelle au cours de laquelle l'ensemble ou une partie de la communauté, concernée par le projet, peut donner son avis.
LE public consultation period (en)
társadalmi egyeztetés időszaka (hu)

période de mise à l'enquête

SYN période d'enquête publique (FR)
période de consultation publique (FR)
DEF Période de temps définie pour une consultation formelle au cours de laquelle l'ensemble ou une partie de la communauté, concernée par le projet, peut donner son avis.
LE public consultation period (en)
társadalmi egyeztetés időszaka (hu)

permis d'urbanisme

SYN permis de construire ()
DEF Autorisations accordées à un individu ou une organisation, afin d'entreprendre des travaux qui occasionneront des modifications d'un bien ou du paysage.
SN En France, le permis de construire est un document administratif qui donne les moyens à l'administration de vérifier qu'un projet de construction respecte bien les règles d'urbanisme en vigueur. Ce document obligatoire pour les travaux de grande importance ne doit porter que sur les biens immobiliers.
TT Groupe 4 - Système légal
BT autorisations de travaux
LE building licences (en)
építési engedélyek (hu)
RT promoteurs immobiliers
permis de construire|permis d'urbanisme (BE)

travaux d'aménagement

permis de construire

SYN permis d'urbanisme (BE)
DEF Autorisations accordées à un individu ou une organisation, afin d'entreprendre des travaux qui occasionneront des modifications d'un bien ou du paysage.
SN En France, le permis de construire est un document administratif qui donne les moyens à l'administration de vérifier qu'un projet de construction respecte bien les règles d'urbanisme en vigueur. Ce document obligatoire pour les travaux de grande importance ne doit porter que sur les biens immobiliers.
TT Groupe 4 - Système légal
BT autorisations de travaux
LE building licences (en)
építési engedélyek (hu)
RT promoteurs immobiliers
édifices
permis de construire|permis d'urbanisme (BE)
travaux d'aménagement

permis de démolir

DEF Documents nécessaires pour détruire un bâtiment ou un édifice.
SN En France, le permis de démolir est une autorisation administrative qui doit être obtenue préalablement à la démolition partielle ou totale d'un bâtiment. Il est exclusivement destiné à empêcher les démolitions des constructions situées dans un secteur protégé au titre du patrimoine architectural, urbain ou paysager. Lorsque ces démolitions dépendent d'un projet de construction ou d'aménagement, la demande de permis d'aménager ou de permis de construire permet aussi de demander l'autorisation de démolir. En Belgique, l'autorisation de démolir est octroyée par un permis d'urbanisme.
TT Groupe 4 - Système légal
BT autorisations de travaux
LE demolition licences (en)
bontási engedélyek (hu)
RT permis de démolir
démolitions

pillage

DEF Vol illicite du bien d'autrui, par la violence et en faisant des dégâts.
TT Groupe 4 - Système légal
BT délits
LE looting (en)
eltulajdonítás (hu)

Plan communal d'aménagement

SYN plan d'affectation du sol (CH)
plan d'affectation (CH)
plan d'affectation des zones (CH)
plan d'aménagement communal (CH)
plan de zones (CH)
TT Groupe 4 - Système légal
BT urbanisme
LE land use plans (en)
településfejlesztési koncepció (hu)
területhasználat szabályai (hu)

plan d'affectation

SYN Plan communal d'aménagement (BE)
plan d'affectation du sol (CH)
plan d'affectation des zones (CH)
plan d'aménagement communal (CH)
plan de zones (CH)
TT Groupe 4 - Système légal
BT urbanisme
LE land use plans (en)
településfejlesztési koncepció (hu)

	területhasználat szabályai (hu)		PPAS PCA
plan d'affectation des zones		plans cadastraux	
SYN	Plan communal d'aménagement (BE) plan d'affectation du sol (CH) plan d'affectation (CH) plan d'aménagement communal (CH) plan de zones (CH)	DEF	Représentation cartographique de l'ensemble du territoire national sur une base communale et selon sa division en parcelles de propriété.
TT	Groupe 4 - Système légal	TT	Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT	urbanisme	BT	documentation
LE	területhasználat szabályai (hu) land use plans (en) településfejlesztési koncepció (hu)	LE	cadastral maps (en) kataszteri térképek (hu)
		UF	cadastre
		RT	administration communale plans cadastraux géomètres archéologie urbaine patrimoine monumental
plan d'affectation du sol		plans d'aménagement du territoire	
SYN	Plan communal d'aménagement (BE) plan d'affectation (CH) plan d'affectation des zones (CH) plan d'aménagement communal (CH) plan de zones (CH)	DEF	Documents d'orientation prenant en compte, dans une vision prospective, les contraintes naturelles, humaines et économiques d'un territoire afin de définir la politique d'aménagement de celui-ci (activités, réseaux de communication, gestion de l'environnement, développement durable,...).
TT	Groupe 4 - Système légal	TT	Groupe 4 - Système légal
BT	urbanisme	BT	aménagement foncier
LE	területhasználat szabályai (hu) land use plans (en) településfejlesztési koncepció (hu)	LE	development plans (en) fejlesztési tervek (hu)
plan d'aménagement communal		plans de protection	
SYN	Plan communal d'aménagement (BE) plan d'affectation du sol (CH) plan d'affectation (CH) plan d'affectation des zones (CH) plan de zones (CH)	SYN	plans de sauvegarde et de mise en valeur ()
TT	Groupe 4 - Système légal	DEF	Ensemble de règles spécifiques applicables à un périmètre donné constituant un espace protégé.
BT	urbanisme	TT	Groupe 4 - Système légal
LE	land use plans (en) településfejlesztési koncepció (hu) területhasználat szabályai (hu)	BT	urbanisme
		LE	notified plans (en) conservation area statements (en)
Plan d'occupation des sols		UF	PSMV
	USE	plans de sauvegarde et de mise en valeur	
plan de zones		SYN	plans de protection (CH)
SYN	Plan communal d'aménagement (BE) plan d'affectation du sol (CH) plan d'affectation (CH) plan d'affectation des zones (CH) plan d'aménagement communal (CH)	DEF	Ensemble de règles spécifiques applicables à un périmètre donné constituant un espace protégé.
TT	Groupe 4 - Système légal	TT	Groupe 4 - Système légal
BT	urbanisme	BT	urbanisme
LE	területhasználat szabályai (hu) land use plans (en) településfejlesztési koncepció (hu)	LE	conservation area statements (en) notified plans (en)
		UF	PSMV
plan local d'urbanisme		PLU	
SYN	Plan particulier d'affectation du sol (BE)	USE	
DEF	Documents élaborés par une commune, relatifs à l'utilisation des sols dans les limites de son territoire.	politique culturelle	
SN	Document destiné à définir plus simplement la destination générale des sols que ne le fait le plan d'occupation des sols (POS). Depuis le vote de la loi SRU (Solidarité Renouveau Urbain) par le Parlement le 13 décembre 2000, le PLU remplace le POS. Il définit les règles indiquant quelles formes doivent prendre les constructions, quelles zones doivent rester naturelles, quelles zones sont réservées pour les constructions futures, etc. Il doit notamment exposer clairement le projet global d'urbanisme ou PADD qui résume les intentions générales de la collectivité quant à l'évolution de l'agglomération.	DEF	Action politique d'un Etat ou d'un groupe en ce qui concerne le patrimoine, les coutumes et les expériences culturelles de sa population ou de ses membres.
LE	területhasználat szabályai (hu) land use plans (en) településfejlesztési koncepció (hu)	SN	En Belgique, patrimoine et culture relèvent d'institutions différentes.
UF	Plan d'occupation des sols PLU POS	TT	Groupe 9 - Concepts généraux
		BT	concepts généraux
		LE	cultural policy (en) kultúrpolitika (hu)
		RT	ministère chargé de l'éducation politique culturelle organismes culturels équipements culturels
		politique d'aménagement du territoire	
		DEF	Processus et ensemble des lois, généralement mis en œuvre par une collectivité locale, pour gérer l'aménagement du territoire en zones rurales et urbaines.

TT Groupe 4 - Système légal
BT outils d'aménagement
NT aménagement foncier
politique en faveur de l'environnement
gestion de l'aménagement
urbanisme
LE település- és területrendezés (hu)
town and country planning (en)

politique d'intervention

DEF Cadre et programme d'actions directes ou indirectes portant sur le patrimoine.
TT Groupe 5 - Interventions
NT politique de conservation
lutte contre la pollution
LE intervention policy (en)
örökségvédelmi politika (hu)

politique de conservation

DEF Cadre et programme d'actions directes ou indirectes destinées à la conservation d'un bien et à éviter sa détérioration.
TT Groupe 5 - Interventions
BT politique d'intervention
LE conservation policy (en)
konzerválási program (hu)

politique de mise en valeur

SYN mise en valeur du patrimoine (CH)
DEF Programmes d'actions de natures diverses (publications, expositions, manifestations, signalisations, ...) visant à attirer l'attention du public sur un élément ou un type de patrimoine en vue d'une meilleure connaissance.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT sensibilisation du public
LE heritage enhancement (en)
örökség-tudatosság növelése (hu)

politique en faveur de l'environnement

DEF Programme d'action visant à donner des conseils sur la façon dont l'environnement naturel et physique peut être protégé par des décisions prises par les collectivités locales ou les gouvernements nationaux.
TT Groupe 4 - Système légal
BT politique d'aménagement du territoire
NT prévention des risques
LE environmental policy (en)
környezetpolitika (hu)

politique patrimoniale

DEF Action politique d'un gouvernement ou d'un groupe pour définir sa gestion des biens et vestiges culturels.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE heritage policy (en)
RT services de protection
intérêt patrimonial
patrimoine
conservation
centres d'interprétation du patrimoine
politique patrimoniale
cartes du patrimoine

POS

USE

potentialité archéologique

SYN potentiel archéologique (CH)
DEF Probabilité qu'un site fournisse des données archéologiques précieuses, qui pourront, à l'avenir être évaluées lors de fouilles, de travaux sur le terrain et d'inventaires.
TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT concepts généraux
LE archaeological potential (en)
régészeti érdekű területek (hu)
RT zones archéologiques
activités archéologiques
archéologie urbaine
potentialité archéologique|potentiel archéologique (CH)

potentiel archéologique

SYN potentialité archéologique ()
DEF Probabilité qu'un site fournisse des données archéologiques précieuses, qui pourront, à l'avenir être évaluées lors de fouilles, de travaux sur le terrain et d'inventaires.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE archaeological potential (en)
régészeti érdekű területek (hu)
RT zones archéologiques
activités archéologiques
archéologie urbaine
potentialité archéologique|potentiel archéologique (CH)

PPAS

USE

prescriptions techniques

DEF Règles régissant la construction ou l'aménagement d'un bâtiment conformément à des critères préétablis.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
LE building regulations (en)
építésügyi szabályozás (hu)

préservation

DEF Sauvegarde du patrimoine culturel au sens large, que ce soit un objet, un bâtiment ou une zone, grâce à des mesures de protection, réhabilitation, conservation, sécurité, présentation, etc.
TT Groupe 5 - Interventions
BT types d'intervention
LE preservation (en)
megőrzés (hu)
RT services de protection
patrimoine
préservation
biens protégés
dossiers de recensement|dossiers de classement (BE)
documentation
espaces protégés
servitude de protection (CH)
listes des biens protégés

prêts

DEF Sommes d'argent généralement prêtées à une organisation ou un individu avec un taux d'intérêt fixe.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT financement
LE loans (en)
kölcsönök (hu)

prévention des risques

DEF Efforts visant à prévenir l'exposition aux risques de dommages ou de destruction.
TT Groupe 4 - Système légal
BT politique en faveur de l'environnement
LE risk prevention (en)
katasztrófa megelőzés (hu)

procédures d'appel

SYN recours (CH)
DEF Procédures selon lesquelles une personne ou une organisation peut faire appel d'une décision de justice ou de toute autre décision officielle.

TT Groupe 4 - Système légal
BT procédures de protection
LE appeal procedures (en)
jogorvoslati eljárások (hu)

procédures d'appel d'offres

DEF Mode de conclusions des marchés publics permettant à l'administration de choisir son sous-contractant parmi des fournisseurs préalablement mis en concurrence.

TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion du patrimoine
NT offres
appels d'offres
examen des candidatures

LE tender procedures (en)
pályáztatási eljárások (hu)

procédures d'urgence

USE classement d'office

procédures de protection

DEF Procédures administratives en vue de la protection juridique d'une entité de patrimoine..

TT Groupe 4 - Système légal
BT protection
NT demandes de protection
déclaration d'intérêt culturel
propositions de protection
extensions de la protection
classement d'office

LE protection process (en)
védetté nyilvánítási eljárás (hu)

professions

DEF activités habituelles et permanentes que développent des groupes de personnes d'un milieu professionnel dans le cadre de la diversification et de la spécialisation du travail, en tant que membres autorisés ou habilités à le faire.

TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
NT archéologues
architectes

LE professions (en)
szakmák (hu)

programmation de l'inventaire

SYN programme d'inventorisation (CH)

DEF Programmation annuelle ou pluri-annuelle des études thématiques et topographiques conduites par l'inventaire général.

SN En Wallonie, l'inventaire topographique est réalisé par une équipe d'historiens de l'art attachés à la direction de la protection tandis que les inventaires thématiques sont confiés par voie de convention à des spécialistes du domaine considéré.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT inventaires
LE inventory programme (en)
topográfiai kutatási program (hu)

RT services de protection
programmation de l'inventaire|programme d'inventorisation (CH)

programmation de la protection

DEF Ensemble d'activités et d'opérations structurées destinées à préserver le patrimoine.

TT Groupe 5 - Interventions
BT programmes d'intervention
LE protection programmes (en)
örökségvédelmi programok (hu)

programmation des travaux

DEF Programme et calendrier des actions à accomplir avant d'entreprendre une intervention déterminée.

TT Groupe 5 - Interventions
BT programmes d'intervention
LE schedule of work (en)
ütemterv (hu)

programme d'inventorisation

SYN programmation de l'inventaire ()

DEF Programmation annuelle ou pluri-annuelle des études thématiques et topographiques conduites par l'inventaire général.

SN En Wallonie, l'inventaire topographique est réalisé par une équipe d'historiens de l'art attachés à la direction de la protection tandis que les inventaires thématiques sont confiés par voie de convention à des spécialistes du domaine considéré.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT inventaires
LE inventory programme (en)
topográfiai kutatási program (hu)

RT services de protection
programmation de l'inventaire|programme d'inventorisation (CH)

programmes d'intervention

DEF Ensemble d'activités et d'opérations structurées en vue de mener à bien tout type d'action sur le patrimoine.

TT Groupe 5 - Interventions
NT programmation de la protection
programmes de restauration
projets de réhabilitation
programmation des travaux

LE intervention programmes (en)
cselekvési tervek (hu)

programmes de formation

DEF Ensemble des activités de formation proposées par une organisation sous forme de cours, bourses de séjour, journées, etc., destinées à différents groupes et ayant divers niveaux de spécialisation.

TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT formation
LE training programmes (en)
továbbképzési programok (hu)

programmes de restauration

DEF Ensemble d'activités et d'opérations structurées destinés à rétablir un bien dans un état antérieur, supposé ou réel.

TT Groupe 5 - Interventions
BT programmes d'intervention
LE restauration programmes (en)
restaurálási programok (hu)

RT restaurateurs
restauration
travaux de restauration
programmes de restauration

programmes scolaires

DEF Organisation structurée et détaillée des connaissances à acquérir et des activités à mener pour permettre l'acquisition d'un savoir.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT enseignement
LE nemzeti alaptanterv (hu)
national curriculum (en)

projets d'aménagement urbain

DEF Tout type de plan prévu par la législation ou la réglementation urbaine en vue de définir l'utilisation des sols et la densité du milieu bâti dans une agglomération donnée, afin d'obtenir une répartition correcte des activités urbaines.

TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur la ville

LE urban development projects (en)

usage de la propriété
financement privé

projets de réhabilitation

DEF Ensemble de documents (écrits et graphiques) réunissant tous les moyens d'action permettant de remettre en service et d'améliorer un bâtiment ou une partie d'une ville en état d'abandon ou de détérioration.

TT Groupe 5 - Interventions

BT programmes d'intervention

LE regeneration schemes (en)
rehabilitációs programok (hu)

promoteurs immobiliers

DEF Personne physique ou morale qui finance la construction d'immeubles.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT agents

LE developers (en)
ingatlanfejlesztők (hu)

RT promoteurs immobiliers
édifices
permis de construire|permis d'urbanisme (BE)
travaux d'aménagement

promotion touristique

DEF Ensemble d'actions et de moyens destinés à favoriser le tourisme et présentant le patrimoine comme attraction et motivation de la visite.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT tourisme culturel

LE promotion of tourism (en)
kulturális turizmus ösztönzése (hu)

propositions de protection

DEF Mesures proposant la préservation et la conservation des sites, bâtiments, monuments ou objets présentant un intérêt culturel par le biais de procédures législatives.

TT Groupe 4 - Système légal

BT procédures de protection

LE protection proposals (en)
védetté nyilvánítási javaslatok (hu)

propriétaires

DEF Personnes physiques ou morales qui possèdent un bien.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT agents

NT propriétaires privés
propriétaires publics

LE property owners (en)
tulajdonosok (hu)

RT propriétaires
propriété

propriétaires privés

DEF Personne physique ou morale de droit privé titulaire d'une propriété.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT propriétaires

LE private property owners (en)
magántulajdonosok (hu)

RT propriétaires privés
propriété privée

propriétaires publics

DEF Personne morale de droit public titulaire d'une propriété.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT propriétaires

LE public property owners (en)
köztulajdon alanyai (hu)

RT propriétaires publics
propriété publique

propriété

DEF Bien(s) (souvent des bâtiments ou des terrains) appartenant à une personne physique ou morale.

TT Groupe 4 - Système légal

NT propriété privée
propriété publique
transmission de la propriété

LE property (en)
tulajdon (hu)

RT propriétaires
propriété

propriété de l'Etat

DEF Biens (généralement des terrains ou des bâtiments) appartenant à l'Etat.

TT Groupe 4 - Système légal

BT propriété publique

LE állami tulajdon (hu)
state property (en)

propriété intellectuelle

DEF Ensemble des droits pécuniaires et moraux dont est titulaire un créateur sur son œuvre (littéraire, artistique ou scientifique).

TT Groupe 4 - Système légal

BT lois

NT droits de la propriété intellectuelle

LE intellectual property (en)
szellemi tulajdon (hu)

propriété privée

DEF Objet, bâtiment ou terrain appartenant à une personne physique ou morale.

TT Groupe 4 - Système légal

BT propriété

NT collections privées

LE private property (en)
magántulajdon (hu)

RT propriétaires privés
propriété privée

propriété publique

DEF Propriété de l'Etat, des collectivités territoriales ou des établissements publics.

TT Groupe 4 - Système légal

BT propriété

NT domaine public mobilier
domaine maritime public
propriété de l'Etat
biens de la couronne

LE public property (en)
köztulajdon (hu)

RT propriétaires publics
propriété publique
usage de la propriété
financement privé

prospection archéologique

DEF Exploration superficielle ou subaquatique, sans excavations, destinée à l'étude, à la recherche ou à l'examen de données sur tous types de vestiges historiques ou paléontologiques, ainsi que des éléments géologiques qui y sont liés.

TT Groupe 5 - Interventions

BT interventions sur le patrimoine archéologique

LE lelőhely-felderítés (hu)
archaeological evaluation (en)

protection

DEF Ensemble des procédures permettant d'assurer la préservation des biens culturels.

TT Groupe 4 - Système légal

BT	gestion du patrimoine		
NT	biens protégés		camping. L'objectif environnemental de la protection du littoral est de préserver la biodiversité, les paysages des rivages maritimes et lacustres. Elle permet d'empêcher le bétonnage de sites remarquables, de concilier développement économique et protection de l'environnement.
	niveaux de protection		
	procédures de protection		
	protection du paysage		
	inspection des monuments historiques		
	protection du patrimoine archéologique	TT	Groupe 4 - Système légal
	protection de biens immobiliers	BT	protection du paysage
	protection des biens mobiliers	LE	coastal protection (en)
LE	protection (en)		vízpartok védeleme (hu)
	védelem (hu)	UF	loi littoral

protection de biens immobiliers

DEF	Ensemble des mesures spécifiques nécessaires à la protection du patrimoine immobilier assurant leur conservation in situ.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	protection
NT	espaces protégés
LE	protection of immovable objects (en)
	ingatlan örökségi elemek védelme (hu)

protection de la montagne

DEF	Protection par le biais de la législation des zones de l'environnement physique situées en altitude.
SN	En France, la loi du 9 janvier 1985 relative au développement et à la protection de la montagne est une loi dont les dispositions s'imposent, dans certaines conditions, aux documents et aux autorisations d'urbanisme. La loi montagne a pour objectif de permettre aux populations montagnardes de vivre et de travailler dans leur région en surmontant des handicaps naturels, économiques et sociaux souvent importants : en développant et en diversifiant les activités agricoles, forestières, industrielles et artisanales ; en développant l'activité touristique par l'offre d'autres formes de loisirs que les sports d'hiver ; en protégeant et en mettant en valeur leur patrimoine naturel et culturel. Des institutions spécifiques ont été mises en place, tel un conseil national de la montagne et des comités de massif. Sont soumises aux dispositions de la loi montagne un ensemble de zones de montagne qui représentent 115.000 km ² soit 21,3 % du territoire national.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	protection du paysage
LE	protection of mountains (en)
UF	loi montagne

protection des biens mobiliers

DEF	Protection des biens meubles et des œuvres d'art par le biais de la législation.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	protection
NT	interdiction d'exportation
	autorisations d'exportation
	exportations temporaires
LE	protection of movable objects (en)
	ingó javak védelme (hu)
RT	objets mobiliers
	protection des biens mobiliers

protection du littoral

DEF	Mesure spécifique de protection appliquée à une zone du littoral, qui peut parfois inclure aussi les abords de lacs.
SN	En France, le littoral est protégé par la loi relative à l'aménagement, la protection et la mise en valeur du littoral du 3 janvier 1986. Elle protège les espaces terrestres côtiers, le patrimoine naturel, la biodiversité, les équilibres biologiques ainsi que les espaces boisés. Elle régit les constructions, oriente et limite l'urbanisation dans les zones littorales. Elle gère l'implantation de nouvelles routes, l'accès à la côte et aux rivages, la construction de terrains de

protection du patrimoine archéologique

DEF	Ensemble des mesures spécifiques nécessaires à la protection des vestiges culturels du passé, en surface, sous terre ou sous l'eau.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	protection
NT	autorisations de fouilles
	surveillance des fouilles
LE	protection of archaeological heritage (en)
	régészeti örökség védelme (hu)
RT	services archéologiques
	archéologues
	patrimoine archéologique
	carte archéologique atlas du sous-sol archéologique (BE)
	protection du patrimoine archéologique
	interventions sur le patrimoine archéologique
	archéologie urbaine
	ensembles archéologiques
	zones archéologiques
	servitude de protection (CH)

protection du paysage

DEF	Mesure de protection légale appliquée à une partie du paysage.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	protection
NT	protection du littoral
	protection de la montagne
LE	landscape protection (en)
	tájvédelem (hu)
RT	paysagistes
	parcs et jardins
	paysages culturels
	patrimoine paysager
	protection du paysage
	aménagement paysager paysagisme (CH)
	parcs naturels nationaux (FR) parcs nationaux (CH)
	servitude de protection (CH)
	sites naturels

protection implicite

DEF	Préservation et sauvegarde tacites d'un bien ou d'un objet culturel.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	niveaux de protection
LE	implicit protection (en)
	közfelfogáson alapuló védelem (hu)

protection légale

DEF	Pouvoir conféré par la loi tendant à protéger une entité de patrimoine, généralement un bâtiment ou un monument, de tout aménagement ou de toute modification qui pourrait nuire à sa condition ou à son caractère.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	niveaux de protection
LE	műemlékek felügyelete (hu)
	listed building control (en)
	statutory protection (en)
	jogszabályi védelem (hu)

protection locale

DEF Série de règles et réglementations prises par une collectivité locale pour la conservation, la sauvegarde et la protection des biens culturels dans son domaine de compétence.

TT Groupe 4 - Système légal

BT niveaux de protection

LE local protection (en)
helyi védelem (hu)

protection partielle

DEF Mesure de protection conférant un certain niveau de protection sur une partie d'un bien culturel.

TT Groupe 4 - Système légal

BT niveaux de protection

LE partial protection (en)
részleges védelem (hu)

protection temporaire

DEF Mesures de protection temporaire préservant un bien culturel pendant l'instruction d'une procédure de protection adaptée.

TT Groupe 4 - Système légal

BT niveaux de protection

LE ideiglenes védelem (hu)
provisional listing (en)

UF inscription révisable
instance de classement

protection totale

DEF Degré de protection interdisant le moindre aménagement qui aurait pour effet de modifier une quelconque partie d'un bâtiment, monument ou objet.

SN N'existe pas en France ni en Belgique.

TT Groupe 4 - Système légal

BT niveaux de protection

LE total protection (en)
teljes körű védelem (hu)

protocole d'accord

DEF Accords conclus entre des individus ou des groupes pour travailler ensemble afin d'atteindre un objectif commun.

TT Groupe 9 - Concepts généraux

BT coopération

LE co-operative arrangement (en)
együttműködési megállapodás (hu)

PSMV

USE

publications

DEF Mise en forme ordonnée d'informations sur divers supports (Web, papier, ...).

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT diffusion de la recherche

NT publications grand public
publications scientifiques

LE publications (en)
publikációk (hu)

RT fonds numérisés
droits d'auteur
publications

publications grand public

DEF Publications qui diffusent dans un langage simple les explications et interprétations des biens culturels afin que celles-ci puissent être comprises par le grand public.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT publications

LE non-specialist publications (en)
ismeretterjesztő kiadványok (hu)

publications scientifiques

DEF Publications qui transmettent, par l'emploi d'un langage scientifique, des connaissances sur le patrimoine élaborées par des spécialistes et conçues dans le cadre de la recherche.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT publications

LE scientific publications (en)
tudományos publikációk (hu)

RT recherche scientifique
publications scientifiques

rapports périodiques

DEF Rapports élaborés par les Etats parties à la Convention du Patrimoine mondial, rendant compte de la manière dont ils mettent en œuvre la Convention, de l'état de conservation des biens inscrits sur la liste mondiale et du maintien de leur valeur universelle exceptionnelle. Ils fournissent un mécanisme de coopération régionale et d'échange d'information.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation

BT documentation

LE periodic reports (en)
időszaki jelentések (hu)

RT UNESCO
paysages culturels
espaces protégés
sites naturels
rapports périodiques
liste indicative

recherche archéologique

DEF Activités menées de manière systématique selon une méthodologie concrète et destinées à améliorer les connaissances scientifiques relatives aux vestiges du passé.

TT Groupe 5 - Interventions

BT activités archéologiques

NT archéologie du bâti

LE régészeti kutatás (hu)
archaeological investigation (en)

recherche architecturale

DEF Ensemble d'activités destinées à améliorer les connaissances relatives à la construction.

TT Groupe 5 - Interventions

BT interventions sur les bâtiments

NT étude du bâti

LE architectural research (en)
építészeti kutatás (hu)

RT institutions scientifiques
recherche architecturale
recherche scientifique
diffusion de la recherche
historiens de l'architecture
archéologie urbaine

recherche scientifique

DEF Activités menées de manière systématique selon une méthodologie concrète et destinées à améliorer les connaissances.

TT Groupe 5 - Interventions

BT outils d'intervention

LE scientific research (en)
tudományos kutatás (hu)

RT institutions scientifiques
recherche architecturale
recherche scientifique
diffusion de la recherche
publications scientifiques

recommandations

DEF Actes du Conseil ou de la Commission demandant aux destinataires d'adopter un comportement donné sans les y contraindre (Traité d'Amsterdam, article 243).

TT Groupe 4 - Système légal

BT instruments légaux communautaires
LE recommandations (en)
európai uniós ajánlások (hu)
UF avis

récompenses de découverte

DEF Sommes d'argent qui doivent généralement être versées lors de découvertes d'intérêt public, scientifique ou culturel majeur.
SN N'existe pas en Belgique.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT système économique et financier
LE rewards for a discovery (en)
találói jutalom (hu)
RT inventeurs
objets archéologiques
lieux de découverte
récompenses de découverte

reconstitutions historiques

DEF Mise en scène de l'histoire avec la participation du public, pouvant consister en une activité d'animation, un jeu ou une représentation théâtrale qui reconstitue le contexte d'un événement historique concret, en en facilitant la compréhension.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT manifestations culturelles
LE re-enactments (en)
történelmi játékok (hu)

reconstruction à l'identique

DEF Action de compléter ou de reproduire un bien détruit ou incomplet grâce aux vestiges et aux informations que l'on possède.
TT Groupe 5 - Interventions
BT restauration
LE reconstruction (en)
rekonstrukció (hu)
RT chantiers de bénévoles
ruines
conservation
reconstruction à l'identique
interventions sur le milieu bâti

reconstruction urbaine

DEF Intervention sur une partie de la ville dans le but de démolir un bâtiment ou un ensemble de bâtiments pour en construire de nouveaux.
TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur la ville
LE urban renewal (en)
városfejlesztés (hu)

recours

SYN procédures d'appel ()
DEF Procédures selon lesquelles une personne ou une organisation peut faire appel d'une décision de justice ou de toute autre décision officielle.
TT Groupe 4 - Système légal
BT procédures de protection
LE appeal procedures (en)
jogorvoslati eljárások (hu)

régimes d'accès

DEF Procédure utilisée pour réguler l'accès des visiteurs à un bien culturel afin d'en préserver l'intégrité.
SN Ne concerne pas la Wallonie ni la Région de Bruxelles-Capitale.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT communication et sensibilisation
LE access regime (en)
látogatási rend (hu)

régimes de protection particuliers

DEF Systèmes de protection pour les biens culturels ayant une particularité par rapport aux autres biens culturels, ou de part leur propre nature, origine, emplacement ou dénomination.
TT Groupe 4 - Système légal
BT niveaux de protection
LE special state protection (en)
minősített védelem (hu)

Région

SYN collectivités territoriales ()
DEF Les collectivités territoriales sont administrées par des instances élues au suffrage direct, désignées sous l'appellation d'administrations décentralisées.
SN En Belgique, la collectivité est instituée par la Constitution et les compétences sont définies par des lois spéciales. Elle est composée d'un parlement qui exerce le pouvoir législatif et d'un gouvernement qui exerce le pouvoir exécutif. En France, une collectivité territoriale est définie par trois critères : - dotée de la personnalité morale, qui lui permet d'agir en justice et lui fait bénéficier de l'autonomie administrative. Elle dispose ainsi de son propre personnel et de son propre budget (au contraire des services 'déconcentrés' de l'État au niveau local) ; - dotée des compétences propres, qui lui sont confiées par le législateur (Parlement) ; - exerçant un pouvoir de décision, par délibération au sein d'un conseil de représentants élus. Les décisions sont ensuite appliquées par les pouvoirs exécutifs locaux.
TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
BT administration de l'État|administration fédérale (BE)
NT administration décentralisée
communautés autonomes
administration régionale
collectivités territoriales|Région (BE)
administration communale

régions

USE administration régionale

règlement d'urbanisme

USE urbanisme

règlements

DEF Dans le droit communautaire, actes de portée générale, obligatoires dans tous ses éléments et directement applicables dans tout Etat membre.
TT Groupe 4 - Système légal
BT instruments légaux communautaires
LE regulations (en)
európai uniós rendeletek (hu)

règlements d'urbanisme

SYN code de l'urbanisme (FR)
Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE)
Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE)
DEF Règles et réglementations légales relatives au contrôle de l'aménagement du territoire.
SN En Belgique, recueil de textes concernant l'aménagement du territoire, l'urbanisme et la conservation du patrimoine (CWATUP et COBAT).
TT Groupe 4 - Système légal
BT lois
LE planning laws (en)
építési törvény (hu)
UF CWATUPE
COBAT
RT commissions au plan
code de l'urbanisme (FR)|règlements d'urbanisme (CH)|Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE)|Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE)
urbanisme

règlements nationaux

DEF	Règles édictées pour contrôler certaines questions ou pour réglementer certains comportements (comme le développement de règlements et directives européens).
SN	En France, un règlement est une disposition prise par certaines autorités administratives, auxquelles la Constitution donne compétence pour émettre des règles normatives : les décrets du Président de la République et les arrêtés pris par les ministres du Gouvernement, les préfets, les sous-préfets et les maires des communes, dans la limite de leurs attributions.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	instruments légaux nationaux
LE	national regulations (en) nemzeti jogszabályok (hu)
RT	règlements nationaux

réhabilitation

DEF	Adaptation struturelle d'un édifice ou d'un monument pour retrouver un usage. La nouvelle structure est souvent utilisée dans un but différent, par exemple une grange transformée en habitation.
TT	Groupe 5 - Interventions
BT	interventions sur les bâtiments
LE	alterations (en) változtatás (hu)

réhabilitation urbaine

DEF	Intervention sur une partie de la ville, faisant généralement partie du centre historique, consistant non seulement à améliorer le milieu bâti et les infrastructures urbaines, mais aussi à conserver les fonctions urbaines qui s'y sont développées et les groupes sociaux qui l'habitent.
TT	Groupe 5 - Interventions
BT	interventions sur la ville
LE	urban renovation (en)
UF	rénovation revitalisation des quartiers

rénovation

USE	réhabilitation urbaine
-----	------------------------

réseaux d'information

DEF	Organismes qui s'associent pour effectuer les tâches de collecte de documents ou de données, les traiter ou les transformer et effectuer les tâches de diffusion ou de mise à disposition. Ces accords de coopération peuvent être plus ou moins formalisés et couvrir différentes fonctions de la chaîne documentaire.
TT	Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT	technologies de l'information
NT	réseaux d'information sur le patrimoine
LE	information networks (en) információs hálózatok (hu)

réseaux d'information sur le patrimoine

DEF	Organismes spécialisés, centres de documentation ou bibliothèques qui poursuivent des objectifs similaires dans le domaine du patrimoine culturel et coopèrent pour en partager la constitution, la mise à jour et la diffusion.
TT	Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT	réseaux d'information
LE	heritage information networks (en) kulturális örökség információs hálózatai (hu)

réserves naturelles

DEF	Les réserves naturelles sont des parties du territoire d'une ou plusieurs communes, ou des mesures spéciales de protection sont appliquées en vue de la conservation d'espèces animales ou végétales ou de
-----	--

milieux naturels présentant un intérêt remarquable du point de vue scientifique (en particulier des espèces menacées de disparition.) L'accès du public y est limité ou réglementé.

SN	C'est un territoire réglementé au titre de la protection de la nature, renfermant des espèces ou des milieux remarquables dont la sauvegarde doit être garantie. Les réserves naturelles sont créées à l'initiative de l'Etat, ou des régions. Elles font l'objet d'une réglementation portant soit sur la globalité du milieu naturel, soit plus spécialement sur une ou plusieurs de ses composantes (faune, flore, sol, eaux, gisements de minéraux et de fossiles).
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT	espaces protégés () périmètres protégés (CH)
LE	természetvédelmi területek (hu) nature reserves (en) védett természeti területek (hu)
UF	ZNIEFF

résolutions

DEF	Actes du Conseil qui ne sont pas prévus dans la liste figurant à l'article 249 du Traité instituant la Communauté européenne mais qui peuvent avoir des effets juridiques déterminés dans les relations entre l'Union européenne et les Etats membres ainsi que dans les relations entre institutions.
TT	Groupe 4 - Système légal
BT	instruments légaux internationaux
LE	resolutions (en) állásfoglalások (hu)

restaurateurs

DEF	Professionnels chargés de l'examen, du diagnostic, du traitement et de la documentation de tous les processus impliqués dans la restauration d'un bien culturel.
SN	En Belgique, il n'y a pas de titre de restaurateur. La qualité de restaurateur s'acquiert par expérience ou par formation ponctuelle dans l'un ou l'autre domaine.
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants
TT	Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT	architectes architectes
LE	restorers (en) restaurátorok (hu)
RT	restaurateurs restauration travaux de restauration programmes de restauration

restauration

DEF	Activités de conservation qui consistent en une intervention directe sur les biens culturels ayant subi une détérioration. Cela implique l'application de traitements nécessaires pour permettre la préservation des biens culturels et la réparation des dommages subis.
TT	Groupe 5 - Interventions
BT	types d'intervention
NT	techniques de restauration reconstruction à l'identique
LE	restoration (en) restaurálás (hu)
RT	restaurateurs restauration travaux de restauration programmes de restauration

réutilisation

SYN	changement d'affectation (CH)
DEF	Remise en service ou transformation pour un nouvel usage d'un bien donné (exemple des friches industrielles).
TT	Groupe 5 - Interventions

BT interventions sur le milieu bâti
LE change of use (en)
funkcióváltás (hu)
RT réutilisation|changement d'affectation (CH)

revitalisation des quartiers

USE réhabilitation urbaine

revitalisation urbaine

DEF Intervention sur une ville ou une zone de celle-ci dans le but d'augmenter son taux d'occupation, afin de la rendre attractive pour la population en améliorant les infrastructures, les équipements et les services.
TT Groupe 5 - Interventions
BT interventions sur la ville
LE urban regeneration (en)
városrevitalizáció (hu)

ruines

DEF Constructions plus ou moins profondément détruites.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT monuments
LE ruins (en)
romok (hu)
RT chantiers de bénévoles
ruines
conservation
reconstruction à l'identique
interventions sur le milieu bâti

saisie des biens

DEF Confiscation d'un objet, d'un bâtiment ou d'un terrain sur décision de justice.
TT Groupe 4 - Système légal
BT transmission de la propriété
LE seizure of property (en)
zár alá vétel (hu)

sanctions administratives

DEF Punitions infligées par l'administration aux contrevenants.
TT Groupe 4 - Système légal
BT servitude de protection (CH)
LE administrative sanctions (en)
közigazgatási szankciók (hu)

sanctions pénales

DEF Punitions infligées par un tribunal pour transgression de la loi.
TT Groupe 4 - Système légal
BT servitude de protection (CH)
NT amendes
LE legal penalties (en)
büntetőjogi szankció (hu)

sauvegarde du patrimoine

DEF Préservation scrupuleuse des biens et vestiges culturels au bénéfice des générations futures.
TT Groupe 9 - Concepts généraux
BT concepts généraux
LE heritage conservation (en)
örökségvédelem (hu)

savoir-faire techniques

DEF Habilité acquise par l'expérience dans l'exercice d'une profession.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT formation
LE expertise (en)
szakértelem (hu)

secteurs protégés

SYN secteurs sauvegardés (FR)
Centres anciens protégés (BE)

DEF Ensembles urbains protégés au titre de la législation. Ces ensembles de bâtiments, espaces publics et privés, doivent présenter un caractère historique, esthétique, de nature à en justifier la conservation, la restauration et la mise en valeur.

SN En France, les "secteurs sauvegardés" présentent un caractère historique, esthétique ou de nature à justifier la conservation, la restauration et la mise en valeur de tout ou partie d'un ensemble d'immeubles bâtis ou non. Le secteur sauvegardé est créé par l'autorité administrative sur demande ou avec l'accord de la commune ou, le cas échéant, de l'établissement public de coopération intercommunale compétent en matière de plan local d'urbanisme après avis de la Commission nationale des secteurs sauvegardés. Sur le plan réglementaire, tout secteur sauvegardé fait l'objet d'un document spécial : le plan de sauvegarde et de mise en valeur (PSMV), qui se substitue à tout autre document d'urbanisme existant et en tient lieu. En Wallonie, les centres anciens protégés sont soumis au règlement général sur les bâtisses applicable aux zones protégées de certaines communes en matière d'urbanisme.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
TT Groupe 4 - Système légal
BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
espaces protégés

secteurs sauvegardés

SYN secteurs protégés (CH)
Centres anciens protégés (BE)

DEF Ensembles urbains protégés au titre de la législation. Ces ensembles de bâtiments, espaces publics et privés, doivent présenter un caractère historique, esthétique, de nature à en justifier la conservation, la restauration et la mise en valeur.

SN En France, les "secteurs sauvegardés" présentent un caractère historique, esthétique ou de nature à justifier la conservation, la restauration et la mise en valeur de tout ou partie d'un ensemble d'immeubles bâtis ou non. Le secteur sauvegardé est créé par l'autorité administrative sur demande ou avec l'accord de la commune ou, le cas échéant, de l'établissement public de coopération intercommunale compétent en matière de plan local d'urbanisme après avis de la Commission nationale des secteurs sauvegardés. Sur le plan réglementaire, tout secteur sauvegardé fait l'objet d'un document spécial : le plan de sauvegarde et de mise en valeur (PSMV), qui se substitue à tout autre document d'urbanisme existant et en tient lieu. En Wallonie, les centres anciens protégés sont soumis au règlement général sur les bâtisses applicable aux zones protégées de certaines communes en matière d'urbanisme.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
TT Groupe 4 - Système légal
BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
espaces protégés

Section française de l'ICOMOS

USE ICOMOS

sensibilisation du public

DEF Encouragement à considérer le patrimoine culturel comme unique et irremplaçable. Education à la défense et à la protection du patrimoine à travers un rapprochement entre biens culturels et public, pour que celui-ci apprenne à les respecter et à les apprécier.
TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
BT animations culturelles
NT actions de sensibilisation
campagnes d'information
interprétation du patrimoine
public awareness (en)
örökségudat-formálás (hu)

RT guides-conférenciers ()|guides touristiques (CH)
musées
expositions
sensibilisation du public
interprétation du patrimoine

services archéologiques

DEF Services ayant pour mission, en liaison avec les instances et les organismes nationaux compétents en matière d'archéologie, d'étudier, de protéger, de conserver et de mettre en valeur le patrimoine archéologique national.

SN En Belgique, le patrimoine archéologique est géré par les instances fédérées (régions et communautés)

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT services du patrimoine

LE archaeological services (en)
régészeti tevékenységet ellátó szervezetek (hu)

RT services archéologiques
archéologues
patrimoine archéologique
carte archéologique|atlas du sous-sol archéologique (BE)
protection du patrimoine archéologique
interventions sur le patrimoine archéologique
archéologie urbaine
zones archéologiques

services de l'urbanisme

DEF Services d'une collectivité territoriale ou de l'Etat dont les attributions diffèrent en fonction de l'échelle spatiale de la collectivité, c'est-à-dire de la définition de la politique d'aménagement régional ou d'aménagement du territoire à l'établissement de documents ou de règlements d'urbanisme

SN En Belgique, l'état fédéral n'exerce aucune compétence en matière d'urbanisme. Ce sont les régions qui sont compétentes pour cette matière

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT administration de l'Etat|administration fédérale (BE)

LE planning authorities (en)
town planning services (en)
településrendezési feladatokat ellátó szervek (hu)
területfejlesztési szervek (hu)

services de protection

DEF Services assurant la protection et la conservation des immeubles et des objets mobiliers présentant un intérêt pour l'histoire, l'art, ou la science.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT services du patrimoine

LE heritage agencies (en)
kulturális örökségvédelmi szervezetek (hu)

RT services de protection
intérêt patrimonial
patrimoine
conservation
centres d'interprétation du patrimoine
politique patrimoniale
préservation
zones archéologiques
inventaire général
programmation de l'inventaire|programme d'inventorisation (CH)
guides-conférenciers ()|guides touristiques (CH)
interprétation du patrimoine

services du patrimoine

DEF Services ayant pour mission d'inventorier, de protéger, de conserver et de faire connaître le patrimoine culturel, historique, archéologique, architectural, ethnologique, et les richesses artistiques.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT administration de l'Etat|administration fédérale (BE)

NT services archéologiques

services de protection
services muséographiques
LE heritage services (en)
kulturális örökségvédelmi intézmények (hu)

services muséographiques

DEF Services chargés de la gestion du patrimoine muséographique par la conservation, la protection, la restauration, l'étude et l'enrichissement et la présentation et la diffusion des collections des musées.

TT Groupe 1 - Organismes et intervenants

BT services du patrimoine

LE múzeum menedzsment (hu)
museum services (en)

RT services muséographiques
métiers du patrimoine
formation des conservateurs
musées

servitude

USE

servitude de protection

DEF Restrictions limitant le développement ou l'altération d'un objet, d'un bâtiment, d'un site ou d'une partie du paysage protégés.

TT Groupe 4 - Système légal

BT protection

NT servitude de protection (CH)
mesures répressives
sanctions administratives
sanctions pénales

LE protection constraints (en)
korlátozások (hu)

UF servitude

RT parcs naturels nationaux (FR)|parcs nationaux (CH)
protection du paysage
servitude de protection (CH)
espaces protégés
préservation
zones archéologiques
protection du patrimoine archéologique
archéologie urbaine
géomètres
dossiers de recensement|dossiers de classement (BE)

SIG

USE systèmes d'information géographique

signalétique culturelle

SYN signalisation culturelle ()

DEF Présentation graphique des contenus nécessaires pour orienter, guider, informer et rendre service au public, intégrée à des environnements spécifiques et placée à des endroits précis.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT équipements culturels

LE information boards (en)
információs táblák (hu)

signalisation culturelle

SYN signalétique culturelle (CH)

DEF Présentation graphique des contenus nécessaires pour orienter, guider, informer et rendre service au public, intégrée à des environnements spécifiques et placée à des endroits précis.

TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation

BT équipements culturels

LE information boards (en)
információs táblák (hu)

signalisation touristique

DEF Panneaux de signalisation, panneaux indicateurs et enseignes répondant aux besoins d'orientation et

TT d'information des touristes potentiels, qui ont besoin de
se déplacer dans des secteurs qui leur sont inconnus.
BT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
LE tourisme culturel
tourist information signs (en)
idegenforgalmi jelzőtábla (hu)

sites

DEF Oeuvres combinées de l'homme et de la nature,
partiellement construites et constituant des espaces
suffisamment caractéristiques et homogènes pour faire
l'objet d'une délimitation topographique, remarquables
par leur intérêt historique, archéologique, artistique,
scientifique, social ou technique (article 1er de la
Convention de Grenade).
SN En Wallonie: toute œuvre de la nature ou toute œuvre
combinée de l'homme et de la nature constituant un
espace suffisamment caractéristique et homogène pour
faire l'objet d'une délimitation topographique. (article
185,c du CWATUPE)
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT espaces
NT sites naturels
sites protégés
sites d'épave
LE sites (en)
helyszínek (hu)

sites archéologiques

SYN sites évocateurs du passé (CH)
SN En Wallonie: tout terrain, formation géologique,
monument, ensemble architectural ou site ayant
recelé, recelant ou étant présumé receler des biens
archéologiques.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites
NT sites archéologiques protégés
LE archaeological sites (en)

sites archéologiques protégés

DEF Sites qui présentent un intérêt archéologique suffisant
pour bénéficier de mesures de protection ou de
conservation.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites protégés
sites archéologiques ()|sites évocateurs du passé (CH)
LE protected archaeological sites (en)

sites bâtis

SYN sites construits (CH)
DEF Emplacements de la fondation ou de l'extension
d'édifices.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites
LE built up areas (en)
beépített területek (hu)

sites construits

SYN sites bâtis ()
DEF Emplacements de la fondation ou de l'extension
d'édifices.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites
LE built up areas (en)
beépített területek (hu)

sites d'épave

DEF Lieux d'échouage d'une embarcation..
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites
LE wreck sites (en)
hajóroncs-lelőhelyek (hu)
RT sites d'épave

fouilles subaquatiques
archéologie subaquatique (FR)|archéologie sous-
marine|

sites d'établissement

SYN sites de peuplement (FR)
DEF Emplacements choisis au moment de la fondation
d'une ville ou de l'installation d'un groupement humain.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites
LE historic settlements (en)
településhelyek (hu)

sites de peuplement

SYN sites d'établissement (CH)
DEF Emplacements choisis au moment de la fondation
d'une ville ou de l'installation d'un groupement humain.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites
LE historic settlements (en)
településhelyek (hu)

sites du patrimoine mondial

DEF Sites naturels ou culturels possédant une valeur
universelle exceptionnelle et présentant un haut niveau
d'authenticité et d'intégrité. La valeur universelle
exceptionnelle se décline selon 10 critères définis par
le Comité du Patrimoine mondial. La reconnaissance
de la qualité de site du patrimoine mondial est décidée
par le Comité du patrimoine mondial.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites protégés
LE World Heritage Sites (en)
világörökségi helyszínek (hu)

sites évocateurs du passé

SYN sites archéologiques ()
SN En Wallonie: tout terrain, formation géologique,
monument, ensemble architectural ou site ayant
recelé, recelant ou étant présumé receler des biens
archéologiques.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites
NT sites archéologiques protégés
LE archaeological sites (en)

sites naturels

DEF Sites dont le caractère géographique, climatique ou
environnemental a été préservé.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites
LE natural sites (en)
természeti területek (hu)
RT UNESCO
paysages culturels
espaces protégés
sites naturels
rapports périodiques
liste indicative
ICOMOS
coopération internationale
paysagistes
protection du paysage
aménagement paysagers|paysagisme (CH)
patrimoine naturel

sites protégés

DEF Sites qui présentent un intérêt historique, artistique,
scientifique ou technique suffisant pour bénéficier de
mesures de protection ou de conservation.
SN En Belgique, on prend également en considération les
intérêts folklorique, social et paysager.
TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels
BT sites

NT sites archéologiques protégés
sites du patrimoine mondial
LE protected sites (en)
védeett helyszínek (hu)

sondages archéologiques

DEF Fouilles spécifiques (effectuées de façon manuelle ou mécanique) dans le but de vérifier l'existence et de comprendre la nature et l'importance des sites archéologiques.
TT Groupe 5 - Interventions
BT fouilles archéologiques
LE trial excavations (en)
hitelesítő- és próbafeltárások (hu)

spoliation

DEF En Espagne, on entend par "spoliation" toute action ou omission qui menace la perte ou la destruction de tout ou partie des biens culturels du Patrimoine Historique espagnol, ou qui en perturbe la fonction sociale.
TT Groupe 4 - Système légal
BT délits
LE plundering (en)
károkozás (hu)

stages de formation

DEF Cours d'une durée déterminée dont le but est de transmettre des connaissances théoriques et pratiques de base pour pouvoir exercer des activités professionnelles productives.
TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
BT formation
LE training courses (en)
továbbképzési kurzusok (hu)

subventions

DEF Apport de fonds pour la réalisation d'une mission ou d'un projet spécifique.
SN En Belgique, le patrimoine relève de la compétence des Régions.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT financement
NT crédits d'études
LE grants (en)
szubvenció (hu)
RT subventions
bénévolat

subventions de l'Etat

DEF Apport de fonds, par l'Etat, souvent en tant que source complémentaire à la principale source de financement, pour la réalisation d'une mission ou d'un projet spécifique.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT financement public
LE grant aid (en)
kiegészítő állami támogatások (hu)
RT conservation
subventions de l'Etat

suivi des interventions

DEF Activités destinées à assurer un suivi ou une supervision des différentes actions menées sur le patrimoine.
TT Groupe 5 - Interventions
BT outils d'intervention
NT vérification des travaux
techniques non-destructives
LE supervision of works (en)
munkálatok felügyelete (hu)
UF contrôle des travaux
inspection
RT administration déconcentrée
suivi des interventions

surveillance des fouilles

DEF Série de contraintes pour réglementer les fouilles des sites archéologiques.
TT Groupe 4 - Système légal
BT protection du patrimoine archéologique
LE excavation controls (en)
feltárások szabályozása (hu)

suspension des travaux

DEF Arrêt demandé par une autorité administrative des travaux sur un bâtiment ou un site.
TT Groupe 4 - Système légal
BT gestion de l'aménagement
LE suspension of works (en)
munkák felfüggesztése (hu)

système économique et financier

DEF Ensemble des termes liés aux activités économiques et financières, par exemple "aides publiques".
TT Groupe 8 - Système économique et financier
NT compensations financières
contrôle financier
incapacité financière
financement
indemnisations
récompenses de découverte
impôts
mesures incitatives
LE economic and financial systems (en)
gazdasági és pénzügyi háttér (hu)
RT ministère chargé des finances
système économique et financier

systèmes d'information géographique

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT technologies de l'information
LE geographical information systems (en)
földrajzi információs rendszer (hu)
UF SIG

taxe sur la valeur ajoutée

DEF Imposition ou prélèvement indirect sur la plupart des biens et des marchandises.
TT Groupe 8 - Système économique et financier
BT impôts
LE value added tax (en)
hozzáadottérték-adó (hu)
UF TVA

techniques de conservation

DEF Méthodes et moyens permettant de conserver un bien et d'éviter sa détérioration.
TT Groupe 5 - Interventions
BT conservation
LE conservation techniques (en)
örökségvédelem eszközei (hu)

techniques de numérisation

DEF Ensemble des moyens techniques (scanners, appareils photographiques numériques, logiciels) permettant de numériser des documents analogiques : textes, images, sons.
TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
BT numérisation
LE digitization techniques (en)
digitalizálási technikák (hu)

techniques de restauration

DEF Méthodes et ressources utilisées pour restaurer un bien culturel.
TT Groupe 5 - Interventions
BT restauration
LE restoration techniques (en)
restaurálási eljárások (hu)

techniques non-destructives

- DEF Techniques de recherche architecturale et archéologique qui n'entraînent aucune détérioration, par exemple la photographie aérienne et l'étude photogrammétrique.
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT suivi des interventions
- LE non destructive techniques (en)
roncsolásmentes eljárások (hu)

technologies de l'information

- DEF Application des connaissances scientifiques à la conception de techniques, de produits et de systèmes d'information qui vont permettre la construction, la conservation, le stockage et l'usage des informations.
- TT Groupe 3 - Systèmes de documentation
- BT documentation
- NT systèmes d'information géographique
réseaux d'information
bases de données informatisées
numérisation
- LE information technology (en)
információs technológia (hu)

tourisme culturel

- DEF Tourisme à vocation plutôt d'intérêt culturel (par exemple les sites classés Patrimoine mondial), avec une référence aussi à un tourisme de qualité et respectueux des lieux visités.
- TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
- BT communication et sensibilisation
- NT promotion touristique
itinéraires culturels
attractions touristiques
signalisation touristique
- LE cultural tourism (en)
kulturális turizmus (hu)
- RT centres villes historiques (FR)|centres historiques (CH)
urbanisme
interventions sur la ville
tourisme culturel
guides-conférenciers ()|guides touristiques (CH)

tourisme durable

- DEF Tourisme qui tente d'avoir un minimum d'impact sur l'environnement naturel et la culture locale, tout en aidant à générer des revenus ou de l'emploi au niveau local et à promouvoir la conservation d'écosystèmes locaux. Il s'agit d'un tourisme responsable à la fois au niveau écologique et culturel.
- TT Groupe 7 - Communication et sensibilisation
- TT Groupe 9 - Concepts généraux
- BT animations culturelles
développement durable
- LE sustainable tourism (en)
fenntartható turizmus (hu)

trafic illicite

- DEF Acte ou action d'une personne ou d'un groupe consistant à faire du commerce ou du trafic de nature illicite ou douteuse.
- TT Groupe 4 - Système légal
- BT délits
- LE unlawful trafficking (en)
illegális kereskedelem (hu)
- RT interdiction d'exportation
autorisations d'exportation
trafic illicite
vol d'oeuvres d'art

traités

- DEF Accords ou pactes formellement conclus et ratifiés, entre deux États au moins.
- TT Groupe 4 - Système légal

- BT instruments légaux internationaux
- LE treaties (en)
nemzetközi szerződések (hu)

transmission de la propriété

- DEF Transfert de la propriété de bâtiments ou de biens d'un propriétaire à un autre.
- TT Groupe 4 - Système légal
- BT propriété
- NT saisie des biens
expropriations
dations
interdictions de cession
donations
legs
achats
ventes
droit de préemption
usage de la propriété
- LE property transfer (en)
tulajdonátruházás (hu)

travaux

- DEF Tout type de Tout type d'intervention lors de la construction ou de la restauration d'un édifice.
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT interventions sur le milieu bâti
- NT travaux d'aménagement
travaux d'urgence
travaux d'entretien
travaux de reconstruction
travaux de restauration
travaux illégaux
- LE works (en)
munkálatok (hu)

travaux d'aménagement

- DEF Travaux visant à doter un espace ou un édifice des éléments et conditions nécessaires pour qu'il puisse remplir la fonction pour laquelle il a été conçu ou à laquelle il est nouvellement destiné.
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT travaux
- LE development works (en)
fejlesztés (hu)
- RT promoteurs immobiliers
édifices
permis de construire|permis d'urbanisme (BE)
travaux d'aménagement

travaux d'entretien

- DEF Interventions permettant de conserver un bâtiment le maintenir en état ou éviter sa détérioration.
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT travaux
- LE maintenance works (en)
karbantartási munkák (hu)

travaux d'urgence

- DEF Travaux permettant de remédier à une situation critique représentant un danger pour les personnes ou d'éviter une détérioration ou destruction éventuelle de biens.
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT travaux
- LE emergency repairs (en)
veszély- és kárelhárítás (hu)

travaux de reconstruction

- DEF Travaux destinés à compléter ou à reproduire un bien détruit ou incomplet en utilisant les informations ou vestiges que l'on possède.
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT travaux
- LE reconstruction works (en)

rekonstrukciós munkák (hu)

travaux de restauration

- DEF Travaux réalisés pour rétablir un bien dans un état antérieur, supposé ou réel.
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT travaux
- LE restoration works (en)
restaurálási munkák (hu)
- RT restaurateurs
restauration
travaux de restauration
programmes de restauration

travaux illégaux

- DEF Interventions menées sans autorisation ou sans respecter les termes de l'autorisation ou la réglementation en vigueur.
- TT Groupe 4 - Système légal
- TT Groupe 5 - Interventions
- BT délits
travaux
- NT démolitions illégales
démolitions illégales
- LE unauthorized works (en)
engedély nélküli munkák (hu)

travaux publics

- DEF Projets de construction à usage cérémonial, récréatif ou civique, financés par les contribuables et destinés au grand public.
- TT Groupe 9 - Concepts généraux
- BT concepts généraux
- LE public works (en)
állami beruházások (hu)
- RT ministère chargé de l'équipement
code des marchés publics
travaux publics

TVA

- USE taxe sur la valeur ajoutée

types d'intervention

- DEF Différents modes d'action sur le patrimoine.
- TT Groupe 5 - Interventions
- NT préservation
altérations
conservation
restauration
interventions sur le patrimoine archéologique
interventions sur le milieu bâti
- LE intervention types (en)
beavatkozások jellege (hu)

types de formation

- DEF Systèmes de préparation à différentes professions selon la durée et le niveau des études (formation initiale, de perfectionnement ou continue), le degré de spécialisation, le caractère officiel ou obligatoire, les centres qui dispensent la formation, etc.
- TT Groupe 6 - Formations, métiers et compétences
- BT formation
- NT apprentissage
formation des conservateurs
formation continue
formations spécialisées
formations universitaires
formation professionnelle
- LE types of training (en)
szakképzési formák (hu)
- RT architectes
patrimoine bâti|patrimoine construit (CH)
interventions sur le milieu bâti
types de formation
architecture

UNESCO

- DEF L'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture est une agence spécialisée des Nations Unies créée le 16 novembre 1945. Elle a son siège à Paris. Sa mission est de construire la paix dans l'esprit des hommes à travers l'éducation, la science, la culture et la communication. Elle compte 193 Etats membres et 6 Etats membres associés. L'Unesco poursuit son action à travers cinq grands programmes : l'éducation, les sciences exactes et naturelles, les sciences sociales et humaines, la culture, la communication et l'information. (sources : site de l'Unesco + wikipédia)
- TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
- BT organisations internationales
- NT Comité du Patrimoine Mondial
- LE UNESCO (en)
UNESCO (hu)
- RT UNESCO
paysages culturels
espaces protégés
sites naturels
rapports périodiques
liste indicative
Comité du Patrimoine Mondial

Union européenne

- DEF L'Union européenne (UE) est née après la seconde guerre mondiale. L'UE compte vingt-sept États membres depuis le 1er janvier 2007. L'accession d'autres pays candidats est en préparation. L'UE n'est pas un nouvel État se substituant aux États existants et n'est pas comparable à d'autres organisations internationales, ses États membres délèguent une partie de leur souveraineté aux institutions communes, qui défendent les intérêts de l'ensemble de l'Union pour les questions d'intérêt commun. Toutes les décisions et procédures s'appuient sur les traités de base ratifiés par les États membres. Les principaux objectifs de l'Union sont les suivants: la promotion du progrès économique et social (Marché intérieur; L'Euro, monnaie unique; Création d'emploi; Politique régionale; Protection de l'environnement); l'affirmation de son rôle sur la scène internationale (Politique étrangère et de sécurité commune), le développement d'un espace de liberté, de sécurité et de justice (Coopération dans les domaines de la justice et des affaires intérieures) et l'instauration d'une citoyenneté européenne (Droits fondamentaux; Droits liés à la libre circulation; Droits civiques et politiques). Le fonctionnement de l'Union européenne, qui repose sur le principe de la règle de droit, est assuré par cinq institutions jouant chacune un rôle spécifique: Parlement européen (élu par les peuples des États membres); Conseil de l'Union européenne (représente les gouvernements des États membres); Commission européenne (organe exécutif et détenteur du droit d'initiative législative); Cour de justice (garantit le respect du droit); Cour des comptes (assure une gestion saine et conforme au droit du budget de l'Union européenne).
- TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
- BT institutions européennes
- LE European Union (en)
Európai Unió (hu)
- RT Union européenne
instruments légaux communautaires
coopération européenne

NT		réparations d'entretien, les grosses réparations étant à la charge du nu-proprétaire. Il est tenu des charges liées à la possession (art. 578 du code civil).
LE	településrendezés (hu) town planning (en)	
UF	réglement d'urbanisme	TT Groupe 1 - Organismes et intervenants
RT	commissions au plan code de l'urbanisme (FR) règlements d'urbanisme (CH) Code wallon de l'aménagement du territoire, de l'urbanisme, du patrimoine et de l'énergie (BE) Code bruxellois de l'aménagement du territoire (BE) urbanisme architecture centres villes historiques (FR) centres historiques (CH) interventions sur la ville tourisme culturel paysages urbains patrimoine urbain	BT agents LE usufructuaries (en) UF használók (hu) affectataires
urbanistes		
SYN	architectes urbanistes ()	
DEF	Les architectes urbanistes assurent des fonctions d'encadrement et d'expertise dans les domaines de l'aménagement, de l'architecture et du paysage.	
SN	En France, les Architectes urbanistes de l'Etat (AUE) concourent à la conception et à la mise en œuvre des politiques publiques relatives à l'urbanisme, la construction, l'architecture et le patrimoine, l'habitat et le logement ; l'aménagement du territoire et l'environnement. Ils contribuent au développement de la qualité architecturale, urbaine et environnementale. En Belgique, il existe également des architectes urbanistes indépendants.	
TT	Groupe 1 - Organismes et intervenants	
TT	Groupe 6 - Formations, métiers et compétences	
BT	agents architectes	
LE	town planners (en) terület- és településrendezők, -tervezők (hu)	
UF	architectes urbanistes de l'Etat AUE	
usage de la propriété		
DEF	ensemble des règles auxquelles est soumis le titulaire ou l'utilisateur d'un bien.	
TT	Groupe 4 - Système légal	
BT	transmission de la propriété	
NT	concession location	
LE	use of property (en) tulajdonhasználat (hu)	
RT	propriétaires publics propriété publique usage de la propriété financement privé	
usufruit		
DEF	Droit de jouir des choses dont un autre a la propriété, comme le propriétaire lui-même, mais à charge d'en conserver la substance.	
TT	Groupe 4 - Système légal	
BT	usage de la propriété	
LE	usufruct (en) haszonélvezet (hu)	
RT	lieux de culte usufruit (FR)	
usufruitiers		
DEF	Se dit des personnes physiques ou morales auxquelles est attribué, pour l'exercice de sa mission, l'usage d'un bien mobilier ou immobilier.	
SN	En France, droit de jouir des choses dont un autre a la propriété, comme le propriétaire lui-même, mais à la charge d'en conserver la substance. L'usufruit est établi par la loi, ou par la volonté de l'homme. A la fin de l'usufruit, l'usufruitier ne peut réclamer aucune indemnité pour amélioration du bien. Il est tenu aux	
utilisation des détecteurs de métaux		
DEF	L'utilisation d'appareils permettant de déceler la présence d'objets métalliques sous la surface du sol est soumise à autorisation.	
TT	Groupe 5 - Interventions	
BT	activités archéologiques	
LE	metal detecting (en) fémkereső műszeres kutatás (hu)	
vandalisme		
DEF	Acte de malveillance ou délibéré de détruire, d'endommager ou de détériorer les œuvres d'art ou autres biens culturels.	
TT	Groupe 4 - Système légal	
BT	délits	
LE	vandalism (en)	
ventes		
TT	Groupe 4 - Système légal	
BT	transmission de la propriété	
LE	sales (en)	
vérification des travaux		
DEF	Processus d'examen, de contrôle ou de suivi des interventions sur le patrimoine.	
TT	Groupe 5 - Interventions	
BT	suivi des interventions	
LE	inspection (en) felügyelet (hu)	
vestiges		
DEF	Trace, empreinte, reste qui constitue un indice du passé.	
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels	
BT	biens culturels	
NT	vestiges archéologiques	
LE	remains (en) archaeological remains (en) maradványok (hu) régészeti emlék (hu)	
RT	vestiges destruction du patrimoine chantiers de bénévoles interventions sur le patrimoine archéologique activités archéologiques archéologie urbaine	
vestiges archéologiques		
DEF	Traces de la présence humaine qui présentent un intérêt pour l'histoire de l'humanité.	
TT	Groupe 2 - Catégories de biens culturels	
BT	vestiges	
LE	remains (en) archaeological remains (en) maradványok (hu) régészeti emlék (hu)	
visites		
DEF	Activités qui permettent au public de connaître, d'apprécier et de comprendre le patrimoine " in situ " ou selon une présentation muséologique dans un contexte de loisirs ou dans un cadre éducatif (visites pédagogiques).	
TT	Groupe 7 - Communication et sensibilisation	
BT	ouverture aux publics	
NT	fréquentation	

LE visits (en)
látogatás (hu)

vocabulaires normalisés

DEF Listes hiérarchisées de termes disposées par domaine thématique de façon à organiser la cohérence de l'indexation et permettre la recherche dans des ensembles documentaires.

TT Groupe 3 - Systèmes de documentation

BT documentation

LE controlled vocabularies (en)

szakszótárak (hu)

vol

DEF Acte de prendre illégalement les biens d'une autre personne sans son libre consentement.

TT Groupe 4 - Système légal

BT délits

LE theft (en)

vol d'oeuvres d'art

DEF Acte et action de voler des œuvres d'art du domaine public ou privé.

TT Groupe 4 - Système légal

BT délits

LE theft of works of art (en)

műtárgylopás (hu)

RT interdiction d'exportation
autorisations d'exportation
trafic illicite

vol d'oeuvres d'art

ZNIEFF

USE réserves naturelles

ZNIEFF

USE zones naturelles d'intérêt écologique, floristique et faunistique

zone

USE espaces protégés

zone protégée

USE espaces protégés

zones archéologiques

DEF Sites ou zones naturelles susceptibles de contenir des vestiges archéologiques. Si cette zone n'a pas encore été fouillée, il s'agit d'une réserve archéologique.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces

LE régészeti lelőhelyek (hu)

régészeti területek (hu)

archaeological areas (en)

védett régészeti lelőhelyek (hu)

RT services de protection
zones archéologiques
conservation
activités archéologiques
archéologie urbaine
potentialité archéologique|potentiel archéologique (CH)
archéologues
carte archéologique|atlas du sous-sol archéologique (BE)
protection du patrimoine archéologique
interventions sur le patrimoine archéologique
servitude de protection (CH)
services archéologiques

zones d'intérêt historique

DEF

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

BT espaces

LE historic areas (en)

zones de protection

SYN abords ()

DEF Périmètre entourant un monument dans lequel des travaux ne peuvent être entrepris sans autorisation administrative.

SN En France, « Tout monument protégé génère autour de lui un périmètre de 500 mètres où tout immeuble bâti ou nu, dans les règles de covisibilité, ne peut faire l'objet de transformation ou de modification sans autorisation de l'architecte des bâtiments de France » (Source : loi du 31 décembre 1913). En Belgique, la zone de protection correspond à la zone établie autour d'un bien immobilier inscrit sur la liste de sauvegarde ou classé et délimitée par un périmètre fixé en fonction des exigences de conservation de ce bien.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

TT Groupe 4 - Système légal

BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
espaces protégés

LE contiguous zones (en)

curtilage (en)

műemléki környezet vagy régészeti védőövezet (hu)

zones de protection du patrimoine architectural urbain et paysager

USE Aires de mise en valeur de l'architecture et du patrimoine

zones naturelles d'intérêt écologique, floristique et faunistique

DEF En France, une ZNIEFF est un secteur du territoire intéressant sur le plan écologique, participant au maintien des grands équilibres naturels ou constituant le milieu de vie d'espèces animales et végétales rares, caractéristiques du patrimoine naturel régional. L'inventaire des ZNIEFF identifie, localise et décrit les sites d'intérêt patrimonial pour les espèces vivantes et les habitats. Il rationalise le recueil et la gestion de nombreuses données sur les milieux naturels, la faune et la flore. Etabli pour le compte du Ministère de l'environnement, il constitue l'outil principal de la connaissance scientifique du patrimoine naturel et sert de base à la définition de la politique de protection de la nature. Il n'a pas de valeur juridique directe mais permet une meilleure prise en compte de la richesse patrimoniale dans l'élaboration des projets susceptibles d'avoir un impact sur le milieu naturel.

SN En France, une ZNIEFF est un secteur du territoire intéressant sur le plan écologique, participant au maintien des grands équilibres naturels ou constituant le milieu de vie d'espèces animales et végétales rares, caractéristiques du patrimoine naturel régional. L'inventaire des ZNIEFF identifie, localise et décrit les sites d'intérêt patrimonial pour les espèces vivantes et les habitats. Il rationalise le recueil et la gestion de nombreuses données sur les milieux naturels, la faune et la flore. Etabli pour le compte du Ministère de l'environnement, il constitue l'outil principal de la connaissance scientifique du patrimoine naturel et sert de base à la définition de la politique de protection de la nature. Il n'a pas de valeur juridique directe mais permet une meilleure prise en compte de la richesse patrimoniale dans l'élaboration des projets susceptibles d'avoir un impact sur le milieu naturel.

TT Groupe 2 - Catégories de biens culturels

TT Groupe 4 - Système légal

BT espaces protégés ()|périmètres protégés (CH)
espaces protégés

LE sites of special scientific interest (en)

UF ZNIEFF

ZPPAUP

USE Aires de mise en valeur de l'architecture et du patrimoine